Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum
Ministerie van Veiligheid en Justitie

Cahier 2016-1

Monitor Jeugdcriminaliteit

Ontwikkelingen in de jeugdcriminaliteit 1997 tot 2015

A.M. van der Laan (WODC)
H. Goudriaan (CBS)

Centraal Bureau voor de Statistiek

Cahier
De reeks Cahier omvat de rapporten van onderzoek dat door en in opdracht van het WODC is verricht.
Opname in de reeks betekent niet dat de inhoud van de rapporten het standpunt van de Minister van Veiligheid en Justitie weergeeft.

Alle rapporten van het WODC zijn gratis te downloaden van www.wodc.nl.
Deze uitgave is ook gratis te downloaden van www.cbs.nl

Inhoud

Verkorte samenvatting

Op verzoek van de Directie Sanctietoepassing en Jeugd (DS&J) van het ministerie van Veiligheid en Justitie (VenJ) brengt het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum (WODC) in samenwerking met Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) periodiek de ontwikkelingen in jeugdcriminaliteit in kaart in deze Monitor Jeugdcriminaliteit (MJC). Hierbij gaat het specifiek om een beschrijving en interpretatie van de ontwikkelingen in jeugdige daders en verdachten. Deze verkorte samenvatting is een zeer beknopte beschrijving van de vraagstelling en methode en een bullitgewijze weergave van de meest in het oog springende bevindingen. In het hoofdstuk 'Samenvatting en conclusie' worden de bevindingen uitgebreider en in samenhang samengevat en wordt een nadere duiding gegeven aan de ontwikkelingen. Ook begint ieder hoofdstuk met een box met de belangrijkste bevindingen. De geïnteresseerde lezer verwijzen we naar de betreffende hoofdstukken.

Vraagstelling

De centrale vraagstelling is 'Welke ontwikkelingen zijn er in de omvang, aard en afdoening van jeugdcriminaliteit in de periode 1997 tot 2015?'. In deze rapportage ligt de nadruk op de ontwikkelingen in de laatste vijf jaren, 2010 tot 2015.

Methode

De ontwikkelingen in de jeugdcriminaliteit zijn gemeten aan de hand van meerdere van elkaar onafhankelijke bronnen: zelfrapportage van daderschap, verdachten van een misdrijf volgens de politie en strafrechtelijke daders waarbij het Openbaar Ministerie (OM) of de rechter (de zittende magistratuur afgekort met ZM) een jongere schuldig heeft bevonden. De ontwikkelingen die zich voordoen in de jeugdcriminaliteit zijn gemeten aan de hand van de aandelen zelfgerapporteerde daders, verdachten of strafrechtelijke daders onder de Nederlandse jeugdigen. Aan de orde komen de ontwikkelingen die zich binnen subgroepen voordoen en bij diverse misdrijven, waaronder naast de traditionele offlinecriminaliteit ook cybercriminaliteit en gedigitaliseerde criminaliteit.
Bij jeugd gaat het in dit rapport over jongeren in de leeftijd 10 tot en met 22 jaar. We onderscheiden twaalfminners (10- en 11-jarigen), (strafrechtelijk) minderjarigen (12- tot en met 17-jarigen) en jongvolwassenen (18- tot en met 22-jarigen). Het aantal jeugdigen in Nederland fluctueert over de jaren. Dit heeft gevolgen voor de criminaliteitscijfers. Daarom wordt rekening gehouden met de bevolkingsontwikkeling.
De gebruikte bronnen hebben ieder hun eigen mogelijkheden en beperkingen. Politie- of justitiestatistieken geven een compleet beeld van alle jeugdige verdachten, strafrechtelijke daders en afdoeningen tegen jeugdigen. Maar doordat niet alle delicten en daders bekend worden bij de politie bieden ze slechts zicht op een beperkt deel van de werkelijke criminaliteit. De cijfers worden beïnvloed door bijvoorbeeld prioriteiten en veranderingen in werkprocessen bij de politie en wisselingen van ICT-systemen bij politie en OM. Zelfrapportage van delictgedrag biedt een aanvulling op deze statistieken. Hierbij geldt wel dat slechts een deel van de jongeren wordt bevraagd en er bij jongeren sprake kan zijn van over- en onderschatting van gedrag. Ook biedt zelfrapportage vooral inzicht in de lichtere en veelvoorkomende vormen van delinquent gedrag en slechts beperkt in meer ernstige feiten die in de politie- en justitiestatistieken komen. Hoewel beide typen bronnen hun eigen moge-

lijkheden en beperkingen hebben, bieden ze in combinatie op dit moment de best mogelijke informatie om ontwikkelingen in daderschap van criminaliteit onder jeugdigen in beeld te brengen.

Belangrijkste bevindingen

Algemeen

- Het aandeel geregistreerde verdachten en strafrechtelijke daders in de algemene bevolking piekt rond 2007 en daalt sinds 2008 jaarlijks. Er is sprake van een afname van het aandeel verdachten onder alle leeftijdsgroepen, dus zowel bij de minderjarigen, de jongvolwassenen als de volwassenen van 23 jaar en ouder.
- De afname in het aandeel aangehouden verdachten is onder de minderjarigen en jongvolwassenen sterker dan onder de oudere volwassenen. Ten opzichte van het piekjaar 2007 is de procentuele daling per 1.000 leeftijdgenoten onder de minderjarigen 64%, onder de jongvolwassenen 45% en onder de volwassenen van 23 jaar en ouder 32%.

Twaalfminners (10 en 11 jaar)

Over twaalfminners zijn landelijk enkel gegevens beschikbaar op basis van zelfrapportage.

- Het percentage zelfgerapporteerd daderschap bij 10- en 11-jarigen verandert niet in de periode 2010 tot 2015. In 2015 zegt 20% van de 10- en 11-jarigen betrokken te zijn bij regelovertredend gedrag in het voorafgaande jaar.
- De prevalenties van daderschap uitgesplitst naar verschillende typen delicten zijn stabiel in de tijd; alleen zelfgerapporteerde kleine winkeldiefstal neemt bij meisjes en autochtonen toe.
- Bij de twaalfminners wordt het verschil in zelfgerapporteerd daderschap tussen jongens en meisjes kleiner.
- De prevalenties van zelfgerapporteerd daderschap onder autochtone en allochtone twaalfminners verschillen niet van elkaar.

Minderjarigen (12 tot en met 17 jaar)

Voor minderjarigen zijn trendgegevens beschikbaar op basis van zelfrapportagecijfers en politie- en justitiestatistieken. De ontwikkelingen in de jaren 2010 tot 2015 zijn als volgt:

- Er is sprake van een daling in zelfgerapporteerd (offline) daderschap, geregistreerde verdachten en strafrechtelijke daders. In 2015 zegt 35% van de minderjarigen in het voorafgaande jaar een (of meerdere) delict(en) te hebben gepleegd en in 2014 zijn er 19 geregistreerde verdachten per 1.000 leeftijdgenoten en 8 strafrechtelijke daders per 1.000.
- De sterkte van de daling verschilt per bron en is op basis van zelfrapportage veel minder sterk dan blijkt uit politie- en justitiestatistieken. De procentuele daling bij zelfgerapporteerd daderschap is 9%, bij geregistreerde verdachten 39% en bij strafrechtelijke daders 48%.
- De daling doet zich voor in alle delictcategorieën behalve drugsdelicten, maar die komen nauwelijks voor onder minderjarigen.
- De daling doet zich voor bij jongens (ongeacht type databron); bij meisjes nemen alleen de relatieve aantallen geregistreerde verdachten en strafrechtelijke daders af.
- De daling doet zich voor bij autochtone minderjarigen (ongeacht type databron); uit politiestatistieken blijkt ook een daling bij allochtone herkomstgroepen.
- De afname in geregistreerde verdachten onder minderjarigen is ongeacht individuele- of gezinskenmerken (met uitzondering van jongeren in instellingen) en doet zich voor in alle onderscheiden gemeenten.
- Van 2010 tot 2015 halveert het relatieve aantal afdoeningen door het OM en de ZM tot respectievelijk 5 en 7 per 1.000 strafrechtelijk minderjarigen. Hoewel het

totale aantal (absolute en relatieve) afdoeningen bij het OM afneemt, zijn er verhoudingsgewijs in deze periode meer strafbeschikkingen, beleidssepots en voorwaardelijke sepots. Ook de daling in het (absolute en relatieve) aantal afdoeningen met een sanctie door de ZM continueert; verhoudingsgewijs zijn er meer afdoeningen zonder sanctie (technische uitspraken en vrijspraken).

Jongvolwassenen (18 tot en met 22 jaar)
Voor jongvolwassenen zijn er trendgegevens beschikbaar op basis van politie- en justitiestatistieken. Voor 2015 zijn er voor het eerst ook zelfrapportagecijfers beschikbaar. De ontwikkelingen in de jaren 2010 tot 2015 zijn als volgt:

- De daling in geregistreerde verdachten en strafrechtelijke daders onder jongvolwassenen die in 2008 is ingezet continueert, ongeacht de achtergrondkenmerken van de jongvolwassenen (met uitzondering van de hoogst gevolgde opleiding). In 2014 zijn er 30 per 1.000 jongvolwassenen geregistreerd als verdachte en 25 per 1.000 jongvolwassenen geregistreerd als strafrechtelijke dader (respectievelijk een afname van 31% en 15%).
- Onder jongvolwassenen neemt het relatieve aantal verdachten en strafrechtelijke daders onder mannen sterker af dan onder vrouwen: het verschil in het aandeel geregistreerde verdachten en strafrechtelijke daders onder jongvolwassen mannen en vrouwen blijft afnemen.
- De relatieve aantallen OM- en ZM-afdoeningen tegen jongvolwassenen halveren in deze periode. De OM-afdoeningen laten na een initiële toename sinds 2013 weer een daling zien, met uitzondering van (technische en beleids-) sepots. In 2014 zijn er 20 zaken per 1.000 jongvolwassenen afgedaan door het OM. De ZM-afdoeningen tegen jongvolwassenen laten van 2010 tot 2015 jaarlijks een afname zien tot 17 afgedane zaken per 1.000 jongvolwassenen in 2014.
- In 2015 zegt 37% van de jongvolwassenen in het voorafgaande jaar een (of meerdere) delict(en) te hebben gepleegd. Als we specifieke volwassenendelicten (rijden onder invloed en economische delicten) ook meetellen dan gaat het om 44% van de jongvolwassenen.

Onlinecriminaliteit
Onlinedelicten kunnen worden onderscheiden in cyber- en gedigitaliseerde delicten. In het eerste geval gaat het om feiten waarbij de ICT doelwit is, zoals hacken of het versturen van DDoS-aanvallen. In het tweede geval gaat het om traditionele delicten die online worden gepleegd, zoals onlinebedreiging of het niet leveren van spullen die via een webwinkel zijn gekocht maar wel betaald. In deze MJC is voor het eerst ook uitgebreid onderzoek gedaan naar de mate waarin jongeren betrokken zijn bij onlinedelicten (cyber- en gedigitaliseerde delicten).

- Politie- en justitiestatistieken bieden weinig informatie over het aantal jeugdige verdachten en strafrechtelijke daders van onlinecriminaliteit. De informatie die beschikbaar is, geeft geen goed landelijk beeld van het aantal jeugdigen dat onlinedelicten pleegt.
- Op basis van zelfrapportage is er wel informatie over onlinedaderschap. Het percentage jongeren dat zegt onlinedelicten te plegen, is het hoogst onder de minderjarigen en het laagst onder de twaalfminners. Van de minderjarigen in 2015 zegt 31% in het voorafgaande jaar een (of meerdere) onlinedelict(en) te hebben gepleegd, bij de jongvolwassenen is dit 28% en bij de twaalfminners 10%. Deze percentages kunnen niet worden opgeteld bij de prevalenties van offlinedaderschap in 2015.
- Minderjarigen zeggen relatief vaker betrokken te zijn bij gedigitaliseerde delicten dan jongvolwassenen (in 2015 rapporteert respectievelijk 22% en 14% betrokken te zijn geweest bij één of meerdere gedigitaliseerde delicten over het voorafgaande jaar); jongvolwassenen zijn relatief vaker betrokken bij cyberdelicten dan min-

derjarigen (in 2015 rapporteert respectievelijk 22% en 17% betrokkenheid bij cyberdelicten in het voorafgaande jaar).

Zeven signaleringen over de jeugdcriminaliteit in Nederland

- De algemene daling in de jeugdcriminaliteit die is ingezet in 2008 continueert tot 2015. Jeugdcriminaliteit is hierbij gemeten in termen van het aandeel zelfgerapporteerde daders, verdachten of strafrechtelijke daders onder de Nederlandse jongeren, en afdoeningen door politie, OM en ZM.
- De daling in jeugdcriminaliteit op basis van zelfrapportage is minder sterk dan blijkt uit politie- en justitiestatistieken; mogelijk is er een verschil in daling naar ernst en frequentie van delictgedrag.
- Het verschil tussen de seksen wordt kleiner bij jongvolwassenen, niet bij strafrechtelijk minderjarigen.
- Verschillen tussen herkomstgroepen zijn nauwelijks aanwezig in zelfrapportagecijfers en groot in politiestatistiek. Wel is onder alle herkomstgroepen sprake van een afname in aandelen verdachten, ook onder de groepen die zijn oververtegenwoordigd in de politiestatistiek.
- Het (absolute en relatieve) aantal zaken dat wordt afgedaan door OM en ZM is van 2010 tot 2015 sterk afgenomen. Opvallend bij de OM-afdoeningen is dat er verhoudingsgewijs in de loop van de jaren meer zaken zijn afgedaan met strafbeschikkingen, beleidssepots en voorwaardelijke sepots. Opvallend bij ZM-afdoeningen is dat ZM-afdoeningen zonder sancties (technische uitspraken, vrijspraken) verhoudingsgewijs toenemen.
- De beperkte registratie van cyber- en gedigitaliseerde delicten in politie- en justitiestatistieken maakt uitspraken over trends in jeugdig daderschap van cyber- en gedigitaliseerde criminaliteit niet mogelijk.
- Zelfgerapporteerd daderschap van cyber- en gedigitaliseerde delicten is onder jeugdigen aanzienlijk, maar we weten niet of sprake is van een verschuiving van offline- naar onlinedelicten.

1 Inleiding

André van der Laan (WODC)

De (geregistreerde) jeugdcriminaliteit in Nederland laat volgens de officiële statistieken al sinds meerdere jaren een daling zien (Kalidien & de Heer-de Lange, 2015). Het terugdringen van jeugdcriminaliteit is een belangrijk beleidsthema van het ministerie van Veiligheid en Justitie (VenJ). Jeugdcriminaliteit is een aandachtspunt in diverse beleidsprogramma's van het ministerie van VenJ, zoals het beleidsprogramma 'Risicojeugd en jeugdgroepen', de Veiligheidsagenda 2015-2018 en het adolescentenstrafrecht. Voor het justitiële beleid is het dan ook van belang zicht te houden op de omvang en aard van de jeugdcriminaliteit en de trends die zich daarin voordoen. De Directie Sanctietoepassing en Jeugd (DSJ, voorheen de Directie Justitieel Jeugdbeleid) van het ministerie van VenJ heeft het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum (WODC) gevraagd de ontwikkelingen in jeugdcriminaliteit in samenhang en specifiek gericht op de jeugdige daders en verdachten te beschrijven en te interpreteren.

Het WODC rapporteert in samenwerking met Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) periodiek over de ontwikkelingen in de jeugdcriminaliteit in de zogenoemde Monitor Jeugdcriminaliteit (MJC; zie Van der Laan & Blom, 2011; Van der Laan, Goudriaan & Weijters, 2014). De ontwikkelingen in de jeugdcriminaliteit kunnen het best worden beschreven wanneer meerdere van elkaar onafhankelijke bronnen worden gebruikt. Politie- of justitiestatistieken geven een compleet beeld van alle jeugdige verdachten, strafrechtelijke daders en afdoeningen tegen jeugdigen. Maar doordat niet alle delicten en daders bekend worden bij de politie bieden ze slechts zicht op een beperkt deel van de werkelijke criminaliteit en het aantal daders. De cijfers worden beïnvloed door factoren zoals prioriteiten en veranderingen in werkprocessen bij de politie en wisselingen van ICT-systemen bij politie en Openbaar Ministerie (OM; zie Van Ham, Bervoets & Ferwerda, 2015). Zelfrapportage van delictgedrag biedt een aanvulling op deze statistieken. Hierbij geldt wel dat slechts een deel van de jongeren wordt bevraagd en er bij jongeren sprake kan zijn van over- en onderschatting van gedrag. Hoewel beide typen bronnen hun eigen mogelijkheden en beperkingen hebben (zie ook paragraaf 1.3), bieden ze in combinatie op dit moment de best mogelijke informatie om ontwikkelingen in criminaliteit gepleegd door jeugdigen in beeld te brengen.[1] In deze MJC worden de ontwikkelingen in jeugdcriminaliteit gemeten aan de hand van *zelfrapportage van daderschap*, *verdachten van een misdrijf* volgens de politie en *strafrechtelijke daders* waarbij het OM of de rechter (de zittende magistratuur afgekort tot ZM) een jongere schuldig heeft bevonden. We beschrijven (voor zover mogelijk) de ontwikkelingen in de jeugdcriminaliteit in de periode 1997 tot 2015 en richten ons in het bijzonder op de jaren 2010 tot 2015. De ontwikkelingen die zich binnen subgroepen voordoen en bij diverse misdrijven, waaronder naast de traditionele offlinecriminaliteit ook cybercriminaliteit en gedigitaliseerde criminaliteit, komen aan de orde. Bij jeugd gaat het in dit rapport over jongeren in de leeftijd 10 tot en met 22 jaar.

In dit eerste hoofdstuk lichten we de doel- en vraagstelling van het onderzoek toe (paragraaf 1.1). Vervolgens gaan we in op de relatie tussen leeftijd en criminaliteit (paragraaf 1.2). Criminaliteit laat zich niet zo makkelijk meten en de bronnen die we gebruiken hebben zo hun eigen mogelijkheden en beperkingen. Hierop gaan we ook in dit hoofdstuk in (paragraaf 1.3). Tot slot volgt een leeswijzer voor het rapport.

---

[1] Slachtofferschapenquêtes zijn hiervoor niet bruikbaar omdat ze geen informatie geven over of er sprake was van een jeugdige dader of niet.

1.1 Doel- en vraagstelling

De doelstelling van de MJC is het beschrijven van de ontwikkelingen in de jeugdcriminaliteit.

De centrale vraagstelling is 'Welke ontwikkelingen zijn er in de omvang, aard en afdoening van jeugdcriminaliteit in de periode 1997 tot 2015?'

De vraagstelling is uitgesplitst in de volgende onderzoeksvragen:
1. Welke ontwikkelingen doen zich voor in zelfgerapporteerde jeugdcriminaliteit?[2]
2. Welke ontwikkelingen zijn er in jeugdige verdachten van een misdrijf?
3. Welke ontwikkelingen zijn er in jeugdige first offenders, meerplegers en veelplegers?
4. Welke ontwikkelingen zijn er in jeugdige strafrechtelijke daders?
5. Welke ontwikkelingen zijn er in afdoeningen opgelegd door het OM of de ZM?
6. Welke ontwikkelingen zijn er in de recidive onder jeugdigen?

Voor zover mogelijk wordt nagegaan welke verschillen er zijn in de ontwikkelingen naar achtergrondkenmerken (onder meer sekse, leeftijd en herkomstgroep) en naar type delict. Ook wordt nagegaan of er regionale verschillen zijn in de ontwikkelingen in de jeugdcriminaliteit (naar gemeente). Bij deze verdieping richten we ons op de ontwikkelingen in de laatste vijf jaren van 2010 tot 2015.

1.2 Criminaliteit in de adolescentieperiode

Deze MJC heeft betrekking op jeugdigen in de leeftijd 10 tot en met 22 jaar. We onderscheiden de volgende leeftijdsgroepen:
- twaalfminners (10- en 11-jarigen);
- minderjarigen (12- tot en met 17-jarigen);
- jongvolwassenen (18- tot en met 22-jarigen).

De leeftijdsrange 10 tot en met 22 jaar omvat wat in de ontwikkelingspsychologische en -criminologische literatuur de adolescentieperiode wordt genoemd. Hierbij wordt ook wel een onderscheid gemaakt in de vroege (10-15 jaar), midden (15/16-18) en late adolescentie (18-23 jaar) (zie ook Crone, 2008).
In het Nederlandse strafrecht wordt een onderscheid gemaakt tussen het jeugdstrafrecht en het volwassenenstrafrecht. Het jeugdstrafrecht heeft betrekking op jongeren in de leeftijd van 12 tot en met 17 jaar (minderjarigen) en het volwassenenstrafrecht betreft personen van 18 jaar en ouder. Het stafrecht biedt de mogelijkheid om 16- en 17-jarigen volgens het volwassenenstrafrecht te berechten en 18- tot en met 22-jarigen volgens het jeugdstrafrecht. Sinds 1 april 2014 staat dit bekend onder de noemer 'adolescentenstrafrecht'. Gegeven de beleidsinteresse voor jeugdigen waarvoor het adolescentenstrafrecht van toepassing kan zijn, beschrijven we in deze MJC niet alleen de ontwikkelingen onder de 12- tot en met 17-jarigen, maar zoomen we ook in op de trends onder de 16- en 17- en 18- tot en met 22-jarigen.[3] Tot slot zijn de beleidsmakers van VenJ ook geïnteresseerd in de ontwikkelingen die zich voordoen onder de groep twaalfminners.

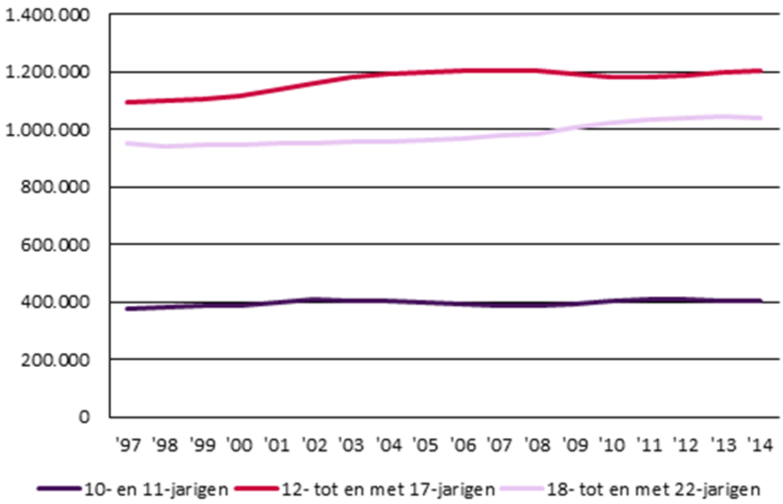
[2] Bij zelfrapportage is de observatieperiode beperkter omdat de gebruikte bon (de Monitor Zelfgerapporteerde Jeugdcriminaliteit) pas sinds 2005 wordt uitgevoerd.

[3] Helaas bleek gaande het onderzoek dat de registratie van de toepassing van het jeugdstrafrecht bij jongvolwassenen (artikel 77c Sr.) onvoldoende betrouwbaar is waardoor we deze toepassing niet konden onderzoeken. Het WODC verricht hiernaar een pilotonderzoek dat medio 2016 wordt verwacht.

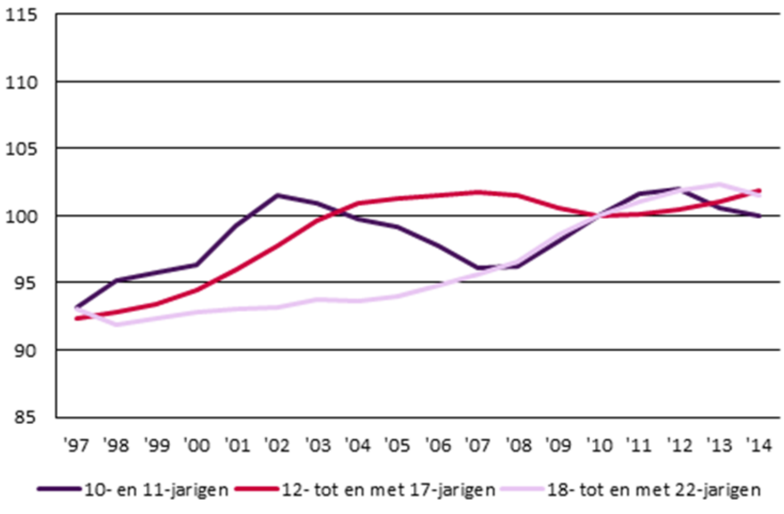
Als het aantal jeugdigen in de loop van de tijd verandert, heeft dit consequenties voor het aantal jeugdige daders. Een toename van het aantal jongeren in de tijd kan een stijging van de criminaliteit tot gevolg hebben, terwijl een daling juist kan leiden tot een afname.
In 2014 telde CBS ruim 2,6 miljoen 10- tot en met 22-jarigen. Ten opzichte van 1997 is het aantal jongeren ruim 9% toegenomen, maar de sterkste stijging was tussen 1997-2002. Sinds 2010 is het aantal 10- tot en met 22-jarigen licht toegenomen (een procentuele toename van 1,5%).

Figuur 1.1 Ontwikkelingen in het aantal 10- tot en met 22-jarigen in de periode 1997-2015, naar leeftijdsgroep

a Absolute aantallen

b Indexcijfers (2010=100)

Zie bijlage 3 tabel B1.1 en B1.2 voor de cijfers.

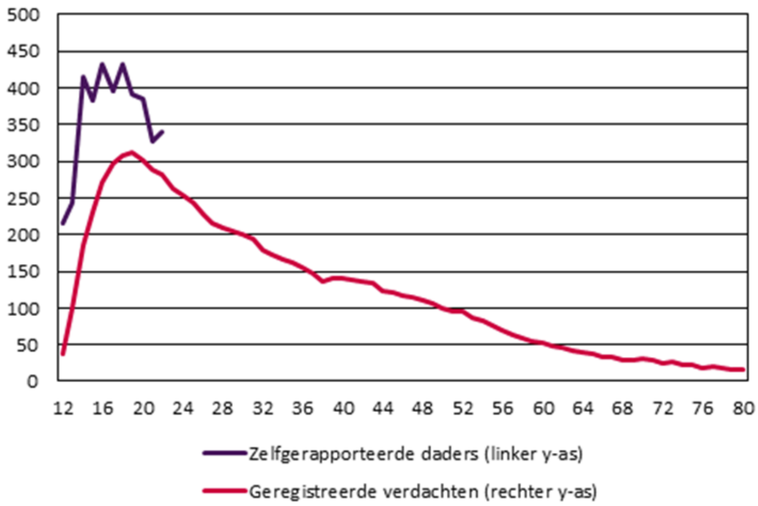
Bron: CBS Statline

In figuur 1.1 worden de ontwikkelingen gegeven voor alle vier de leeftijdsgroepen die we onderscheiden. We geven indexcijfers weer (2010 is uitgangsjaar). Het aantal 10- en 11-jarigen stijgt tussen 1997-2002, daalt vervolgens, neemt weer toe vanaf 2008 en schommelt sinds 2010 rond hetzelfde niveau. Het aantal 12- tot en

met 17-jarigen neemt toe tussen 1997 en 2008, daalt daarna tot 2010 en neemt vervolgens weer toe (ten opzichte van 2010 is sprake van een toename van 1,9%). De stijging in de laatste jaren komt vooral voor rekening van de 12- tot en met 15-jarigen, het aantal 16- en 17-jarigen stijgt tussen 1997-2009 en neemt daarna af (niet in de figuur opgenomen). Tot slot laat het aantal 18- tot en met 22-jarigen sinds 1997 een lichte, maar wel continue stijging zien. Vanaf 2010 is de stijging minder sterk en pas in het laatste jaar neemt het aantal 18- tot en met 22-jarigen iets af.
De aantallen jeugdigen laten over de tijd dus wel enige verandering zien. Daarom is het om de trends in criminaliteit te kunnen duiden van belang hiermee rekening te houden. In deze rapportage zullen de ontwikkelingen in criminaliteit dan ook worden gerelateerd aan de bevolkingsontwikkelingen.

Leeftijd en criminaliteit: de 'age crime' curve
Leeftijd en criminaliteit hangen samen en deze relatie laat in de adolescentieperiode een opvallend patroon zien. Vanaf de tienerleeftijd neemt het aantal jongeren dat een delict pleegt toe, bereikt (afhankelijk van het jaar van meten, meetmethode of subgroep) een piek rond het 18de tot 23ste levensjaar en daalt vervolgens weer. Dit fenomeen staat bekend als de leeftijd-criminaliteitscurve ('age crime' curve). Er is variatie in het verloop van de curves als naar specifieke subgroepen wordt gekeken, zoals naar sekse (Steffensmeier & Allan, 2000; Steffensmeier, Allan, Harer & Streifel, 1989), of herkomstgroep (Jennissen & Blom, 2007). Ook verschillen de curves afhankelijk van het type gebruikte data. Zo lijkt de piekleeftijd op basis van zelfrapportage van delinquent gedrag iets eerder op te treden dan wanneer wordt gekeken naar politieregistraties. Mogelijke verklaring hiervoor is dat zelfrapportagestudies zich vooral richten op de veelvoorkomende vormen van criminaliteit, terwijl politieregistraties zich focussen op de ernstiger vormen.
In figuur 1.2 wordt voor het jaar 2014 een 'age-crime' curve gegeven voor het aantal 12- tot en met 22-jarige zelfgerapporteerde jeugdige daders (paarse lijn) en het aantal geregistreerde verdachten per 1.000 leeftijdsgenoten (rode lijn) voor 12-jarigen en ouder. De zelfrapportage gegevens zijn afkomstig uit de Monitor Zelfgerapporteerde Jeugdcriminaliteit (MZJ) meting 2015 (zie verder hoofdstuk 2), de gegevens over de geregistreerde verdachten komen uit de Basisvoorziening Handhaving (BVH; zie hoofdstuk 3). Te zien is dat het percentage jongeren dat als verdachte van een misdrijf is geregistreerd toeneemt vanaf het twaalfde jaar, een piek bereikt rond het 19de jaar en daarna weer daalt. Ook is te zien dat in de jongvolwassenlevensfase het aandeel verdachten een stuk hoger is dan onder andere leeftijdsgroepen. De curve van het aantal zelfgerapporteerde daders per 1.000 leeftijdsgenoten laat een vergelijkbaar patroon zien, eerst een sterke toename in het aantal zelfgerapporteerde daders vanaf het 12^{e} jaar, een piek bij 16-18 jaar en daarna een afname in het aantal daders per 1.000 leeftijdsgenoten. Opvallend is het verschil in niveau van beide curves. Het aantal zelfgerapporteerde daders per 1.000 ligt veel hoger dan het aantal geregistreerde verdachten per 1.000.

Figuur 1.2 Age crime curve zelfgerapporteerd daderschap (linker y-as) en geregistreerde verdachten (rechter y-as) per 1.000 per leeftijd, 2014

Zie bijlage 3 tabel B1.3 voor de cijfers.

Bron: MZJ en SSB/BVH

Ontwikkeling in de adolescentieperiode

Om criminaliteit in de adolescentieperiode te kunnen begrijpen, is een ontwikkelingsperspectief relevant. Daarbinnen wordt de adolescentieperiode gezien als een transitie- of overgangsperiode van de kindertijd naar volwassenheid (Crone, 2008; Steinberg, 2004, 2007). In deze transitieperiode wordt het reguleren van gedrag een individuele verantwoordelijkheid en is sprake van een ontwikkeling naar meer autonomie.

Gedurende de adolescentieperiode vinden grote veranderingen plaats in de cognitieve en emotionele vaardigheden (Crone, 2008). Zo ontwikkelen jongeren in de adolescentieperiode een geïntegreerd zelfbeeld (Westenberg, 1999, 2008), inclusief het ontdekken een individu te zijn, onafhankelijk te kunnen opereren van ouders en een persoonlijke identiteit te hebben. Hierbij hoort dat jongeren experimenteren, nieuw gedrag uitproberen en hun grenzen verkennen (Steinberg, 2004, 2007). In het verkennen van grenzen experimenteren jongeren met alcohol en drugs, onveilige seks, roekeloos rijgedrag en met antisociaal gedrag en sommigen ook met ernstige vormen van criminaliteit. Meestal in de aanwezigheid van vrienden. Voor het merendeel van de jongeren blijft het risicogedrag beperkt tot lichte vormen en beperkt het risicogedrag zich tot de adolescentieperiode. Slechts bij een klein deel gaat het risicogedrag over in persistent ernstig probleemgedrag (zie Moffitt, 1993).

Adolescenten verschillen op belangrijke aspecten van kinderen en volwassenen (Bonnie et al., 2012; Crone, 2008; Crone & Elzinga, 2015; Steinberg, 2004, 2007). Als we specifiek kijken naar verschillen die relevant zijn voor crimineel gedrag blijkt dat adolescenten minder goed in staat zijn dan volwassenen tot voldoende zelfcontrole, met name in situaties die emotioneel geladen zijn. Ook zijn adolescenten in vergelijking met volwassenen zeer gevoelig voor externe prikkels in hun nabije omgeving, zoals de druk van de vriendengroep ('peer pressure') en directe beloningen. Verder kunnen adolescenten minder goed oordelen en beslissingen nemen die betrekking hebben op de toekomst. Deze combinatie van cognitieve patronen, waaraan volgens hedendaagse inzichten een nog niet voltooide rijping van de hersenen ten grondslag ligt (zie box 1.1), kan adolescenten stimuleren tot risicogedrag.

Vanuit een ontwikkelingsperspectief kan risico- en delinquent gedrag van adolescenten worden begrepen als het resultaat van een interactie tussen normale ontwikkeling waarbij sprake is van een onvoltooide hersenontwikkeling en individuele problematiek van jongeren, omgevingsinvloeden vanuit gezin of school, vriendengroep en buurt waaraan adolescenten worden blootgesteld. Er zijn grote individuele verschillen tussen adolescenten in hun ontwikkeling en ook in de mate waarin ze risicovol en crimineel gedrag vertonen. Waarom sommige adolescenten wel en andere niet betrokken raken bij ernstig en persistent delinquent gedrag is naast de veranderingen die plaatsvinden binnen een 'normale' ontwikkeling, ook afhankelijk van de aanwezige risico of beschermende factoren bij de jeugdige (zoals psychiatrische problematiek of beperkte verstandelijke vermogens), in het gezin, de vriendengroep, op school of in de buurt. De geïnteresseerde lezer wordt verwezen naar de gespecialiseerde literatuur (zie bijvoorbeeld Loeber et al., 2015).

Box 1.1 Risicogedrag in de adolescentieperiode*

Waarom piekt risicogedrag, waaronder delinquentie, in de adolescentieperiode?
Vanuit een ontwikkelingsperspectief wordt erop gewezen dat (een deel van) de verklaring te vinden is in de 'normale' ontwikkeling die adolescenten meemaken waarbij duidelijk verschillen zijn met volwassenen in factoren die relevant zijn voor het vertonen van risicogedrag (Bonnie et al., 2012; Loeber et al., 2015).
Een gebrek aan zelfcontrole is een belangrijke risicofactor voor delinquent gedrag. Bij een gebrek aan zelfcontrole lukt het iemand onvoldoende om zijn gedrag en emoties onder controle te houden. Zelfcontrole neemt toe gedurende de adolescentieperiode en continueert in de jongvolwassenheid (Bonnie et al., 2012, p. 92). Een gebrek aan zelfcontrole (als onderdeel van impulsief gedrag) lijkt lineair af te nemen tussen de adolescentieperiode en de volwassenheid. In emotioneel geladen situaties wordt iemands zelfcontrole sterk op de proef gesteld. Dit lijkt met name voor jonge mannen in de adolescentieperiode een ingewikkeld proces (Bonnie et al., 2012, p. 93).
Gerelateerd hieraan zijn de veranderingen in de zogenoemde executieve functies. Dit zijn cognitieve functies die behulpzaam zijn bij het uitvoeren van complex en doelgericht gedrag. Executieve functies hebben verschillende deelprocessen (zoals de vaardigheid om informatie vast te kunnen houden, flexibel te kunnen wisselen tussen regels of het op tijd kunnen stoppen met gedrag). In de adolescentiefase verbeteren deze deelprocessen waardoor jongeren beter kunnen omgaan met veranderingen in hun omgeving. Pas als de verschillende executieve functies met elkaar samenwerken zijn mensen in staat hun keuzes goed te plannen (Crone, 2008, p. 27; Crone & Elzinga, 2015).
Adolescenten zijn gevoelig voor externe prikkels uit hun nabije (vooral) sociale omgeving. Er lijken in ieder geval twee sociale invloeden relevant waar het om risicovol gedrag gaat (Bonnie et al. 2012, p. 93; Steinberg, 2004, 2007). Een eerste betreft de veranderingen in gevoeligheid voor beloning waardoor adolescenten een hogere mate van stimulering en sensatie zoeken nodig hebben (Steinberg, 2004, 2007). De grotere gevoeligheid voor sociale beloning kan in de adolescentiefase risicovol gedrag stimuleren (zie ook Braams et al., 2015; Van Leijenhorst et al., 2010). Niet alle studies vinden een verhoogde gevoeligheid bij adolescenten (zie Crone & Güroglu, 2014). Longitudinale studies wijzen dan ook op individuele variatie in dergelijke ontwikkelingstrajecten (Braams et al., 2014; Crone & Elzinga, 2015).
Een andere factor betreft de sociale invloed van vrienden. In de tienerleeftijd neemt het belang van vrienden(groepen) toe. Vrienden beïnvloeden in grote mate de keuzes die adolescenten maken. De aanwezigheid van vrienden bij adolescenten kan een sterk effect hebben op het vertonen van riskant gedrag.
Adolescenten hebben nog niet de cognitieve mogelijkheden om de toekomstige consequenties van hun gedrag te overzien. Dit komt onder meer doordat ze zo gevoelig zijn voor psychosociale invloeden en omdat ze nog onvoldoende ervaring hebben

opgedaan in het nemen van zelfstandige beslissingen (zie Steinberg, 2004, 2007, 2008). Het kunnen nemen van beslissingen om risicovol gedrag te vertonen (zoals experimenteren met drugs, plegen van delicten e.d.) verandert dan ook in de adolescentieperiode.

* Deze box is onder meer gebaseerd op de studies van Bonnie et al. (2012), Crone et al. (2008, 2013, 2015), Steinberg (2004, 2007, 2008).

1.3 Databronnen en indicatoren

De werkelijke omvang van jeugdcriminaliteit en het werkelijk aantal jeugdige daders is onbekend. Daders worden immers liever niet gesignaleerd als ze delicten plegen. Er zijn verschillende methoden die ieder een deel van de ontwikkelingen in het aantal daders van criminaliteit bij benadering in kaart kunnen brengen. Om de ontwikkelingen in de criminaliteit te kunnen signaleren is het van belang gegevens uit meerdere van elkaar onafhankelijke bronnen te vergelijken. We maken een onderscheid tussen enerzijds zelfrapportage van delinquent gedrag en anderzijds politie- en justitiestatistieken. Met zelfrapportagecijfers krijgen we onder meer zicht op het aantal jongeren dat zegt zich in een bepaalde periode schuldig te hebben gemaakt aan het plegen van een delict (dat kan één of meerdere zijn, afhankelijk van de vraagstelling). In deze rapportage gebruiken we gegevens verzameld met de Monitor Zelfgerapporteerde Jeugdcriminaliteit (MZJ).
Politiestatistieken geven het aantal geregistreerde of aangehouden verdachten van een misdrijf. Bij geregistreerde verdachten gaat het om personen tegen wie een redelijk vermoeden bestaat dat hij of zij een misdrijf heeft gepleegd. Hierbij maken we gebruik van de Basisvoorziening Handhaving (BVH). Bij aangehouden verdachten gaat het om personen tegen wie een proces verbaal van aangifte is opgemaakt wegens het plegen van een misdrijf. Hierbij maken we gebruik van gegevens uit het Herkenningsdienstsysteem (HKS).
Justitiële statistieken geven onder meer het aantal strafrechtelijke daders van een misdrijf tegen wie het OM strafvervolging noodzakelijk achtte en tegen wie een strafzaak is afgedaan. We maken hier gebruik van de Onderzoeks- en Beleidsdatabase Justitiële Documentatie (OBJD) wat een afgeleide is van het Justitieel Documentatie Systeem (JDS) waarin alle afdoeningen door OM en ZM staan geregistreerd. Daarnaast kunnen jongeren die een Halt-waardig delict hebben gepleegd (het gaat dan om lichte vergrijpen; zie www.halt.nl) een zogenoemde Halt-straf krijgen. De gegevens daarvan zijn afkomstig uit Aurah, zoals die door CBS wordt gebruikt. In tabel 1.1 wordt een overzicht gegeven van de databronnen die in deze MJC zijn gebruikt. We beschrijven voor alle indicatoren de ontwikkelingen in de vijf meest recente jaren waarover gegevens beschikbaar zijn, de periode 2010 tot 2015. Daarnaast gaan we in op ontwikkelingen op de langere termijn. Deze perioden zijn niet voor alle indicatoren dezelfde omdat niet alle bronnen over dezelfde periode gegevens hebben. In ieder hoofdstuk wordt aan het begin kort ingegaan op de gebruikte bronnen en in bijlage 2 staan de bronnen uitgebreid beschreven.

Tabel 1.1 Gebruikte databronnen in de MJC

Bron	Indicator	Periode
MZJ	Zelfgerapporteerd daderschap	2005 tot en met 2015
BVH	Geregistreerde verdachten	2005 tot 2015
HKS	Aangehouden verdachten	1999 tot 2015
OBJD	Strafrechtelijke daders	1997 tot 2015
AuraH	Halt afdoeningen	2010 tot 2015
OBJD	OM- en ZM-afdoeningen	1997 tot 2015
SSB	Demografische en achtergrondkenmerken	2005 tot 2015
Statline	Diversen, waaronder de bevolkingsstatistiek	1997 tot 2015

Iedere databron biedt voor een deel zicht op de jeugdige verdachte- en daderpopulaties. De bronnen betreffen verschillende, deels overlappende, groepen van daders/verdachten en hebben elk hun eigen mogelijkheden en beperkingen (Elffers, 2003; Elffers & Bruinsma, 2005; Van Kerckevoorde, 1995; Van Ham et al., 2015).
Politie- en justitiestatistieken tellen alle mogelijke delicten en gaan over de hele bij de politie bekend geworden populatie van verdachten of strafrechtelijke daders van delicten (in de MJC tellen we alleen misdrijven, zie verder). De kracht van deze statistieken is dat de hele bij de politie bekende populatie verdachten / strafrechtelijke daders wordt geteld, inclusief de bekende misdrijven. Daarnaast zijn deze statistieken ook minimaal jaarlijks beschikbaar. De statistieken kennen echter ook belangrijke beperkingen (zie ook Algemene Rekenkamer, 2012):

- Een aanzienlijk deel van de gepleegde delicten (en bijbehorende daders) wordt niet bij de politie bekend of, als ze wel bekend zijn, worden ze niet opgehelderd. Als er geen verdachte is of als er geen aangifte is gedaan ontbreken gegevens. Bij een groot deel van de bij de politie gemelde (=bekende) delicten kan geen verdachte gevonden worden. Het gemiddelde ophelderingspercentage schommelt in de periode 2007-2015 rond de 25% (Kessels & Verkleij, 2015). Het ophelderingspercentage is niet voor alle typen delicten gelijk. Zo hebben ernstige geweldsfeiten een grotere kans opgehelderd te worden dan lichtere feiten.
- De werkwijze van de politie beïnvloedt de statistieken. Zo is de registratie van verdachten afhankelijk van inspanningen en prioriteiten bij de politie (bijvoorbeeld voor jeugdigen, veelplegers, specifieke vormen van criminaliteit). Ook hebben de wijze van registreren en veranderingen in de ICT-systemen effect op de statistieken (hoewel onderzoek hiernaar schaars is; zie Van Ham et al., 2015).[4]
- In de strafrechtsketen is vervolgens ook sprake van een filtering van delicten, bijvoorbeeld omdat zaken worden geseponeerd wegens gebrek aan bewijs (technisch sepot) of omdat verdere vervolging niet nodig wordt geacht (beleidssepot).

De werkelijk gepleegde criminaliteit en het aantal daders is dus hoger dan bekend op basis van politie- en justitiestatistieken. Dit komt omdat deze statistieken afhankelijk zijn van inspanningen van politie en justitie en prioriteiten ten aanzien van specifieke typen delicten of dadergroepen. We zouden kunnen stellen dat politie en justitiestatistieken beter de productie van deze instanties weergeven dan de stand van de werkelijke criminaliteit.
Om een meer compleet beeld te krijgen van de ontwikkelingen in de jeugdcriminaliteit kan gebruik worden gemaakt van zelfrapportage van delinquent gedrag. Zelfrapportage is niet afhankelijk van inspanningen en prioriteiten van de politie bij het opsporen van jeugdige daders. De methode biedt de mogelijkheid om gegevens te verzamelen over niet bij de politie bekend geworden delicten en de bijbehorende

[4] Uit een recente studie van Van Ham, Bervoets en Ferwerda (2015) waarin zowel de literatuur als experts zijn geraadpleegd, blijkt dat er in Nederland weinig onderzoek is gedaan naar de effecten van de registratie van delicten door de politie op de statistieken. Er worden wel registratie-effecten verondersteld, maar het bewijs daarvoor is mager.

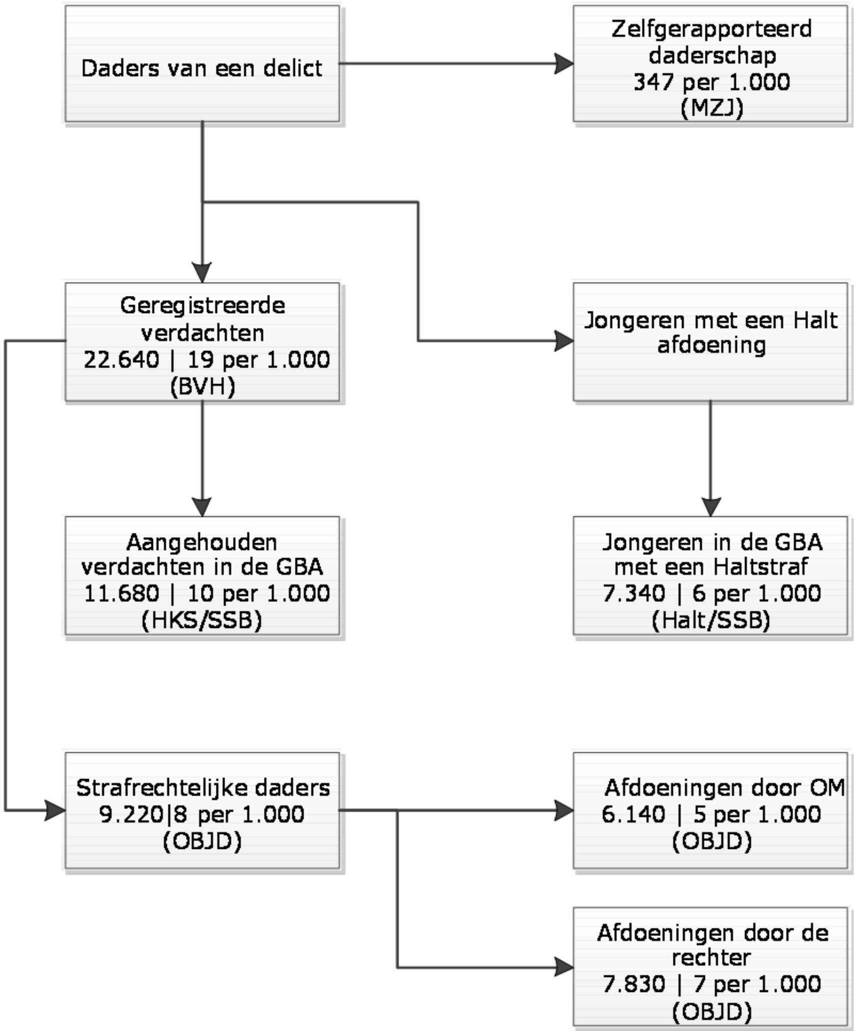
daders, inclusief hun achtergrondkenmerken zoals leeftijd, sekse en herkomst. Maar ook zelfrapportage heeft z'n beperkingen. De belangrijkste tekortkomingen van zelfrapportage studies zijn (Coleman & Moynihan, 2002; Van Kerckvoorde, 1995):

- Zelfrapportage omvat niet alle mogelijke delicten en gaat vooral over lichtere en veelvoorkomende delicten. Door een beperkte afnameduur van de vragenlijst is het aantal typen delicten waarnaar gevraagd kan worden veel lager dan het aantal typen delicten dat gepleegd kan zijn. Daarnaast leent zelfrapportage zich niet voor zeer ernstige feiten als verkrachting of moord.
- Jongeren rapporteren niet altijd de gepleegde delicten, hetzij vanwege geheugeneffecten (vergeten, in een verkeerde tijdsperiode plaatsen), hetzij omdat ze deze moedwillig verzwijgen. Onderrapportage komt vermoedelijk bij bepaalde herkomstgroepen, zoals Marokkaanse jongeren, vaker voor dan bij autochtone jongeren (Junger, 1989; Stevens et al., 2003), hoewel deze onderrapportage bij deze herkomstgroep niet in alle studies wordt gevonden (Zeijl, 2002; Junger-Tas et al.,2003). Anderzijds is er de neiging tot overrapportage, bijvoorbeeld om stoer over te komen.
- Het betreft een steekproef en niet de totale populatie van jongeren. Hierdoor zijn er onnauwkeurigheden in de schattingen van het percentage jongeren dat aangeeft een delict te hebben gepleegd. We rapporteren daarom ook 95%-betrouwbaarheidsintervallen. Die geven een range aan waarbinnen met 95% zekerheid het percentage zelfgerapporteerde daders ligt. Deze onzekerheidsmarge is het beste te begrijpen met een voorbeeld. Als 25% van de jongeren in de huidige steekproef zegt een geweldsdelict te hebben gepleegd, dan zal in 95 van de 100 gevallen – ofwel in 95 van de 100 steekproeven – het percentage tussen de 22% en 28% liggen. Het 95%-betrouwbaarheidsinterval is dan dus 22% en 28%.

Kortom, om een vollediger beeld te krijgen van ontwikkelingen in de jeugdcriminaliteit is het van belang om meerdere van elkaar onafhankelijke bronnen te gebruiken. Dat gebeurt in deze MJC.

In figuur 1.3 wordt een stroomschema gegeven van het aantal jeugdigen in de verschillende bronsystemen en de wijze waarop een selectie plaatsvindt. We beschrijven het schema aan de hand van gegevens voor 2014. Voor dat jaar zeggen 347 van de 1.000 jongeren in de leeftijd 12 tot 18 jaar een delict te hebben gepleegd (zie hoofdstuk 2).
In 2014 zijn er ruim 22.640 unieke minderjarige verdachten geregistreerd wegens een misdrijf (BVH) en 11.680 unieke minderjarigen aangehouden als verdachte (HKS). Gerelateerd aan de bevolkingsomvang gaat het om respectievelijk 19 en 10 per 1.000 minderjarigen (zie hoofdstuk 3). Het gaat hier om verdachten die zijn ingeschreven in de GBA (illegalen en toeristen of mensen zonder vaste woon- of verblijfplaats zijn niet meegeteld).
In 2014 telden we bijna 9.220 strafrechtelijke daders tegen wie in dat jaar een strafzaak is afgedaan (zie hoofdstuk 4), dat zijn er 8 per 1.000 minderjarigen. Redenen voor het verschil in aantallen zijn onder meer dat niet alle processen-verbaal door de politie worden doorgestuurd naar het OM en dat er vertragingen in de afhandeling van zaken kunnen optreden. In het eerste geval wordt ook wel eens gesproken over het politie sepot, in het tweede geval komen deze zaken later wel weer in de statistieken terecht. Tot slot zijn er de afdoeningen van het OM of de rechter. In deze rapportage tellen we het aantal afdoeningen. In 2014 zijn, tegen de bijna 9.220 strafrechtelijke jeugdige daders, ruim 6.140 zaken door het OM afgedaan en bijna 7.830 strafzaken door de rechter.

Figuur 1.3 Stroomschema van 12- tot en met 17-jarige verdachten en daders van een delict voor 2014

Bronnen: MZJ = Monitor Zelfgerapporteerde Jeugdcriminaliteit, CBS/GIDS = Geïntegreerde Interactieve Databank voor Strategische Bedrijfsinformatie, HKS = Herkenningsdienstsysteem, HKS/SSB = HKS gekoppeld aan de Gemeentelijke Basisadministratie, CBS/AuraH = CBS afslag van het registratiesysteem van HALT, OBJC = Onderzoek- en Beleidsdatabase Justitiële Documentatie

Indicatoren van jeugdcriminaliteit MJC

In deze MJC gebruiken we de volgende indicatoren om de ontwikkelingen in de geregistreerde jeugdcriminaliteit en de verdachten en daders daarvan in beeld te brengen:

- Zelfrapportage van daderschap: jeugdigen die aangeven in de voorafgaande twaalf maanden een delict te hebben gepleegd.
- Geregistreerde verdachten: personen tegen wie een redelijk vermoeden bestaat dat ze een delict hebben gepleegd en daarvoor bij de politie staan geregistreerd.
- Aangehouden verdachten: personen tegen wie een proces verbaal is opgemaakt omdat hij of zij wordt verdacht van een misdrijf.
- Strafrechtelijke daders: personen waartegen door het OM of de ZM een strafzaak is afgedaan.
- Misdrijven; overtredingen blijven buiten beschouwing.
- Afdoeningen: Haltstraf; afdoeningen door het OM en de ZM.

Om de ontwikkelingen in deze diverse indicatoren te beschrijven worden in dit rapport absolute en relatieve aantallen gepresenteerd. Absolute aantallen hebben betrekking op bijvoorbeeld het aantal verdachten van een misdrijf. De omvang van de Nederlandse bevolking kan per subgroep en over de jaren heen fluctueren. Om subgroepen beter met elkaar te kunnen vergelijken en trends te bestuderen, worden de gegevens ook gepresenteerd in aantallen per 1.000 jongeren (uit dezelfde subgroep in het betreffende jaar) in Nederland, zogenoemde relatieve aantallen. Deze gegevens bieden bijvoorbeeld inzicht in het aandeel verdachten onder 12- tot en met 17-jarigen en worden gebruikt om de ontwikkelingen in de tijd te kunnen vergelijken. In het vervolg spreken we afwisselend over aantal jongeren per 1.000 of over *relatieve* aantallen.
Verder worden in de hoofdstukken 3, 4 en 5 ook *indices* gebruikt. Een index geeft de procentuele verhouding in een bepaald jaar weer ten opzichte van een basisjaar. Het basisjaar is in deze rapportage 2010 (=100).

1.4 Delicten

1.4.1 Offline- en onlinedelicten

We onderscheiden in de MJC traditionele 'offline'delicten van delicten die online worden gepleegd zoals cyber- en gedigitaliseerde delicten.
Bij de traditionele offlinedelicten gaat het om vernieling en openbare orde misdrijven, vermogens- gewelds-, verkeers- en drugsmisdrijven. Daarbij gebruiken we de standaardclassificatie van misdrijven van CBS (2011).
In deze MJC beschrijven we ook de mate waarin jongeren onlinedelicten plegen. Dit type daderschap baseren we op zelfrapportage (MZJ) en strafrechtelijke gegevens (OBJD). Het is nog niet mogelijk om op basis van de politieregistratie op landelijk niveau onlinedelicten (zowel cyber- als gedigitaliseerde delicten) te onderscheiden. Onderzoek waarin een landelijk beeld wordt gegeven van het onlinedelictgedrag van jongeren staat nog in de kinderschoenen en is schaars. In Nederland zijn enkele studies gedaan die jongeren betreffen (zie voor een overzicht Zebel et al., 2014).
We kunnen een onderscheid maken tussen onlinedelicten in *enge* en in *ruime* zin (Zebel et al., 2014, 2015), door de politie ook onderscheiden als *cyber*criminaliteit en *gedigitaliseerde* criminaliteit.[5] Bij onlinedelicten in enge zin, cyberdelicten, is de ICT-structuur (pc's/laptops, smartphone's/tablets, internet) het doel van crimineel handelen. Cyberdelicten in ruime zin, gedigitaliseerde delicten, betreffen delicten waarbij de ICT wordt gebruikt als middel om criminaliteit te plegen. Vaak gaat het hierbij om traditionele criminaliteit waarbij de ICT voor een nieuwe gelegenheidsstructuur heeft gezorgd.
Voor zelfgerapporteerd onlinedaderschap zijn in de MZJ elf vragen gesteld. Bij cyberdelicten gaat het onder meer over virussen rondsturen, het binnendringen van een computer of netwerk, of het vernielen van een netwerk. Bij gedigitaliseerde delicten gaat het om identiteitsfraude, pesten of bedreigen via internet. Omdat het merendeel van deze onlinedelicten pas in 2015 voor het eerst zijn meegenomen in de vragenlijst, is het niet mogelijk om ontwikkelingen in de tijd te geven.
Strafrechtelijk daderschap van onlinecriminaliteit is gebaseerd op wetsartikelen die specifiek betrekking hebben op onlinedelicten. In bijlage 2 (box 'Wetsartikelen cybercriminaliteit en gedigitaliseerde criminaliteit') wordt een overzicht gegeven van de cyber- en gedigitaliseerde delicten en de wetsartikelen die daarbij horen.

---

5 www.politie.nl/themas/cybercrime.html Geraadpleegd op 30 september 2015. Zie ook Ministerie van Veiligheid en Justitie (2015) Veiligheidsagenda 2015-2018.

Uit het onderzoek van Zebel (Zebel et al., 2014, 2015) blijkt dat de er sprake is van een forse onderregistratie van onlinecriminaliteit door jeugdige daders in justitiële registraties. Het vermoeden is dat de 'dark number' bij cyberdelicten en gedigitaliseerde delicten fors groter is dan bij traditionele vormen van offlinedelicten (zie ook Expertgroep Dark Number Cybercriminaliteit, 16 september 2015). De redenen daarvoor zijn divers. Het gaat zowel om redenen die betrekking hebben op registratie van criminaliteit in het algemeen in de politie- en justitiesystemen (zoals: burgers of bedrijven herkennen niet dat ze slachtoffer zijn geworden, ze doen geen aangifte – bijvoorbeeld om imagoschade te voorkomen –, of een aangifte wordt niet opgenomen of geregistreerd door de politie), als om redenen die specifiek betrekking hebben op de registratie van cyber- en gedigitaliseerde delicten (zoals: de onlinedelicten worden niet als een delict herkend, worden geregistreerd als offlinedelicten, of de informatie over de onlinedelicten komt in de vrije tekstvelden van de registratiesystemen waardoor het niet als zodanig wordt herkend in de statistieken).
Zoals aangegeven is het nog niet mogelijk om op landelijk niveau uit de politieregistraties de onlinedelicten en de bijbehorende daders te tellen. Hoewel in veel gevallen de modus operandi van een delict bekend is (en dus ook of er gebruik is gemaakt van ICT) en in politiedossiers is genoteerd, is deze informatie vooralsnog niet makkelijk te kwantificeren (zie de dossierstudie van Montoya, Junger & Hartel, 2013) en landelijk beschikbaar te maken.
Een andere reden waarom nog weinig bekend is over daders van onlinecriminaliteit is dat aangiften van cybercriminaliteit wel door de politie worden geregistreerd, maar dat deze niet zonder meer kunnen worden gekoppeld aan andere opsporingssystemen van de politie. Zo blijkt uit recent onderzoek van de Inspectie Veiligheid en Justitie (2015), dat het Landelijk Meldpunt Internetoplichting (LMIO) wel mogelijkheden biedt om aangifte te doen, maar dat dit systeem niet is gekoppeld aan de Basisvoorziening handhaving (BVH). Verder is de koppeling met het systeem dat de werkprocessen van de recherche ondersteunt (SUMM-IT) niet toereikend, waardoor de opsporing van dergelijke onlinedelicten wordt beperkt. Daarbij komt volgens de inspectie dat politie-eenheden hun aanpakken niet voldoende afstemmen op de toelevering van informatie uit het LMIO waardoor het werk dat in LMIO is geregistreerd geen vervolg krijgt. Ook is het landelijk vervolgingsbeleid voor internetoplichting nog niet voldoende geïmplementeerd. Hoewel er dus al wel veel is geïnvesteerd betekenen deze bevindingen ook dat het opsporen en registeren van verdachten van onlinecriminaliteit nog beperkt is (Inspectie Veiligheid en Justitie, 2015).
In box 1.2 gaan we beknopt in op enkele voorbeelden van cyber- en gedigitaliseerde criminaliteit. Voor een meer uitgebreide bespreking van diverse vorm van onlinecriminaliteit door jeugdigen zie bijvoorbeeld Zebel et al. (2015).

Box 1.2 Enkele voorbeelden van cyber- en gedigitaliseerde criminaliteit

Er kan een onderscheid worden gemaakt tussen cyber- en gedigitaliseerde criminaliteit. Cyberdelicten gaan over delicten waarbij een ICT-systeem, zoals een computer, laptop, smart Phone of website doelwit van handelen is. Deze delicten kunnen offline niet worden gepleegd en zijn ontstaan met de komst van de ICT. Denk hierbij bijvoorbeeld aan hacken of het versturen van een DDoS-aanval. Met een DDoS-aanval kun je vanuit je eigen computer, netwerken of websites van anderen verstoren of zelfs platleggen. Een DDoS-aanval is een manier om heel veel internetverkeer op één server of een groep servers te richten. Het verzenden van een DDoS-aanval is relatief eenvoudig en de programmatuur voor een dergelijke aanval is zelfs op internet te koop (NRC, 2015a). De gevolgen en de schade van een dergelijke aanval kunnen groot zijn. Zo werd internetprovider Ziggo in augustus 2015 door een DDoS-aanval platgelegd waardoor klanten geen gebruik meer konden maken van de diensten. Vier van de vijf verdachten bleken jonger dan 18 jaar (NRC, 2015b).
Bij gedigitaliseerde criminaliteit gaat het om traditionele vormen van criminaliteit

die met behulp van ICT kunnen worden gepleegd. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om bedreigen of chanteren van anderen via internet (via pc of mobiel apparaat. Denk hierbij aan jongeren die leeftijdgenootjes via WhatsApp afpersen of chanteren door te dreigen erotisch getinte foto's of filmpjes te sturen (zie bijvoorbeeld AD, 2015; NOS, 2015). Een stap verder is het werkelijk versturen van seksueel getinte filmpjes of foto's zonder dat daarvoor toestemming is gegeven, zoals de zogenoemde wraakporno. In dat geval stuurt een wraakzuchtige (ex-)vriend(in), bekenden of onbekenden een dergelijk filmpje rond via bijvoorbeeld sociale media. De gevolgen voor het slachtoffer zijn enorm, mede vanwege de snelle verspreiding van het beeldmateriaal via vrienden aan bekenden en daarna aan onbekenden en de moeite die het kost om het beeldmateriaal te verwijderen (NRC, 2015c). Ook vermogensdelicten kunnen via internet worden gepleegd door bijvoorbeeld producten te kopen of verkopen zonder dat daarvoor wordt betaald.
De verschillende typen delicten, zowel cyber als gedigitaliseerde delicten, maar ook online- en offlinedelicten kunnen samengaan. Zo lijkt het versturen van ransomware, een programma waarmee de computer van iemand anders kan worden gekidnapped, samen te gaan met chantage. Door het versturen van ransomware wordt de computer van het slachtoffer afgesloten en die kan niet meer bij zijn of haar bestanden. De dader eist vervolgens losgeld om de computer te ontgrendelen (zie Nu.nl, 2015). Ook is het waarschijnlijk dat sommige vormen van offlinedelicten kunnen overlopen in gedigitaliseerde delicten. Denk bijvoorbeeld aan bedreigen van klasgenoten op het schoolplein die op een later moment via internet worden voortgezet.

Cyber- en gedigitaliseerde delicten worden in de politie- en justitieregistraties niet goed geregistreerd (Expertgroep, 2015; Zebel et al., 2014). Of een delict offline of online is gepleegd behoort tot de modus operandi van het plegen. Dit punt speelt met name bij gedigitaliseerde delicten, omdat het hierbij vooral gaat om 'traditionele' feiten die online worden gepleegd (zie ook Montoya, Junger & Hartel, 2013). De informatie van de modus operandi wordt wel meegenomen in politiedossiers, maar staat in de registratiesystemen in andere velden vermeld dan beschikbaar in de huidige politie- en justitiestatistieken. In de MZJ hebben we jongeren gevraagd naar diverse vormen van cyber- en gedigitaliseerde delicten (zie hoofdstuk 2). Vragen die we hebben gesteld hebben betrekking op bijvoorbeeld 'geprobeerd een website of mailbox plat te leggen door enorme hoeveelheden informatie daarnaar toe te sturen' of '... iemand zijn wachtwoord veranderd zodat diegene niet meer kon inloggen'. Ook zijn vragen opgenomen die gedigitaliseerde delicten meten zoals 'via sociale media zoals WhatsApp, Facebook, Twitter, Instagram of Snapchat iemand een bericht gestuurd met de bedoeling hem of haar bang te maken', of 'iets gekocht via internet, maar nooit betaald'. De vragen zijn gesteld voor ooit (heb je wel eens ...) en de afgelopen twaalf maanden (hoe vaak heb je in de afgelpen twaalf maanden ...).

1.4.2 Delicten

Delicten kunnen worden ingedeeld in misdrijven en overtredingen. De MJC heeft vooral betrekking op misdrijven. Misdrijven betreffen vooral de ernstige strafbare feiten en bij overtredingen gaat het om lichte strafbare feiten. De politie- en justitiestatistieken betreffen misdrijven.
Bij zelfrapportage van delinquent gedrag zijn de vragen zodanig gesteld dat ze zo goed als mogelijk corresponderen met feiten die volgens het wetboek worden omschreven als misdrijven, hoewel de interpretatie daarbij wel afhankelijk is van de jongere zelf.

Overwegend kunnen we zeggen dat zelfrapportage vooral betrekking heeft op lichte en veelvoorkomende strafbare feiten, terwijl de politie- en justitiestatistieken vooral de ernstiger vormen betreffen.

1.5 Leeswijzer

De rest van het rapport is als volgt opgebouwd (zie ook tabel 1.2). In hoofdstuk 2 beschrijven we de ontwikkelingen in zelfgerapporteerd daderschap. De hoofdstukken 3 en 4 hebben betrekking op respectievelijk de trends in verdachten en strafrechtelijke daders van een misdrijf. In hoofdstuk 5 gaan we in op de afdoeningen door politie, OM en ZM tegen jeugdige daders. Tot slot volgt in hoofdstuk 6 een slotbeschouwing waarin we duiding geven aan de ontwikkelingen.

Tabel 1.2 Gebruikte databronnen in de MJC

Bron	Indicator	Hoofdstuk
MZJ	Zelfgerapporteerd daderschap	2
BVH	Geregistreerde verdachten	3
HKS	Aangehouden verdachten	3
OBJD	Strafrechtelijke daders	4
AuraH	Halt afdoeningen	5
OBJD	OM- en ZM-afdoeningen	5
SSB	Demografische en achtergrondkenmerken	3 en 5
Statline	Diversen, waaronder de bevolkingsstatistiek	1 en 4

2 Jeugdige zelfgerapporteerde daders

André van der Laan & Marinus Beerthuizen (WODC)

Belangrijkste bevindingen

Offlinedelicten

Kortetermijnontwikkelingen (2010 tot 2015)

Twaalfminners (10- en 11-jarigen)

- In 2015 zegt 20% van de 10- en 11-jarigen in het afgelopen jaar (prevalentie) een offlinedelict te hebben gepleegd. Het percentage zelfgerapporteerde daders is in 2015 niet significant veranderd ten opzichte van 2010 en 2005. Wel is in 2015 de prevalentie van vermogensdelicten toegenomen ten opzichte van 2010.
- De totale prevalentie onder jongens en meisjes verschilt over de jaren nauwelijks van elkaar.
- In 2015 is de prevalentie van zelfgerapporteerd daderschap onder autochtone twaalfminners ten opzichte van 2010 licht toegenomen, het betreft vooral een stijging in vermogensmisdrijven. Onder de allochtone twaalfminners is de prevalentie over de tijd stabiel.

Minderjarigen (12- tot en met 17-jarigen)

- De prevalentie van zelfgerapporteerd daderschap is in 2015 significant afgenomen, van 38% in 2010 naar 35% in 2015 (een afname van bijna 9%). Ook op de langere termijn is sprake van een daling. In 2005 was de prevalentie bij de minderjarigen nog 41%.
- De afname doet zich voor in alle delictcategorieën, exclusief drugsdelicten, en is het sterkst bij vermogensdelicten (een afname van 26%). De afname doet zich voor onder de hele linie van gevraagde delicten, zowel onder veelvoorkomende lichte delicten als onder minder vaak voorkomende zwaardere feiten.
- De afname doet zich voor bij jongens en autochtonen. Onder jongens nemen de prevalenties af voor vermogensdelicten, vandalisme en het totaal (respectievelijk een afname van 37%, 28% en 13%). De ontwikkelingen wijzen erop dat jongens en meisjes dichter bij elkaar komen waar het vermogensmisdrijven betreft. Onder de autochtone jongeren nemen de prevalenties af voor vermogensdelicten, vandalisme en het totaal (in 2015 een afname van respectievelijk 31%, 28% en 13%).

Jongvolwassenen (18- tot en met 22-jarigen)

De jongvolwassenen zijn voor het eerst in de MZJ-2015 bevraagd.

- In 2015 zegt 37% van de jongvolwassenen in het voorafgaande jaar een (of meerdere) delict(en) te hebben gepleegd. Als we specifieke volwassenendelicten (rijden onder invloed en economische delicten) ook meetellen, dan gaat het om 44% van de jongvolwassenen. Vermogensdelicten vormen de grootste categorie (22%), gevolgd door geweld (16%). Rijden onder invloed komt als afzonderlijk delict relatief veel voor (14%).
- De prevalentie in zelfgerapporteerd daderschap onder mannen is 1,5 keer zo groot als onder vrouwen. Het verschil tussen de seksen is met name groot bij vandalisme, geweld en drugs. De prevalentie onder autochtonen is hoger dan onder allochtonen met name voor het totaal, vermogensdelicten en rijden onder invloed. Allochtone jongvolwassenen rapporteren vaker wapenbezit.

Onlinedelicten (cyber- en gedigitaliseerde delicten)

In de MZJ-2015 zijn jeugdigen ook bevraagd over meerdere cyber- en gedigitaliseerde delicten.

- De prevalentie van zelfgerapporteerd daderschap van onlinedelicten is het laagst onder twaalfminners, gevolgd door jongvolwassenen en minderjarigen (respectievelijk 10%, 28% en 31%).
- De prevalentie van zelfgerapporteerd daderschap van *cyber*delicten (waarbij de ICT doelwit is) is het hoogst onder jongvolwassenen gevolgd door minderjarigen en het laagst bij twaalfminners (respectievelijk 22%, 17% en 7%).
- Onder 12- tot en met 17-jarigen is de prevalentie van zelfgerapporteerd daderschap van *gedigitaliseerde* delicten (traditionele delicten die online worden gepleegd) hoger dan onder 18- tot en met 23-jarigen en 10- en 11-jarigen (respectievelijk 22%, 14% en 7%).
- In vergelijking met de traditionele offlinedelicten, wordt daderschap van onlinedelicten door alle leeftijdsgroepen relatief veel gerapporteerd. Maar de prevalenties van de offlinecategorieën geweld, vermogen en vandalisme zijn nog wel hoger dan die van cyber- en gedigitaliseerde delicten. Onder de 18- tot en met 22-jarigen is de prevalentie van cyberdelicten hoger dan die van offlinedelicten.

Ondanks de daling kunnen we niet stellen dat zelfgerapporteerde offlinedelicten 'uit' zijn. Zelfgerapporteerde onlinedelicten lijken 'in' te zijn, hoewel we daarvoor geen ontwikkelingen over de tijd beschikbaar hebben.

In dit hoofdstuk worden de ontwikkelingen in zelfgerapporteerde jeugdcriminaliteit beschreven. We maken gebruik van gegevens die zijn verzameld in de WODC-Monitor Zelfgerapporteerde Jeugdcriminaliteit (MZJ), een periodiek uitgevoerde survey onder een representatieve steekproef van Nederlandse jeugdigen. We onderscheiden strafrechtelijk minderjarige jongeren (12- tot en met 17-jarigen) en twaalfminners (10- en 11-jarigen). In de meting van 2015 zijn voor het eerst ook jongvolwassenen (18- tot en met 22-jarigen) bevraagd. De onderzoeksvraag is: 'Wat zijn de ontwikkelingen in zelfgerapporteerde jeugdcriminaliteit in de periode 2005-2015?'. In deze periode zijn er drie metingen geweest van de MZJ (metingen 2005, 2010 en 2015). We gaan in op het aantal zelfgerapporteerde daders, de aard van zelfgerapporteerde jeugdcriminaliteit en de verschillen naar sekse, leeftijd en herkomst. Eerst volgt een beknopte beschrijving van de methode van onderzoek (paragraaf 2.1). In bijlage 2 is een meer uitgebreide beschrijving van de MZJ-2015 meting opgenomen. Vervolgens gaan we in paragraaf 2.2 in op de traditionele offlinedelicten die door Nederlandse jeugdigen zijn gerapporteerd. Verschillen naar sekse, herkomst en leeftijd komen aan de orde. Voor de twaalfminners en minderjarigen beschrijven we de ontwikkelingen die zich van 2005 tot en met 2015 hebben voorgedaan. Van de jongvolwassenen hebben we pas sinds de meest recente meting gegevens. In paragraaf 2.3 gaan we in op de mate waarin onlinedelicten door Nederlandse jeugdigen worden gerapporteerd. Ook hier beperken we ons tot de meest recente meting, het jaar 2015. Daarnaast wordt een vergelijking gemaakt tussen de prevalentie van offline- en onlinedelicten.

2.1 Methode

De MZJ is een zelfrapportagestudie onder een landelijk representatieve steekproef van Nederlandse jongeren. De MZJ is sinds eind jaren tachtig met een interval van 2-5 jaar uitgevoerd. Er is in de tijd een aantal wijzigingen geweest in de methode waardoor er trendbreuken ontstaan. De meest recente methodewijziging dateert van 2005. In 2005 zijn de doelpopulatie, het steekproefkader en de vragenlijst aangepast. In 2010 en 2015 is de vernieuwde MZJ herhaald. In 2015 zijn enkele wijzigingen doorgevoerd om de MZJ te moderniseren. De MZJ is in 2015 een volledige samenwerking tussen het WODC en CBS. In deze paragraaf beschrijven we beknopt de doelpopulatie, het steekproefkader en de vragenlijst (in bijlage 2 gaan

we uitgebreider in op de MZJ-metingen; zie ook Engelen, Roels & De Heij, 2015; Van der Laan & Blom, 2006, 2011; Verburg, 2011).
De doelpopulatie van de MZJ-2015 betreft jongeren in de leeftijd 10 tot en met 22 jaar (in de eerdere metingen 10- tot en met 17-jarigen). Vanaf 2005 wordt de gemeentelijke basisadministratie (GBA) als steekproefkader gebruikt. Dat betekent dat alle jongeren die als ingezetene zijn ingeschreven bij een Nederlandse gemeente (exclusief het Caribisch gebied) kunnen worden geselecteerd. Illegalen en toeristen blijven buiten beschouwing. In 2015 is een gestratificeerde steekproef getrokken waarbij de strata zijn ingedeeld naar leeftijd en herkomst. Verder is evenals in de voorgaande meting gekozen voor een oversampling van de vier grote minderheidsgroepen en van twaalfminners. Per stratum zijn vervolgens de adressen van de jongeren willekeurig geselecteerd. De huidige steekproeftrekking wordt als equivalent van die in eerdere metingen gebruikt beschouwd (Engelen et al., 2015).
In tabel 2.1 worden de doelpopulaties inclusief aantallen en responspercentages gegeven voor de drie MZJ-metingen. Daaruit valt af te lezen dat onder de 10- tot en met 17-jarigen de respons in de tijd is gedaald van 68% naar 62%. Ondanks deze daling, is er nog steeds sprake van een acceptabel responspercentage (Stoop, 2005). Het responspercentage onder de 18- tot en met 22-jarigen komt met 56% iets lager uit. De dalende trend in responspercentage in steekproefonderzoek is in lijn met ervaringen van CBS bij andere steekproefonderzoeken.
Voor alle drie de MZJ-metingen geldt dat er een lichte ondervertegenwoordiging is van jongeren van Turkse en van Marokkaanse herkomst (met responspercentages van rond de 50%). De ondervertegenwoordiging is klein, waardoor we kunnen zeggen dat de respons voor de totale groep nauwelijks selectief is (Engelen et al., 2015).
De onderzoeksgroep is na afloop op de kenmerken sekse, leeftijd, opleidingsniveau, stedelijkheidsgraad, landsdeel en herkomstgroep herwogen zodat de gegevens op deze kenmerken representatief zijn voor de Nederlandse jongeren in de doelgroep. Omdat ook de non-respons op de genoemde achtergrondkenmerken nauwelijks selectief is, zijn de bevindingen generaliseerbaar naar de doelpopulatie.

Tabel 2.1 Onderzoeksgroepen en respons(percentages) MZJ 2005, 2010 en 2015

	2005	2010	2015
10- t/m 17-jarigen			
N	1.480	3.030	2.147
Responspercentage	68,0%	65,3%*	61,7%
18- t/m 22-jarigen			
N	-	-	1.041
Responspercentage			55,9%

* Het responspercentage is berekend over de totale bruto steekproef. Als het responspercentage over de brutosteekproef min degenen die vanwege de taal niet in aanmerking komen voor het onderzoek wordt berekend dan is deze in 2010 68,5%. Voor 2005 en 2015 is dergelijke informatie niet verzameld.

De MZJ-vragenlijst uit 2005 is in 2015 gemoderniseerd. Hierbij is rekening gehouden met de mogelijkheid om ontwikkelingen in de tijd te kunnen onderzoeken. Centrale vragen (zoals de delict items) zijn niet aangepast in de vraagstelling. Ook de volgorde waarin deze vragen in de vragenlijst voorkomen is ongewijzigd. Wel zijn er vragen toegevoegd over nieuwe vormen van onlinedelicten.[6] En er zijn enkele

[6] Er is een aantal stappen gezet voordat we tot de definitieve items van onlinedelicten kwamen. Op basis van de Nederlandse literatuur waarin onderzoek is gedaan naar online(delict)gedrag van scholieren (Kerstens & Stol, 2012; Zebel et al., 2013) is een eerste selectie gemaakt van de online delicten. Vervolgens zijn die items in een pilot onder zeven scholieren van een ROC getest en besproken. Een aangepaste versie is daarna doorgenomen

delicten toegevoegd specifiek voor jongvolwassenen, zoals rijden onder invloed of fraude bij belastingaangifte of bij het aanvragen van een uitkering. Verder zijn aanpassingen gedaan aan diverse achtergrondvragen. De gemoderniseerde vragenlijst is vooraf met (vragenlijst) experts doorgenomen.
De keuze voor de delicten in deze studie is op een aantal criteria gebaseerd (zie Van der Laan & Blom, 2006):

- De delicten hebben betrekking op wettelijk strafbaar gesteld gedrag.
- Binnen de verschillende delictcategorieën is voldoende spreiding in lichte en ernstige feiten; en weinig voorkomende en veelvoorkomende delicten.

Het aantal delicten waarnaar wordt gevraagd is vanwege de duur van afname van een vragenlijst beperkt. Het gaat om de volgende delicten:

- Zelfgerapporteerde offlinedelinquentie heeft betrekking op 27 delicten, in de categorieën geweld (7 items), vermogens (11 items), openbare orde en vernieling (5 items), drugs (3 items) en wapenbezit (1 item). Bij jongvolwassenen wordt ook gevraagd naar verkeersdelicten (1 item) en economische (fraude) delicten (3 items).
- Zelfgerapporteerde onlinedelinquentie heeft betrekking op 11 delicten, die we indelen in cyberdelicten (5 items) en gedigitaliseerde delicten (6 items).

Prevalentie van zelfgerapporteerd daderschap
Er zijn verschillende statistieken om zelfgerapporteerd daderschap in beeld te brengen. Wij rapporteren de 12-maandsprevalentie, of kortweg de *prevalentie* van zelfgerapporteerd daderschap. Dit is het percentage jongeren dat zegt in de twaalf maanden voorafgaand aan het interview één of meerdere van de gevraagde delicten te hebben gepleegd. Doordat de interviews in de eerste helft van 2015 plaatsvonden, heeft de prevalentie van zelfgerapporteerd daderschap betrekking op de periode januari 2014 tot en met juni 2015.
De prevalenties zijn berekend voor de afzonderlijke delicten, voor de categorieën van delicten en voor het totaal.

95%-betrouwbaarheidsinterval
Voor de MZJ wordt een selectie van jongeren uit de Nederlandse jeugdige bevolking geïnterviewd. Bij dergelijk onderzoek zijn door de selectie van de steekproef onnauwkeurigheden in de schattingen van het percentage jongeren dat delicten rapporteert. Daarom berekenen we naast het percentage jongeren dat een delict rapporteert ook het 95%-betrouwbaarheidsinterval (verderop aangeduid met 95%-BI). Een 95%-BI wil zeggen dat bij 95 van de 100 getrokken steekproeven de prevalenties binnen het betrouwbaarheidsinterval zullen liggen. Bijvoorbeeld bij de MZJ-2010 geeft 4% van de 12- tot en met 17-jarigen aan in het afgelopen jaar wel eens prijsjes van producten in winkels te hebben verwisseld. Met een 95%-BI – dat wil zeggen in 95 van de 100 keer dat we de steekproef opnieuw trekken – komt dit erop neer dat tussen 3% en 5% van de jongeren wel eens prijsjes heeft verwisseld. Het 95%-BI ligt dan tussen 3-5%. Bij een relatief kleine steekproef betekent dit ook dat bij uitsplitsingen naar subgroepen als sekse, leeftijd of herkomst de onnauwkeurigheid van de schattingen groter wordt. Daarom splitsen we bij prevalenties lager dan 5% niet uit. In die gevallen beperken we ons tot de categorieën totaal, geweld, vermogen, vernielingen/vandalisme, cyberdelicten en gedigitaliseerde delicten.

---

met de leden van de begeleidingscommissie en met vragenlijstexperts van CBS. Dit heeft uiteindelijk tot de definitieve items geleid.

Significante verschillen tussen meetmomenten
We kunnen de trends tussen de verschillende meetmomenten observeren, maar bekijken ook of de verschillen tussen de meetmomenten statistisch significant anders zijn. In dat geval kunnen we spreken van een stijging of daling. Als er verschillen tussen meetmomenten worden beschreven dan zijn dat statistisch significante verschillen ($p<0,05$). We gebruiken bij zelfrapportage significantietoetsen omdat het hierbij om een steekproef uit de totale populatie van jongeren gaat en niet zoals bij het aantal jeugdige verdachten of strafrechtelijke daders de totale populatie jeugdige verdachten of daders.

Tabellen in de bijlage
De bevindingen uit de MZJ worden hoofdzakelijk weergegeven in figuren. In bijlage 3, tabellen B2.1 tot en met B2.15, worden de corresponderende cijfers gegeven.

2.2 Offlinedelicten

In deze paragraaf beschrijven we de prevalentie van zelfgerapporteerd offlinedaderschap. We beschrijven de traditionele offlinedelicten apart van de onlinedelicten. De reden hiervoor is dat we voor de traditionele offlinedelicten ontwikkelingen over de tijd kunnen beschrijven en dat is niet mogelijk voor de offlinedelicten.
Eerst geven we de prevalentie van zelfgerapporteerd daderschap in 2015 voor de verschillende leeftijdsgroepen. Vervolgens gaan we in op de ontwikkelingen over de tijd zowel voor de afzonderlijke items als voor de hoofdcategorieën. Daarna richten we ons op verschillen naar sekse en herkomstgroep. Dit doen we apart voor de leeftijdsgroepen 10- en 11-jarigen, 12- tot en met 17-jarigen en 18- tot en met 22-jarigen. In de laatste subparagraaf gaan we in op verschillen tussen afzonderlijke leeftijdsjaren in prevalentie van zelfgerapporteerd offlinedaderschap.

2.2.1 Prevalentie in 2015

In tabel 2.2 staan de prevalenties van zelfgerapporteerd daderschap over de afgelopen twaalf maanden voor 2015. We bespreken de prevalenties voor de drie leeftijdsgroepen afzonderlijk.

10- en 11-jarigen
In 2015 zegt 20% van de 10- en 11-jarigen één (of meerdere) van de 27 offlinedelicten in de afgelopen twaalf maanden te hebben gepleegd (tabel 2.2). Het 95%-BI ligt tussen de 17% en 24%.
Het percentage kinderen dat in 2015 zegt een of meerdere geweldsdelicten te hebben gepleegd (13%) is hoger dan bij vermogensdelicten (9%) en vandalisme (6%). Binnen de categorie geweld gaat het voor het grootste deel om kinderen die zeggen 'iemand te hebben geslagen zonder verwonding' (11%), gevolgd door 'slaan met verwonding' (5%). De overige geweldsdelicten worden door kinderen in deze leeftijdsgroep nauwelijks gemeld. Bij vermogensdelicten is het meest voorkomende type delict een diefstal van minder dan € 10 (6% van de jongeren zegt dat in de afgelopen twaalf maanden te hebben gedaan). En binnen de categorie vandalisme is de meest voorkomende misdraging 'iets anders beschadigen dan voertuigen of huizen'.
De 95%-BI laat ook zien tussen welke grenzen de prevalenties liggen. Daaruit valt ook af te lezen dat in 2015 de ondergrens van het 95%-BI bij bedreiging en prijsjes verwisselen tegen de 0% aan ligt. Daaruit concluderen we dat onder deze leeftijdsgroep in 2015 dergelijke delicten nauwelijks tot niet voorkomen.
We kunnen op basis van deze gegevens niets over de ernst van een vergrijp door 10- en 11-jarigen zeggen. Wel is bekend dat het bij kinderen in deze leeftijdsgroep

vooral gaat om hele lichte vergrijpen die ook kunnen worden geschaard onder de categorie 'kattenkwaad' (Van der Laan et al., 2008).

12- tot en met 17-jarigen

In 2015 zegt 35% van de 12- tot en met 17-jarigen in de voorafgaande twaalf maanden minstens één van de 27 offlinedelicten hebben gepleegd (tabel 2.2).
De prevalentie van geweld (22%) is hoger dan die van vermogensdelicten (15%) en delicten in de categorie vernieling en openbare orde (14%). De drie meest gerapporteerde geweldsdelicten in 2015 zijn iemand slaan zonder verwonding, iemand bedreigen en iemand slaan met verwonding (waarbij verwondingen uiteenlopen van een blauw oog of bloedneus tot ernstiger vormen). Delicten als geweld gebruiken om te stelen, iemand met een wapen verwonden of iemand dwingen tot seksuele handelingen komen nauwelijks voor.
Vermogensmisdrijven vormen de op een na grootste categorie. De prevalentie van diefstal op school of werk is het hoogst, gevolgd door winkeldiefstal van producten goedkoper dan € 10 en het kopen van gestolen producten. Ernstige vermogensmisdrijven zoals inbraak (in huis of auto), zakkenrollen of stelen van een auto komen nauwelijks voor.
Iets minder dan 14% van de jongeren geeft in 2015 aan in de voorafgaande twaalf maanden een delict in de categorie openbare orde en vernieling gepleegd te hebben. Het bekladden van muren, trams of bussen en iets van iemand anders opzettelijk beschadigen komen het meeste voor.
Delicten als wapenbezit en het verhandelen van (soft- of hard)drugs komen relatief weinig voor.

18- tot en met 22-jarigen[7]

Voor de MZJ-2015 zijn ook jongvolwassenen in de leeftijd 18 tot en met 22 jaar bevraagd. Hiervoor is gekozen omdat jongeren in deze leeftijdsgroep ook tot de doelgroep van het adolescentenstrafrecht vallen. Vanwege verschillen in de doelpopulatie en vragenlijst kunnen we de meting van 2015 niet één op één met die van eerdere studies vergelijken (zie ook voetnoot 7).
In figuur 2.1 worden de prevalenties gegeven van zelfgerapporteerd daderschap door 18- tot en met 22-jarigen over de afgelopen twaalf maanden voor de hoofdcategorieën en voor het totaal. Als we alleen kijken naar die delicten die ook aan de minderjarigen zijn voorgelegd, dan is de prevalentie onder de jongvolwassenen 37%. Maar er zijn ook enkele ´volwassen´ delicten aan deze groep voorgelegd zoals rijden onder invloed en economische delicten. Als we die meetellen dan rapporteert

---

[7] In de afgelopen twintig jaar zijn er enkele eerdere studies geweest naar zelfgerapporteerd delinquent gedrag onder jongvolwassenen. In 1994 is door het WODC de doelgroep voor zelfrapportage eenmalig uitgebreid naar de leeftijdsgroep 18- tot 24-jarigen (Van der Laan, Spaans, Essers & Essers, 1997). Daaruit bleek dat de zelfrapportage van delinquent gedrag onder jongvolwassenen hoger lag dan onder kinderen beneden de 12 jaar, maar op eenzelfde niveau als onder 12- tot en met 17-jarigen. Op basis van een steekproef van jongeren uit Zuid-Holland constateerde Donker (2004) onder meer dat bepaalde typen delicten, zoals verkeersdelicten en delicten gerelateerd aan werk en inkomen, typische delicten voor jongvolwassenen zijn. Het enige nationale trendonderzoek naar zelfgerapporteerd daderschap onder jongvolwassenen is dat van CBS in de 'Permanent onderzoek Leefsituatie' uit 1997, 2001 en 2003. Uit de studies blijkt dat de prevalentie van zelfgerapporteerd daderschap over het voorgaande jaar onder 18- tot en met 24-jarigen tussen de 32% (Van der Laan et al., 1997) en 55% (CBS, 2001) ligt. In een enkele studie is de prevalentie van zelfgerapporteerd daderschap onder jongvolwassenen hoger dan onder minderjarigen (Van der Laan et al., 1997). Andere studies vinden deze hogere prevalenties onder jongvolwassenen niet (CBS, 1997) of niet voor alle typen delicten (CBS, 1997, 2001, 2003). De verschillen in percentages zijn afhankelijk van de onderzoeksgroep en het aantal en type delicten waarnaar is gevraagd. Omdat daarin duidelijke verschillen met de huidige meting zijn in de gebruikte methode (onderzoeksgroep, steekproef, vragenlijst), kunnen we de percentages ook niet zonder meer vergelijken.

in 2015 44% van de jongvolwassenen in de afgelopen maanden één of meerdere van de 31 delicten. De grootste categorie wordt gevormd door vermogensdelicten (met een prevalentie van 22%), gevolgd door geweld (16%) en verkeersdelicten (14%). De drie meest gerapporteerde vermogensdelicten zijn diefstal van iets op school of werk, iets kopen waarvan de jongere wist dat het gestolen was en winkeldiefstal van iets dat goedkoper was dan € 10. Bij geweldsdelicten gaat het vooral om mishandeling met en zonder verwonding en bedreiging. Als we kijken naar welke type delicten het meest voorkomen onder deze leeftijdsgroep (zie tabel 2.2) dan is dat rijden onder invloed (14%), gevolgd door mishandeling zonder verwonding (11%), diefstal op school of werk (11%) en het kopen van een gestolen goed (8%).
In vergelijking met de jongste twee leeftijdsgroepen worden drugsdelicten relatief vaak gerapporteerd door deze leeftijdsgroep. In 2015 zegt 8% van de 18- tot en met 23-jarigen in de afgelopen twaalf maanden wel eens drugs te hebben verkocht. Hierbij gaat het vooral om softdrugs.

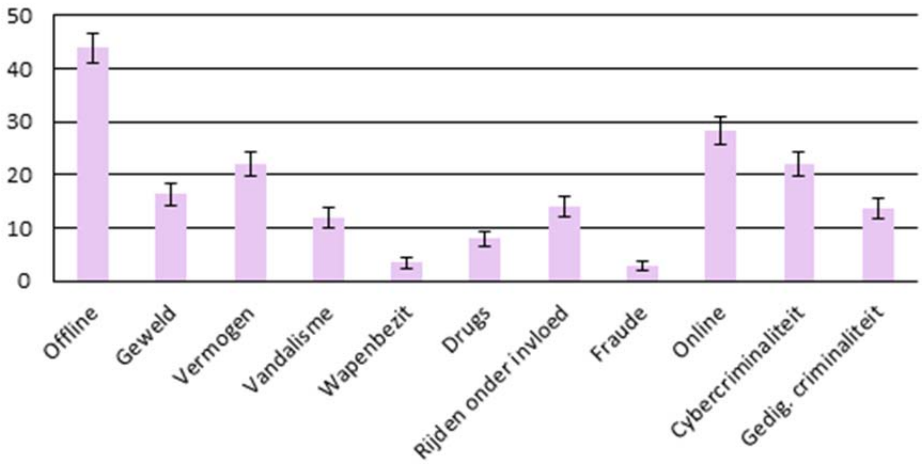
Tabel 2.2 Prevalentie van zelfgerapporteerde offlinedelicten in de afgelopen 12 maanden onder 10- tot en met 22-jarigen in 2015, naar leeftijdsgroep

	10 en 11 jaar		12 t/m 17 jaar		18 t/m 22 jaar	
	N=478		N=1.470		N=1.240	
	%	95%-BI	%	95%-BI	%	95%-BI
Totaal jeugddelicten	20,2	(16,6-23,8)	34,7	(32,3-37,1)	37,4	(34,7-40,1)
Geweldsdelicten						
Iemand bedreigd, bang maken	2,0	(0,7-3,3)	6,9	(5,6-8,2)	5,6	(4,3-6,9)
Geslagen, persoon niet gewond	10,6	(7,8-13,4)	17,7	(15,7-19,7)	11,3	(9,5-13,1)
Geslagen, persoon gewond	4,5	(2,6-6,4)	7,0	(5,7-8,3)	7,1	(5,7-8,5)
Iemand bedreigd om te stelen	.		0,3	(0,0-0,6)	.	
Geweld gebruikt om te stelen	.		0,2	(0,0-0,4)	.	
Iemand met wapen verwond	.		0,7	(0,3-1,1)	.	
Onvrijwillige seks	.		.		.	
Totaal geweld	12,7	(9,7-15,7)	21,8	(19,7-23,9)	16,3	(14,2-18,4)
Vermogensdelicten						
Prijsjes verwisseld	1,0	(0,1-1,9)	2,8	(2-3,6)	5,0	(3,8-6,2)
Iets goedkoper dan € 10 uit winkel gestolen	5,7	(3,6-7,8)	6,0	(4,8-7,2)	4,1	(3,0-5,2)
Iets duurder dan € 10 uit winkel gestolen	.		0,9	(0,4-1,4)	1,0	(0,4-1,6)
Iets gestolen van school of werk	3,5	(1,9-5,1)	8,0	(6,6-9,4)	10,9	(9,2-12,6)
Fiets of scooter gestolen	.		1,4	(0,8-2)	2,7	(1,8-3,6)
Zakken gerold	.		0,4	(0,1-0,7)	.	
Iets van buitenkant auto gestolen	.		0,5	(0,1-0,9)	0,4	(0,0-0,8)
Heling (kopen)	.		2,6	(1,8-3,4)	7,5	(6,0-9,0)
Heling (verkopen)	.		1,8	(1,1-2,5)	2,0	(1,2-2,8)
Iets uit auto gestolen	.		.		.	
Ingebroken	.		0,5	(0,1-0,9)	0,7	(0,2-1,2)
Totaal vermogen	8,8	(6,3-11,3)	15,3	(13,5-17,1)	21,9	(19,6-24,2)
Vandalisme en vernieling						
Voertuig beschadigd of vernield	1,2	(0,2-2,2)	1,9	(1,2-2,6)	1,9	(1,1-2,7)
Woning beschadigd of vernield	2,0	(0,7-3,3)	2,0	(1,3-2,7)	1,3	(0,7-1,9)
Bus, tram, metro of trein vernield	.		0,7	(0,3-1,1)	1,5	(0,8-2,2)
Iets anders beschadigd	4,1	(2,3-5,9)	3,9	(2,9-4,9)	6,8	(5,4-8,2)
Muren, trams, bussen beklad	2,3	(1,0-3,6)	9,6	(8,1-11,1)	5,8	(4,5-7,1)
Totaal vandalisme	5,6	(3,5-7,7)	13,8	(12-15,6)	11,9	(10,1-13,7)
Wapenbezit						
Wapenbezit voor zelfverdediging	.		2,6	(1,8-3,4)	3,4	(2,4-4,4)
Drugsdelicten						
Softdrugs verkopen	.		2,3	(1,5-3,1)	5,9	(4,6-7,2)
Xtc, paddo's of amfetamine verkopen	.		.		3,3	(2,3-4,3)
Harddrugs verkopen	.		0,2	(0,0-0,4)	0,9	(0,4-1,4)
Totaal drugs	.		2,4	(1,6-3,2)	7,9	(6,4-9,4)
Volwassendelicten						
Rijden onder invloed					14,1	(12,2-16)
Fraude (belastingdienst)					1,1	(0,5-1,7)
Fraude (uitkeringsinstantie)					0,5	(0,1-0,9)
Fraude (verzekeringsmaatschappij)					1,8	(1,1-2,5)
Totaal volwassendelicten					15,9	(13,9-17,9)
Totaal 18 t/m 22 inclusief volwassendelicten					43,9	(12,2-16)

Noot: De prevalentie van delicten die door minder dan vijf jongeren gerapporteerd werden, is weergegeven met een punt.

Bron: MZJ-2015

Figuur 2.1 Prevalentie van zelfgerapporteerde delicten (in categorieën) in de afgelopen 12 maanden onder 18- tot en met 22-jarigen in 2015 (%; N=1.240)

Noot: Tot de volwassendelicten rekenen we rijden onder invloed en fraude.

Zie bijlage 3 tabel B2.1 voor de corresponderende cijfers.

Bron: MZJ

Als we de drie leeftijdsgroepen vergelijken dan zien we dat bij de 18-minners geweldsdelicten het meest worden gerapporteerd en bij de jongvolwassenen zijn dit de vermogensdelicten. Verder valt op dat drugsdelicten onder de minderjarigen slechts beperkt tot niet voorkomen (onder 10- en 11-jarigen helemaal niet), terwijl bij de 18- tot en met 22-jarigen toch een aanzienlijk deel over het afgelopen jaar een drugsdelict rapporteert.
Verder zien we dat in alle leeftijdsgroepen de ernstige geweldsdelicten zoals bedreigen om te stelen, geweld gebruiken om te stelen, met een wapen verwonden of onvrijwillige seks nauwelijks tot niet voorkomen. Ook de meer ernstige vermogensdelicten als zakkenrollen, diefstal van een auto en inbraak uit auto of woning komen nauwelijks tot niet voor. Dit bevestigt het beeld dat zelfrapportage vooral de meer frequente en minder ernstige feiten betreft en daarmee een aanvulling biedt op de politiestatistieken (zie ook Weijters & Van der Laan, aankomend).

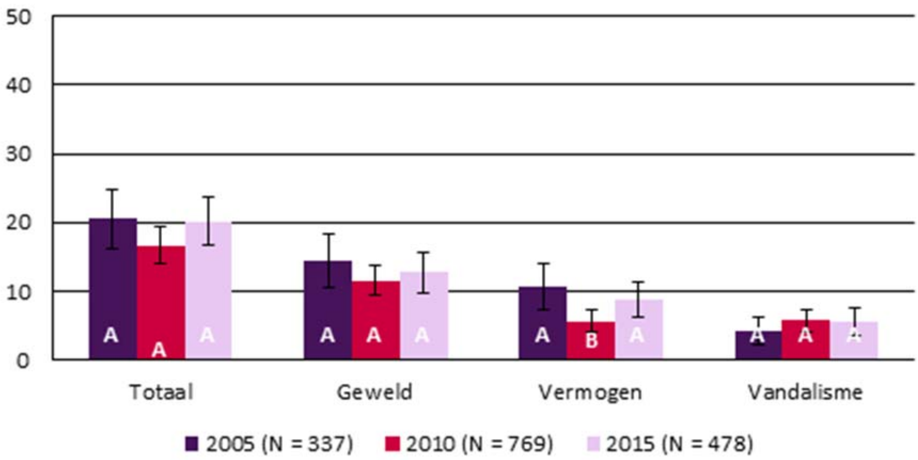
2.2.2 Kortetermijnontwikkelingen (2005 tot en met 2015)

Voor de minderjarigen kunnen we de prevalenties in 2015 vergelijken met die in eerdere jaren. Dat doen we hier voor de hoofdcategorieën. De lezer die geïnteresseerd is in de ontwikkelingen van de afzonderlijke delicten over de tijd wordt verwezen naar bijlage 3 tabellen B2.14 en B2.15. In de hierna volgende paragrafen splitsen we ook uit naar leeftijd, sekse en herkomstgroep. Dat doen we alleen voor die categorieën waarvan de prevalentie in 2015 groter of gelijk was aan 5%. Dat komt neer op de hoofdcategorieën: totaal, geweld, vermogen en vandalisme.

10- en 11-jarigen
In 2015 is het percentage 10- en 11-jarigen dat zegt in het afgelopen jaar een delict te hebben gepleegd in vergelijking met 2010 en 2005 niet significant veranderd (figuur 2.2). De totaal prevalentie ligt in 2015 weer op het niveau van 2005 en is daarmee iets hoger dan in 2010. Het verschil tussen de jaren is echter statistisch niet significant ($p<0,05$). Bij specifieke delicten zijn wel wat veranderingen in de tijd, maar vanwege de kleine aantallen zijn de meeste schommelingen niet significant. Alleen de categorie 'vermogensdelicten' laat in 2015 een toename zien ten opzichte van 2010. Dit komt vooral voor rekening van het item 'iets stelen uit een

winkel dat goedkoper is dan € 10'. Voor de overige categorieën (geweld, vandalisme) wijkt de prevalentie in 2015 niet significant af van de voorgaande metingen (tabel B2.2).

Figuur 2.2 Prevalentie van zelfgerapporteerde delicten (in categorieën) in de afgelopen 12 maanden onder 10- en 11-jarigen in 2005, 2010 en 2015 (%)

Noot: Prevalenties van jaren die statistisch significant van elkaar verschillen (p<0,05) worden aangegeven met een verschillende letter in de kolom.

Zie bijlage 3 tabel B2.2 voor de corresponderende cijfers.

Bron: MZJ

12- tot en met 17-jarigen

Het percentage 12- tot en met 17-jarigen dat over het afgelopen jaar een delict rapporteert is gedaald van ruim 41% in 2005, naar 38% in 2010 en vervolgens naar 35% in 2015 (figuur 2.3). Er is sprake van een statistisch significante afname ($p<0{,}05$). Relatief gaat het hier om een afname van bijna 8%.

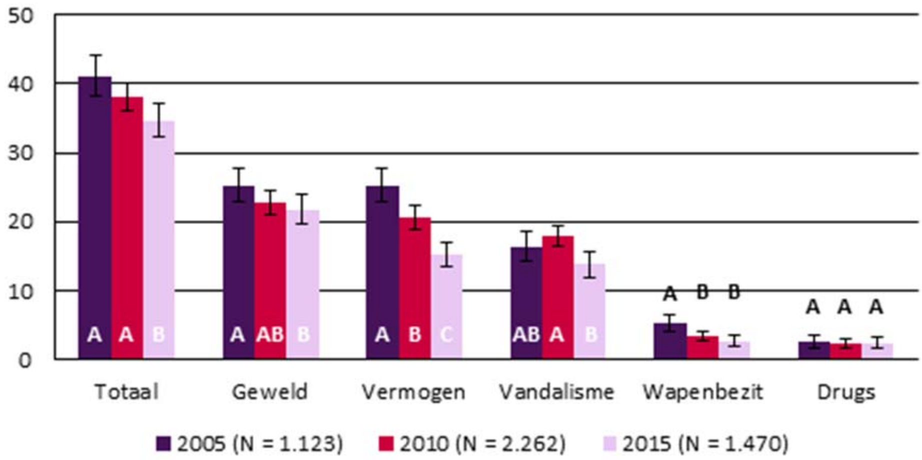
De afname in 2015 ten opzichte van 2010 doet zich voor in alle hoofdcategorieën offlinedelicten, met uitzondering van wapenbezit en drugsdelicten. De afname is niet bij alle typen even sterk en is het meest duidelijk bij vermogensdelicten. In 2005 betrof het percentage jongeren dat in de afgelopen twaalf maanden een vermogensdelict had gepleegd nog ruim 25%. In 2010 daalde dit aandeel naar 21% en in 2015 zegt 15% van de 12- tot en met 17-jarigen dader te zijn geweest van een vermogensmisdrijf in de afgelopen twaalf maanden (een daling van 6%-punt ten opzichte van 2010). Binnen de categorie vermogensdelicten is een afname van het delict prijsjes verwisselen, diefstal op school of werk, diefstal van fiets, scooter of brommer, kopen van gestolen goederen en verkopen van gestolen goederen.

De prevalentie van geweld is van 2005 op 2015 afgenomen van ruim 25% naar bijna 22% (-3,5%-punt), hoewel er tussen 2010 en 2015 geen sprake is van een significante afname. Binnen deze categorie is van 2010 op 2015 sprake van een significante afname van bedreiging.

De prevalentie van vandalisme nam van 2005 naar 2010 nog licht toe, maar in 2015 is ook hier duidelijk sprake van een afname. Binnen deze categorie is een significante daling waarneembaar bij de feiten bekladden van muren e.d., beschadigen of vernielen van iets anders en beschadigen van trams, bussen, metro's en dergelijke. Verder zien we ook een continue daling in de prevalentie van wapenbezit van 2005 naar 2015, hoewel deze afname in 2015 niet significant is ten opzichte van 2010.

Kortom, we zien in 2015 een afname in de prevalentie van zelfgerapporteerd daderschap. De afname doet zich voor over de hele linie van delicten waarnaar is gevraagd: van lichte en veelvoorkomende tot enkele zwaardere feiten. Ook waar we geen significante afname zien van 2010 op 2015 is de trend over het algemeen dalend (met uitzondering van geweld waar enkele feiten een niet significante stijging laten zien).

Figuur 2.3 Prevalentie van zelfgerapporteerde delicten (in categorieën) in de afgelopen 12 maanden onder 12- tot en met 17-jarigen in 2005, 2010 en 2015 (%)

Noot: Prevalenties van jaren die statistisch significant van elkaar verschillen ($p<0,05$) worden aangegeven met een verschillende letter in de kolom.

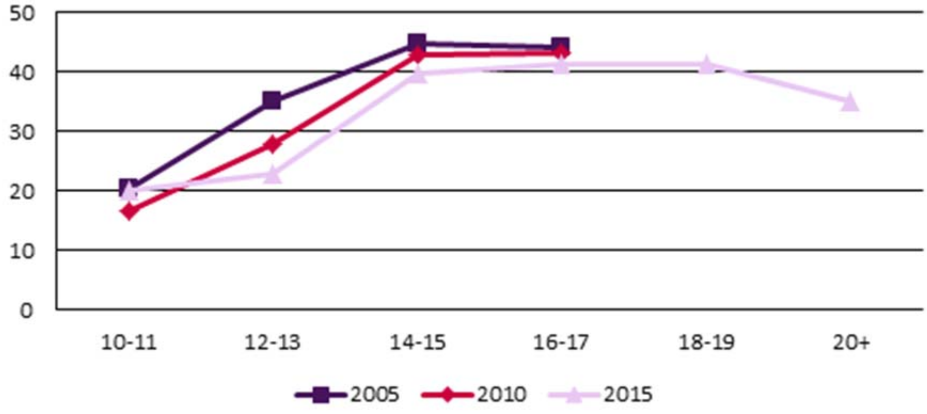
Zie bijlage 3 tabel B2.3 voor de corresponderende cijfers.

Bron: MZJ

2.2.3 Leeftijd

In de vorige paragraaf werd al duidelijk dat de prevalentie van zelfgerapporteerd daderschap onder de twee oudste leeftijdsgroepen hoger is dan onder de jongste groep. Om de ontwikkelingen in de tijd te laten zien kijken we naar leeftijdsgroepen (vanwege de kleine aantallen per leeftijdsjaar). De resultaten staan in figuur 2.4. Voor de 10- tot en met 17-jarigen laten we de ontwikkelingen in de tijd zien, voor de 18-jarigen en ouder enkel de 2015-meting. Uit de figuur valt voor het jaar 2015 op te maken dat de prevalentie van zelfgerapporteerd daderschap vanaf het 10de levensjaar toeneemt, het hoogst is bij 16- en 17-jarigen en daarna afneemt. Het verloop van de 'age-crime' curve is echter niet in alle jaren hetzelfde. Zo ligt de piek in 2005 bijvoorbeeld bij de 14- en 15-jarigen.
Over de tijd zien we dat er onder de 12- tot en met 17-jarigen bij iedere leeftijdsgroep sprake is van een afname in de prevalentie van het totaal zelfgerapporteerd daderschap, hoewel alleen bij de 12- en 13-jarigen de jaren significant van elkaar verschillen.

Figuur 2.4 Prevalentie van zelfgerapporteerd daderschap naar leeftijd voor 2005, 2010 en 2015

Noot: Voor vergelijkbaarheid met jongere leeftijdsgroepen zijn de prevalenties voor jongvolwassenen exclusief volwassendelicten rijden onder invloed en fraude.

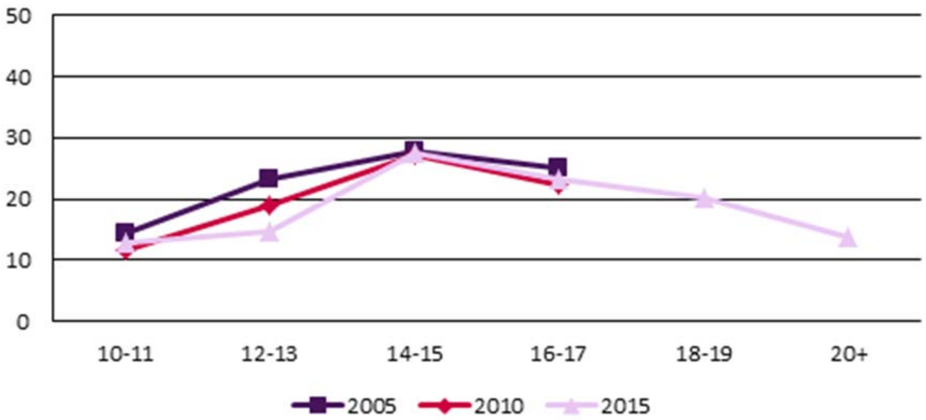
Zie bijlage 3 tabel B2.4 voor de corresponderende cijfers.

Bron: MZJ

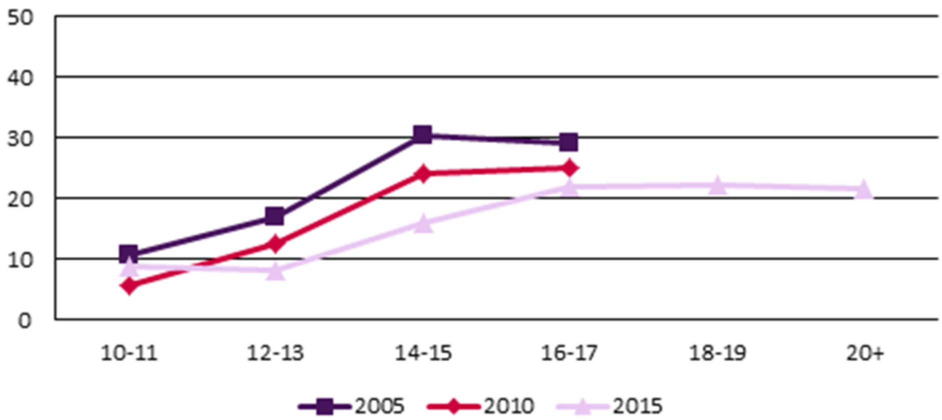
Ook als we uitsplitsen naar verschillende typen delicten dan zien we dat vanaf het begin van de adolescentieperiode sprake is van een toename van de prevalenties van geweld (figuur 2.5a), vermogen (2.5b) en vandalisme (2.5c) gevolgd door een afname later in de adolescentie. De piek verschilt wel per type delict. Zo ligt deze op een lagere leeftijd bij geweld (14- en 15-jarigen) dan bij vermogen (18- en 19-jarigen) en vandalisme (16- en 17-jarigen).
In de figuren zijn ook de prevalenties per leeftijdsgroep voor de jaren 2005, 2010 en 2015 gegeven. Te zien is dat de prevalenties van zelfgerapporteerd daderschap in 2015 bij de meeste leeftijdsgroepen onder het niveau van de eerdere jaren ligt. Er zijn wel verschillen naar type delict en leeftijdsgroep. Vanwege de vele vergelijkingen hebben we niet getoetst op significante verschillen. De figuren wijzen erop dat de prevalenties bij vermogensdelicten voor de 12- tot en met 17-jarigen in 2015 lager zijn dan in eerdere jaren. Dit geldt ook voor vandalisme en vernieling onder de 14- en 15-jarigen.

Figuur 2.5 Prevalentie van zelfgerapporteerd daderschap naar leeftijd voor de verschillende categorieën delicten, voor 2005, 2010 en 2015

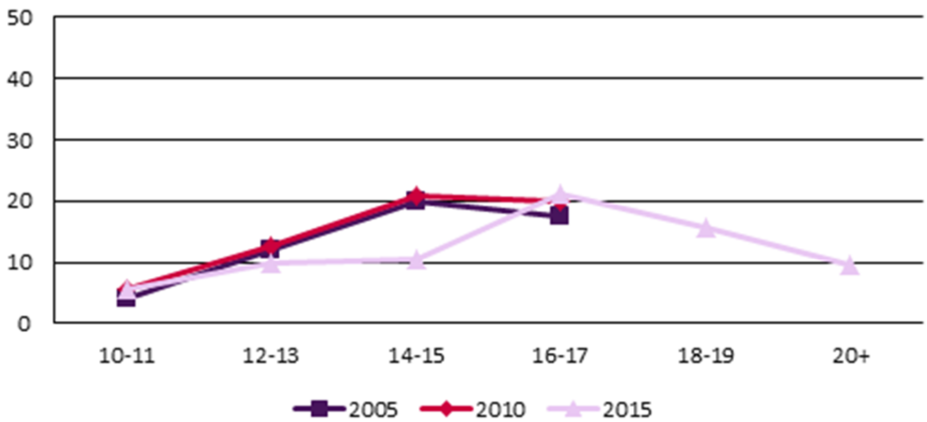
a Geweld

b Vermogen

c Vandalisme en vernieling

Zie bijlage 3 tabel B2.4 voor de corresponderende cijfers.

Bron: MZJ

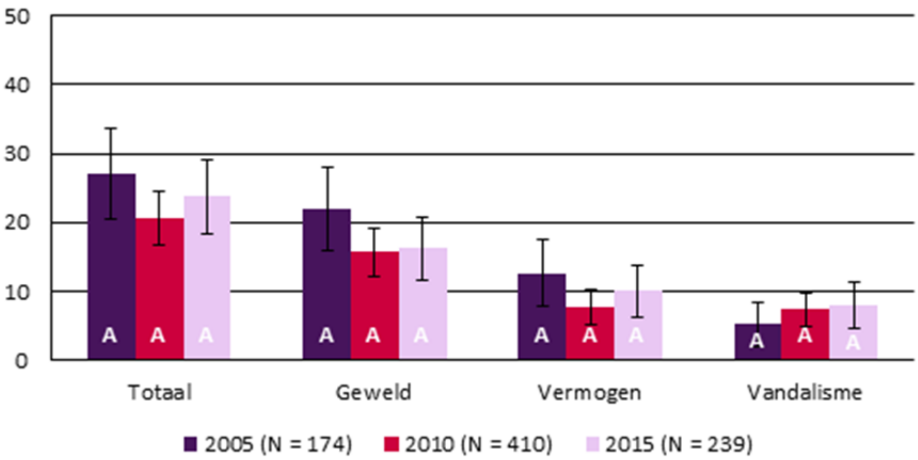
Kortom, de prevalentie van zelfgerapporteerd offlinedaderschap laat over de drie MZJ-metingen heen een afname zien en dit geldt voor de meeste leeftijdsgroepen. Echter als we onderscheiden naar diverse typen delicten dan beperkt de daling zich tot enkele subgroepen (geweld onder 12- en 13-jarigen), vermogen (12- tot en met 17-jarigen) en vandalisme (14- en 15-jarigen).

2.2.4 Sekse

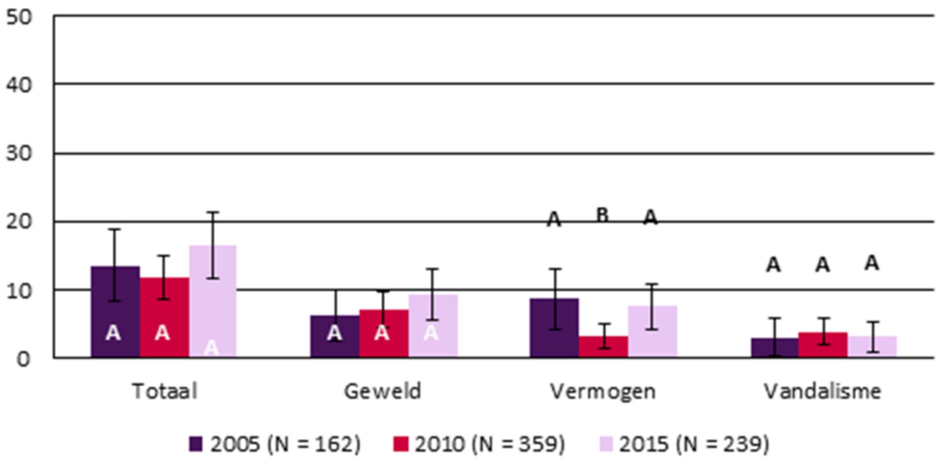
10- en 11-jarigen
Meer jongens dan meisjes rapporteren een delict. Onder de 10- en 11-jarigen is de prevalentie in 2015 respectievelijk 24% en 16%. Het oververtegenwoordiging van jongens is ongeacht het jaar van meting en ongeacht het type delict.
In figuur 2.6 worden voor jongens en meisjes apart de ontwikkelingen over de tijd gegeven. Zowel bij jongens en meisjes is er geen significant verschil in de prevalentie tussen de drie meetmomenten. De toename in 2015 ten opzichte van 2010 komt vooral voor rekening door een hogere prevalentie van vermogensdelicten bij zowel jongens als meisjes. Alleen bij de meisjes is sprake van een statistisch significante toename (4,4% punt). Hiermee ligt het percentage 10- en 11-jarige jongens en meisjes dat in 2015 aangeeft in de afgelopen twaalf maanden een vermogensdelict te hebben gepleegd net iets onder het niveau van 2005.
Over de tijd verandert het verschil tussen jongens en meisjes in de prevalentie van zelfgerapporteerd daderschap. In 2005 was de totale prevalentie onder jongens bijna twee keer zo hoog als onder meisjes (respectievelijk 27% en 14%), deze verhouding is in 2015 afgenomen tot ruim 1,5 keer zo hoog (respectievelijk 23% en 16%). Met name het verschil in prevalentie van geweld is afgenomen. Bij vandalisme is het verschil tussen jongens en meisjes juist toegenomen.

Figuur 2.6 Prevalentie van zelfgerapporteerde offlinedelicten (in categorieën) in de afgelopen 12 maanden onder 10- en 11-jarigen in 2005, 2010 en 2015 naar sekse (%)

a Jongens

b Meisjes

Noot: Prevalenties van jaren die statistisch significant van elkaar verschillen (p<0,05) worden aangegeven met een verschillende letter in de kolom.

Zie bijlage 3 tabel B2.5 voor de corresponderende cijfers.

Bron: MZJ

12- tot en met 17-jarigen

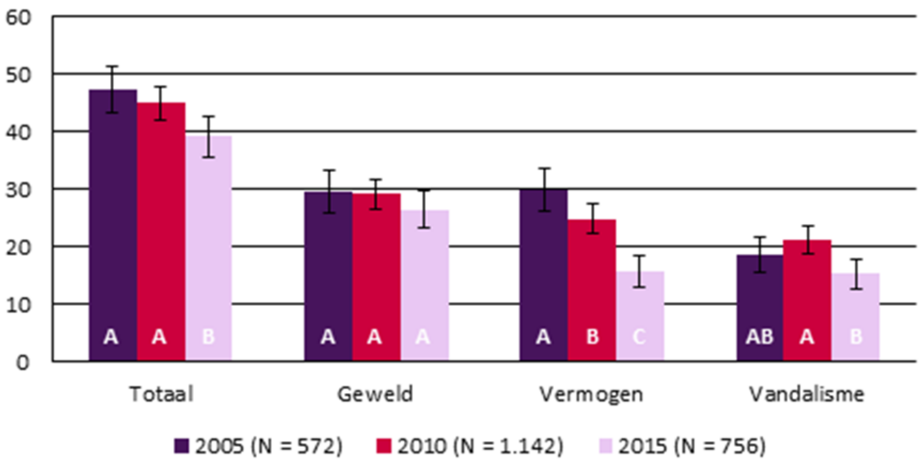
Ook onder de minderjarigen zeggen meer jongens dan meisjes betrokken te zijn bij het plegen van delicten. In 2015 rapporteert 39% van de 12- tot en met 17-jarige jongens en 30% van de meisjes dat ze in de voorafgaande twaalf maanden een delict hebben gepleegd (figuur 2.7).

Over de tijd zien we onder de jongens wel, maar onder de meisjes geen significante afname in de totale prevalentie van zelfgerapporteerd daderschap. Onder jongens is een afname in de totale prevalentie (van 47% in 2005 naar 45% in 2010 naar 39% in 2015), vermogensmisdrijven (van 30% in 2005 naar 25% in 2010 naar 16% in 2015) en vandalisme (van 18% in 2005 naar 21% in 2010 naar 15% in 2015).

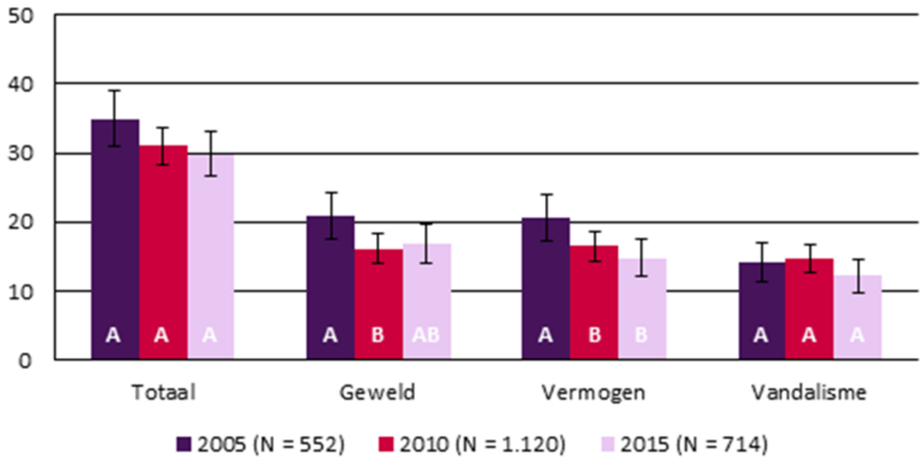
Bij de meisjes is in 2015 bij geen van de typen misdrijven sprake van een significante afname ten opzichte van 2010. De afname die tussen 2005 en 2010 zichtbaar was bij geweld- en vermogensdelicten zet zich niet door in 2015.
Het verschil tussen de seksen in de prevalentie van zelfgerapporteerd daderschap over de tijd is min of meer gelijk voor het totaal, geweld en vandalisme. De uitzondering hierop betreft vermogensdelicten. In 2005 rapporteerden nog anderhalf keer zoveel jongens een vermogensdelict dan meisjes (30% versus 21%), terwijl in 2015 de prevalenties bijna aan elkaar gelijk zijn (16% en 15%). Deze ontwikkeling wijst erop dat onder de 12- tot en met 17-jarigen de jongens en meisjes dichter bij elkaar komen waar het de prevalentie van zelfgerapporteerde vermogensdelicten betreft.

Figuur 2.7 Prevalentie van zelfgerapporteerde offlinedelicten (in categorieën) in de afgelopen 12 maanden onder 12- tot en met 17-jarigen in 2005, 2010 en 2015 naar sekse (%)

a Jongens

b Meisjes

Noot: Prevalenties van jaren die statistisch significant van elkaar verschillen (p<0,05) worden aangegeven met een verschillende letter in de kolom.

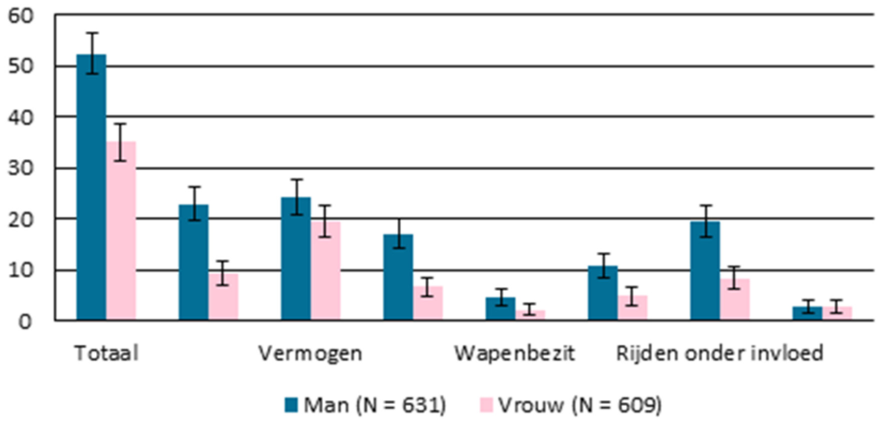
Zie bijlage 3 tabel B2.6 voor de corresponderende cijfers.

Bron: MZJ

18- tot en met 22-jarigen

Voor de 18- tot en met 22-jarigen kunnen we alleen verschillen tussen de seksen rapporteren voor de MZJ-2015 (figuur 2.8). De prevalentie onder jongvolwassen mannen is bijna anderhalf keer hoger dan onder vrouwen (respectievelijk 52% en 35%).[8] De verschillen tussen de seksen zijn het grootst bij geweld (23% versus 9%), gevolgd door vandalisme (17% versus 7%) en drugs (11% versus 5%).

Figuur 2.8 Prevalentie van zelfgerapporteerde offlinedelicten (in categorieën) in de afgelopen 12 maanden onder 18- tot en met 22-jarige mannen en vrouwen in 2015 (%)

Noot: Totaal is inclusief de volwassendelicten rijden onder invloed en fraude. Als we deze delicten excluderen zodat een vergelijking met jongere leeftijdsgroepen mogelijk is, zijn de prevalenties bij 18- t/m 22-jarige mannen 45% en bij vrouwen 30%.

Zie bijlage 3 tabel B2.7 voor de corresponderende cijfers.

Bron: MZJ

Voor 2015 kunnen we de prevalenties in zelfgerapporteerd daderschap uitgesplitst naar sekse ook vergelijken tussen de verschillende leeftijdsgroepen. De prevalenties onder de 10- en 11-jarigen zijn het laagst. De minderjarigen en de jongvolwassenen liggen dichter bij elkaar en laten enkele verschillen zien. Onder jongvolwassen mannen is de totale prevalentie hoger dan onder minderjarige jongens (respectievelijk 45% en 39%), maar dit betreft alleen de categorie vermogensdelicten (respectievelijk 24% en 16%). Geweldsdelicten worden door jongvolwassen mannen zelfs minder vaak gerapporteerd dan door minderjarige jongens (respectievelijk 23% en 27%). Onder de vrouwen is de totaal prevalentie gelijk aan die van minderjarige meisjes (30%). Voor sommige categorieën zijn de prevalenties onder jongvolwassen vrouwen lager dan onder minderjarige meisjes, zoals bij geweld (respectievelijk 9% en 17%) en vandalisme (respectievelijk 7% en 12%). Bij vermogensdelicten is de prevalentie onder jongvolwassen vrouwen hoger dan onder minderjarige meisjes (respectievelijk 20% en 15%).

Zijn de verschillen in de prevalentie van zelfgerapporteerd daderschap tussen de seksen nu leeftijdsafhankelijk? We kunnen dat voor delicten als wapenbezit, drugs, rijden onder invloed en economische delicten niet vergelijken (vanwege te lage prevalenties of er is niet naar gevraagd). De verschillen tussen de seksen bij jongvolwassenen zijn voor totaal en vermogensdelicten vergelijkbaar met de verschillen bij minderjarigen. Bij geweld en vandalisme zijn de verschillen tussen de seksen bij

---

8 Dit is inclusief volwassendelicten als rijden onder invloed en fraude. Als we exclusief deze delicten tellen zijn de prevalenties voor mannen en vrouwen respectievelijk 45% en 30%.

jongvolwassenen groter dan bij minderjarigen. Hoewel minderjarige jongens deze typen delicten wel vaker melden dan meisjes, worden deze delicten door de mannelijke jongvolwassenen relatief nog vaker gerapporteerd. Anders gezegd, geweld en vandalisme zijn bij jongvolwassenen toch meer 'mannen'-aangelegenheden dan het geval is bij de minderjarigen.

Kortom, de ontwikkelingen over de tijd
Uitgesplitst voor jongens en meisjes is de prevalentie van zelfgerapporteerd daderschap onder de 10- en 11-jarigen min of meer stabiel over de tijd, ongeacht de categorie of het type delict. De uitzondering is dat de prevalentie van vermogensdelicten onder meisjes is toegenomen. Verder zien we dat het verschil tussen jongens en meisjes in de tijd afneemt. De prevalentie van zelfgerapporteerd daderschap daalt onder de 12- tot en met 17-jarige jongens, vooral wat betreft totaal, vermogen en vandalisme. Maar bij de meisjes verandert er in de loop van de tijd weinig. Mogelijk is onder de 12- tot en met 17-jarige meisjes al sprake van een 'ondergrens'. Door de daling onder de jongens en de stabilisatie onder de meisjes zien we dat jongens en meisjes dichter bij elkaar komen wat betreft de prevalentie van zelfgerapporteerd offlinedaderschap.

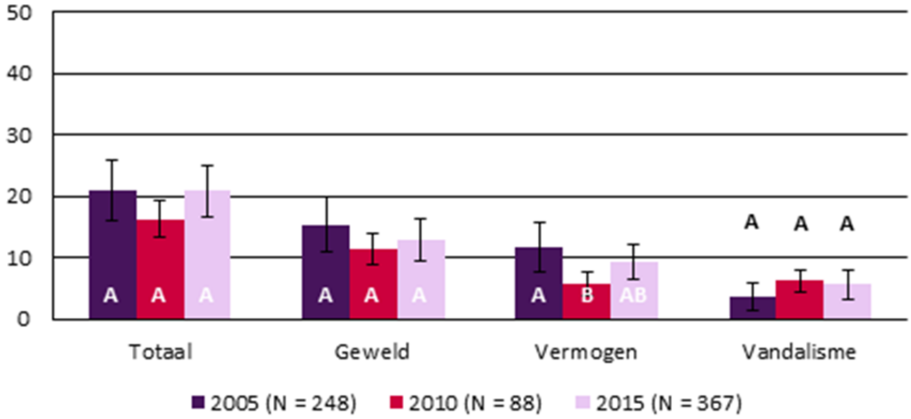
2.2.5 Herkomstgroep

In deze paragraaf beschrijven we de verschillen in zelfrapportage van daderschap tussen herkomstgroepen. Voor de vergelijking over de drie meetmomenten beperken we ons tussen het vergelijken van autochtone en allochtone jongeren. De reden hiervoor is dat de groep allochtone jongeren in 2005 en 2015 te klein is om nader te kunnen uitsplitsen naar verschillende herkomstgroepen (de onnauwkeurigheid van de schattingen is te groot). Om de herkomstgroepen te onderscheiden, gebruiken we de definitie van CBS. De herkomst van een persoon wordt bepaald aan de hand van het land waar hij of zij is geboren en het geboorteland van zijn of haar ouders. We maken geen onderscheid naar eerste- of tweedegeneratieallochtone jongeren.

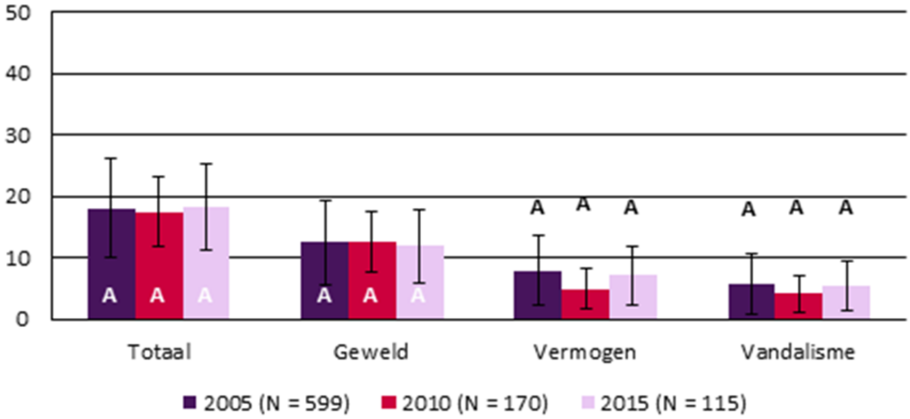
10- en 11-jarigen
Autochtone en allochtone 10- en 11-jarigen verschillen niet significant van elkaar wat betreft de prevalentie van zelfgerapporteerd daderschap (figuur 2.9). In 2015 zegt 21% van de autochtone en 18% van de allochtone 10- en 11-jarigen dat ze één of meer van de 27 delicten in de voorafgaande twaalf maanden wel eens hebben gepleegd. Ook als we uitsplitsen naar verschillende categorieën zijn er geen significante verschillen tussen beide groepen.
In figuur 2.9 geven we ook voor de hoofdcategorieën de ontwikkelingen over de tijd. Bij de autochtone twaalfminners zijn er geen significante verschillen over de tijd, met uitzondering van vermogensdelicten. Er is in 2015 een toename van het percentage 10- en 11-jarigen dat een vermogensmisdrijf rapporteert (een toename van 3,5%-punt ten opzichte van 2010). Onder de allochtone jongeren laten de prevalenties in 2015 geen significante verschillen zien met de eerdere metingen.
Over de tijd zien we weinig verandering in de verschillen tussen de beide groepen in de prevalenties.

Figuur 2.9 Prevalentie van zelfgerapporteerde offlinedelicten (in categorieën) in de afgelopen 12 maanden onder 10- en 11-jarigen in 2005, 2010 en 2015 naar herkomst (%)

a Autochtoon

b Allochtoon

Zie bijlage 3 tabel B2.8 voor de corresponderende cijfers.

Bron: MZJ

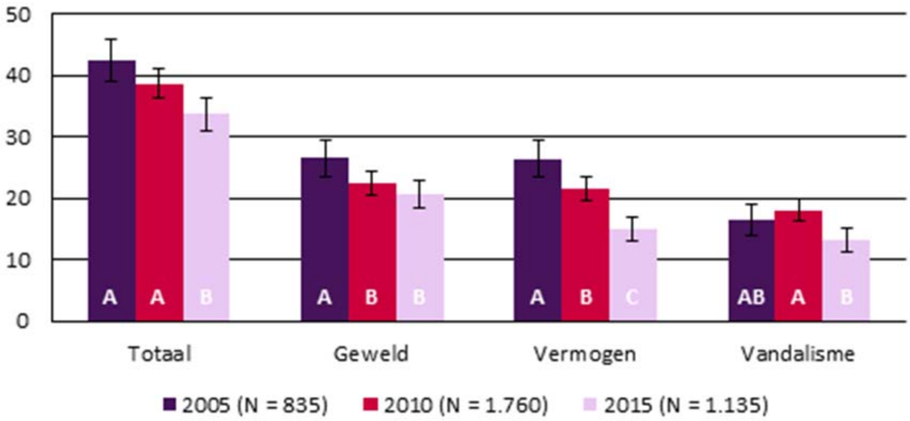
12- tot en met 17-jarigen

Onder de 12- tot en met 17-jarigen is in 2015 de prevalentie van zelfgerapporteerd daderschap onder allochtone jongeren hoger dan onder autochtone jongeren (respectievelijk 38% en 34%). Dit geldt met name voor geweldsdelicten.
Uit figuur 2.10 is af te lezen dat onder autochtone 12- tot en met 17-jarigen sprake is van een afname in de totale prevalentie zelfgerapporteerd daderschap van 43% in 2005 naar 39% in 2010 en vervolgens tot 34% in 2015. De daling doet zich met name voor onder vermogensdelicten (in 2015 -7%-punt ten opzichte van 2010). Ook vandalisme laat in 2015 een daling zien ten opzichte van 2010 (-5%-punt).
Onder allochtone jongeren verandert de totale prevalentie van zelfgerapporteerd daderschap over de tijd niet significant. Ook als we uitsplitsen naar verschillende categorieën zijn er geen significante veranderingen over de tijd.
Over de tijd zien wel lichte veranderingen in de verschillen tussen de herkomstgroepen. Onder autochtone jongeren neemt de prevalentie van zelfgerapporteerd dader-

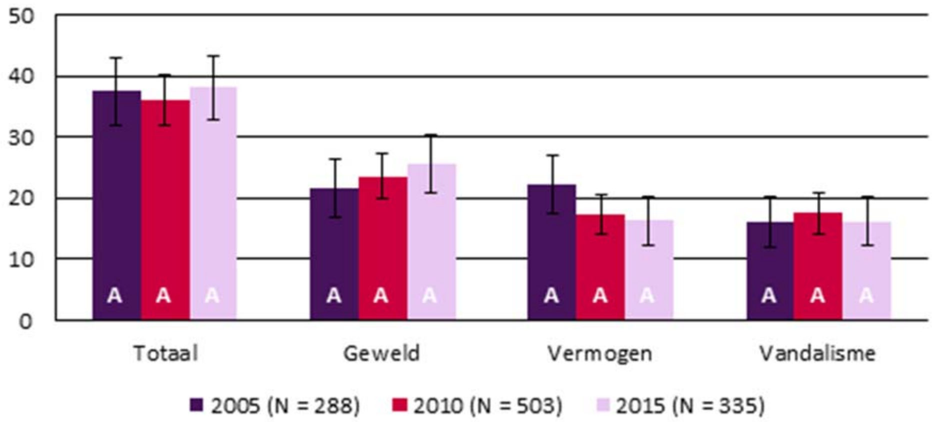
schap af (ongeacht type), terwijl onder allochtone jongeren deze min of meer stabiel is over de tijd (met enig verschil naar type delict).

Figuur 2.10 Prevalentie van zelfgerapporteerde off-line delicten (in categorieën) in de afgelopen 12 maanden onder 12- tot en met 17-jarigen in 2005, 2010 en 2015, naar herkomst (%)

a Autochtoon

b Allochtoon

Zie bijlage 3 tabel B2.9 voor de corresponderende cijfers.

Bron: MZJ

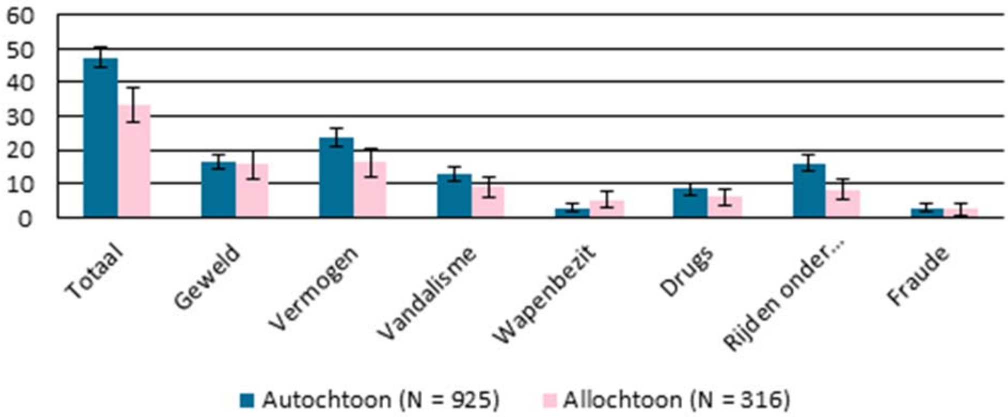
18- tot en met 22-jarigen

Onder de autochtone jongvolwassenen is de prevalentie van zelfgerapporteerd daderschap hoger dan onder allochtonen (figuur 2.11). Van de autochtone 18- tot en met 22-jarigen zegt 48% in de afgelopen twaalf maanden wel eens een delict te hebben gepleegd, tegen 33% van de allochtone jongeren.[9] De verschillen tussen de herkomstgroepen zijn vooral groot bij verkeersdelicten, vermogensdelicten en vandalisme. Significant meer autochtone dan allochtone jongvolwassenen rapporteren dat ze één of meerdere delicten in deze categorieën hebben gepleegd. Opvallend is dat allochtone jongvolwassenen relatief vaker betrokkenheid melden bij wapenbezit.

---

9 Exclusief volwassendelicten zijn de prevalenties voor autochtonen 40% en allochtonen 31%.

Figuur 2.11 Prevalentie van zelfgerapporteerde offlinedelicten (in categorieën) in de afgelopen 12 maanden onder 18- tot en met 22-jarige autochtonen en allochtonen in 2015 (%)

Noot: Totaal is inclusief de volwassendelicten rijden onder invloed en fraude. Als we deze delicten excluderen zodat een vergelijking met jongere leeftijdsgroepen mogelijk is, zijn de prevalenties bij 18- t/m 22-jarige autochtonen 40% en bij allochtonen 31%.

Zie bijlage 3 tabel B2.10 voor de corresponderende cijfers.

Bron: MZJ

In hoeverre zijn de verschillen tussen autochtone en allochtone jongvolwassenen nu leeftijdsafhankelijk? Voor 2015 geldt dat onder de 10- en 11-jarigen en onder de 18- tot en met 22-jarigen de prevalentie van zelfgerapporteerd daderschap onder autochtone jongeren significant hoger is dan onder allochtone jongeren. Onder de 12- tot en met 17-jarigen is de prevalentie iets lager onder autochtone jongeren, maar daar is het verschil niet significant.

2.3 Onlinedelicten: cyber- en gedigitaliseerde delicten

Er is weinig bekend over onlinegedrag van kinderen beneden de 12 jaar. Op basis van recent tijdbestedingsonderzoek weten we wel het een ander over internetgebruik van jongeren van 12 jaar en ouder. Uit cijfers van CBS blijkt dat tussen 2005 en 2013 het percentage 12- tot 25-jarigen dat dagelijks internet gebruikt is gestegen van 76% naar 93% (CBS, 2015a). Geen enkele jeugdige geeft in 2013 aan in de drie maanden voorafgaand aan het onderzoek geen gebruik te hebben gemaakt van internet (CBS, 2015b). Tieners gamen en communiceren ook veel meer online dan andere leeftijdsgroepen en gemiddeld besteden jongeren in deze groep 3,5 uur per dag aan online-activiteiten als communiceren, gamen en internetten (Sonck & De Haan, 2015; Sonck & Pennekamp, 2014). Kortom, Nederlandse jeugdigen maken veelvuldig gebruik van het internet en het gebruik is in de afgelopen jaren toegenomen.
Er is nog maar in beperkte kennis over de mate waarin jongeren onlinedelicten plegen. Zebel en collega's (Zebel et al., 2014, 2015) hebben het onderzoek in Nederland naar cybercriminaliteit onder jeugdigen van twaalf jaar en ouder op een rij gezet. Zij constateren dat er maar beperkt onderzoek naar daderschap van jeugdigen is gedaan en dat in het onderzoek dat is uitgevoerd maar naar een beperkt aantal onlinedelicten is gevraagd. Ze onderscheiden onlinedelicten in enge zin, dat wil zeggen delicten waarbij de ICT-structuur doelwit is, en onlinedelicten in ruime zin, dat wil zeggen delicten waarbij de ICT als gelegenheidsstructuur wordt gebruikt om delicten te plegen. Dit onderscheid correspondeert min of meer met het onder-

scheid cybercriminaliteit en gedigitaliseerde criminaliteit dat door de politie wordt gemaakt. Zebel et al. (2014) vinden dat er weinig bekend is over onlinecriminaliteit door jeugdige daders op basis van politie- of justitieregistraties. Iets meer is er bekend op basis van zelfrapportage onderzoek. Daaruit blijkt dat het merendeel van de onderzochte onlinedelicten slechts in geringe mate door jongeren wordt gerapporteerd (minder dan 5,5% van de jongeren rapporteert een onlinedelict over het afgelopen jaar). Dit lage percentage komt onder andere doordat in deze studies maar naar een beperkt aantal feiten is gevraagd.

2.3.1 Prevalentie 2015

In tabel 2.3 worden prevalenties van zelfgerapporteerd onlinedelictgedrag gegeven, uitgesplitst naar de drie leeftijdsgroepen.
De totale prevalentie van onlinedelicten is onder de 10- en 11-jarigen beduidend lager dan onder de oudere leeftijdsgroepen. Ondanks dat rapporteert één op de tien 10- en 11-jarigen betrokken te zijn geweest bij een onlinevergrijp, tegen drie op de tien 12- tot en met 17- of 18- tot en met 22-jarigen.
Hoewel de prevalenties verschillen, zijn onder alle drie de leeftijdsgroepen de meest voorkomende onlinedelicten 'inloggen op een computer zonder toestemming' gevolgd door 'je voordoen als iemand anders op internet'.
De prevalentie van cyberdelicten (in enge zin) neemt toe naarmate jongeren ouder zijn: van 7% onder 10- en 11-jarigen naar 17% onder 12- tot en met 17-jarigen tot 22% onder 18- tot en met 22-jarigen. Dit geldt met name voor de prevalentie van 'inloggen op een computer zonder toestemming van een ander'. Mogelijk hangt de hogere betrokkenheid van jongvolwassenen bij cyberdelicten samen met het feit dat dit type misdrijven enige vaardigheid op internet vereist. De prevalentie van gedigitaliseerde criminaliteit is daarentegen het hoogst onder 12- tot en met 17-jarigen. Dit laatste correspondeert ook met de bevinding dat tieners relatief vaker dan andere leeftijdsgroepen onlinecommuniceren (Sonck & De Haan, 2015).
Het veelvuldig gebruik van digitale media door de 10- tot en met 22-jarigen binnen ons onderzoek suggereert dat het overgrote deel van de ondervraagden ook daadwerkelijk in staat is om antisociaal gedrag te vertonen op het internet: 90%-95% van de ondervraagden gebruikt tenminste maandelijks internet, waarvan de meeste zelfs wekelijks of dagelijks. Voor het gebruik van sociale media meldt 75%-95% dit tenminste maandelijks te doen. De correlaties tussen gerapporteerde onlinedelicten en de consumptie van internet en sociale media zijn beperkt (ρ varieert van niet-significant tot 0,14, $p<0{,}01$), wat suggereert dat jongeren internet vooral (ook) gebruiken voor legale doeleinden, zoals gamen of YouTube. Daarnaast zijn deze lage correlaties ook niet onverwacht, vanwege het feit dat veelvuldig internetgebruik een algemeen kenmerk van jongeren lijkt te zijn en niet zozeer een kenmerk van (cyber-)criminele jongeren. Ook zijn er geen aanwijzingen dat sociale wenselijkheid een sterkere rol speelt bij het rapporteren van onlinedelicten (ρ varieert van -0,23 tot -0,33, $p<0{,}001$ over de leeftijdsgroepen) dan bij het rapporteren van offlinedelicten (ρ varieert van -0,27 tot -0,34, $p<0{,}001$ over de leeftijdsgroepen).

Tabel 2.3 Prevalentie van zelfgerapporteerde onlinedelicten in de afgelopen 12 maanden onder 10- en 11-jarigen, 12- tot en met 17-jarigen en 18- tot en met 22-jarigen in 2015

	10 en 11 jaar N=478		12 t/m 17 jaar N=1.470		18 t/m 22 jaar N=1.240	
	%	95%-BI	%	95%-BI	%	95%-BI
Totaal online	10,3	(7,6-13,0)	31,0	(28,6-33,4)	28,3	(25,8-30,8)
Cyberdelicten						
Wachtwoord veranderd van iemand anders zodat die persoon niet meer kan inloggen	1,2	(0,2-2,2)	6,6	(5,3-7,9)	5,8	(4,5-7,1)
Inloggen op computer/website zonder toestemming/kennisgeving	5,6	(3,5-7,7)	12,0	(10,3-13,7)	18,1	(16,0-20,2)
Inloggen op computer/website zonder toestemming of kennisgeving en informatie veranderen	1,4	(0,3-2,5)	3,7	(2,7-4,7)	5,1	(3,9-6,3)
Virus versturen	.		1,1	(0,6-1,6)	0,6	(0,2-1,0)
DDoS-aanval uitvoeren op website/e-mail	.		2,1	(1,4-2,8)	1,1	(0,5-1,7)
Totaal cyberdelicten	6,7	(4,5-8,9)	16,5	(14,6-18,4)	21,9	(19,6-24,2)
Gedigitaliseerde delicten						
Voordoen als iemand anders op internet	4,8	(2,9-6,7)	11,7	(10,1-13,3)	7,5	(6,0-9,0)
Bedreigen via sms, e-mail of chatbox	2,5	(1,1-3,9)	7,7	(6,3-9,1)	5,4	(4,1-6,7)
Bedreigen via sociale media	2,0	(0,7-3,3)	8,4	(7,0-9,8)	4,9	(3,7-6,1)
Verkoop via internet, artikel niet opsturen	.		0,2	(0,0-0,4)	.	
Gekocht via internet, geld niet overmaken	.		0,9	(0,4-1,4)	1,2	(0,6-1,8)
Verspreiden van seksueel beeldmateriaal van minderjarigen	.		4,4	(3,4-5,4)	1,6	(0,9-2,3)
Totaal gedigitaliseerde delicten	6,8	(4,5-9,1)	21,5	(19,4-23,6)	13,8	(11,9-15,7)

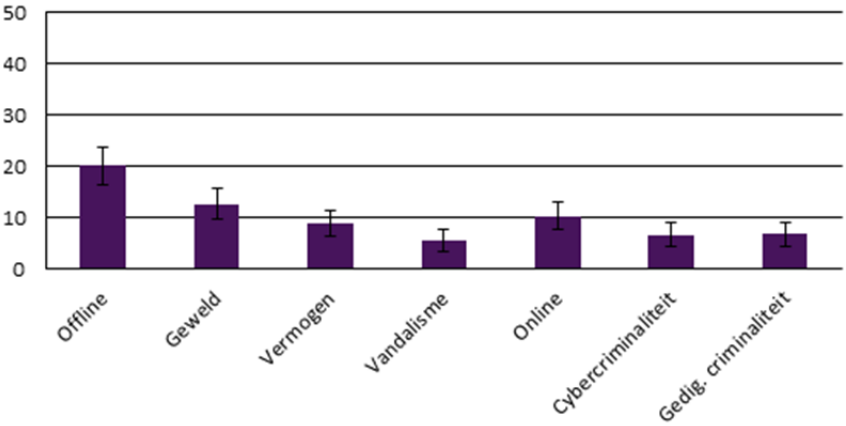
Bron: MZJ

2.3.2 Vergelijking tussen offline- en onlinedelicten

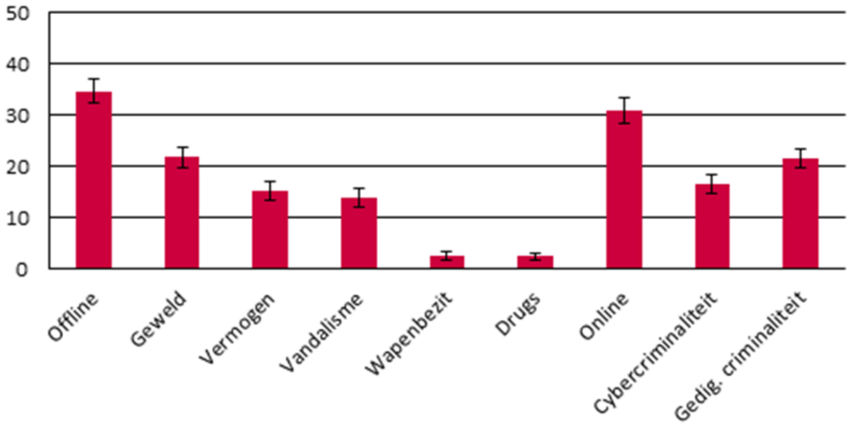
De MZJ-2015 biedt de mogelijkheid om de prevalentie van een brede variatie van zelfgerapporteerd offline- en onlinedelicten te vergelijken. In figuur 2.12 hebben we de prevalenties van offline- en onlinedelicten naast elkaar gezet. Afgezet tegen de traditionele offlinedelicten worden onlinedelicten door relatief veel jongeren gerapporteerd, ongeacht de leeftijdsgroepen. Onder de 10- en 11-jarigen (figuur 2.12a) is de prevalentie van cyberdelicten (in enge zin) en gedigitaliseerde delicten (in ruime zin) wel lager dan van geweld en vermogensdelicten, maar hoger dan die van vandalisme. Onder de 12- tot en met 17-jarigen (figuur 2.12b) zijn gedigitaliseerde en cyberdelicten zelfs de tweede en derde grootste categorie, na geweld. En onder de 18- tot en met 22-jarigen is de categorie cyberdelicten samen met vermogensdelicten de grootste categorie (figuur 2.12c).

Figuur 2.12 Prevalentie van zelfgerapporteerde offline- en onlinedelicten in 2015 naar leeftijdsgroep (%)

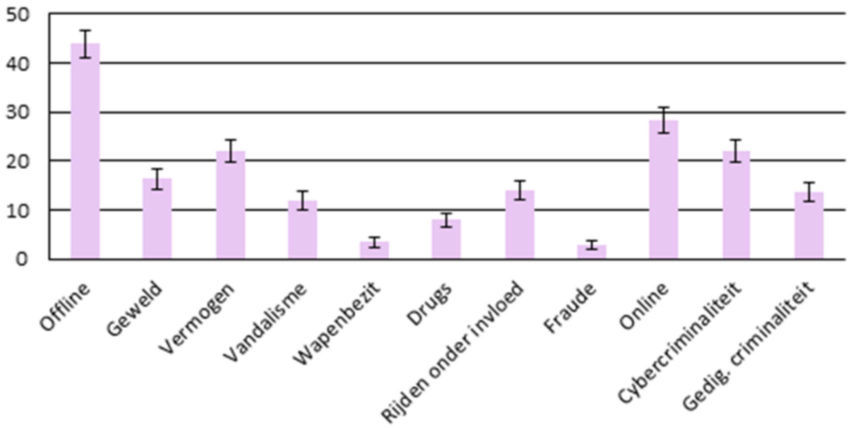
a 10- en 11-jarigen

b 12- tot en met 17-jarigen

c 18- tot en met 22-jarigen

Noot: De prevalentie van offlinedelicten van jongvolwassenen is niet zonder meer vergelijkbaar met die van minderjarigen. Bij de jongvolwassenen is de totaalscore inclusief de volwassendelicten rijden onder invloed en fraude. Exclusief deze typen delicten is de prevalentie bij 18 t/m 22 jaar 37%.

Zie bijlage 3 tabel B2.1 voor de corresponderende cijfers.

Bron: MZJ

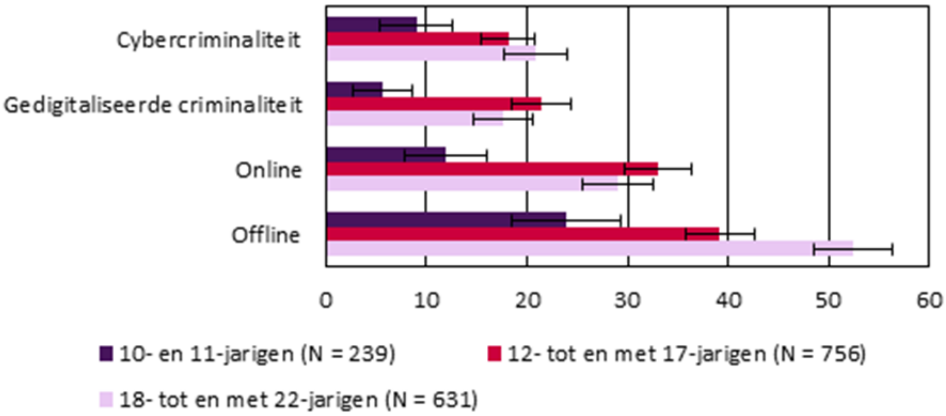
Onlinedelicten, zowel de cyberdelicten als de gedigitaliseerde delicten, worden in 2015 dus door een aanzienlijk deel van de minderjarigen en jongvolwassenen gerapporteerd. De prevalentie van de totale categorie onlinedelicten is zelfs hoger dan de prevalentie van de afzonderlijke offlinedelictcategorieën zoals geweld, vermogensdelicten of vandalisme. Deze resultaten bieden geen harde verklaring voor de daling in de offlinedelicten, daarvoor is nader onderzoek nodig. Wel lijken ze er op te wijzen dat er onder jongeren sprake is van een verschuiving van de meer traditionele offlinevarianten van criminaliteit naar onlinevarianten. Dit correspondeert met de bevinding dat 'online zijn' onder jongeren in de afgelopen tien jaren sterk is toegenomen (CBS, 2015a, 2015b; Sonck & de Haan, 2015). Met name het 'online zijn' met mobiele apparatuur zoals een laptop of smartphone is onder jongeren sinds 2005 sterk toegenomen (CBS, 2013, 2015c). De gedigitaliseerde delicten zijn onlinegedragingen die via een laptop of smartphone eenvoudig zijn uit te voeren. Het is dus denkbaar dat met het toegenomen onlinegedrag van jongeren en dan onder meer de betere beschikbaarheid van hard- en software, ook sprake is van een verschuiving van offline- naar onlinedelinquent gedrag onder jongeren. In hoeverre er ook werkelijk sprake is van een verschuiving is onbekend en dat vraagt om nader onderzoek. Op basis van het huidige onderzoek kunnen we niets zeggen over de frequentie of ernst van het onlinedelictgedrag van jongeren in vergelijking tot hun offlinegedragingen. Ook is weinig bekend in hoeverre er sprake is van overlap tussen offline- en onlinedaderschap. Eerder onderzoek laat wel zien dat er sprake is van een grote overlap tussen daderschap van online- en offlinebedreiging (Van der Broek, Weijters & Van der Laan, 2014).

2.3.3 Sekse

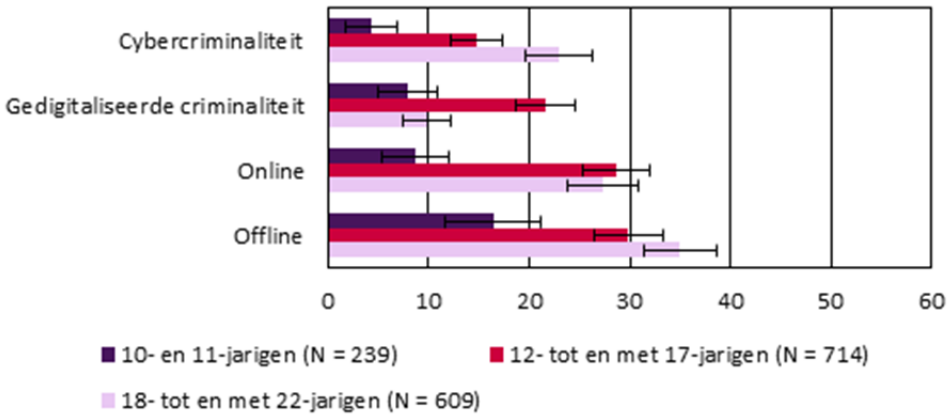
De verschillen tussen de seksen zijn bij onlinedelicten minder groot dan bij de offlinedelicten, hoewel we wel variatie zien naar gelang het type onlinedelict en de leeftijdsgroep (figuur 2.13). De prevalentie van cyberdelicten is bij 10- en 11-jarigen twee keer zo hoog bij de jongens dan bij de meisjes, terwijl de prevalentie van dit type delict bij de oudere leeftijdsgroepen weinig verschil laat zien tussen de seksen. Gedigitaliseerde delicten worden bij de jongste leeftijdsgroep juist weer relatief vaker door meisjes gemeld en bij de oudste groep juist weer vaker door mannen. Bij de 12- tot en met 17-jarigen verschillen de seksen nauwelijks van elkaar, dit geldt voor beide typen onlinedelicten.

Figuur 2.13 Prevalentie van zelfgerapporteerde offline- en onlinedelicten (in categorieën) in de afgelopen 12 maanden onder 10- tot en met 22-jarigen, naar sekse en leeftijdscategorie (%)

a Jongens en mannen

b Meisjes en vrouwen

Noot: De prevalentie van offlinedelicten van jongvolwassenen is niet zonder meer vergelijkbaar met die van minderjarigen. Bij de jongvolwassenen is de prevalentie van offlinedelicten inclusief de volwassendelicten rijden onder invloed en fraude. Exclusief deze delicten zijn de prevalenties bij 18- t/m 22-jarige mannen 45% en vrouwen 30%.

Zie bijlage 3 tabel B2.11 voor de corresponderende cijfers.

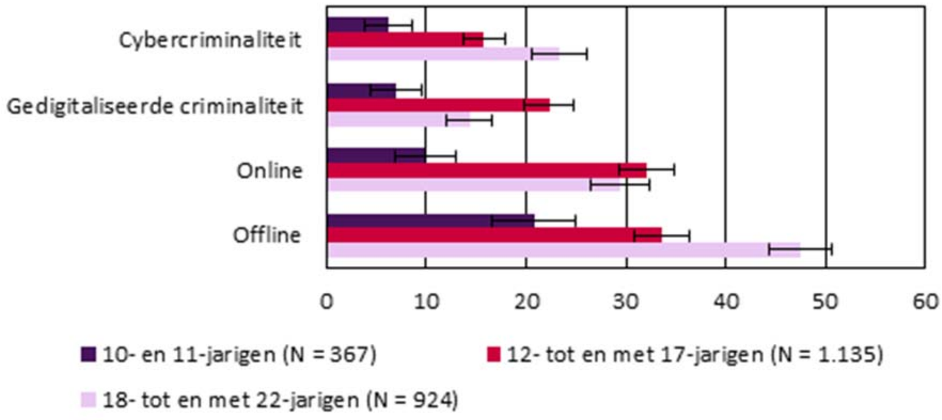
Bron: MZJ

2.3.4 Herkomstgroep

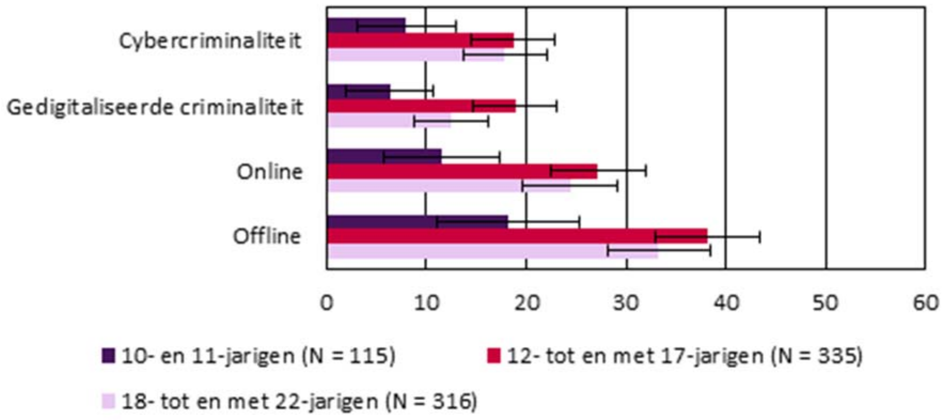
Bij de traditionele offlinedelicten zien we dat allochtonen zijn oververtegenwoordigd bij de minderjarigen en ondervertegenwoordigd bij de meerderjarigen. Bij de onlinedelicten zien we ook enkele verschillen tussen autochtonen en allochtonen (zie figuur 2.14). Bij 12- tot en met 17-jarigen is de totaal prevalentie van zelfgerapporteerd onlinedaderschap bij autochtonen hoger dan bij allochtonen (respectievelijk 32% en 27%), maar als we uitsplitsen naar type onlinedelicten dan verdwijnt het verschil. Onder 18- tot en met 22-jarigen zien we dat de prevalentie van cyberdelicten onder autochtonen hoger is dan onder allochtonen (respectievelijk 23% en 18%).

Figuur 2.14 Prevalentie van zelfgerapporteerde offline- en onlinedelicten (in categorieën) in de afgelopen 12 maanden onder 10- tot en met 22-jarigen, naar herkomst en leeftijdscategorie (%)

a Autochtoon

b Allochtoon

Noot: De prevalentie van offlinedelicten van jongvolwassenen is niet zonder meer vergelijkbaar met die van minderjarigen. Bij de jongvolwassenen is de prevalentie van offlinedelicten inclusief de volwassendelicten rijden onder invloed en fraude. Exclusief deze delicten zijn de prevalenties bij 18- t/m 22-jarige autochtonen 40% en allochtonen 31%.

Zie bijlage 3 tabel B2.12 voor de corresponderende cijfers.

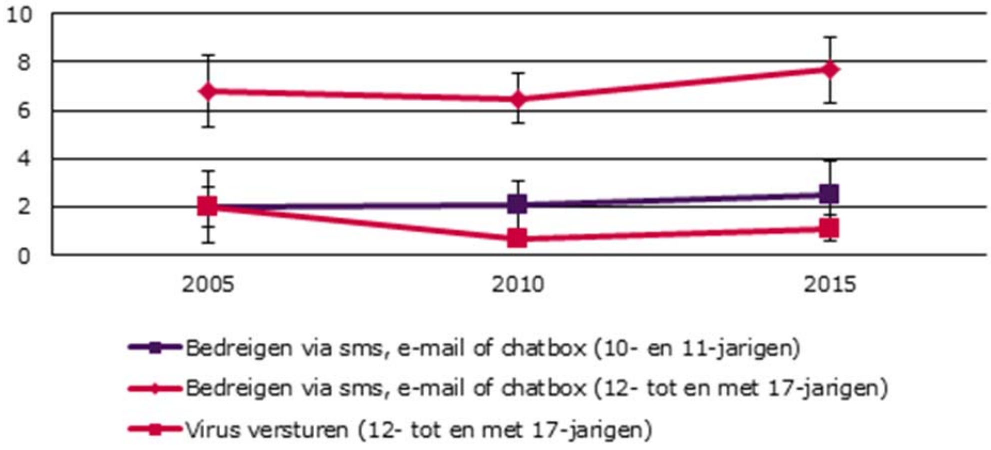
Bron: MZJ

2.3.5 Kortetermijnontwikkelingen (2005 tot en met 2015)

Zoals gezegd biedt de MZJ niet de mogelijkheid om een verschuiving van offline- naar onlinedelicten over de tijd te onderzoeken. Een reden is dat meeste online-delicten pas in 2015 aan de vragenlijst zijn toegevoegd. Voor de 10- en 11-jarigen en de 12- tot en met 17-jarigen kunnen we voor enkele onlinedelicten ontwikkelingen in de tijd nagaan. In de eerdere MZJ-metingen zijn aan de 10- tot en met 17-jarigen onder meer ook de items 'virus verspreiden' en 'bedreigen via sms, e-mail of chatbox' voorgelegd. In figuur 2.15 worden voor beide leeftijdsgroepen de prevalenties voor de drie metingen gegeven. Daarin is te zien dat onder de 10- en 11-jarigen de prevalentie van onlinebedreiging stabiel is over de tijd. In 2015 rapport iets minder dan 3% van de 10- en 11-jarigen dat ze in de voorafgaande twaalf

maanden iemand online hebben bedreigd. Onder de 12- tot en met 17-jarigen laat onlinebedreiging een lichte, maar niet significante stijging zien – met name van 2010 op 2015. In 2015 rapporteert 8% van de 12- tot en met 17-jarigen dat ze in het voorafgaande jaar iemand online hebben bedreigd.
Verder zien we dat het versturen van virussen weinig voorkomt en over de tijd tussen de 2% en 1% schommelt.

Figuur 2.15 Prevalentie van zelfgerapporteerde onlinedelicten (virussen rondsturen en bedreigen via sms) onder 10- en 11-jarigen en onder 12- tot en met 17-jarigen voor 2005, 2010 en 2015 (%)

Zie bijlage 3 tabel B2.13 voor de corresponderende cijfers.

Bron: MZJ

3 Jeugdige verdachten

Heike Goudriaan & Rob Kessels (CBS)

Belangrijkste bevindingen

Langetermijnontwikkelingen (1999 tot 2015)

- Na een jaarlijkse toename van zowel het absolute als relatieve aantal jeugdige *aangehouden* verdachten in de periode 1999 tot 2008, dalen beiden sindsdien continu. Dit laatste geldt ook voor door de politie *geregistreerde* verdachten.
- Het absoluut aantal jeugdige *aangehouden* verdachten dat bekend is in de GBA is over de gehele periode van 1999 tot 2015 met 15% gedaald. Dit is toe te schrijven aan een daling bij minderjarigen. De afname sinds het piekjaar 2007 is bij 12- tot en met 17-jarigen maar liefst 64%, bij 18- tot en met 22-jarigen is dit 41%.

Kortetermijnontwikkelingen (2010 tot 2015)

Minderjarigen (12- tot en met 17-jarigen)

- In 2014 zijn er 22.640 minderjarige geregistreerde GBA-verdachten. Het relatieve aantal geregistreerde minderjarige verdachten daalt in de periode 2010 tot 2015 van 31 naar 19 per 1.000 minderjarigen (een afname van 39%).
- Bijna een kwart van de minderjarige verdachten is binnen een kalenderjaar vaker dan één keer als verdachte geregistreerd. Dit is in de periode 2010 tot 2015 nagenoeg gelijk gebleven.
- Het relatieve aantal verdachte jongens daalt in de periode 2010 tot 2015 van 46 naar 28 per 1.000 jongens (-39%) en het relatieve aantal meisjes van 15 naar 8 per 1.000 meisjes (-42%). Het aandeel meisjes onder geregistreerde minderjarige verdachten is hiermee in 2014 ruim 22%.
- Bij alle onderscheiden subgroepen van minderjarigen treedt de daling in de periode 2010 tot 2015 op.
- Bij de onderscheiden gezinskenmerken van minderjarigen (huishoudinkomen en -samenstelling) zien we dat de procentuele daling het sterkst is onder minderjarigen die al in 2010 de kleinste kans op politieregistratie hadden en het minst sterk bij groepen met de grootste kans op politieregistratie.
- Het relatieve aantal minderjarige verdachten is in 2014 – van de 25 grootste gemeenten (de G25) – het hoogst in woongemeente Amsterdam. In de periode 2010 tot 2015 nam dit in de 4 grootste steden (G4: Amsterdam, Rotterdam, Den Haag en Utrecht) met 35% af, in de overige gemeenten van de G25 gemiddeld met 38% en in de rest van het land met 42%.
- De meeste minderjarigen worden geregistreerd in verband met een vermogensmisdrijf. Daarbinnen komt winkeldiefstal het meest voor.

Jongvolwassenen (18- tot en met 22-jarigen)

- In 2014 zijn er 30.770 jongvolwassen geregistreerde GBA-verdachten. Het relatieve aantal geregistreerde jongvolwassen verdachten daalt in de periode 2010 tot 2015 van 43 naar 30 per 1.000 (een afname van 31%).
- Ruim een kwart van de jongvolwassen verdachten is binnen een kalenderjaar vaker dan één keer als verdachte geregistreerd. Dit is in de periode 2010 tot 2015 nagenoeg gelijk gebleven.
- Het relatieve aantal jongvolwassen mannelijke verdachten neemt in deze periode af van 72 naar 49 per 1.000 mannen (-32%) en het relatieve aantal vrouwen van bijna 14 naar ruim 10 (-25%). De afname is dus sterker onder mannen dan onder vrouwen; bij minderjarigen is dit andersom. De vrouwen maken in 2014

bijna 17% uit van het totale aantal jongvolwassen verdachten. Dit is lager dan onder minderjarigen waar het ruim 22% is.
- Bij bijna alle onderscheiden subgroepen van jongvolwassenen treedt de daling in de periode 2010 tot 2015 op, behalve bij jongvolwassenen met vmbo als hoogst gevolgde opleiding.
- De procentuele daling is over het algemeen het sterkst onder jongvolwassenen die in 2010 al de kleinste kans op politieregistratie hadden en het minst sterk bij jongvolwassenen met de grootste kans op politieregistratie. Dit verschijnsel zien we bij de kenmerken herkomst, generatie, opleiding, huishoudinkomen en voor een deel ook bij participatie school/werk en huishoudsamenstelling.
- Het relatieve aantal jongvolwassen geregistreerde verdachten is in 2014 – van de G25 – het hoogst in woongemeente Den Haag. In de periode 2010 tot 2015 nam dit in de G4 met gemiddeld 28% af, elders met 31%.
- De meeste jongvolwassenen worden geregistreerd in verband met een vermogensmisdrijf.

In dit hoofdstuk beschrijven we de ontwikkeling van het aantal minderjarige (12 tot en met 17 jaar) en jongvolwassen (18 tot en met 22 jaar) door de politie *geregistreerde* verdachten. Hiervoor maken we gebruik van gegevens uit de Basisvoorziening Handhaving (BVH) van de politie. Dit is een wijziging ten opzichte van de vorige MJC, waarin cijfers over verdachten nog voornamelijk werden gebaseerd op informatie over *aangehouden* verdachten in het Herkenningsdienstsysteem (HKS). Wegens problemen met de volledigheid en kwaliteit van de registratie in het HKS, waaronder de mogelijke invloed van de al jaren rondzingende geluiden over de naderende uitfasering van HKS en zeker ook registratieachterstanden voor het meest actuele jaar, hebben we er nu voor gekozen – waar mogelijk – gebruik te maken van de BVH.[10] Door deze overstap naar een andere bron zijn genoemde absolute en ook relatieve aantallen in onderhavige MJC niet vergelijkbaar met die in de voorgaande publicaties. Ook procentuele verdelingen kunnen enigszins afwijken. Overigens laten beide bronnen vanaf 2005 (start beschikbaarheid van de BVH) dezelfde trends zien. Voor de informatie over de langere termijn blijven we daarom gebruikmaken van het HKS.
Informatie over *geregistreerde* verdachten was tot 2008/2009 afkomstig uit de regionale basisprocessensystemen van de politie; daarna zijn alle regiokorpsen en het KLPD overgestapt op de BVH. Omdat de beschikbare integrale informatie uit de BVH echter slechts teruggaat tot 2005, is voor de langetermijnontwikkelingen in dit hoofdstuk nog wel gebruikgemaakt van informatie over *aangehouden* verdachten zoals opgenomen in het HKS. Het HKS wordt door de politie gebruikt om gegevens over verdachten op te slaan tegen wie één of meer processen-verbaal van een misdrijf zijn opgemaakt. Met name doordat niet alle geregistreerde verdachten – alle personen van wie een redelijk vermoeden bestaat dat zij pleger zijn van een misdrijf, maar waarbij de bewijsvoering nog niet rond hoeft te zijn – ook daadwerkelijk worden aangehouden, ligt dit laatste aantal lager. Het totale aantal 12- tot en met 22-jarigen in HKS ligt sinds 2005 gemiddeld 29% lager dan het totale aantal dat in de BVH is geregistreerd. Dit percentage schommelt tussen de 26% en 32%. Bij minderjarigen is dit verschil een stuk groter dan bij jongvolwassenen (resp. gemiddeld 41% en 19% sinds 2005). Dit kan worden verklaard doordat minderjarigen, in plaats van doorgestuurd te worden naar het OM, onder voorwaarden een Haltstraf opgelegd kunnen krijgen (zie ook hoofdstuk 5). In dat geval worden ze niet opgenomen in het HKS. Meer informatie over de BVH, het HKS en Halt is te vinden in bijlage 2.

[10] Zie, voor meer informatie over betrouwbaarheidsproblemen van het HKS, Van Ham, Bervoets en Ferweda et al. (2015).

Anders dan in voorgaand hoofdstuk, dat is gebaseerd op zelfrapportage van delictgedrag door jeugdigen, kan in dit hoofdstuk geen onderscheid worden gemaakt tussen offline- en onlinecriminaliteit. In de beschikbare data uit de BVH en het HKS, ontbreekt de hiervoor benodigde informatie over modus operandi. Voor zover onlinecriminaliteit bekend wordt bij de politie, zal dit wel geregistreerd worden en wanneer hier minderjarige verachten bij worden geregistreerd zullen ze ook zijn meegeteld in de MJC. Maar de informatie om deze delicten apart te kunnen tellen ontbreekt.

De in deze publicatie gebruikte gegevens over geregistreerde en aangehouden jeugdige verdachten zijn gekoppeld aan het Stelsel van Sociaal Statistische Bestanden (SSB) van CBS. Het SSB bevat informatie over alle personen die sinds 1995 op enig moment in Nederland wonen of een uitkerings- werk- of opleidingsrelatie met ons land hebben. Personen die illegaal of als toerist in Nederland verblijven zijn hierin niet opgenomen. Zie bijlage 2 voor een meer uitgebreide beschrijving van het SSB.
Eerst presenteren we de algemene langetermijnontwikkelingen van het aantal minderjarige en jongvolwassen aangehouden verdachten vanaf 1999 en geregistreerde verdachten vanaf 2005 (paragraaf 3.1). Vervolgens wordt ingegaan op verschillen in de ontwikkeling binnen verschillende bevolkingsgroepen. We beschrijven verschillen in geregistreerde verdachten naar individuele kenmerken (paragraaf 3.2), zoals sekse en herkomst van de jeugdigen, daarna naar enkele gezinskenmerken (paragraaf 3.3) en vervolgens laten we regionale verschillen zien (paragraaf 3.4). Tot slot worden ontwikkelingen binnen verschillende misdrijfcategorieën getoond (paragraaf 3.5) en wordt ingegaan op het aantal registraties van verdachten binnen een kalenderjaar (paragraaf 3.6). Binnen elke paragraaf wordt apart aandacht besteed aan minderjarigen (12- tot en met 17-jarigen) en jongvolwassenen (18- tot en met 22-jarigen).

3.1 Langetermijnontwikkelingen (1999 tot 2015)

3.1.1 Aangehouden (jeugdige) verdachten (1999 tot 2015)

Het absolute aantal jeugdige aangehouden verdachten dat bekend is in de Gemeentelijke Basisadministratie Persoonsgegevens (ook wel 'GBA-verdachten'[11]) van 12 tot en met 22 jaar is in 2014 gelijk aan 35.920. Daarbij gaat het om 11.680 minderjarigen en 24.240 jongvolwassenen. Dit is bijna 15% lager dan in 1999, toen het er in totaal respectievelijk 17.320 en 24.660 waren. In de periode tussen 1999 en 2015 is alles behalve een vlakke afname waar te nemen. Tot en met 2007 steeg het aantal jeugdige aangehouden GBA-verdachten tot een hoogte van bijna 74.000, waarvan 32.210 minderjarigen en 41.310 jongvolwassenen. Sindsdien is het absolute aantal onder minderjarigen met bijna 64% en onder jongvolwassenen met ruim 41% afgenomen. Opgemerkt moet worden dat de cijfers over 2014 nog voorlopig zijn en dat het aantal aangehouden verdachten naar verwachting nog enkele procenten zal toenemen wanneer de definitieve HKS-cijfers bekend zijn (de afgelopen

---

[11] Een deel van de verdachten in het HKS behoort niet tot de in de GBA-geregistreerde bevolking, bijvoorbeeld omdat zij als toerist of illegaal in ons land verbleven, of er ontbreekt (correcte) informatie in het HKS om hen als zodanig te kunnen identificeren. In de jaren 1999-2015 gaat het gemiddeld om 9% van de totale groep in het HKS geregistreerde jeugdigen. Wanneer de niet-geïdentificeerde personen (verderop aangeduid met de term niet-GBA'ers) in een analyse worden meegenomen, worden alle aangehouden verdachten die in een jaarbestand van het HKS een uniek persoonsnummer hebben gekregen, als unieke personen beschouwd. Het is in dat geval echter niet uitgesloten dat dezelfde personen soms meerdere keren worden geteld.

jaren nam dit gemiddeld nog met zo'n 3% toe), maar het niveau van 1999 zal niet worden gehaald.

Wanneer ook de personen mee worden geteld die niet bekend zijn in de GBA, blijken in het piekjaar 2007 zelfs 33.090 minderjarigen en 45.690 jongvolwassenen te zijn aangehouden. Sindsdien is een dalende lijn ingezet. In 2014 is het absoluut aantal aangehouden minderjarigen inclusief de zogenaamde niet-GBA'ers afgenomen tot 12.130 en het aantal jongvolwassenen tot 27.620.

Het verschil in de absolute aantallen aangehouden verdachten van 12 tot en met 17 en van 18 tot en met 22 jaar is niet goed te duiden, omdat geen rekening is gehouden met het feit dat die laatste groep kleiner is in de populatie (zie figuur 1.1a). Omdat de aantallen in de populatie niet even groot zijn en er ook over de tijd verschillen in bevolkingsomvang binnen bepaalde groepen op kunnen treden, is in figuur 3.1 het relatieve aantal aangehouden verdachten weergegeven.[12,13] Hierbij is onderscheid gemaakt naar 12- tot en met 15-jarigen, 16- en 17-jarigen, het totaal van 12- tot en met 17-jarigen en 18- tot en met 22-jarigen. Omdat ontwikkelingen onder jeugdige verdachten niet op zichzelf staan, is ter vergelijking tevens een lijn opgenomen voor personen van 23 jaar en ouder.
Wanneer met de omvang van de betreffende leeftijdsgroepen rekening wordt gehouden, blijken 12- tot 15-jarigen beduidend minder vaak als verdachte te worden aangehouden dan 16- en 17-jarigen en dan 18- tot en met 22-jarigen. De 18- tot en met 22-jarigen worden tot en met 2007 ongeveer even vaak aangehouden als 16- en 17-jarigen, maar in de periode erna is het relatieve aantal 16- en 17-jarigen procentueel sterker gedaald dan het aantal jongvolwassenen. Verder is tot en met 2011 het relatieve aantal aangehouden 12- tot en met 15-jarigen hoger dan het relatieve aantal personen van 23 jaar en ouder, maar in de laatste jaren is dit omgedraaid. Bovendien is in zijn algemeenheid het aandeel jeugdige verdachten in de verdachtenpopulatie sinds 2007 gedaald, terwijl het in de jaren ervoor toenam. In 1999 maken jeugdige aangehouden verdachten tot en met 22 jaar 29% uit van de totale populatie van aangehouden verdachten van 12 jaar en ouder. Tot en met 2007 neemt dit geleidelijk aan toe tot 32% van de totale populatie van aangehouden verdachten. Sindsdien is het jaarlijks weer afgenomen, tot aan 24% in 2014.
In 1999 zijn 20 van elke 1.000 jeugdige personen één of meer keer aangehouden. Onder 12- tot en met 15-jarigen zijn dit er 10 van elke 1.000 en onder zowel de 16- en 17-jarigen als de 18- tot en met 22-jarigen zijn dit er 26. Het jaar 2007 laat niet alleen in absolute, maar ook in relatieve aantallen de hoogste cijfers zien. Dat jaar zijn 19 van elke 1.000 12- tot en met 15-jarigen aangehouden en respectievelijk 43 en 42 van elke 1.000 16- en 17-jarigen en 18- tot en met 22-jarigen. Sindsdien neemt het relatieve aantal aanhoudingen voor de drie groepen weer af, tot respectievelijk 6, 18 en 23 op de 1.000 in 2014.[14]
Vanwege de grote verschillen tussen enerzijds de 12- tot en met 15-jarige en anderzijds de 16- en 17-jarige aangehouden verdachten, gaan we aan het eind

---

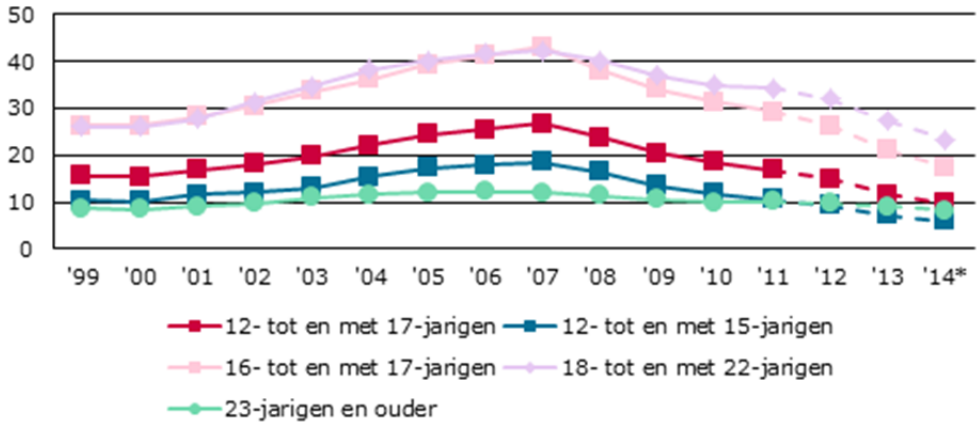
[12] Let wel: de relatieve aantallen verdachten binnen een bepaalde bevolkingsgroep worden alleen berekend over de GBA-verdachten. In het vervolg van dit hoofdstuk nemen we dan ook alleen deze groep in beschouwing – ook wanneer we absolute aantallen presenteren. De in deze publicatie opgenomen absolute aantallen wijken hierdoor af van publicaties waarin deze niet-GBA'ers wel zijn meegenomen.

[13] Vanwege bekende problemen met de betrouwbaarheid van HKS door onder meer registratieachterstanden, zijn de meest recente jaren met een stippellijn weergegeven.

[14] Let op: de absolute en dus ook de relatieve aantallen in HKS opgenomen *aangehouden* verdachten zijn lager dan de aantallen in de BVH *geregistreerde* verdachten die in het vervolg van dit hoofdstuk aan bod komen.

van dit hoofdstuk, in box 3.1, in op enkele opvallende verschillen tussen de *geregistreerde* verdachten in deze twee leeftijdsgroepen.

Figuur 3.1 Aangehouden verdachten naar leeftijdsgroep, per 1.000 van de betreffende bevolkingsgroep

* Voorlopige cijfers.

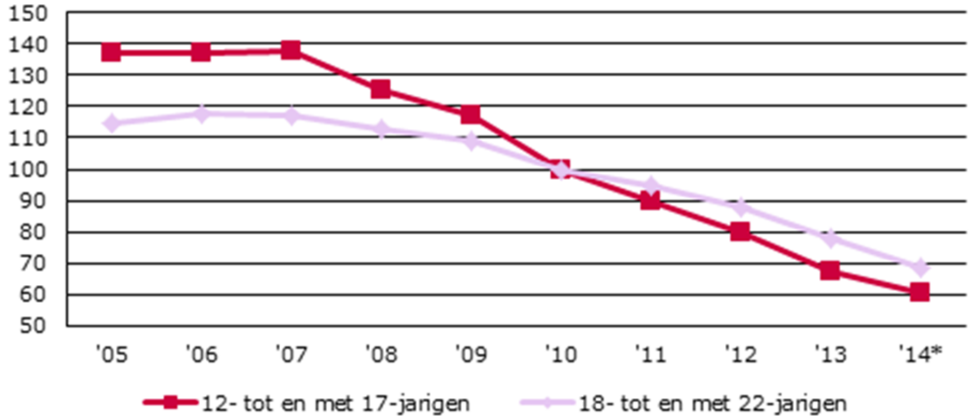
Zie bijlage 3 tabel B3.1 voor corresponderende cijfers.

Bron: HKS/SSB, CBS

3.1.2 Geregistreerde jeugdige verdachten (2005 tot 2015)

Vanaf 2005 is informatie over *geregistreerde* jeugdige verdachten beschikbaar uit de BVH. Net als bij het aantal aangehouden jeugdige verdachten, treedt hier vanaf 2008 een daling op in het aantal door de politie geregistreerde jeugdige verdachten. In figuur 3.2 zijn indexscores weergegeven, met 2010 als basisjaar. Hier is duidelijk te zien dat het aantal geregistreerde minderjarige verdachten sterker is gedaald dan het aantal jongvolwassene verdachten. Het aantal geregistreerde 18- tot en met 22-jarige verdachten is in de periode 2005 tot 2015 met 40% gedaald, terwijl het aantal 12- tot en met 17-jarigen in dezelfde periode met maar liefst 56% is afgenomen.

Figuur 3.2 Geregistreerde jeugdige verdachten, index 2010=100

* Voorlopige cijfers.

Zie bijlage 3 tabel B3.2 voor achterliggende cijfers.

Bron: BVH/SSB

We hebben laten zien dat jongeren in de leeftijdscategorie 18 tot en met 22 jaar relatief vaker worden *aangehouden* als verdachte van een misdrijf, dan jongeren van 12 tot en met 17 jaar. In figuur 1.2 was ook te zien dat ook het aantal per 1.000 jongeren dat door de politie wordt *geregistreerd* als verdachte van een misdrijf, toeneemt naarmate men ouder wordt, met een piek op 19-jarige leeftijd. Daarna neemt dit relatieve aantal weer af, zij het minder snel dan de stijging tussen de 12 en 19 jaar. De figuur laat het relatieve aantal geregistreerde verdachten per leeftijd zien voor het jaar 2014. Vergelijkbare curves zijn gevonden in diverse andere studies (zie paragraaf 1.2).

3.2 Naar individuele kenmerken (2010 tot 2015)

In deze paragraaf wordt ingegaan op de ontwikkeling van aantallen geregistreerde verdachten voor verschillende bevolkingsgroepen vanaf 2010. Meer specifiek beschrijven we verschillen naar individuele kenmerken, namelijk sekse, herkomstgroep en generatie, opleidingsniveau en participatie school/werk van de jeugdigen.

3.2.1 Sekse

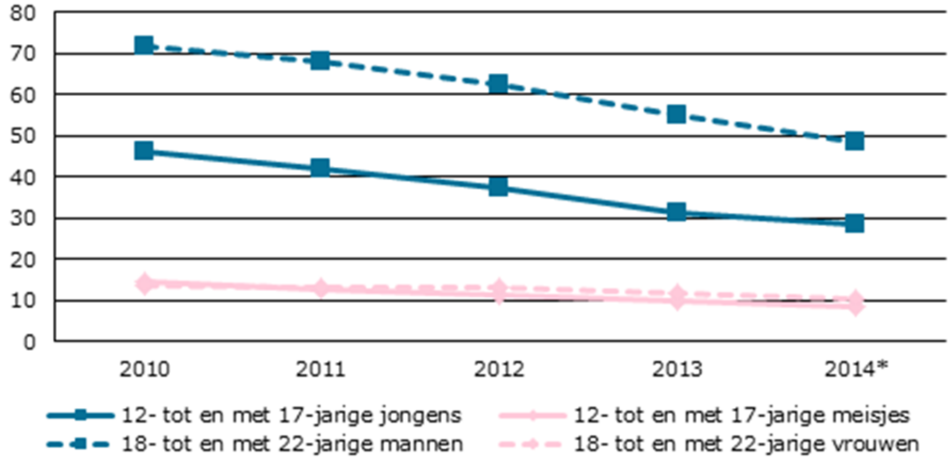
Minderjarigen
In 2014 zijn in totaal 22.640 minderjarige verdachten geregistreerd op verdenking van een misdrijf, waarvan 17.610 jongens en 5.030 meisjes.[15] De meisjes maken hiermee in 2014 ruim 22% uit van het totale aantal minderjarige verdachten.
In totaal gaat het om 19 minderjarige verdachten per 1.000 minderjarigen in 2014. Het relatieve aantal verdachte jongens daalt in deze jaren van 46 naar 28 per 1.000 jongens (een afname van 39%) en het relatieve aantal meisjes van 15 naar 8 per 1.000 meisjes (een afname van 42%) (figuur 3.3). De procentuele daling is dus iets sterker onder meisjes dan onder jongens. Het aandeel meisjes is hierdoor sinds 2010 met 1%-punt afgenomen.

Jongvolwassenen
In 2014 zijn in totaal 30.770 jongvolwassen verdachten geregistreerd. Hiervan zijn er 25.560 man en 5.210 vrouw. De vrouwen maken hiermee in 2014 bijna 17% uit van het totale aantal jongvolwassen verdachten. Merk op dat dit lager is dan onder de minderjarigen waar het in 2014 ruim 22% is.
Gerelateerd aan de bevolkingsomvang gaat het om 30 jongvolwassen verdachten per 1.000. Het relatieve aantal mannelijke 18- tot en met 22-jarige verdachten neemt in deze jaren af van 72 naar 49 per 1.000 mannen (een afname van 32%) en het relatieve aantal vrouwen van bijna 14 naar ruim 10 per 1.000 vrouwen (een afname van 25%) (figuur 3.3). Dit is minder sterk dan onder de minderjarigen, waar de daling gemiddeld ruim 39% is. Bovendien is de procentuele afname hier sterker bij de mannen.

---

[15] Let wel: hier en in het vervolg van het hoofdstuk worden alleen de zogenaamde GBA-verdachten geteld. Net als in het HKS behoort een deel van de verdachten in de BVH niet tot de GBA-bevolking, bijvoorbeeld omdat zij als toerist of illegaal in ons land verbleven, of er ontbreekt (correcte) informatie in de BVH om hen als zodanig te kunnen identificeren. In de jaren 2010 tot 2015 gaat het gemiddeld om 9% van de totale groep in de BVH geregistreerde jeugdigen. De in deze publicatie opgenomen absolute aantallen wijken hierdoor af van publicaties waarin de niet-GBA'ers wel zijn meegenomen.

Figuur 3.3 Geregistreerde jeugdige verdachten naar sekse, per 1.000 van de betreffende bevolkingsgroep

* Voorlopige cijfers.

Zie bijlage 3 tabel B3.3 voor corresponderende cijfers.

Bron: BVH/SSB, CBS

3.2.2 Herkomstgroep en generatie

Minderjarigen

Van de in totaal 22.640 minderjarige verdachten in 2014 behoren er 12.290 (54%) tot de autochtone bevolking. Absoluut gezien is daarna het aantal minderjarige verdachten met Marokkaanse herkomst het grootst (2.710 personen; 12% van de minderjarige verdachten). Kijken we naar de relatieve aantallen, dan is in 2014 het aantal minderjarigen dat tenminste één keer als verdachte is geregistreerd het hoogst voor minderjarigen met als herkomstland de (voormalige) Nederlandse Antillen of Aruba en Marokko (respectievelijk 65 en 64 van elke 1.000 minderjarigen in de betreffende herkomstgroep). Dit aantal is ongeveer twee keer zo hoog als bij minderjarigen met een Turkse herkomst (31 per 1.000), drie keer zo hoog als bij westerse allochtonen (22 per 1.000) en vijf keer zo hoog als bij autochtonen (13 per 1.000).
De daling in het aantal minderjarige verdachten in de periode 2010 tot 2015 treedt op bij alle in figuur 3.4a onderscheiden herkomstgroepen.[16] Procentueel de sterkste daling vanaf 2010 vindt plaats onder minderjarigen van Turkse herkomst (43%), op de voet gevolgd door autochtonen, westerse allochtonen en jongeren met een Marokkaanse herkomst (respectievelijk 42, 41 en 40%). De daling onder minderjarige jongeren met als herkomstland de (voormalige) Nederlandse Antillen of Aruba is met 32% ook substantieel, maar minder sterk.

De afname in het aantal minderjarige verdachten in de periode 2010 tot 2015, treedt binnen de groep minderjarigen met een allochtone herkomst zowel op bij eerstegeneratieallochtonen als bij tweedegeneratieallochtonen en het verschil in het

---

[16] Kenmerk dat weergeeft met welk land een persoon verbonden is op basis van het geboorteland van de ouders of van zichzelf. Een eerstegeneratieallochtoon heeft als herkomstgroepering het land waar hij of zij is geboren. Een tweedegeneratieallochtoon heeft als herkomstgroepering het geboorteland van de moeder, tenzij dat ook Nederland is. In dat geval is de herkomstgroepering bepaald door het geboorteland van de vader.

relatieve aantal geregistreerde minderjarige verdachten tussen de eerste generatie en tweede generatie is klein (figuur 3.5a).[17]

Jongvolwassenen

Van de jongvolwassen verdachten in 2014 behoren er 17.420 tot de autochtone bevolking (57%). Absoluut gezien is daarna, net als bij de minderjarigen, het aantal 18- tot en met 22-jarige verdachten van Marokkaanse herkomst het grootst (3.370 personen; 11% van de jongvolwassen verdachten). Ook het relatieve aantal jongvolwassen verdachten is in 2014 het hoogst onder personen met Marokkaanse herkomst (109 van elke 1.000 jongvolwassenen met Marokko als herkomstland). Dit is, net als bij minderjarigen, bijna vijf keer zo hoog als het relatieve aantal verdachten onder autochtone personen (23 per 1.000). Op de tweede plaats komen jongvolwassenen met als herkomstland de (voormalige) Nederlandse Antillen of Aruba (78 per 1.000).

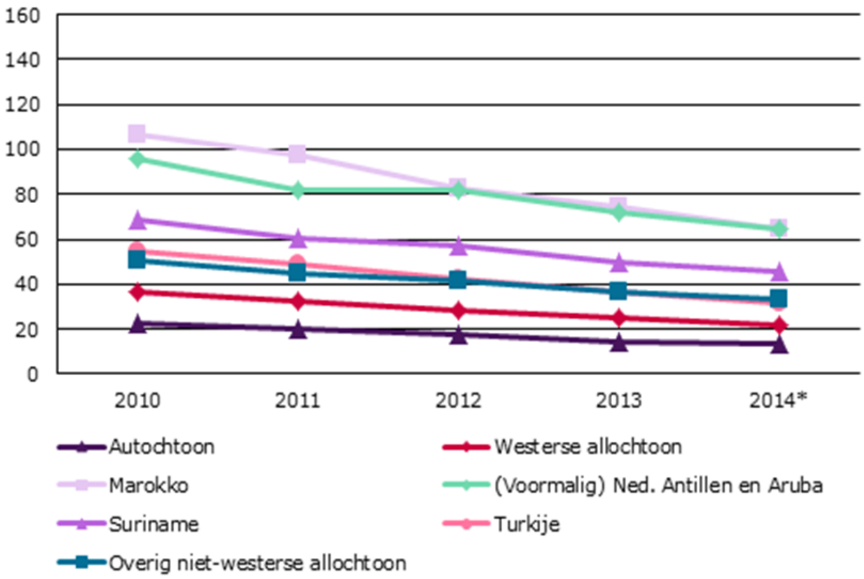
De relatieve afname van registraties onder 18- tot en met 22-jarigen in de periode 2010 tot 2015 treedt op bij alle hier onderscheiden herkomstgroepen (figuur 3.4b). De procentuele daling is het grootst onder autochtone jongvolwassenen (van 34 van elke 1.000 autochtone jongvolwassenen in 2010 tot 23 in 2014; een daling van 34%), gevolgd door westerse allochtonen (31%).

De afname in het aantal verdachten in de periode 2010 tot 2015, treedt binnen de groep jongvolwassenen met een allochtone herkomst zowel bij eerstegeneratie-allochtonen als bij tweedegeneratieallochtonen op (figuur 3.5b). Opvallend hier, is dat het relatieve aantal allochtone verdachten bij de tweede generatie hoger is dan binnen de eerste generatie (in 2014 respectievelijk 58 en 39 van elke 1.000 uit de betreffende groep). Bij minderjarigen is het verschil tussen allochtonen van de eerste en tweede generatie minimaal.

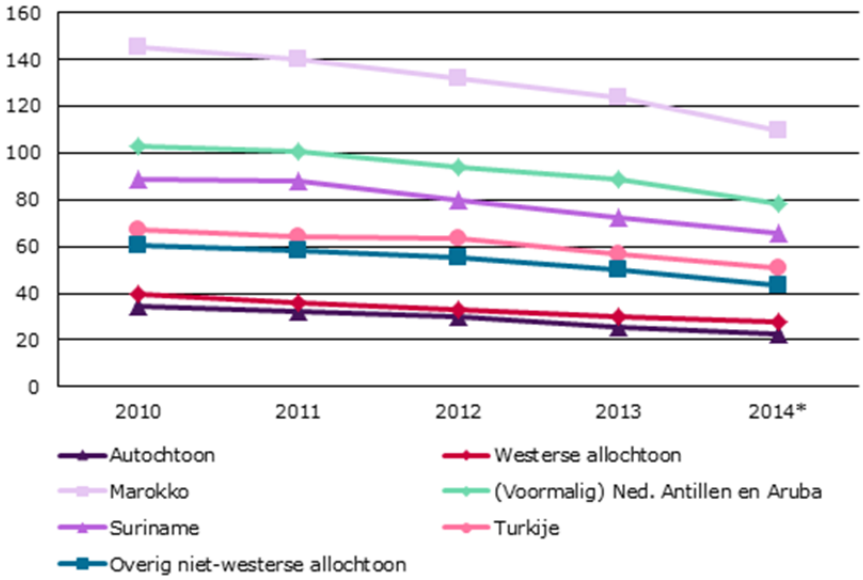
[17] Zie de vorige voetnoot voor de omschrijving van eerste- en tweedegeneratieallochtoon.

Figuur 3.4 Geregistreerde jeugdige verdachten naar herkomst, per 1.000 van de betreffende bevolkingsgroep

a 12- tot en met 17-jarigen

b 18- tot en met 22-jarigen

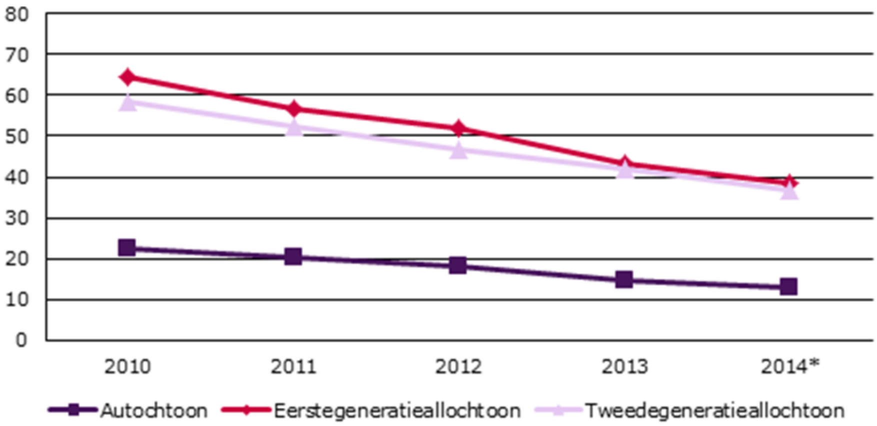
* Voorlopige cijfers.

Zie bijlage 3 tabel B3.4 voor corresponderende cijfers.

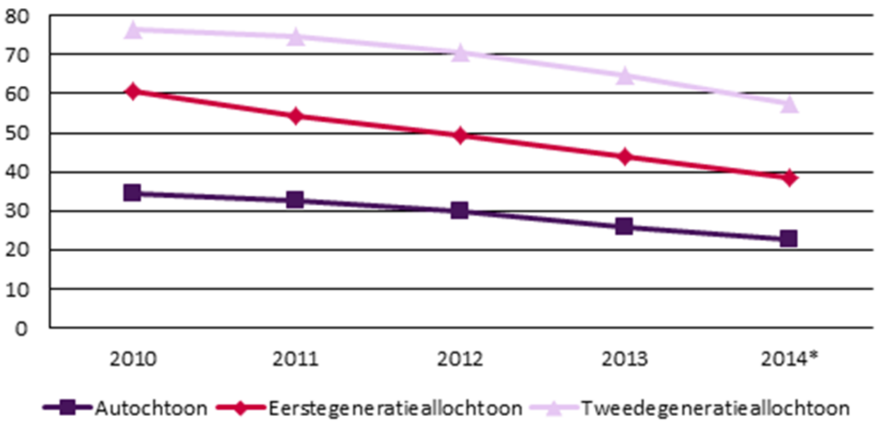
Bron: BVH/SSB, CBS

Figuur 3.5 Geregistreerde jeugdige verdachten naar generatie, per 1.000 van de betreffende bevolkingsgroep

a 12- tot en met 17-jarigen

b 18- tot en met 22-jarigen

* Voorlopige cijfers.

Zie bijlage 3 tabel B3.5 voor corresponderende cijfers.

Bron: BVH/SSB, CBS

3.2.3 Opleidingsniveau

Minderjarigen

In 2013[18] zijn in totaal 24.990 minderjarige verdachten geregistreerd op verdenking van een misdrijf. De meerderheid (44%) heeft als hoogst gevolgde opleiding vmbo, gevolgd door respectievelijk mbo (21%), havo of vwo (19%) en voortgezet speciaal onderwijs (9%). Van de geregistreerde minderjarige verdachten heeft in 2013 3% (nog) enkel basisonderwijs gevolgd. Let wel: het is niet bekend of de jongere de betreffende opleiding op het moment van meten nog volgt. Verder hangt de hoogst gevolgde opleiding, met name bij minderjarigen, samen met leeftijd. De minderjarigen die als hoogst gevolgde opleiding basisonderwijs hebben zijn voornamelijk 12- en voor een deel 13-jarigen.

[18] Gegevens over het opleidingsniveau zijn voor 2014 nog niet beschikbaar.

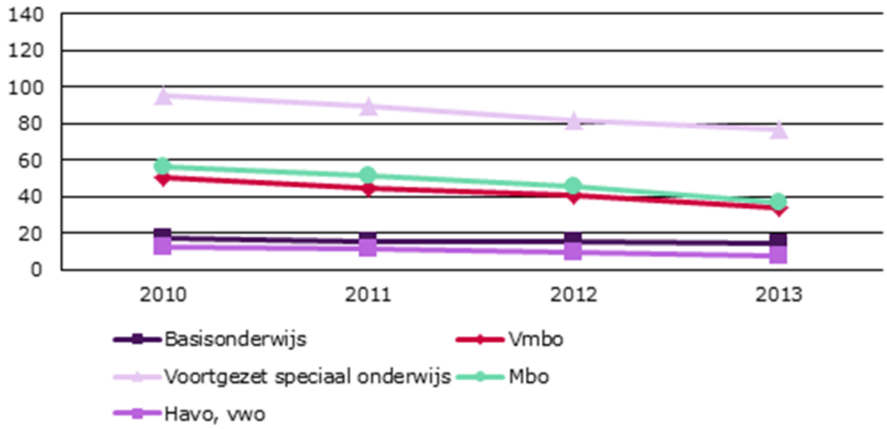
Omdat ook de bevolkingsaantallen nogal verschillen over opleidingsniveaus, is het informatiever ook hier te kijken naar relatieve aantallen (zie figuur 3.6a). Dan blijken met name minderjarigen met voortgezet speciaal onderwijs als hoogst gevolgde opleiding een hoge kans op registratie als verdachte te hebben. In 2013 betrof dit 77 van elke 1.000 jongeren in deze groep. Minderjarigen met havo of vwo als hoogst gevolgde opleiding, hebben – met 8 op elke 1.000 in 2013 – de laagste kans op een politieregistratie. Ook jongeren met alleen basisonderwijs hebben een relatief lage kans op registratie (14 van elke 1.000 in 2013). Dit heeft ook te maken met de leeftijdsopbouw in deze groep: 12- en 13-jarigen zijn minder sterk vertegenwoordigd onder de geregistreerde verdachten.
Het relatieve aantal minderjarige verdachten daalt in de periode 2010 tot 2014 onder alle opleidingsniveaus. De sterkste procentuele afname (39%) is te zien onder de minderjarigen die gedurende de gehele periode al de laagste kans op registratie hadden: minderjarigen met havo of vwo als hoogst gevolgde opleiding. Onder jongeren met alleen basisonderwijs en met voortgezet speciaal onderwijs (de groep die het sterkst is vertegenwoordigd) is de daling procentueel minder sterk (respectievelijk 14 en 19%).

Jongvolwassenen

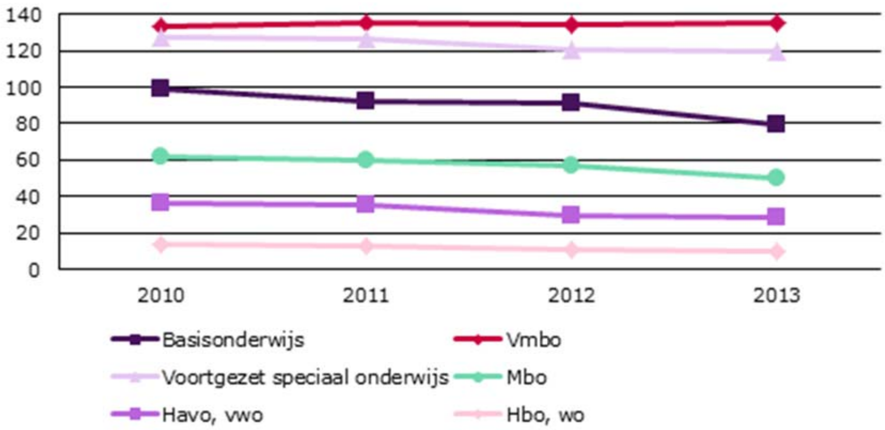
In 2013 zijn in totaal 35.170 jongvolwassen verdachten geregistreerd, waarvan het grootste deel (65%) mbo als hoogst gevolgde opleiding heeft, gevolgd door jongvolwassen met hbo of wo als hoogst gevolgde opleiding (13%).
Het relatieve aantal 18- tot en met 22-jarige verdachten is in de jaren 2010 tot 2014 het hoogst onder de groep met vmbo als hoogst gevolgde opleiding, gevolgd door voortgezet speciaal onderwijs (respectievelijk 135 en 120 per 1.000 jongvolwassenen in de betreffende groep in 2013) (figuur 3.6b). Hbo'ers en wo'ers kennen relatief de laagste aantallen verdachten (10 per 1.000 in 2013). Ook hier geldt dat de procentuele afname in de periode 2010 tot 2014 – met 26% – het sterkst is in de groep die toch al de laagste kans op registratie had: de jongeren met hbo of wo als hoogst gevolgde opleiding. Niet binnen alle opleidingsniveaus is in de periode 2010 tot 2014 het relatieve aantal jongvolwassen verdachten gedaald: onder vmbo'ers – de groep die in deze periode relatief het sterkst vertegenwoordigd is – is dit (met 134 per 1.000 in 2010 en 2012 en 135 in 2011 en 2013) nagenoeg gelijk gebleven.

Figuur 3.6 Geregistreerde jeugdige verdachten naar hoogst gevolgde opleiding, per 1.000 van de betreffende bevolkingsgroep

a 12- tot en met 17-jarigen

b 18- tot en met 22-jarigen

Zie bijlage 3 tabel B3.6 voor corresponderende cijfers.

Bron: BVH/SSB, CBS

3.2.4 Participatie school/werk

De kans op registratie bij de politie hangt voor jeugdigen ook samen met of men nog op school zit (een opleiding volgt) en/of inkomsten heeft uit arbeid of uitkering. Doordat jongeren tot en met 17 jaar leerplichtig zijn zolang zij nog geen startkwalificatie hebben gehaald (een diploma op minimaal mbo-niveau 2 of havo), ontstaat op dit kenmerk pas spreiding vanaf 16-jarige leeftijd. Daarom geven we hieronder bij de minderjarigen alleen de 16- en 17-jarigen weer.

16- en 17-jarigen

Van de 12.480 16- en 17-jarige verdachten is bijna 90% in 2013[19] schoolgaand. In de algehele populatie van 16- en 17-jarigen is het aandeel schoolgaanden met 95% zelfs nog hoger. Van deze groep verdachten is in 2013 bijna 4% werkend zonder dat zij schoolgaand zijn. Deze relatief kleine groep heeft wel een hogere kans op regis-

[19] Gegevens over 2014 zijn nog niet beschikbaar.

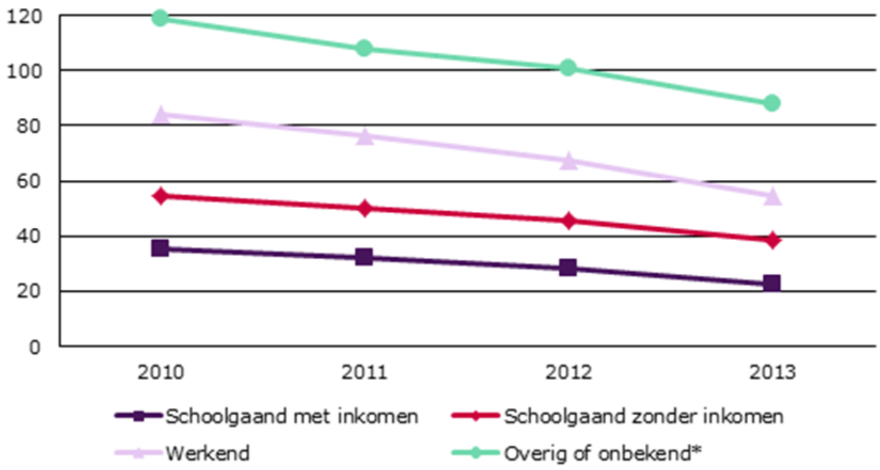
tratie bij de politie (55 per 1.000 in 2013) dan de schoolgaande 16- en 17-jarigen (23 per 1.000 schoolgaanden met inkomen en 39 per 1.000 schoolgaanden zonder inkomen in 2013) (figuur 3.7a). Het hoogst is de kans op registratie als verdachte, met 88 per 1.000 in 2013, echter voor de groep overig of onbekend. Van de 16- en 17-jarige verdachten zit bijna 7% in deze groep. Hierin zit ook een klein aantal (minder dan 0,1% van alle verdachten) minderjarigen met een uitkering. Het relatieve aantal schoolgaande verdachten met inkomen is onder 16- en 17-jarigen in de periode 2010 tot 2014 gedaald van 36 naar 23 per 1.000 (een afname van 36%) en het relatieve aantal schoolgaande verdachten zonder inkomen is in deze periode gedaald van 55 naar 39 per 1.000 (een afname van 29%), het relatieve aantal verdachten is onder de werkende 16- en 17-jarigen in deze periode met 35% gedaald. De procentuele daling is met 26% het zwakst binnen de groep overig of onbekend.

Jongvolwassenen

Van de 35.170 jongvolwassen verdachten is 39% in 2013 schoolgaand (vergelijk: 61% schoolgaanden in de algehele populatie van jongvolwassenen in dat jaar), 31% is werkend zonder een opleiding te volgen (29% in de populatie) en 14% heeft een uitkering (5% in de populatie). De ondervertegenwoordiging van het aantal schoolgaande jongvolwassenen en de oververtegenwoordiging van het aantal jongvolwassenen met een uitkering binnen de groep verdachten is ook te zien in figuur 3.7b, waarin het relatieve aantal verdachten in deze groepen over de periode 2010 tot 2014 is weergegeven. Met 112 geregistreerde verdachten in 2010 en 107 in 2013, is het relatieve aantal jongvolwassen verdachten met een uitkering slechts 5% gedaald. Het relatieve aantal jongvolwassen verdachten is, net als bij de 16- en 17-jarigen, over de gehele periode het laagst onder respectievelijk schoolgaanden met inkomen (26 per 1.000 in 2010 en 21 per 1.000 in 2013; een afname van 19%) en schoolgaanden zonder inkomen (47 per 1.000 in 2010 en 35 in 2013; een afname van 24%). Het relatieve aantal jongvolwassen verdachten is in deze periode procentueel het sterkst gedaald onder de werkenden: van 53 naar 37 per 1.000 werkende jongvolwassenen. Dit komt overeen met een afname van 30%.

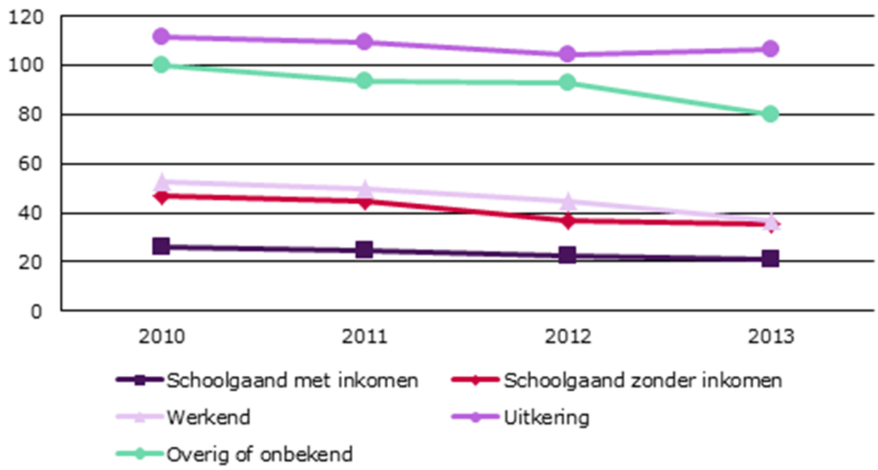
Figuur 3.7 Geregistreerde jeugdige verdachten naar participatie school / werk, per 1.000 van de betreffende bevolkingsgroep

a 16- en 17-jarigen

* Inclusief uitkering

b 18- tot en met 22-jarigen

Zie bijlage 3 tabel B3.7 voor corresponderende cijfers.

Bron: BVH/SSB, CBS

3.3 Naar gezinskenmerken (2010 tot 2015)

In deze paragraaf wordt ingegaan op de ontwikkeling van aantallen geregistreerde verdachten voor enkele huishoudkenmerken, waarbij we opnieuw apart ingaan op de ontwikkelingen voor minderjarigen en jongvolwassenen.

3.3.1 Huishoudinkomen

Minderjarigen

Er is een negatief verband tussen het huishoudinkomen van gezinnen en de kans dat minderjarige gezinsleden door de politie worden geregistreerd als verdachte: het

relatieve aantal verdachten is hoger onder gezinnen met een lager huishoudinkomen (figuur 3.8a).[20,21] Met 42 per 1.000 in 2013 is dit aantal het hoogst in de 20% huishoudens met de laagste inkomens. In de 20% huishoudens met de hoogste inkomens is het relatieve aantal minderjarige verdachten met 9 per 1.000 minderjarigen het laagst. De verschillen zijn groter bij de laagste 2 quintielen (20% laagste en 20% één na laagste inkomens) dan bij de overige quintielen. In de periode 2010 tot 2014 is het relatieve aantal minderjarige verdachten procentueel het sterkst afgenomen onder de hogere inkomens en het minst onder de lagere inkomens. Onder de 20% hoogste en 20% één na hoogste inkomens is de afname in deze periode respectievelijk 44% en 41%, terwijl dit in de 20% laagste en 20% één na laagste inkomens respectievelijk 29% en 31% is.

Jongvolwassenen
Bij jongvolwassenen ziet het verband tussen huishoudinkomen en de kans op registratie door de politie er wat anders uit dan bij minderjarigen (figuur 3.8b). Het relatieve aantal verdachten is wel hoger in huishoudens met een lager inkomen, maar het verschil tussen de twee laagste inkomensgroepen is nihil en ook het verschil tussen de twee hoogste quintielen is klein. Opgemerkt moet worden dat relatief veel jongvolwassenen (namelijk 39% in 2013) deel uitmaken van de 20% huishoudens met de laagste inkomens. Een aanzienlijk deel van deze groep voert zelfstandig een (éénpersoons)huishouden, vaak ook als student. Dit is een heel andere situatie dan minderjarigen die onderdeel uitmaken van een huishouden met ouder(s)/verzorger(s) die in de laagste inkomensgroep vallen. Kijken we naar het relatieve aantal jongvolwassen verdachten, dan zien we dat dit in 2013, met 43 per 1.000, het hoogst is in de laagste twee quintielen. In de 20% huishoudens met de hoogste inkomens is het relatieve aantal jongvolwassen verdachten met 24 per 1.000 het laagst. In de periode 2010 tot 2014 is het relatieve aantal jongvolwassen verdachten procentueel het sterkst afgenomen onder de 20% huishoudens met de hoogste inkomens (van 32 naar 24 per 1.000; een afname van 27%) en het minst onder de 20% huishoudens met de laagste inkomens (van 54 naar 43 per 1.000; een afname van 20%).

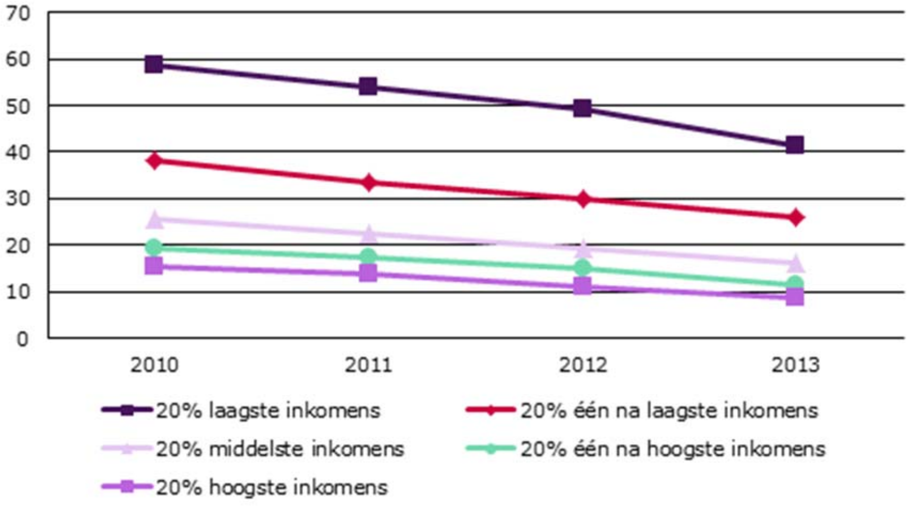
---

[20] Alle Nederlandse huishoudens zijn naar oplopend inkomen onderverdeeld in vijf even grote groepen van elk 20%; zogenoemde quintielen. Van ongeveer 2% van de jeugdigen is geen huishoudinkomen bekend. Deze groep is in de analyses buiten beschouwing gelaten.

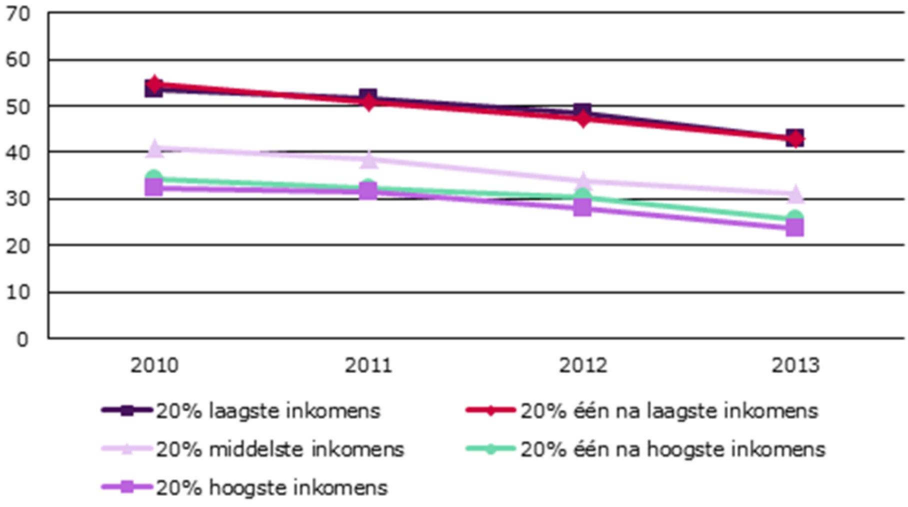
[21] Gegevens over 2014 zijn nog niet beschikbaar.

Figuur 3.8 Geregistreerde jeugdige verdachten naar huishoudinkomen, per 1.000 van de betreffende bevolkingsgroep

a 12- tot en met 17-jarigen

b 18- tot en met 22-jarigen

Zie bijlage 3 tabel B3.8 voor corresponderende cijfers.

Bron: BVH/SSB, CBS

3.3.2 Huishoudsamenstelling

Minderjarigen

Van de in totaal 22.640 minderjarige verdachten in 2014 is 54% een thuiswonend kind in een tweeoudergezin en 35% een thuiswonend kind in een eenoudergezin. Bijna 5% woont in een instelling.[22] In de algehele bevolking woont in 2014 bijna

22 Onder instellingen vallen onder meer verpleeg- en verzorgingstehuizen, inrichtingen voor verstandelijk gehandicapten, gezinsvervangende tehuizen, psychiatrische ziekenhuizen, revalidatiecentra en penitentiaire inrichtingen, waarin de personen in principe voor langere tijd zullen verblijven. Bij minderjarigen gaat het in ongeveer 80%

79% van de 12- tot en met 17-jarigen in een tweeoudergezin, 19% in een eenoudergezin en minder dan 1% in een instelling. Het relatieve aantal verdachten is dan ook beduidend hoger onder minderjarigen in een instelling (145 per 1.000 in 2014) dan onder thuiswonenden en onder de thuiswonenden is het hoger in de eenoudergezinnen (35 per 1.000) dan in de tweeoudergezinnen (13 per 1.000) (zie figuur 3.9a).[23] Over de periode 2010 tot 2015 is de procentuele afname van het relatieve aantal minderjarige verdachten het sterkst onder thuiswonende in een tweeoudergezin, gevolgd door kinderen in een eenoudergezin en de daling is het zwakst onder minderjarigen in een instelling (respectievelijk 44%, 38% en 14%). Onder minderjarigen in een instelling is van 2012 op 2013 zelfs een toename (van 161 naar 166 per 1.000) te zien. Absoluut gezien is van 2012 op 2013 sprake van een stijging van slechts 21 minderjarige verdachten woonachtig in een instelling, maar omdat tegelijk in de algehele bevolking het aantal minderjarigen in een instelling in de periode 2010 tot 2015 jaarlijks afneemt, resulteert dit wel in een duidelijk waarneembare toename in het relatieve aantal verdachten.

Jongvolwassenen

Van de in totaal 30.770 jongvolwassen verdachten in 2014 woont 45% nog bij de ouders (thuiswonend kind) in een tweeoudergezin, 24% woont nog thuis in een eenoudergezin en 17% is uitwonend alleenstaand zonder kind (dit is respectievelijk 53%, 14% en 20% in de algehele bevolking). Bijna 5% woont kinderloos samen en ruim 3% woont in een instelling[24] (respectievelijk 7% en 1% in de bevolking). Het relatieve aantal 18- tot en met 22-jarige verdachten is in 2014, met 93 per 1.000, het hoogst onder jongvolwassenen die in een instelling wonen (zie figuur 3.9b). De oververtegenwoordiging van bewoners van instellingen is hier wel minder sterk dan onder minderjarigen. Alleenstaanden met een kind, gevolgd door thuiswonenden in een eenoudergezin, kennen, met respectievelijk 57 en 49 verdachten per 1.000 uit de betreffende bevolkingsgroep in 2014, ook een verhoogde kans op registratie als verdachte. De laagste relatieve aantallen verdachten vinden we in 2014 onder jongvolwassenen die kinderloos samenwonen, die alleenstaand zijn (zonder kind) en zij die in een tweeoudergezin wonen (in 2014 respectievelijk 20, 26 en 25 per 1.000 uit de betreffende bevolkingsgroep). Over de gehele periode 2010 tot 2015 gaan alleenstaande jongvolwassenen (zonder kind) gelijk op met thuiswonende jongvolwassenen in een tweeoudergezin als het om de kans op registratie als verdachte gaat (dit is niet goed zichtbaar in de grafiek zie bijbehorende tabel in de bijlage voor de cijfers). Het relatieve aantal thuiswonende jongvolwassen verdachten in een eenoudergezin ligt in 2010, met 73 per 1.000 jongvolwassenen, op hetzelfde niveau als het relatieve aantal alleenstaande jongvolwassen verdachten met een kind. In de periode tot 2015 neemt het relatieve aantal registraties in die laatste groep echter minder sterk af, waardoor het bij de alleenstaande jongvolwassenen met een kind in 2014 hoger is komen te liggen dan voor hen in een eenoudergezin (respectievelijk 57 en 49 per 1.000, na een daling van respectievelijk 21% en 32%). De sterkste procentuele daling in de periode 2010 tot 2015 zien we onder jongvolwassenen in een tweeoudergezin, gevolgd door hen in een eenouder-

---

van de gevallen om gezinsvervangende tehuizen, jeugdinternaten en inrichtingen voor verstandelijk gehandicapten.

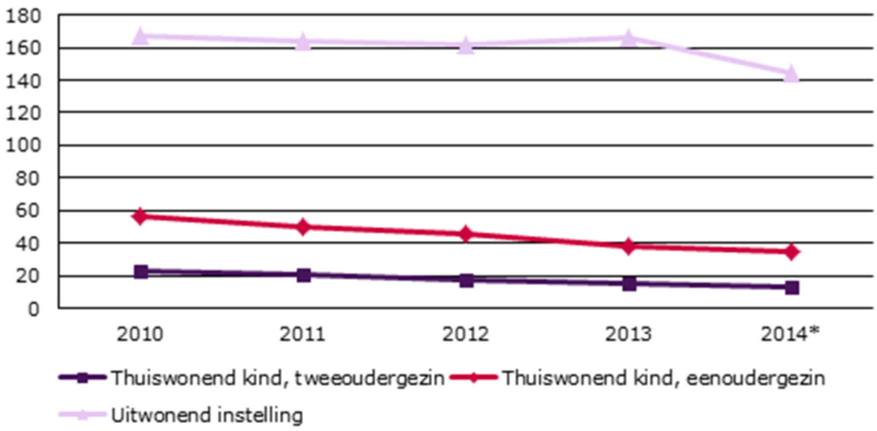
23 Andere huishoudsamenstellingen zijn in deze figuur buiten beschouwing gelaten, omdat zij voor minder dan 1% van de 12- tot en met 17-jarige bevolking van toepassing zijn. In bijlage 3, tabel B3.9 zijn de categorieën opgenomen onder 'overig of onbekend'. Het gaat om uitwonend alleenstaand (0,5% van de 12- tot en met 17-jarigen in de algehele bevolking), uitwonend samenwonend, samenwonend met kind en alleenstaand met kind (gezamenlijk 0,1% van de 12- tot en met 17-jarigen in de algehele bevolking).

24 Bij jongvolwassenen gaat het vooral om gezinsvervangende tehuizen, opvangcentra, inrichtingen voor verstandelijk gehandicapten en internaten.

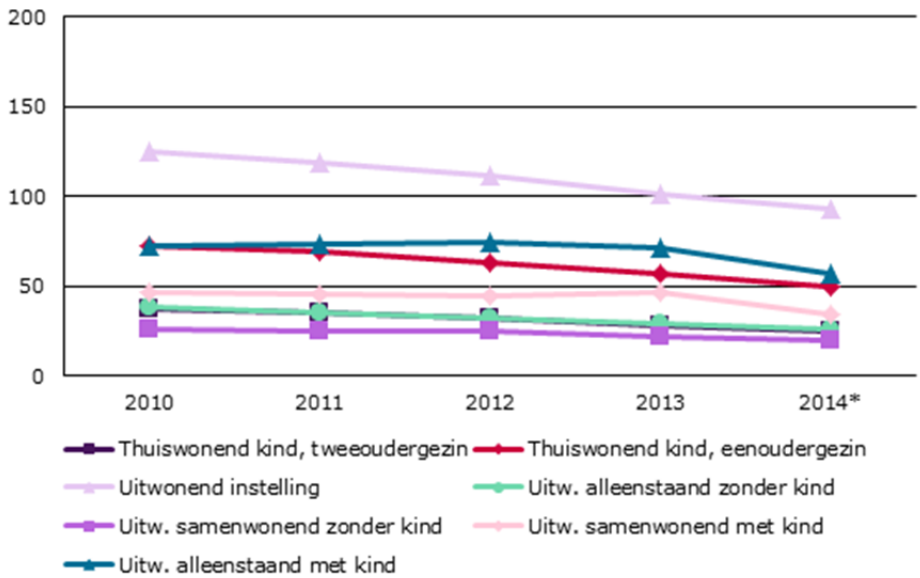
gezin en alleenstaanden zonder kind (respectievelijk 33%, 32% en 32%). De zwakste daling vinden we onder alleenstaanden met kind (21%).

Figuur 3.9 Geregistreerde jeugdige verdachten naar huishoudsamenstelling, per 1.000 van de betreffende bevolkingsgroep

a 12- tot en met 17-jarigen

b 18- tot en met 22-jarigen

* Voorlopige cijfers.

Zie bijlage 3 tabel B3.9 voor corresponderende cijfers.

Bron: BVH/SSB, CBS

3.4 Naar woongemeente (2010 tot 2015)

Minderjarigen

In 2014 is bijna 8% van alle minderjarige verdachten woonachtig in Amsterdam, gevolgd door Rotterdam met 6%, Den Haag met 5% en Utrecht met ruim 2%. In totaal is in 2014 bijna 22% van alle minderjarige verdachten woonachtig in één van de 4 grootste gemeenten (de zogenoemde G4). In 2010 was dit nog ruim 19%. Wanneer we rekening houden met het aantal minderjarige inwoners van de betref-

fende gemeenten, dan kent Amsterdam in 2014, met 40 per 1.000 12- tot en met 17-jarigen, nog steeds het grootste aantal minderjarige verdachten, gevolgd door Den Haag en Rotterdam met respectievelijk 37 en 36 verdachten per 1.000 minderjarigen (zie figuur 3.10a).
Gemiddeld is over de gehele periode 2010 tot 2015 het relatieve aantal minderjarige verdachten in de G4 met 35% afgenomen en deze daling is in alle 4 de gemeenten ongeveer even sterk. Wel zien we wat verschillen wanneer we per jaar gaan kijken. Zo neemt het relatieve aantal minderjarige verdachten in Utrecht van 2010 op 2011 niet af, terwijl deze in Amsterdam in dat jaar juist sterk is. En in 2011 en 2013 is het niet Amsterdam, maar Rotterdam waar het relatieve aantal minderjarige verdachten (nipt) het hoogst is.

Bijna 22% van de minderjarige verdachten is in 2014 woonachtig in één van de overige 25 grootste gemeenten (G25) – in totaal woont in 2014 43% van alle minderjarige verdachten in de G25. Ter vergelijking: 29% van de totale bevolking van 12 tot en met 17 jaar woont in de G25. Er is dus sprake van een oververtegenwoordiging van minderjarige verdachten woonachtig in de G25. In de 21 overige gemeenten van de G25 is het relatieve aantal geregistreerde minderjarige verdachten gemiddeld genomen lager dan in de G4, maar hoger dan in de rest van de Nederlandse gemeenten. In de meeste van deze 21 gemeenten is het relatieve aantal minderjarige verdachten in 2014 maximaal 25 per 1.000 minderjarigen, maar dit geldt niet voor de gemeenten Groningen (33 per 1.000), Zoetermeer (30), Almere (29), Dordrecht (27) en Leiden (27). De laagste relatieve aantallen binnen de G25 vinden we in Zwolle (14), Amersfoort (17) en Ede (17). In alle gemeenten binnen de G25 is sprake van een daling in het relatieve aantal geregistreerde minderjarige verdachten in de periode 2010 tot 2015. De sterkste daling zien we in Den Bosch, Breda en Maastricht (respectievelijk 48%, 47% en 47%) en de zwakste daling in Apeldoorn (18%). De daling is overigens niet overal constant (zie voor meer details bijlage 3, tabel B3.10a).

Jongvolwassenen

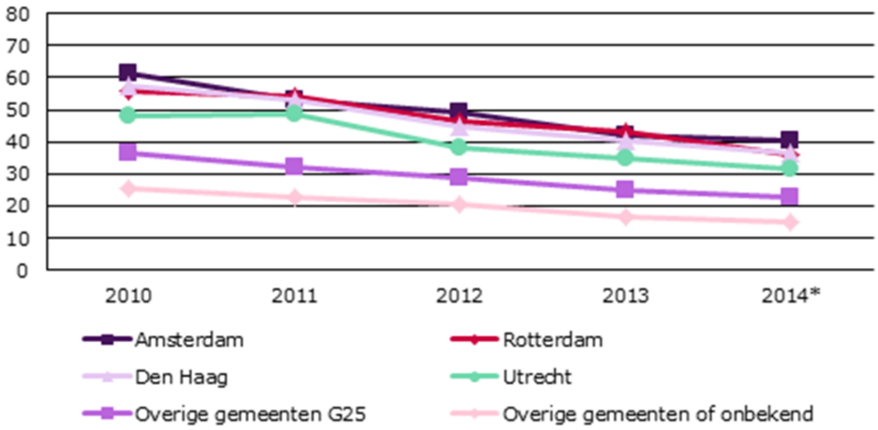
In 2014 is ruim 7% van alle jongvolwassen verdachten woonachtig in Amsterdam, gevolgd door Rotterdam met ruim 6%, Den Haag met ruim 5% en Utrecht met bijna 3%. In totaal is in 2014 22% van alle jongvolwassen verdachten woonachtig in één van de 4 grootste gemeenten. Sinds 2010 is dit met ruim 1%-punt toegenomen.
Wanneer we rekening houden met het totale aantal 18- tot en met 22-jarige inwoners van de betreffende gemeenten, dan kent niet Amsterdam, maar Den Haag – met 54 per 1.000 jongvolwassenen – het grootste aantal jongvolwassen verdachten, gevolgd door Rotterdam – met 46 verdachten per 1.000. Amsterdam blijkt dan, met 42 per 1.000 jongvolwassenen op de 3e plek te komen (zie figuur 3.10b).
Gemiddeld is over de gehele periode 2010 tot 2015 het relatieve aantal jongvolwassen verdachten in de G4 met 28% afgenomen. Deze daling is in Den Haag (24%) minder sterk dan in de andere drie steden (29% a 30%). Ook zien we verschillen wanneer we de trends per jaar bekijken. Zo neemt het relatieve aantal minderjarige verdachten in Den Haag met name in de eerste twee jaren weinig af en is de daling van 2010 op 2011 ook in Rotterdam en Amsterdam zwak. In Utrecht is in dat jaar zelfs sprake van een kleine toename. Ondanks de trendverschillen tussen de steden kent Den Haag over de gehele periode 2010 tot 2015 relatief het hoogste aantal jongvolwassen verdachten, gevolgd door respectievelijk Rotterdam en Amsterdam.

Ruim 22% van de jongvolwassen verdachten is in 2014 woonachtig in één van de overige 25 grootste gemeenten (G25) – in totaal woont in 2014 44% van alle minderjarige verdachten in de G25. Ter vergelijking: 40% van de totale bevolking van 18 tot en met 22 jaar woont in de G25. Er is dus slechts sprake van een kleine

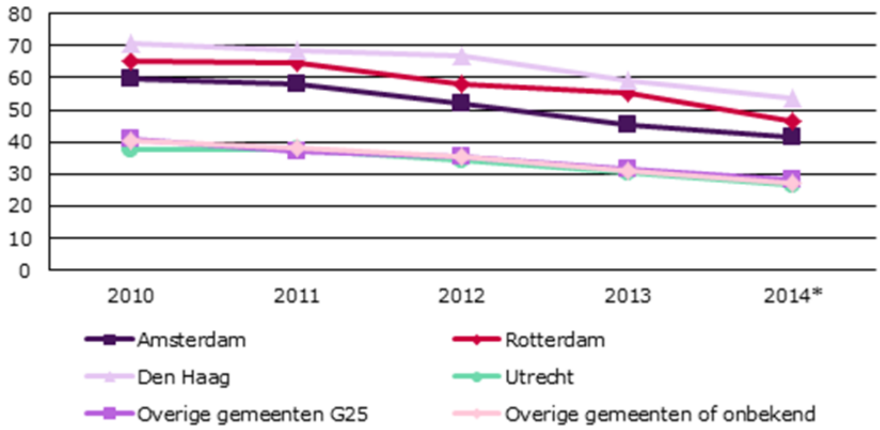
oververtegenwoordiging van jongvolwassen verdachten woonachtig in de G25. Uit figuur 3.10b valt af te lezen dat dit volledig wordt veroorzaakt door een oververtegenwoordiging van jongvolwassen verdachten in Den Haag, Rotterdam en Amsterdam. Utrecht en de overige gemeenten van de G25 hebben over de gehele periode 2010 tot 2015 ongeveer een even hoog relatief aantal verdachten en dit is tevens ongeveer gelijk aan het gemiddelde over de rest van de Nederlandse gemeenten; in Utrecht is het relatieve aantal jongvolwassen verdachten in het eerste en ook de laatste twee jaren zelfs iets lager dan het gemiddelde van de overige gemeenten.
Het hoogste relatieve aantal jongvolwassen verdachten in de overige 21 grootste gemeenten in 2014 wonen in Dordrecht (47 per 1.000), Den Bosch (44), Zoetermeer (43), Arnhem (42) en Almere (41). Het laagste aantal binnen de G25 vinden we in Groningen en Maastricht (15). Dat het relatieve aantal jongvolwassen verdachten in Groningen tot het laagste binnen de G25 behoort is op het eerste gezicht opmerkelijk, omdat het relatieve aantal minderjarige verdachten daar in 2014 juist het hoogst is binnen de G25 (excl. de G4). Dat het relatieve aantal jongvolwassen verdachten woonachtig in Groningen en overigens ook in Maastricht zo laag is hangt samen met het feit dat dit studentensteden zijn. Er woont een relatief grote groep jongvolwassen studenten in deze steden die weinig criminaliteit plegen. Ook de andere universiteitssteden, waaronder Utrecht, Nijmegen, Leiden en Enschede, zien we er gunstig uitspringen met betrekking tot het relatieve aantal jongvolwassen verdachten. In Groningen en Utrecht is het relatieve aantal minderjarige verdachten zelfs hoger dan het relatieve aantal jongvolwassen verdachten en dit verschil is ook flink (Groningen: 33 versus 15 in 2014 en Utrecht: 32 versus 26 in 2014 en in beide steden zien we dit verschil jaar op jaar). In alle gemeenten binnen de G25 is sprake van een daling in het relatieve aantal geregistreerde jongvolwassen verdachten in de periode 2010 tot 2015. De sterkste daling zien we in Groningen, Tilburg en Leiden (respectievelijk 45%, 44% en 43%) en de zwakste daling in Arnhem en Emmen (respectievelijk 12% en 13%). De daling is, net als bij de minderjarigen, niet overal constant (zie voor meer details bijlage 3, tabel B3.10b).

Figuur 3.10 Geregistreerde jeugdige verdachten naar woongemeente, per 1.000 van de betreffende bevolkingsgroep

a 12- tot en met 17-jarigen

b 18- tot en met 22-jarigen

* Voorlopige cijfers.

Zie bijlage 3 tabel B3.10 voor corresponderende cijfers.

Bron: BVH/SSB, CBS

3.5 Naar type misdrijf (2010 tot 2015)

3.5.1 Misdrijfcategorieën en geslacht

Minderjarigen

Wanneer we onderscheid maken naar het type misdrijf waarvan men wordt verdacht, dan zien we dat zowel jongens als meisjes het vaakst worden geregistreerd voor een vermogensmisdrijf (respectievelijk 15 en 5 per 1.000 minderjarigen in de betreffende groep in 2014) (zie figuur 3.11a en 3.11b). Bij de jongens komen daarna registraties in verband met een vernieling- en openbare-ordemisdrijf het vaakst voor (8 per 1.000 jongens), gevolgd door een geweldsmisdrijf (7). Bij meisjes is dit net andersom (respectievelijk 1 en 2 per 1.000). Verkeersmisdrijven[25] en drugsmisdrijven komen onder minderjarige verdachten slechts sporadisch voor. Op-

[25] Bij minderjarigen veelal rijden onder invloed en in mindere mate doorrijden na ongeval.

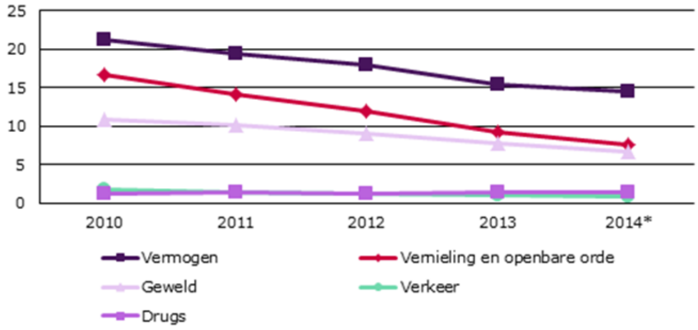
gemerkt moet worden dat men in een jaar van meerdere misdrijven verdacht kan worden, waardoor een persoon bij meerdere typen misdrijven kan worden meegeteld.
In de periode 2010 tot 2015 zien we een afname in het relatieve aantal verdachten van de meeste typen misdrijven, bij zowel jongens als meisjes. De uitzondering hierop betreft (de slechts sporadisch voorkomende) drugsmisdrijven. Daarin zien we, zowel bij jongens als bij meisjes, geen afname. Het verschil tussen het aantal geregistreerde verdachten van geweldsmisdrijven en vernieling- en openbare-orde-misdrijven neemt in de periode 2010 tot 2015 geleidelijk af onder jongens. In 2010 werden nog respectievelijk 11 en 17 van elke 1.000 jongens hiervan verdacht; in 2014 waren dit er 7 en 8. Bij de meisjes ligt het relatieve aantal registraties met betrekking tot geweld en vernieling en openbare orde over de gehele periode dicht bij elkaar. Bij de jongens zijn de vernieling- en openbare-ordemisdrijven en de verkeersmisdrijven in deze periode procentueel de grootste dalers (respectievelijk 54% en 51%) Bij de meisjes zijn dit de vernieling- en openbare-orde-misdrijven en de vermogensmisdrijven (respectievelijk 46% en 44%).

Jongvolwassenen
Ook bij de jongvolwassenen zien we de meeste verdachtenregistraties in verband met een vermogensmisdrijf en dit geldt voor zowel 18- tot en met 22-jarige mannen als vrouwen (in 2014 respectievelijk 16 en 5 per 1.000 jongvolwassen mannen en vrouwen). Bij de mannen komen daarna registraties in verband met een geweldmisdrijf het meest voor (13 per 1.000), gevolgd door een vernieling- en openbare-orde-misdrijf (11). Bij de minderjarigen was dit net andersom. Bij jongvolwassen vrouwen komen, na vermogensmisdrijven, geweldsmisdrijven en verkeersmisdrijven het meest voor (beide 2 per 1.000). Registraties met betrekking tot drugsmisdrijven komen bij zowel de jongvolwassen mannen als vrouwen het minst voor (respectievelijk 5 en 1 per 1.000 in 2014).
Van bijna alle misdrijftypen neemt het aantal registraties met jongvolwassen verdachte mannen en vrouwen in de periode 2010 tot 2014 af, behalve van het relatieve aantal jongvolwassen mannen dat van een drugsmisdrijf wordt verdacht. Dit is in 2014 gelijk aan 2010 (5 per 1.000) en in 2012 en 2013 zelfs nog iets hoger (6 per 1.000). Bij zowel de mannen als de vrouwen daalt in deze periode het aantal registraties van vernieling en openbare orde procentueel het sterkst (respectievelijk 49% en 38%). In 2010 is bij de mannen het relatieve aantal registraties van vernieling en openbare orde met 21 per 1.000 zelfs nog hoger dan het aantal registraties van geweld (19 per 1.000).

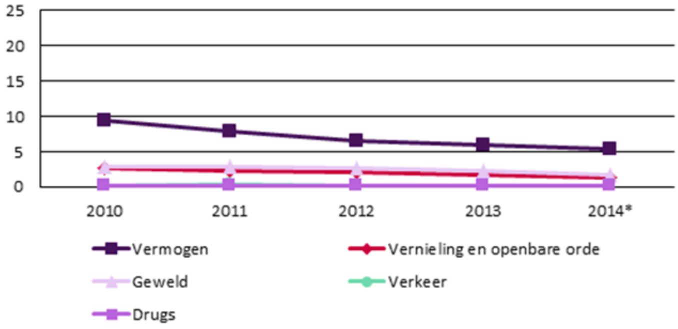
Dat met name misdrijven gepleegd door minderjarigen en jongvolwassenen binnen de categorie vernieling en openbare orde sterk afnemen is een trend die we al langer waarnemen. Onder zowel minderjarige als jongvolwassen mannen kwam deze categorie in de periode 2005 tot 2010 nog overwegend het meeste voor; pas vanaf 2010 komen binnen alle hier onderscheiden groepen de vermogensmisdrijven het meeste voor (zie voor meer details bijlage 3, tabel B3.11).

Figuur 3.11 Geregistreerde jeugdige verdachten naar type misdrijf en sekse, per 1.000 van de betreffende bevolkingsgroep

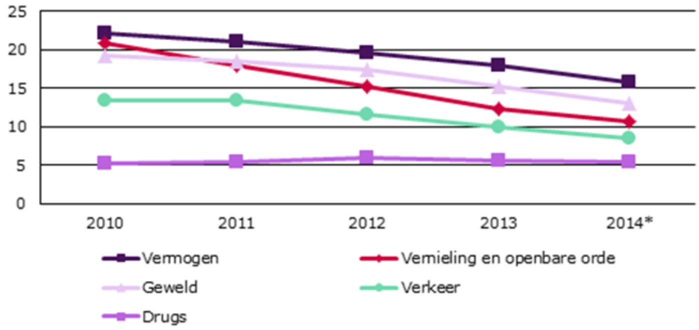
a 12- tot en met 17-jarige jongens

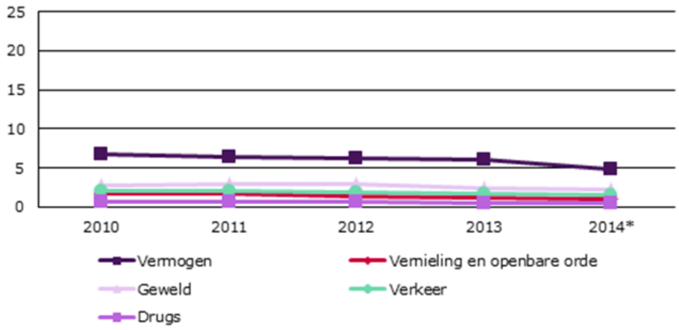
b 12- tot en met 17-jarige meisjes

c 18- tot en met 22-jarige mannen

d 18- tot en met 22-jarige vrouwen

* Voorlopige cijfers.
Zie bijlage 3 tabel B3.11 voor corresponderende cijfers.
Bron: BVH/SSB, CBS

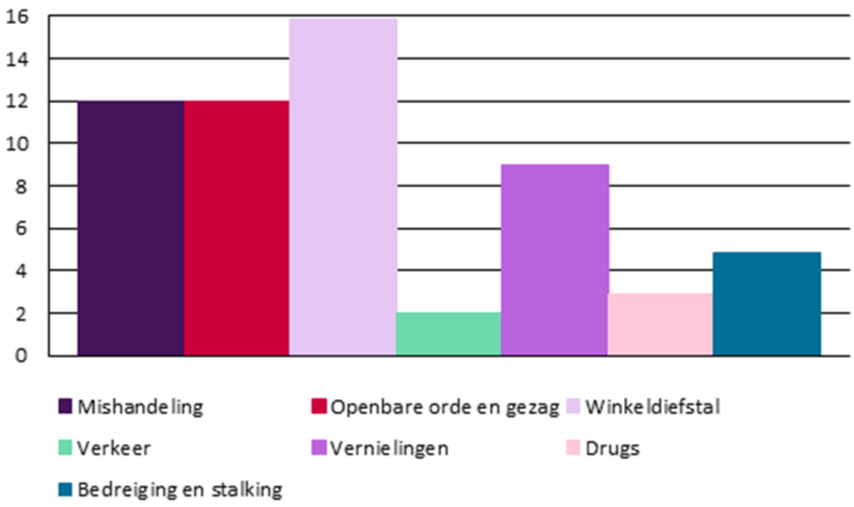
3.5.2 Meest voorkomende misdrijven in 2014

Minderjarigen
Voor 2014 is nog een nadere opsplitsing gemaakt van veelvoorkomende geregistreerde misdrijven waarbij één of meer 12- tot en met 17-jarige verdachten zijn geregistreerd. Het meest voorkomende geregistreerde misdrijf onder minderjarigen is winkeldiefstal, met 5.280 incidenten (16% van alle misdrijven waarbij een minderjarige verdachte is geregistreerd) (zie figuur 3.12a). Daarna volgen misdrijven tegen de openbare orde en gezag en mishandeling met beiden 3.970 incidenten (beiden 12% van alle misdrijven met een minderjarige verdachte). In figuur 3.12a zijn de 7 meest voorkomende geregistreerde misdrijven met een minderjarige verdachte in 2014 weergegeven.

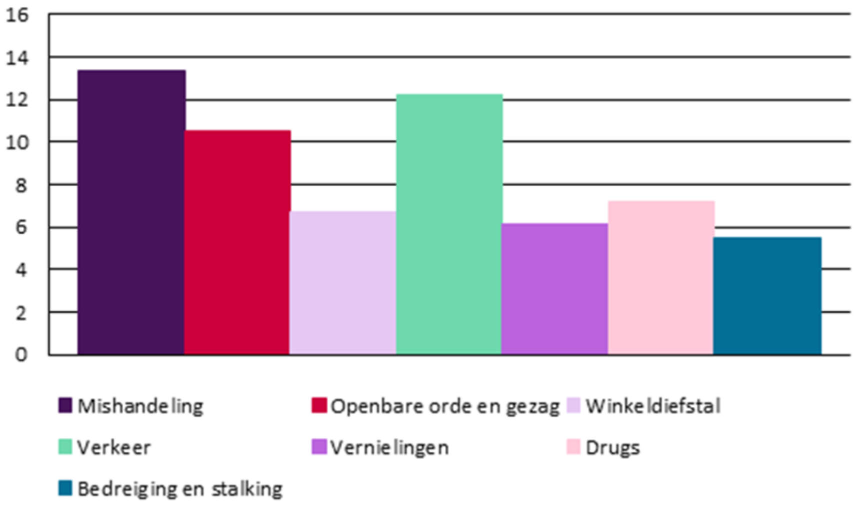
Jongvolwassenen
Het meest voorkomende geregistreerde misdrijf onder jongvolwassenen is mishandeling, met 6.230 incidenten (13% van alle misdrijven waarbij een jongvolwassen verdachte is geregistreerd) (zie figuur 3.12b). Daarna volgen verkeersmisdrijven en misdrijven tegen de openbare orde en gezag met respectievelijk 5.720 en 4.920 incidenten (respectievelijk 12% en 11% van alle misdrijven met een jongvolwassen verdachte).
Verkeers- en drugsmisdrijven kennen beduidend vaker een jongvolwassen dader dan een minderjarige dader, winkeldiefstallen kennen juist vaker een minderjarige dader.

Figuur 3.12 Veel voorkomende geregistreerde misdrijven met een jeugdige verdachte in 2014 (%)*

a 12- tot en met 17-jarigen

b 18- tot en met 22-jarigen

* Voorlopige cijfers.

Zie bijlage 3 tabel B3.12 voor corresponderende cijfers.

Bron: BVH/SSB, CBS

3.6 Ontwikkelingen in één of meerdere registraties als verdachte binnen kalenderjaar (2005 tot 2015)

Op dit moment is het niet mogelijk om met de beschikbare informatie uit de BVH te bepalen of men, volgens de gangbare definities (Van der Laan, Goudriaan & Weijters, 2014), een first offender, meerpleger, of veelpleger is. Zo is van verdachten die niet de gehele meetperiode staan geregistreerd in de GBA de informatie over recidive niet compleet. Dit betekent dat de onderzoeksvraag 'Welke ontwikkelingen zijn er in jeugdige first offenders, meerplegers en veelpleger?' (onderzoeksvraag 3 in paragraaf 1.1) hier niet beantwoord kan worden. Wel is het mogelijk en informatief onderscheid te maken tussen personen die binnen één kalenderjaar één en

personen die meer keren als verdachte van een misdrijf door de politie worden geregistreerd. In deze paragraaf gaan we nader in op de ontwikkelingen hierin onder jeugdigen. Anders dan in de andere paragrafen beschrijven we hieronder de ontwikkeling vanaf 2005; het startjaar van de beschikbaarheid van informatie over *geregistreerde* verdachten.

Minderjarigen

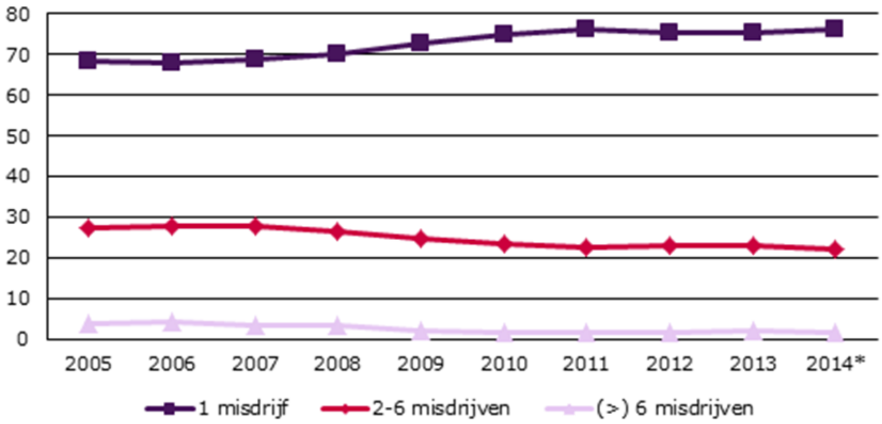
Het merendeel van de minderjarige geregistreerde verdachten wordt niet vaker dan één keer binnen een kalenderjaar geregistreerd. In 2014 gaat dit om 76% (zie figuur 3.13a). In datzelfde jaar wordt 22% van de minderjarige verdachten twee tot zes keer geregistreerd en bijna 2% wordt dit zelfs zes of meer keer. Het percentage minderjarige verdachten dat meer dan één registratie in een jaar heeft is in 2014 dus 24%. In 2005 was het percentage dat meer dan één registratie had nog 31% en het is sindsdien bijna elk jaar afgenomen. Met andere woorden: het aantal minderjarigen dat binnen een jaar van meerdere incidenten wordt verdacht is de afgelopen tien jaar gedaald van 31% naar 24% van de minderjarige verdachten. Dit komt overeen met 12 per 1.000 minderjarigen met meer dan één registratie in het jaar 2005 en 4 per 1.000 minderjarigen met meer dan één registratie in 2014 (zie bijlage 3, tabel B3.13).

Jongvolwassenen

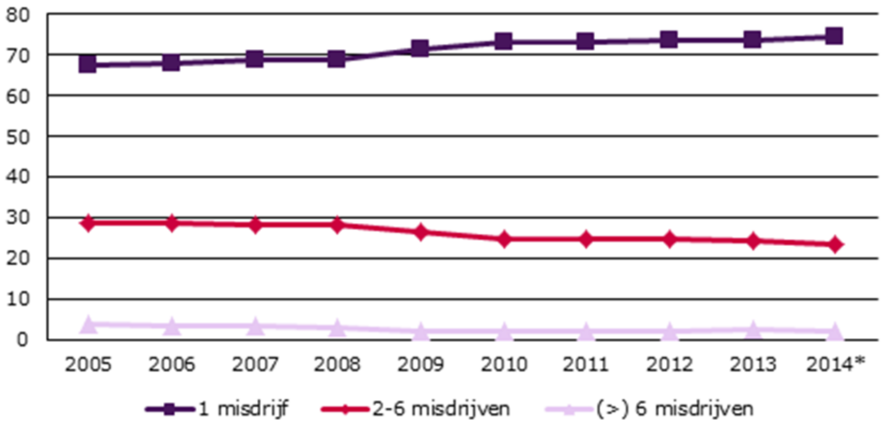
Net als bij de minderjarigen, worden de meeste jongvolwassen verdachten niet meer dan één keer geregistreerd in een kalenderjaar. In 2014 gaat dit om 74% (zie figuur 3.13b). In datzelfde jaar wordt 24% van de jongvolwassen verdachten twee tot zes keer geregistreerd en 2% wordt dit zelfs zes of meer keer. Het aantal jongvolwassen verdachten dat binnen een jaar van meerdere incidenten wordt verdacht is gedaald van 32% in 2005 naar 26% in 2014. Dit komt overeen met 15 per 1.000 jongvolwassenen met meer dan één registratie in het jaar 2005 en 8 per 1.000 jongvolwassenen met meer dan één registratie in 2014 (zie bijlage 3, tabel B3.13).

Figuur 3.13 Geregistreerde jeugdige verdachten naar aantal registraties in kalenderjaar, procentuele verdeling (2005-2015)

a 12- tot en met 17-jarigen

b 18- tot en met 22-jarigen

* Voorlopige cijfers.

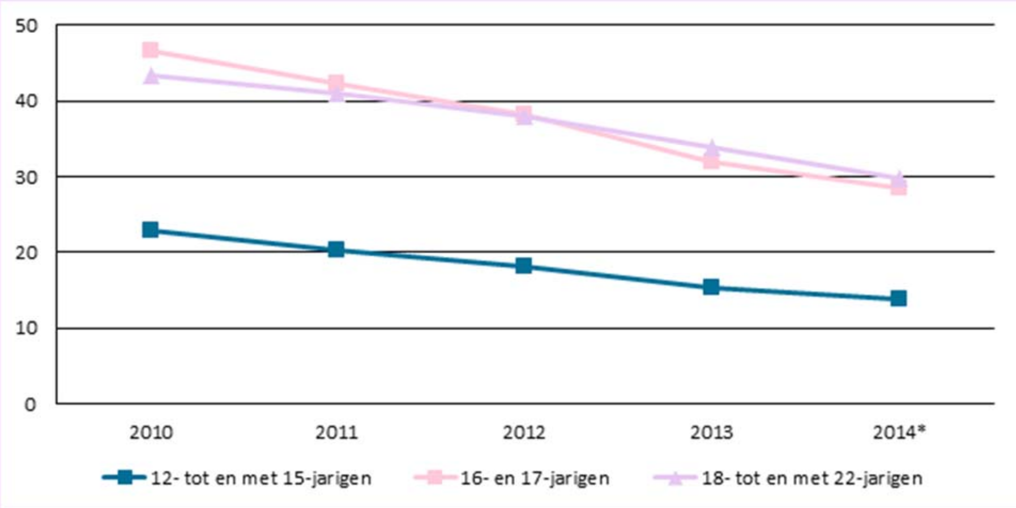
Zie bijlage 3 tabel B3.13 voor corresponderende cijfers.

Bron: BVH/SSB, CBS

Box 3.1 12- tot en met 15-jarigen versus 16- en 17-jarigen

Al uit figuur 1.2 viel op te maken dat het aantal per 1.000 minderjarigen dat door de politie wordt geregistreerd als verdachte van een misdrijf sterk toeneemt naarmate men meer richting volwassenheid gaat. En uit figuur 3.1 blijkt dat 16- en 17-jarigen een beduidend grotere kans hebben om verdacht te worden dan 12- tot en met 15-jarigen. In zijn algemeenheid lijken de 16- en 17-jarigen, qua aantal verdachten per 1.000 leeftijdsgenoten, meer op de jongvolwassenen dan op 12- tot en met 15-jarigen. Het relatieve aantal 16- en 17-jarige verdachten is – met 47 geregistreerde verdachten per 1.000 16- en 17-jarigen in 2010 en met 28 in 2014 – vergelijkbaar met het relatieve aantal 18- tot en met 22-jarige geregistreerde verdachten (43 in 2010 en 30 in 2014), maar ongeveer twee keer zo hoog als het relatieve aantal
12- tot en met 15-jarige geregistreerde verdachten (23 in 2010 en 14 in 2014). Wel is de procentuele daling over de periode 2010 tot 2015, met 39%, even sterk voor beide groepen minderjarigen. Voor jongvolwassenen is de daling minder sterk (31%).

Figuur 3.14 Geregistreerde jeugdige verdachten, per 1.000 van de betreffende bevolkingsgroep

* Voorlopige cijfers.

Zie bijlage 3 tabellen B3.2 en B3.3 voor corresponderende cijfers.

Bron: BVH/SSB, CBS

Het aandeel meisjes in de totale verdachtenpopulatie neemt af met de leeftijd: voor 12- tot en met 15-jarigen is dit in 2014 bijna 25%, voor 16- en 17-jarigen bijna 20% en voor jongvolwassenen bijna 17%.

Het meest voorkomende geregistreerde misdrijf onder minderjarigen is winkeldiefstal (figuur 3.12a). Als we de 12- tot en met 15-jarigen en 16- en 17-jarigen apart bekijken dan zien we dat dit komt door de 12- tot en met 15-jarige geregistreerde verdachten. Bij hen is maar liefst 22% van alle misdrijven een winkeldiefstal. Bij 16- en 17-jarigen is dit 'slechts' 11%, waarmee winkeldiefstal binnen deze leeftijdsgroep minder vaak voor komt dan mishandeling en misdrijven tegen de openbare orde en gezag (beiden 12% van alle misdrijven met een 16- of 17-jarige verdachte).

Zie voor deze en meer cijfers over 12- tot en met 15-jarige versus 16- en 17-jarige geregistreerde verdachten bijlage 3, tabellen B3.3 tot en met B3.13.

4 Jeugdige strafrechtelijke daders

Charlotte Barendregt, Marinus Beerthuizen & André van der Laan (WODC)

Belangrijkste bevindingen

Langetermijnontwikkelingen (1997 tot 2015)

- Van 1997 tot en met 2007 stijgt het aantal minderjarige en jongvolwassen strafrechtelijke daders per 1.000 leeftijdsgenoten. De daling in het relatieve aantal strafrechtelijke daders onder minderjarigen die vervolgens vanaf 2008 jaarlijks te zien is, houdt tot 2015 aan. Onder jongvolwassenen daalde het aantal strafrechtelijke daders per 1.000 leeftijdsgenoten vanaf 2008, stabiliseerde in de periode 2010 tot en met 2012 en daalt opnieuw verder vanaf 2013. Ten opzichte van het piekjaar 2007 is in 2014 het relatieve aantal strafrechtelijke daders onder minderjarigen afgenomen met 61% en onder jongvolwassenen met 31%.

Kortetermijnontwikkelingen (2010 tot 2015)

Minderjarigen (12- tot en met 17-jarigen)

- In 2014 zijn er ruim 9.200 minderjarige strafrechtelijke daders. Het aantal minderjarige strafrechtelijke daders is in de periode 2010 tot 2015 gedaald van 15 naar 8 per 1.000 12- tot en met 17-jarigen (een afname van 48%).
- Het aantal misdrijven door minderjarige strafrechtelijke daders per 1.000 leeftijdsgenoten daalt ongeacht het type strafbaar feit. Zowel vermogensmisdrijven als vernielingen en misdrijven tegen de openbare orde en gezag laten een sterke daling zien (respectievelijk een afname van 53% en 60%). De sterkste daling is te zien onder de verkeersmisdrijven alhoewel dit slechts om kleine absolute aantallen gaat onder de minderjarigen.
- Het relatieve aantal strafrechtelijke daders is van 2010 tot 2015 bij jongens en meisjes ongeveer gelijk gedaald (respectievelijk een afname van 47% en 48%).
- Onder minderjarige meisjes zien we een sterke daling in het aantal strafrechtelijke daders per 1.000 leeftijdsgenoten van vermogensmisdrijven zonder geweld (62% daling) en vernieling en openbare orde misdrijven (50% daling). Onder jongens zien we ook een daling in deze type misdrijven.
- Van de vier grootste gemeenten in Nederland zien we de sterkste afname van minderjarige strafrechtelijke daders die een misdrijf plegen in de gemeente Amsterdam (een afname van 50%), tegenover een iets minder sterke afname in de gemeente Utrecht (een afname van 34%).
- De tweejaarsrecidive van minderjarige daders waarbij een strafzaak is afgedaan volgens het jeugdstrafrecht laat sinds 2007 jaarlijks een daling zien. Van de minderjarige strafrechtelijke daders uit 2011 wordt 32% binnen twee jaar opnieuw door justitie vervolgd wegens een misdrijf, tegen 37% van degenen die in 2007 een sanctie kregen opgelegd.

Jongvolwassenen (18- tot en met 22-jarigen)

- In 2014 zijn er ruim 26.100 jongvolwassen strafrechtelijke daders. Het aantal jongvolwassen strafrechtelijke daders is stabiel in de periode 2010 tot en met 2012 en daalt vervolgens tot 25 per 1.000 18- tot en met 22-jarigen in 2014 (een afname van 15%). Deze trend wordt bepaald door de daling in het aantal mannelijke strafrechtelijke daders per 1.000 leeftijdsgenoten (een afname van 17%). Het relatieve aantal vrouwelijke strafrechtelijke daders is stabiel over de periode 2010 tot en met 2013 en neemt iets af in 2014 (een afname van 4%).
- De daling in het aantal jongvolwassen strafrechtelijke daders per 1.000 leeftijdsgenoten van vernielingen en misdrijven tegen de openbare orde en gezag neemt met 32% af over de periode 2010 tot 2015. Zowel onder mannelijke als onder

vrouwelijke jongvolwassenen zien we de sterkste daling in het relatieve aantal strafrechtelijke daders van vernielingen en misdrijven tegen de openbare orde en gezag (respectievelijk een daling van 33% en 11%).
- Het relatieve aantal jongvolwassen strafrechtelijke daders dat in Utrecht een misdrijf pleegt is eveneens afgenomen (een daling van 23%), terwijl het aantal jongvolwassen strafrechtelijke daders dat een misdrijf pleegt in Rotterdam ongeveer gelijk is gebleven.
- Van de jongvolwassen strafrechtelijke daders van 18 tot en met 24 jaar waartegen in 2011 een sanctie is opgelegd komt 30% binnen twee jaar opnieuw met justitie in aanraking wegens een misdrijf (in 2007 was de tweejaarsrecidive nog 32%).

In dit hoofdstuk richten we ons op jeugdige strafrechtelijke daders. Een persoon wordt geclassificeerd als strafrechtelijke dader wanneer door het OM of de ZM een strafzaak tegen die persoon is afgedaan met een schuldig bevinding. Het aantal strafrechtelijke daders bij het OM of de ZM valt lager uit dan het aantal geregistreerde verdachten. Dit komt doordat niet alle zaken van geregistreerde verdachten zullen leiden tot vervolging door het OM of de ZM. Reeds voordat een zaak bij het OM komt kan deze al worden afgedaan, bijvoorbeeld middels een politiesepot. Ook is het van belang om notie te nemen aan het gegeven dat een jeugdige in één jaar meerdere keren als dader in beeld kan komen. Evenals in het hoofdstuk over geregistreerde jeugdige verdachten tellen we in dit hoofdstuk op jaarbasis het aantal unieke jeugdigen dat als strafrechtelijke dader met het OM of de ZM te maken heeft gehad. Wanneer een jeugdige in één jaar tijd meerdere keren als dader in beeld komt, dan wordt men slechts één keer als strafrechtelijke dader geteld. Een uitzondering hierop betreft het uitsplitsen naar type misdrijven. Indien een persoon voor een gewelds- en vermogensdelict is veroordeeld binnen één jaar, dan telt deze persoon eenmaal mee bij zowel geweldsplegers als vermogensdelinquenten. In de totale overall statistiek telt deze persoon echter slechts eenmaal mee. We kijken ook naar de ontwikkeling binnen en tussen typen misdrijven van strafrechtelijke daders. Zie voor meer informatie hierover de algemene bronnen en methodenbijlage (bijlage 2).
De bron die is gebruikt voor de gegevens over het aantal jeugdige strafrechtelijke daders is de Onderzoek en Beleidsdatabase Justitiële Documentatie (OBJD). De OBJD is een gepseudonimiseerde variant van informatie die uit het Justitieel Documentatie Systeem (JDS) wordt gehaald. Justitie registreert alle voor haar bekende strafrechtelijke daders van een strafbaar feit in de OBJD. In de OBJD en het JDS staan niet de misdrijven waarvan iemand wordt verdacht, alleen de misdrijven waarvoor een strafrechtelijke afdoening is opgelegd. Formeel tellen we in dit hoofdstuk strafbare feiten, maar voor de leesbaarheid wordt de term misdrijven gebruikt. Met behulp van informatie uit Statline van CBS relateren we het aantal strafrechtelijke daders aan eventuele bevolkingsontwikkelingen.
In paragraaf 4.1 beschrijven we de ontwikkeling van strafrechtelijke daders onder verschillende leeftijdsgroepen over de lange termijn (1997 tot 2015). In paragraaf 4.2 spitsen we ons toe op ontwikkelingen over een kortere termijn, namelijk over de periode 2010 tot 2015. In het bijzonder beschrijven we de ontwikkelingen van strafrechtelijke daders uitgesplitst naar leeftijdsgroep, sekse en type misdrijf. Vervolgens beschrijven we in paragraaf 4.3 het aantal 12- tot en met 22-jarige strafrechtelijke daders uitgesplitst naar pleeggemeente. Tot slot gaan we in paragraaf 4.4 in op de recidive onder jeugdige strafrechtelijke daders.

4.1 Langetermijnontwikkelingen (1997 tot 2015)

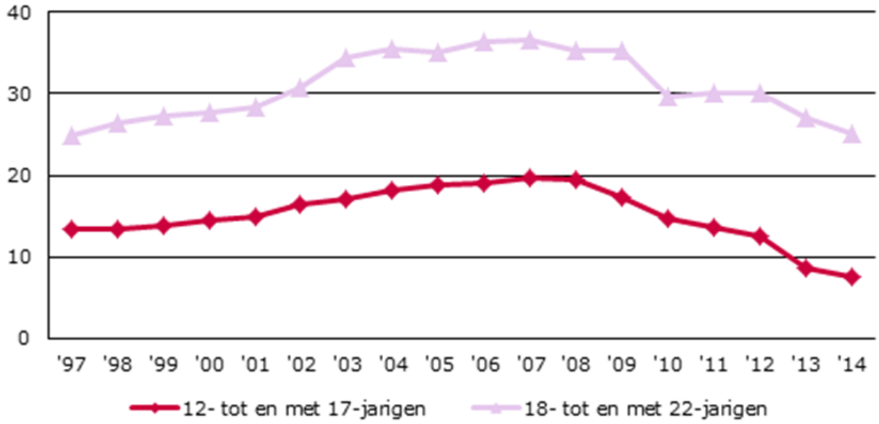
In de beschrijving van de ontwikkeling in jeugdige strafrechtelijke daders over de lange termijn maken we een onderscheid in minderjarigen (12- tot en met 17-jarigen) en jongvolwassenen (18- tot en met 22-jarigen). In 2014 zijn er ruim 9.200 minderjarige strafrechtelijke daders, dat is 61% minder dan in het piekjaar 2007. Vooral tussen 2012 en 2013 zien we een sterke daling, van bijna 15.000 minderjarige strafrechtelijke daders in 2012 naar iets meer dan 10.000 in 2013. In 2014 zijn er ruim 26.100 jongvolwassen strafrechtelijke daders en dat is 27% minder dan in het piekjaar 2007. Tussen 2010 en 2012 stijgt het absolute aantal 18- tot en met 22-jarige daders iets, van bijna 30.300 daders in 2010 naar ruim 31.300 in 2012. Vanaf 2013 daalt het aantal jongvolwassen strafrechtelijke daders verder.

In figuur 4.1 wordt de ontwikkeling voor minderjarige en jongvolwassen strafrechtelijke daders over de lange termijn weergegeven. Figuur 4.1a geeft het aantal strafrechtelijke daders per 1.000 leeftijdsgenoten weer en figuur 4.1b geeft het aantal strafrechtelijke daders ten opzichte van indexjaar 2010 weer. Het aantal minderjarige strafrechtelijke daders per 1.000 leeftijdsgenoten stijgt in de periode 1997 tot 2008. Vanaf 2008 neemt het aantal minderjarige strafrechtelijke daders per 1.000 leeftijdsgenoten jaarlijks geleidelijk af. Vooral in 2013 zien we een sterke daling ten opzichte van 2012, namelijk van 13 naar 9 strafrechtelijke daders per 1.000 leeftijdsgenoten. In 2014 bedraagt het aantal strafrechtelijke daders onder 12- tot en met 17-jarigen 8 per 1.000 leeftijdsgenoten, dat is 61% minder dan in het piekjaar 2007.

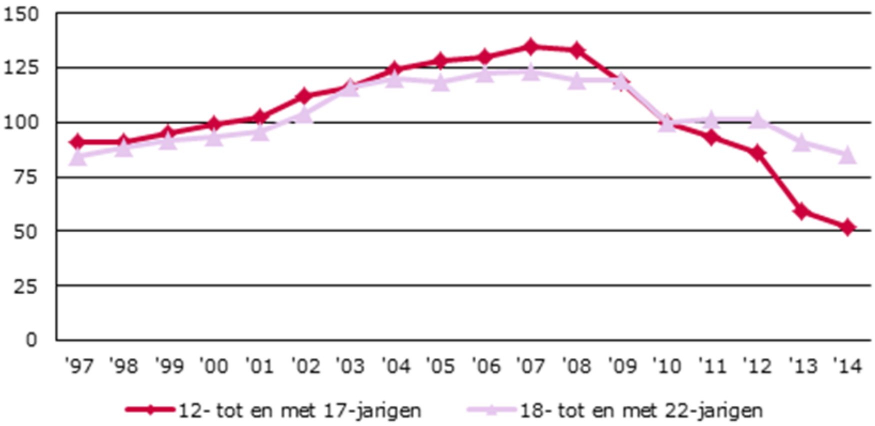
Ook voor de groep 18- tot en met 22-jarigen stijgt het aantal strafrechtelijke daders per 1.000 leeftijdsgenoten in de periode van 1997 tot en met 2007. In 2007 zijn er 37 strafrechtelijke daders per 1.000 leeftijdsgenoten. In de jaren 2008 en 2009 zien we een lichte daling tot 35 strafrechtelijke daders per 1.000 leeftijdsgenoten. Na een verdere daling in 2010 blijft het aantal tot 2013 stabiel op 30 daders per 1.000 leeftijdsgenoten. In 2013 en 2014 zien we dat de daling zich doorzet met respectievelijk 27 en 25 strafrechtelijke daders per 1.000 18- tot en met 22-jarigen. Dat is 31% minder dan in het piekjaar 2007.

Figuur 4.1 Strafrechtelijke jeugdige daders naar leeftijdsgroep

a Per 1.000 leeftijdsgenoten

b Index (= 2010)

Zie bijlage 3 tabel B4.1 voor corresponderende cijfers.

Bron: Bevolkingsstatistiek, OBJD

4.2 Kortetermijnontwikkelingen (2010 tot 2015)

In de volgende paragrafen beschrijven we meer in detail de ontwikkelingen in het aantal strafrechtelijke daders over de jaren 2010 tot 2015. Ook hiervoor maken we gebruik van OBJD-gegevens. In paragraaf 4.2.1 beschrijven we het aandeel strafrechtelijke daders uitgesplitst naar leeftijdsgroep. We onderscheiden minderjarigen (12- tot en met 17-jarigen) van jongvolwassenen (18- tot en met 22-jarigen). In paragraaf 4.2.2 beschrijven we het aandeel strafrechtelijke daders uitgesplitst naar sekse en in paragraaf 4.2.3 naar type misdrijf.

4.2.1 Algemeen

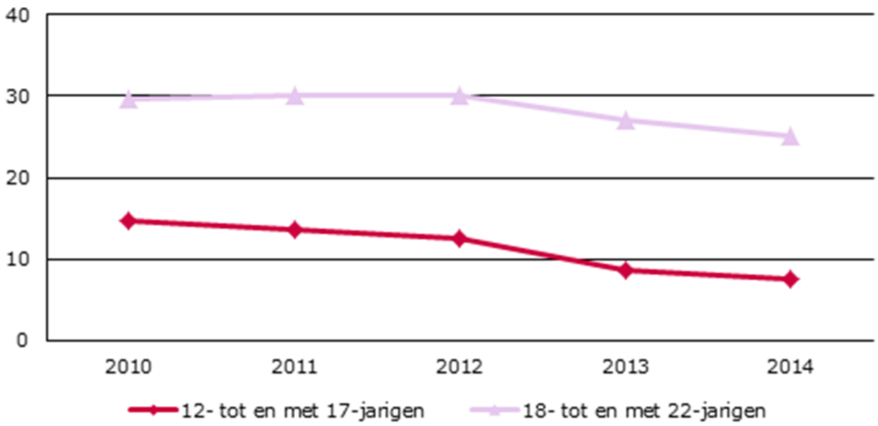
Minderjarigen

In 2010 is tegen ruim 17.300 minderjarige strafrechtelijke daders minstens één strafzaak afgedaan door het OM of de rechter. In 2014 is dit aantal gedaald tot ruim 9.200 minderjarige strafrechtelijke daders. Dit betreft een daling van 47%. In figuur 4.2 staat het aantal minderjarige strafrechtelijke daders per 1.000 leeftijdsgenoten over de periode 2010 tot 2015. Gerelateerd aan de bevolkingsomvang gaat het in

2010 om 15 per 1.000 minderjarigen en in 2014 gaat het om 8 per 1.000. De relatieve afname is 48%.

Jongvolwassenen
In totaal zijn er bijna 30.300 jongvolwassenen in de leeftijd van 18 tot en met 22 jaar waartegen in 2010 minstens één strafzaak is afgedaan door het OM of de rechter. In 2014 zijn dit er ruim 26.100. Dit betreft een afname van 14%. Gerelateerd aan de bevolkingsomvang zien we dat het aantal strafrechtelijke 18- tot en met 22-jarige daders ongeveer gelijk blijft op 30 daders per 1.000 leeftijdsgenoten over de periode 2010 tot 2013. In 2013 en 2014 daalt dit naar respectievelijk 27 en 25 strafrechtelijke daders per 1.000 jongvolwassenen. Over de volledige periode is dit een relatieve afname van 15%.

Figuur 4.2 Strafrechtelijke jeugdige daders naar leeftijdsgroep, per 1.000 van de betreffende bevolkingsgroep

Zie bijlage 3 tabel B4.1 voor corresponderende cijfers.

Bron: Bevolkingsstatistiek,OBJD.

Box 4.1 16- en 17-jarigen

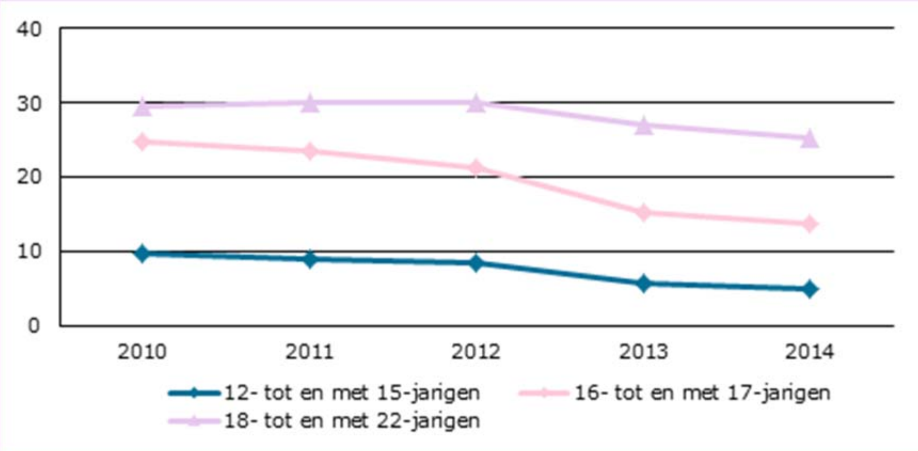
Binnen de groep minderjarigen kunnen we een opsplitsing maken naar 12- tot en met 15-jarigen en 16- en 17-jarigen. Deze laatste groep neemt een bijzondere positie in binnen de rechtspraak vanwege het gegeven dat deze groep minderjarigen zowel volgens het jeugdstrafrecht als het volwassenenstrafrecht berecht kan worden. Alhoewel de mogelijkheid al langer bestond om 16- en 17-jarigen volgens het volwassenenstrafrecht te berechten, is de flexibele toepassing van sanctiestelsels onder jeugdigen en jongvolwassenen nader uitgewerkt in de wet Adolescentenstrafrecht, die op 1 april 2014 in werking is getreden. In 2014 bestaat 58% van de totale groep 12- tot en met 17-jarige strafrechtelijke daders uit 16- en 17-jarige strafrechtelijke daders, waardoor zij meer bepalend zijn voor de ontwikkeling van minderjarige strafrechtelijke daders over de tijd dan 12- tot en met 15-jarigen.

Leeftijd
In figuur 4.3 staat het aantal 12- tot en met 22-jarige strafrechtelijke daders per 1.000 leeftijdsgenoten over de afgelopen vijf jaar. Over de periode 2010 tot 2015 zien we onder zowel 12- tot en met 15-jarigen, als onder 16- en 17-jarigen en 18- tot en met 22-jarigen een daling in het aantal strafrechtelijke daders per 1.000 leeftijdsgenoten. Onder 12- tot en met 15-jarige strafrechtelijke daders zien we de sterkste daling, van 10 naar 5 strafrechtelijke daders per 1.000 leeftijdsgenoten. Dit betreft een afname van 49%. Onder 16- en 17-jarigen zien we een afname van 45% over de periode 2010 tot 2015. De 18- tot en met 22-jarigen laten een minder sterke daling zien met 15%.

Sekse
Over de periode 2010 tot 2015 zien we onder 12- tot en met 15-jarige meisjes een afname van 4 naar 2 strafrechtelijke daders per 1.000 leeftijdsgenoten. Dit is een afname van 52%. Onder 16- en 17-jarige meisjes zien we een daling van 44% (van 8 naar 5 strafrechtelijke daders per 1.000 leeftijdsgenoten). Onder jongvolwassen vrouwelijke strafrechtelijke daders zien we een veel minder sterke daling van 4% in de periode van 2010 tot 2015. Dat komt neer op een afname van 10 vrouwelijke strafrechtelijke daders per 1.000 leeftijdsgenoten in 2010 naar 9 per 1.000 leeftijdsgenoten in 2014. Onder mannelijke strafrechtelijke daders zien we een vergelijkbare afname onder de drie leeftijdsgroepen.

Type misdrijf
Wanneer we uitsplitsen naar type misdrijf zien we ook daar onder alle drie de leeftijdsgroepen een daling in het aantal strafrechtelijke daders per 1.000 leeftijdsgenoten. Voor geweldsdelicten bijvoorbeeld, zien we van 2010 tot 2015 een daling van 43% onder de 12- tot en met 15-jarige strafrechtelijke daders per 1.000 leeftijdsgenoten. Onder 16- en 17-jarige strafrechtelijke daders per 1.000 leeftijdsgenoten gaat het in die periode om een daling van 36%. Jongvolwassenen laten een minder sterke afname zien, namelijk 14% over de periode 2010 tot 2015.

Figuur 4.3 Strafrechtelijke 12- tot en met 22-jarige daders naar leeftijdsgroep, per 1.000 van de betreffende bevolkingsgroep

Zie bijlage 3 tabel B4.1 en B4.2 voor corresponderende cijfers.

Bron: Bevolkingsstatistiek, OBJD.

4.2.2 Naar sekse

Minderjarigen
In 2014 is tegen ruim 9.200 minderjarige strafrechtelijke daders minstens één strafzaak afgedaan. Het gaat hierbij om ruim 7.500 jongens (82%) en bijna 1.700 meisjes (18%). Dit zijn 12 minderjarige strafrechtelijke daders per 1.000 12- tot en met 17-jarige mannen en het aantal vrouwelijke daders van 12 tot en met 17 jaar is bijna vier keer zo laag met 3 per 1.000 leeftijdsgenoten. In figuur 4.4a staat het aantal 12- tot en met 17-jarige strafrechtelijke daders per 1.000 leeftijdsgenoten, uitgesplitst naar sekse.
Wat betreft de ontwikkelingen in de tijd zien we onder minderjarige jongens en meisjes een afname in het aantal strafrechtelijke daders in de periode 2010 tot 2015, zowel in absolute als relatieve aantallen. In 2010 zijn er in bijna 3.300 minderjarige meisjes (6 per 1.000) waartegen minstens één strafzaak is afgedaan.

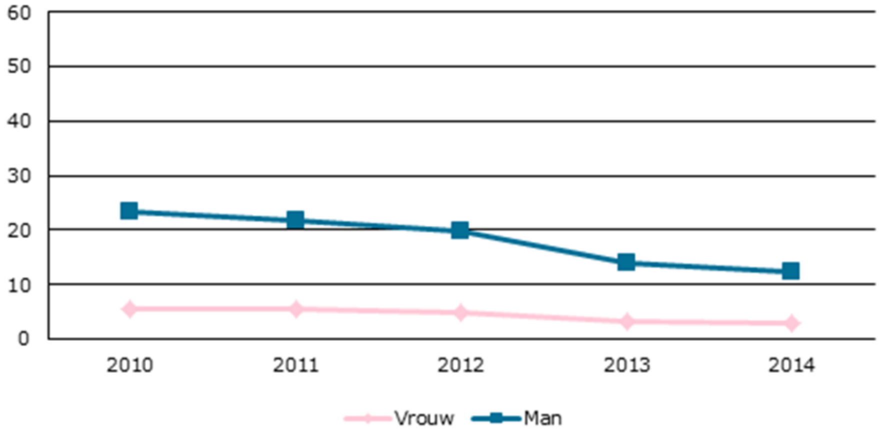
Aangezien er in 2014 tegen bijna 1.700 minderjarige meisjes (3 per 1.000) een strafzaak is afgedaan gaat het hier om een daling van 48% in absolute zin. Ook onder jongens van 12 tot en met 17 jaar zien we een afname zowel in de absolute als relatieve aantallen. In 2010 is tegen bijna 14.100 minderjarige jongens (23 per 1.000) een strafzaak afgedaan, tegenover ruim 7.500 minderjarige jongens (12 per 1.000) in 2014. Het gaat hier om een daling van 47%.

Jongvolwassenen

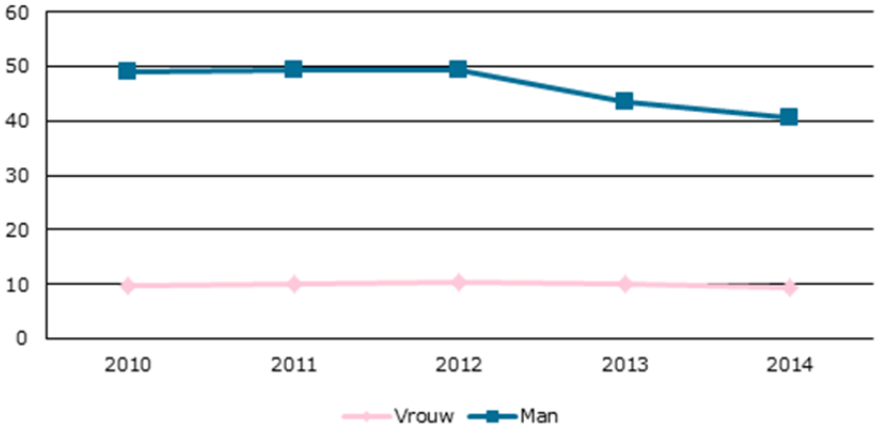
In 2014 zijn er ruim 26.100 18- tot en met 22-jarige daders waartegen minstens één strafzaak is afgedaan door het OM of door de rechter. Het gaat hier om bijna 21.400 mannen (82%) en ruim 4.700 vrouwen (18%). Gerelateerd aan de bevolkingsomvang zijn er in dat jaar 41 jongvolwassen strafrechtelijke mannelijke daders per 1.000 leeftijdsgenoten. Het aantal vrouwelijke strafrechtelijke daders in de leeftijd 18 tot en met 22 jaar is ruim vier keer zo laag met 9 daders per 1.000 leeftijdsgenoten. In figuur 4.4b staat het aantal 18- tot en met 22-jarige strafrechtelijke daders per 1.000 leeftijdsgenoten, uitgesplitst naar sekse.
Mannen en vrouwen laten beide een daling zien over de periode 2010 tot 2015. Wanneer we naar de absolute aantallen kijken zien we voor mannen een lichte daling van bijna 25.400 strafrechtelijke 18- tot en met 22-jarige daders in 2010 naar bijna 21.400 strafrechtelijke daders in 2014. Het absolute aantal vrouwelijke strafrechtelijke daders van 18 tot en met 22 jaar daalt van bijna 4.900 in 2010 naar iets meer dan 4.700 in 2014. Ten opzichte van 2010 is dat voor mannen een daling van 16% en voor vrouwen een lichte daling van 3%. Gerelateerd aan de bevolkingsomvang zien we een vrij sterk dalende trend voor mannen en een licht dalende trend voor vrouwen. Onder het aantal mannelijke 18- tot en met 22-jarige strafrechtelijke daders zien we eerst een gelijkblijvende trend van 49 daders per 1.000 leeftijdsgenoten over de jaren 2010, 2011 en 2012. Vervolgens zien we een daling van 44 daders per 1.000 mannelijke leeftijdsgenoten in 2013 naar 41 daders per 1.000 mannelijke leeftijdsgenoten in 2014 (ten opzichte van 2010 is het relatieve aantal daders onder de jongvolwassen mannen in 2014 gedaald met 17%). Onder vrouwelijke strafrechtelijke daders van 18 tot en met 22 jaar zien we een gelijkblijvende trend over de jaren 2010 tot en met 2013 met 10 daders per 1.000 leeftijdsgenoten. In 2014 is dit licht gedaald tot 9 strafrechtelijke vrouwelijke daders per 1.000 leeftijdsgenoten (ten opzichte van 2010 is het relatieve aantal daders onder de jongvolwassenen vrouwen in 2014 gedaald met 4%).

Figuur 4.4 Strafrechtelijke daders naar sekse, per 1.000 van de betreffende bevolkingsgroep

a 12- tot en met 17-jarigen

b 18- tot en met 22-jarigen

Zie bijlage 3 tabel B4.3 voor corresponderende cijfers.

Bron: Bevolkingsstatistiek, OBJD.

4.2.3 Naar type misdrijf

Minderjarigen

Van de ruim 9.200 minderjarige daders van een misdrijf in 2014 gaat het voor het merendeel om daders van vermogensdelicten (34%), geweldsdelicten (31%), overige delicten (24%), of vernielingen en misdrijven tegen de openbare orde en gezag (22%). Drugsdelicten komen weinig voor onder deze leeftijdsgroep (zie tabel 4.1). In 2014 is deze verhouding weinig veranderd ten opzichte van 2010. Het valt op dat het verschil in de verdeling tussen strafrechtelijke daders van vermogens- en geweldsdelicten kleiner is geworden: voorheen waren er meer strafrechtelijke daders die een vermogensdelict pleegden en minder daders die een geweldsdelict pleegden. Dit eerste zou verklaard kunnen worden doordat veel door jongeren gewenste goederen tegenwoordig deels of geheel digitaal verkrijgbaar zijn. Bijvoorbeeld, waar men vroeger naar de winkel moest om een CD of film te stelen, kunnen deze tegenwoordig illegaal gedownload worden, of makkelijk via legale streamingdiensten verkregen worden. In beide gevallen zou dit leiden tot een afname van vermogensmisdrijven: voor illegale downloads worden zelden mensen veroordeeld

en legale uitwisseling van goederen wordt niet opgenomen in justitiële registerdata. Uit figuur 4.5a valt af te lezen dat, gerelateerd aan de bevolkingsomvang, er in 2014 ongeveer 3 daders van vermogensdelicten zijn per 1.000 12- tot en met 17-jarigen, gevolgd door 2 daders per 1.000 leeftijdsgenoten van vernielingen en misdrijven tegen de openbare orde en gezag. Het aantal strafrechtelijke daders van drugsgerelateerde misdrijven is het laagst met minder dan 1 dader per 1.000 12- tot en met 17-jarigen in 2014.
In de periode 2010 tot 2015 zien we voor alle strafrechtelijke daders van verschillende typen misdrijven een dalende trend. Het sterkst gedaald (met 60%) in deze periode is het aantal minderjarige strafrechtelijke daders van vernielingen en misdrijven tegen de openbare orde en gezag. Het aantal minderjarige strafrechtelijke daders van drugsmisdrijven en overige misdrijven per 1.000 leeftijdsgenoten is ten opzichte van 2010 het minst sterk gedaald (respectievelijk 33% en 22%).

Jongvolwassenen

Van de ruim 26.100 18- tot en met 22-jarige strafrechtelijke daders in 2014 gaat het voor het merendeel om daders van vermogensmisdrijven (29%), verkeersmisdrijven (21%) of vernielingen en misdrijven tegen de openbare orde en gezag (17%) (zie tabel 4.1). In 22% gaat het om misdrijven uit de categorie 'overig'.[26] In figuur 4.5b is het aantal strafrechtelijke 18- tot en met 22-jarige daders per 1.000 leeftijdsgenoten te zien, uitgesplitst naar type misdrijf. Gerelateerd aan de bevolkingsomvang zien we ongeveer 7 daders per 1.000 leeftijdsgenoten van een vermogensmisdrijf in 2014.
In de periode van 2010 tot 2015 zien we een lichte daling van het aantal jongvolwassen strafrechtelijke daders van vermogensmisdrijven van 8 naar 7 daders per 1.000 leeftijdsgenoten. Het aantal jongvolwassen daders van geweldsmisdrijven is ook gedaald van 6 daders per 1.000 leeftijdsgenoten in 2010 naar 5 daders per 1.000 leeftijdsgenoten in 2014. Voor vernielingen en misdrijven tegen de openbare orde en gezag zien we een sterkere daling, van 6 daders per 1.000 leeftijdsgenoten in 2010 naar 4 daders per 1.000 leeftijdsgenoten in 2014. Het aantal drugsgerelateerde misdrijven is met 2 op de 1.000 18- tot en met 22-jarigen het laagst en tevens gelijk gebleven over de periode 2010 tot 2015.

[26] Door veranderingen in de registratieprocedure in het Justitieel Documentatie Systeem (JDS) is van een aantal zaken delictinformatie verschoven; het samenstellingsprotocol van de OBJD was hier niet op aangepast. Hierdoor is het aantal delicten dat wordt aangemerkt als 'onbekend' toegenomen en het aantal 'bekende' feiten dus enigszins onderschat. Deze verschuiving is alleen van toepassing in de jaren 2010 tot 2012. Er is onderzoek gedaan naar de precieze oorzaken van deze verschuivingen, maar de delictinformatie kon helaas niet meer achterhaald worden.

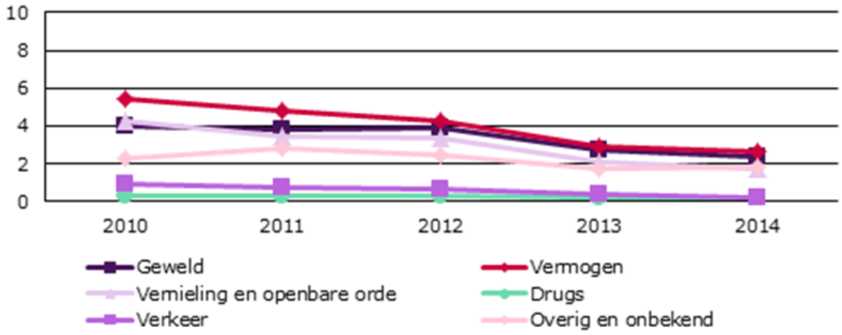
Tabel 4.1 Verdeling strafrechtelijke 12- tot en met 22-jarige daders naar type misdrijf, in %

	2010	2014
12- tot en met 17-jarigen		
Geweld	27	31
Vermogen	37	34
Vernieling/openbare orde	29	22
Drugs	2	3
Verkeer	7	3
Overig/onbekend	16	24
18- tot en met 22-jarigen		
Geweld	20	20
Vermogen	27	29
Vernieling/openbare orde	21	17
Drugs	6	7
Verkeer	24	21
Overig/onbekend	19	22

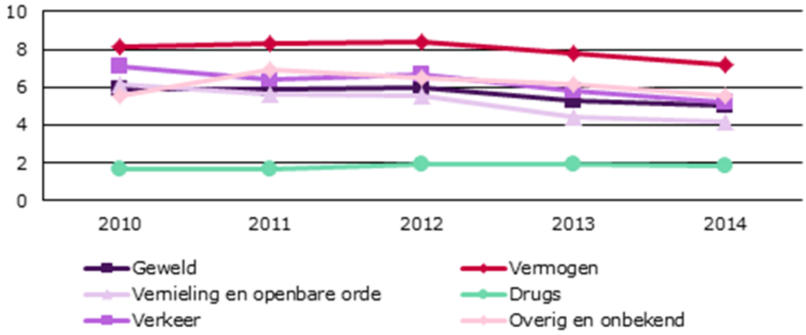
Noot: Percentages tellen op tot meer dan 100% omdat een individu meerdere typen delicten per jaar kan hebben gepleegd; de categorie overig/onbekend bestaat uit een verscheidenheid aan misdrijven, zoals vuurwapenmisdrijven, milieuzaken en economische en fraudezaken. Wanneer geen informatie beschikbaar is over het type misdrijf, wordt dit ook tot de categorie overig/onbekend gerekend.
Bron: OBJD

Figuur 4.5 Strafrechtelijke daders naar type misdrijf, per 1.000 van de betreffende bevolkingsgroep

a 12- tot en met 17-jarigen

b 18- tot en met 22-jarigen

Zie bijlage 3 tabel B4.1 voor corresponderende cijfers.
Bron: Bevolkingsstatistiek, OBJD

Box 4.2 Cyber- en gedigitaliseerde delicten

Sinds het ontstaan van het internet is onlinecriminaliteit strafbaar gesteld, maar tot voor kort werden zowel cyber- als gedigitaliseerde delicten, wegens gebrek aan specifieke cyber-wetsartikelen, afgedaan onder wetsartikelen die geen informatie geven over of iets online- of offlinecriminaliteit betreft. Cyberdelicten werden veelal geregistreerd onder wetsartikelen die betrekking hadden op vandalisme of stalking. De afgelopen jaren zijn er echter specifieke wetsartikelen gekomen voor de vervolging van dit type delicten. Voor het in kaart brengen van het voorkomen van onlinecriminaliteit onder 12- tot en met 22-jarige strafrechtelijke daders hebben we naar de registratie van deze wetsartikelen in de OBJD gekeken. Zie bijlage 2 voor een volledig overzicht van alle wetsartikelen die betrekking hebben op cyberdelicten en gedigitaliseerde delicten.

In tabel 4.2 staat het aantal 12- tot en met 22-jarige daders waartegen minstens één strafzaak is afgedaan vanwege het plegen van een onlinedelict, uitgesplitst naar cyber- en gedigitaliseerde delicten en naar leeftijdsgroep. Opvallend is dat het absolute aantal cyberdelicten dat is geregistreerd onder zowel minderjarigen als onder jongvolwassenen heel klein is (slechts 12 onder de minderjarigen in 2014 en 17 onder de jongvolwassenen). Deze bevinding is in lijn met bevindingen uit het onderzoek van Zebel en collega's (2014). Vanwege de kleine aantallen kunnen we over jeugdige strafrechtelijke daders van cybercriminaliteit geen uitspraken doen. In totaal maken deze cyberdelicten voor zowel minderjarigen als voor jongvolwassenen nog geen 1% uit van alle in de OBJD geregistreerde misdrijven. In 2014 zijn het er absoluut gezien wel meer dan in 2010, maar gegeven de kleine aantallen kunnen we niet spreken van een trend. Het absolute aantal gedigitaliseerde delicten ligt iets hoger, maar ook deze aantallen zijn verwaarloosbaar vergeleken met het totale aantal misdrijven bij minderjarige en jongvolwassen strafrechtelijke daders.

Tabel 4.2 Verdeling strafrechtelijke 12- tot en met 22-jarige daders naar cyberdelicten, in absolute aantallen

	2010	2014
12- tot en met 17-jarigen		
Cyberdelicten	.	12
Gedigitaliseerde delicten	17	12
18- tot en met 22-jarigen		
Cyberdelicten	8	17
Gedigitaliseerde delicten	51	38

Noot: Een punt geeft aan dat het absolute aantal waarop de statistiek gebaseerd is minder dan 5 observaties telt.

Bron: OBJD

4.3 Verdeling strafrechtelijke 12- tot en met 22-jarige daders naar pleeggemeente

Minderjarigen

In tabel 4.3 is het aantal minderjarige strafrechtelijke daders naar pleeggemeente en type misdrijf weergegeven gerelateerd aan de bevolkingsomvang van de pleeggemeente. De OBJD geeft alleen informatie over pleeggemeente en niet over woongemeente. De vier grootste gemeenten (G4; Amsterdam, Rotterdam, Den Haag en Utrecht) worden als eerste weergegeven, gevolgd door de 21 middelgrote gemeenten. Van de G4-gemeenten is Rotterdam de gemeente waarin door minderjarige strafrechtelijke daders de meeste delicten per 1.000 minderjarigen worden gepleegd (20 daders per 1.000 leeftijdsgenoten), gevolgd door Den Haag (18 daders per 1.000 leeftijdsgenoten). Van alle G25-gemeenten worden in de gemeente Groningen door minderjarige strafrechtelijke daders echter de meeste delicten per

1.000 leeftijdsgenoten gepleegd (24 daders per 1.000 leeftijdsgenoten). Uitgesplitst naar type misdrijf zien we dat minderjarige strafrechtelijke daders van geweldsmisdrijven dat eveneens het meest doen in de gemeente Groningen (8 daders per 1.000 leeftijdsgenoten). Rotterdam en Amsterdam volgen met 6 minderjarige daders van een geweldsmisdrijf per 1.000 leeftijdsgenoten. Deze verdeling zien we ook terug onder de vermogensdelicten.
Van de G4-gemeenten zien we de sterkste afname van minderjarige daders die een misdrijf plegen in de gemeente Amsterdam (50% afname), tegenover een minder sterke afname in de gemeente Utrecht (34% afname). Van de G21-gemeenten zien we een sterke afname van het aantal minderjarige strafrechtelijke daders die een misdrijf plegen in de gemeente Eindhoven (62% afname). Opvallend is verder dat het aantal minderjarige daders dat een geweldsmisdrijf pleegt in de gemeente Apeldoorn en de gemeente Amersfoort ongeveer gelijk is gebleven, terwijl het aantal minderjarige daders dat een dergelijk misdrijf pleegt in één van de andere gemeenten is afgenomen. Het aantal minderjarige strafrechtelijke daders van een vermogensmisdrijf is in alle gemeenten gedaald, behalve in de gemeente Ede, daar is het aantal plegers van dit type misdrijf gelijk gebleven. Het aantal drugsmisdrijven is erg klein waardoor we hierover voor veel gemeenten geen uitspraken kunnen doen. We zien wel een toename in het aantal minderjarige plegers van drugsdelicten in de gemeente Amsterdam (7% stijging), alhoewel deze stijging voor de gemeente Leiden en voor de gemeente Enschede gegeven de indexcijfers veel sterker is. Desalniettemin gaat het hier om kleine aantallen, voor de gemeente Leiden gaat het bijvoorbeeld om 1 minderjarige strafrechtelijke dader per 1.000 leeftijdsgenoten.

Tabel 4.3 Relatief aantal strafrechtelijke minderjarige daders (per 1.000 leeftijdsgenoten) en groei (index = 2010) in 2014, naar pleeg-gemeente van misdrijf en type misdrijf

	Totaal		Geweld		Vermogen		VLAOO		Drugs		Verkeer		Overig	
Gemeente	Rel. *N*	Index	Rel. *N*	Index	Rel. *N*	Index	Rel. *N*	Index	Rel. *N*	Index	Rel. *N*	Index	Rel. *N*	Index
G-4 gemeenten														
Amsterdam	16,5	50	5,9	65	7,8	46	2,8	38	0,5	107	0,6	35	3,2	72
Rotterdam	20,2	61	6,0	71	9,1	60	4,1	49	0,4	70	0,2	20	4,4	72
Den Haag	18,1	61	5,2	63	6,4	57	3,8	46	.		0,9	36	4,3	81
Utrecht	12,4	66	2,5	67	6,9	58	2,5	85	.		.		2,1	81
Overige 21 grote gemeenten														
Almere	9,6	54	3,8	67	3,6	45	1,6	37	.		.		2,3	107
Amersfoort	9,9	59	3,2	101	3,6	43	1,4	57	.		.		2,5	96
Apeldoorn	14,6	86	4,1	107	5,1	74	2,3	59	.		0,5	45	4,4	156
Arnhem	12,2	72	3,0	69	4,7	64	2,8	77	.		.		2,8	144
Breda	9,9	46	3,3	59	3,1	36	2,4	34	0,5	39	.		1,7	93
Dordrecht	16,0	76	3,9	73	6,5	78	3,6	65	.		.		3,4	121
Ede	7,5	73	2,0	87	2,9	101	1,4	44	.		.		1,4	84
Eindhoven	10,4	38	2,6	39	5,3	42	1,7	27	.		.		1,6	51
Emmen	7,2	44	2,4	54	2,2	35	2,1	78	.		.		1,2	42
Enschede	9,3	43	2,4	46	4,1	43	1,7	25	1,3	457	.		0,8	34
Groningen	24,3	65	7,8	97	9,6	67	4,1	43	1,2	42	.		4,8	68
Haarlem	8,9	42	3,3	82	2,9	37	0,9	16	.		0,6	18	2,0	58
Haarlemmermeer	11,3	73	1,9	92	4,1	59	1,4	78	.		0,8	83	4,2	88
Leiden	17,8	58	3,8	55	6,0	50	3,7	43	1,2	822	1,7	63	4,0	81
Maastricht	12,9	48	5,2	73	5,3	41	2,4	43	1,4	184	.		1,6	93
Nijmegen	8,5	41	3,4	53	3,1	38	1,5	31	.		.		1,6	44
Den Bosch	10,8	45	2,9	46	2,8	30	3,4	48	.		.		3,2	145
Tilburg	11,6	53	4,0	66	4,7	45	2,7	55	0,9	95	0,4	63	1,3	46
Zaanstad	7,9	62	3,1	71	3,6	72	1,2	29	.		.		1,2	122
Zoetermeer	14,3	76	3,8	72	6,2	83	3,5	94	.		.		2,1	56
Zwolle	8,9	45	2,2	44	4,9	58	1,6	32	.		.		1,3	52
Overig/onbekend	7,0	55	2,2	61	2,0	48	1,7	41	0,2	87	0,3	35	1,7	93

Noot: VLAOO = vernieling, lichte agressie, openbare orde; een punt geeft aan dat het absolute aantal waarop de statistiek gebaseerd is minder dan 5 observaties telt.

Bron: OBJD

Jongvolwassenen

In tabel 4.4 is het aantal jongvolwassen strafrechtelijke daders naar pleeggemeente en type misdrijf gerelateerd aan de bevolkingsomvang van de pleeggemeente weergegeven. Van de G25-gemeenten zien we dat jongvolwassen strafrechtelijke daders per 1.000 leeftijdsgenoten de meeste misdrijven plegen in de gemeente Haarlemmermeer (70 daders per 1.000 leeftijdsgenoten), gevolgd door de gemeente Rotterdam (54 daders per 1.000 leeftijdsgenoten) en de gemeente Dordrecht (50 daders per 1.000 leeftijdsgenoten). Het aantal veroordeelde jongvolwassenen per 1.000 leeftijdsgenoten met als pleeggemeente Haarlemmermeer is relatief hoog omdat er in die gemeente veel (drugs)delicten worden gepleegd door buitenlandse toeristen op Schiphol. Deze toeristen maken geen onderdeel uit van de gemeentepopulatie en dit zorgt in combinatie met het relatief lage aantal jongvolwassenen dat wel woonachtig is in de gemeente Haarlemmermeer voor een hoog aantal daders per 1.000 leeftijdsgenoten. Uitgesplitst naar type misdrijf zien we dat jongvolwassen plegers van geweldsmisdrijven dat het meest doen in de gemeente Zwolle, de gemeente Arnhem en de gemeente Rotterdam (respectievelijk 10, 9 en 9 daders per

1.000 leeftijdsgenoten). Gemeente Haarlemmermeer heeft de meeste jongvolwassen plegers van vermogens- en drugsdelicten (respectievelijk 20 en 15 daders per 1.000 leeftijdsgenoten), terwijl gemeente Rotterdam de meeste verkeersdelinquenten heeft (12 jongvolwassen daders per 1.000 leeftijdsgenoten).
Van de G4-gemeenten zien we de sterkste afname van jongvolwassen daders die een misdrijf plegen in de gemeente Utrecht (23% afname), tegenover een gelijkblijvend aantal jongvolwassen daders per 1.000 leeftijdsgenoten in de gemeente Rotterdam. Onder de G21-gemeenten zien we de sterkste afname in het aantal jongvolwassen strafrechtelijke daders die een misdrijf plegen in de gemeente Maastricht (42% afname). Alhoewel we voor het merendeel van de gemeenten zien dat er een afname is in het aantal jongvolwassen strafrechtelijke daders dat daar een misdrijf pleegt, zien we voor sommige gemeenten, bijvoorbeeld voor Zaanstad (22% toename), Zoetermeer (17% toename) en Zwolle (15% toename) een stijging. We zien ook een stijging in het aantal jongvolwassen daders per 1.000 leeftijdsgenoten dat een geweldsmisdrijf pleegt in Zwolle (62% toename) en Arnhem (31% toename), terwijl het aantal jongvolwassen plegers van dat type misdrijf juist is afgenomen in de G4-gemeenten. Echter, in drie van de vier G4-gemeenten zien we een toename van het aantal jongvolwassen plegers van drugsmisdrijven. Dit zien we ook bij veel G21-gemeenten met uitschieters in Enschede , Zwolle en Zaanstad.

Tabel 4.4 Relatief aantal jongvolwassen strafrechtelijke daders (per 1.000 leeftijdsgenoten) en groei (index = 2010) in 2014, naar pleeg-gemeente van misdrijf en type misdrijf

	Totaal		Geweld		Vermogen		VLAOO		Drugs		Verkeer		Overig	
Gemeente	Rel. *N*	Index	Rel. *N*	Index	Rel. *N*	Index	Rel. *N*	Index	Rel. *N*	Index	Rel. *N*	Index	Rel. *N*	Index
G-4														
Amsterdam	49,1	90	7,5	76	17,0	79	5,9	68	4,0	127	7,7	96	12,2	107
Rotterdam	54,3	104	8,9	96	17,5	105	7,5	87	3,2	127	11,6	86	13,4	170
Den Haag	48,5	89	8,5	79	15,2	90	6,7	59	1,5	79	10,8	76	12,4	138
Utrecht	22,6	77	3,3	63	9,6	83	3,0	57	2,0	119	3,5	60	3,3	114
Overige G-21 gemeenten														
Almere	28,2	97	5,6	104	11,3	115	3,5	74	2,2	63	4,5	77	4,7	120
Amersfoort	31,7	91	4,7	70	10,0	80	4,9	66	.		8,9	104	5,4	181
Apeldoorn	36,1	114	7,9	111	12,7	142	6,4	88	1,6	116	5,7	80	7,5	159
Arnhem	44,0	102	9,3	131	14,8	98	8,8	113	2,7	42	4,5	113	9,9	145
Breda	31,9	93	6,5	102	7,6	74	6,2	78	3,8	110	2,8	58	8,2	134
Dordrecht	50,1	112	7,3	98	18,7	136	7,2	106	.		7,6	68	16,1	211
Ede	20,7	90	3,9	90	5,7	94	3,0	66	.		5,6	77	4,7	102
Eindhoven	38,2	81	8,1	84	13,5	89	6,6	69	1,8	73	5,5	64	8,4	111
Emmen	27,5	92	6,6	91	8,2	95	3,2	73	1,1	79	4,1	71	6,4	95
Enschede	19,7	89	4,2	89	6,7	102	2,5	55	2,7	211	2,3	67	3,0	64
Groningen	17,9	83	3,5	93	5,4	106	3,5	77	0,9	145	2,0	59	4,7	73
Haarlem	27,2	68	4,6	50	9,4	84	5,3	57	.		6,0	78	5,1	65
Haarlemmermeer	69,9	88	3,7	120	19,6	70	4,3	113	14,7	93	6,6	101	23,1	93
Leiden	27,3	78	5,1	73	7,9	68	4,4	52	1,1	119	8,5	106	4,0	97
Maastricht	17,8	58	2,8	69	4,2	54	2,7	53	3,7	55	2,4	58	4,1	67
Nijmegen	21,5	95	4,5	106	6,5	100	4,1	118	1,3	103	3,9	80	4,1	93
Den Bosch	39,7	96	8,5	103	9,8	83	7,3	80	3,2	110	8,1	124	7,8	118
Tilburg	25,1	84	4,5	68	8,7	89	4,4	59	1,1	90	3,3	77	6,1	120
Zaanstad	35,7	122	8,0	101	17,3	211	3,5	57	1,4	384	4,3	64	4,8	123
Zoetermeer	35,3	117	7,9	125	9,6	118	5,5	87	1,0	216	7,3	112	8,8	164
Zwolle	40,9	115	10,1	162	13,3	127	9,1	78	2,3	236	5,0	77	5,8	135
Overig/onbekend	22,3	87	4,9	94	5,7	95	3,9	72	1,6	119	5,1	72	4,2	95

Noot: VLAOO = vernieling, lichte agressie, openbare orde; een punt geeft aan dat het absolute aantal waarop de statistiek gebaseerd is minder dan 5 observaties telt.

Bron: OBJD

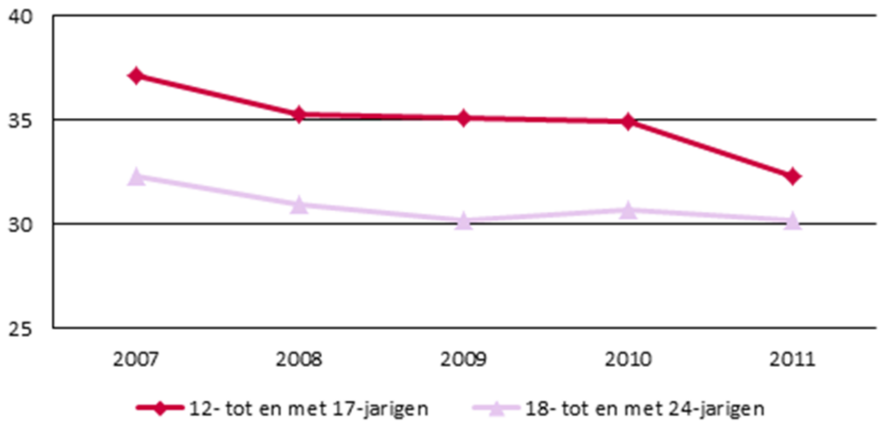
4.4 Recidive onder jeugdige strafrechtelijke daders

Met behulp van data uit de Recidivemonitor kunnen we ontwikkelingen in recidive onder strafrechtelijke daders beschrijven (Wartna, Blom & Tollenaar, 2011). Specifiek gaat het hier om recidive onder strafrechtelijke daders waarbij ook de nieuwe strafzaak onder de aandacht is gekomen van het OM. Wanneer een misdrijf niet bekend is bij het OM kan deze ook niet meegenomen worden in de berekening van de recidive. De data voor het berekenen van de recidive komt ook uit de OBJD. Een uitgebreide beschrijving van de werkwijze van de Recidivemonitor is te vinden op de website van het WODC (www.wodc.nl/recidivemonitor). De gegevens zijn afkomstig uit REPRIS (geraadpleegd november 2015). Figuur 4.6 geeft de recidive weer van personen waartegen een strafzaak is afgedaan in de periode 2007 tot en met 2011. Een volledig overzicht van de recidive over voorgaande jaren is op te vragen via https://wodc-repris.nl/Repris.html.

In deze paragraaf beschrijven we de recidive onder jeugdigen die wederom door justitie vervolgd zijn. We hanteren hierbij, in navolging van de Recidivemonitor (Wartna et al., 2011) een *time at risk* van twee jaar, wat betekent dat er opnieuw een vervolging heeft plaatsgevonden binnen twee jaar na afdoening van een eerdere strafzaak. Hierin worden technische sepots, technische uitspraken en vrijspraken niet meegenomen. Door een minimum periode van twee jaar te hanteren is er voldoende tijd geweest waarin iemand opnieuw een delict heeft kunnen plegen en wordt ook rekening gehouden met eventuele achterstanden in registraties. Het gaat hier om recidivecijfers waarbij geen correctie is verricht naar aanleiding van eventuele veranderingen in de samenstelling van de onderzoekspopulatie. Op basis van data uit REPRIS (geraadpleegd november 2015) kunnen we de tweejaarsrecidive geven tot en met het jaar 2011.

In figuur 4.6 wordt de prevalentie van de tweejaarsrecidive gegeven voor jeugdigen tussen de 12 en 17 jaar. Het gaat hier om strafrechtelijke daders waartegen een strafzaak is afgedaan volgens het jeugdstrafrecht in de periode 2007 tot en met 2011. Uit de figuur is af te lezen dat de tweejarige algemene recidive onder 12- tot en met 17-jarigen is gedaald in deze periode. Daar waar in 2007 nog ruim 37% van alle 12- tot en met 17-jarige strafrechtelijke daders binnen twee jaar opnieuw werd vervolgd, is dat in 2011 gedaald naar 32%. Te zien is dat van de toen 12- tot en met 17-jarigen tegen wie in 2011 een strafzaak is afgedaan met een beleidssepot, transactie, straf of maatregel, bijna een derde (32%) binnen twee jaar opnieuw door justitie wordt vervolgd. In figuur 4.6 worden tevens de recidivepercentages gegeven voor de 18- tot en met 24-jarigen. In REPRIS, het bronsysteem waar recidivegegevens uitgehaald worden, bestaat alleen de mogelijkheid om informatie op te vragen over jongeren tot en met 24 jaar. Deze leeftijdsgrens ligt twee jaren boven de leeftijdsgrens die we in deze MJC hanteren. Het gaat hier om strafrechtelijke daders waartegen in de periode 2007 tot en met 2011 opnieuw een strafzaak is afgedaan volgens het volwassenstrafrecht. Onder de toen 18- tot en met 24-jarigen gaat het in 2011 om ruim 30% en de recidive ligt daarmee wat lager dan de ruim 32% in 2007.

Figuur 4.6 Prevalentie van 2-jarige algemene recidive onder 12- tot en met 24-jarige strafrechtelijke daders met een strafzaak afgedaan, in de periode 2007-2011, in %

Noot: Het betreft recidivecijfers ongecorrigeerd voor verschuivingen in de samenstelling van de populatie.

Zie bijlage 3 tabel B4.7 voor corresponderende cijfers.

Bron: REPRIS

5 Afdoeningen tegen jeugdige daders

Marinus Beerthuizen, Charlotte Barendregt, Heike Goudriaan & André van der Laan (WODC & CBS)

Belangrijkste bevindingen

Langetermijnontwikkelingen (1997 tot 2015)

- De in 2006 en 2007 ingezette daling in het aantal opgelegde OM- en ZM-afdoeningen onder 12- tot en met 17-jarigen zet door tot respectievelijk 6.100 en 7.800 in 2014. Per 1.000 minderjarigen zijn dit 5 OM- en 7 ZM- afdoeningen (ten opzichte van 2007 een afname van respectievelijk 65% en 60%).
- Hetzelfde geldt voor het aantal ZM-afdoeningen bij jongvolwassenen (18- tot en met 22-jarigen), welke zijn afgenomen tot 17.800 afdoeningen in 2014. Voor OM-afdoeningen onder jongvolwassenen zien we na drie jaren stijging (van 2010 tot 2013) een daling inzetten tot 20.400 afdoeningen in 2014. Per 1.000 jongvolwassenen zijn dit 20 OM- en 17 ZM-afdoeningen (ten opzichte van 2007 een afname van, respectievelijk, 1% en 45%).

Kortetermijnontwikkelingen (2010 tot 2015)

Minderjarigen (12- tot en met 17-jarigen)

- Het totale aantal minderjarigen dat een Halt-straf voltooid vanwege het plegen van een misdrijf neemt met 9% af in de periode 2010 tot 2015. Dit komt neer op 6 jongeren met succesvol afgeronde Halt-straffen per 1.000 minderjarigen.
- Het aantal OM-afdoeningen per 1.000 minderjarigen halveert in 2010 tot 2015. Uitzonderingen hierop zijn het beleidssepot en de strafbeschikking: het aantal beleidssepots piekt in 2012, waarna deze weer daalt, om dan vervolgens in 2014 weer toe te nemen. Het aantal strafbeschikkingen schommelt jaarlijks rond 1 oplegging per 1.000 minderjarigen sinds de invoering in 2011. In 2014 is de strafbeschikking met iets meer dan 1 oplegging per 1.000 minderjarigen wel op zijn hoogst.
- Ook het aantal ZM-afdoeningen per 1.000 minderjarigen halveert bijna in 2010 tot 2015. Een uitzondering hierop zijn de overige ZM-afdoeningen: deze blijven per 1.000 minderjarigen jaarlijks evenveel voorkomen.

Jongvolwassenen (18- tot en met 22-jarigen)

- De aantallen OM-afdoeningen per 1.000 jongvolwassenen neemt vanaf 2010 toe, waarna dit in 2013 omslaat in een daling. Het uiteindelijke niveau in 2014 is nog wel 16% hoger dan dat in 2010. Het aandeel financiële transacties neemt sterk af gedurende 2010 tot 2015 (-77%), terwijl de strafbeschikking juist sterk toeneemt (+139%). Ook neemt het aantal beleidssepots sterk toe (+154%).
- Het totale aantal ZM-afdoeningen per 1.000 jongvolwassenen is vanaf 2010 afgenomen met 37%. Deze daling betreft vooral sancties die relatief veel voorkomen. De daling is niet te zien bij vrijheidsstraffen van langer dan drie maanden, gedragsbeïnvloedende maatregel, leerstraffen en overige afdoeningen. Deze blijven per 1.000 jongvolwassenen gelijk of nemen juist iets toe.

In dit hoofdstuk gaan we in op de afdoeningen die aan jeugdige daders zijn opgelegd. We kijken naar verschillende fasen in de strafrechtsketen. Hierbij maken we onderscheid naar afdoeningen op het niveau van politie (d.w.z. Halt-straffen), OM (bijvoorbeeld, sepots en transacties) en rechters (de ZM; bijvoorbeeld de vrijheidsstraf). De nadruk ligt hier op de meest voorkomende afdoeningen.
Vroeg in de strafrechtsketen heeft de politie de mogelijkheid om relatief lichte delicten zelf af te doen. Zo kan een dader een officiële waarschuwing krijgen of een poli-

tiesepot ondergaan als er sprake is van een marginaal feit. Bij meer ernstige feiten kan een alternatieve straf opgelegd worden, indien het delict en de dader onder de *Voorwaarden Half-Straf* vallen (bijvoorbeeld, geen eerder contact met het OM of Halt; Halt, z.j.). In dat geval wordt afgezien van strafrechtelijke vervolging, en krijgt de jeugdige voor het gepleegde feit geen strafblad, indien hij de straf succesvol afrondt. Er is feitelijk sprake van een voorwaardelijk politiesepot. Procesverbalen met daders of delicten die buiten het kader van Halt vallen, worden alsnog naar het OM of de rechter doorgestuurd.

De OM-afdoeningen zijn: *beleidssepot*, *werkstraf*, *leerproject*, *financiële transactie*, *strafbeschikking* en *overige afdoeningen* (zie bijlage 2). Van deze afdoeningen is de *strafbeschikking* het meest recent ingevoerd. Op 1 februari 2008 werd de wet OM-afdoening gefaseerd ingevoerd, waardoor het OM naast transacties nu ook een straf (buiten de rechter om) kan opleggen. Voor jeugdige daders is deze afdoening pas vanaf januari 2011 beschikbaar. Het is de bedoeling dat de strafbeschikking de transactie volledig gaat vervangen (Van der Leij, 2013). In recente jaren komen transacties en strafbeschikkingen vooralsnog naast elkaar voor (Van der Broek, Beerthuizen, Van der Laan & Goudriaan, 2014). Door beperkingen in de registratie kunnen op dit moment echter alleen *financiële* strafbeschikkingen herkend worden.

De ZM-afdoeningen zijn: de maatregel *Plaatsing in een Inrichting voor Jeugdigen (PIJ)- en soortgelijke maatregelen*, *gedragsbeïnvloedende maatregel* (GBM), *vrijheidsstraf* (tot en met drie maanden en langer dan drie maanden), *voorwaardelijke vrijheidsstraf*, *werkstraf*, *leerstraf*, *boete* en *overige afdoeningen* (zie bijlage 2 voor meer informatie).

Daarnaast rapporteren wij apart over *technische sepots* (OM), *vrijspraken* (ZM) en *technische uitspraken* (ZM). Bij deze afdoeningen wordt afgezien van vervolging of berechting en wordt de verdachte niet geregistreerd als dader: zijn of haar schuld is immers niet formeel bewezen. Bij het *technisch sepot* en de *technische uitspraak* is dit bijvoorbeeld omdat volgens het OM er onvoldoende bewijs is en bij *vrijspraak* is niet overtuigend aangetoond dat de verdachte het misdrijf gepleegd heeft. Zie box 5.2 voor de kortetermijnontwikkelingen van deze drie afdoeningen.

Nota bene: het is mogelijk dat een dader binnen een jaar (of zelfs binnen een enkele strafzaak) meerdere soorten straffen opgelegd krijgt. Deze straffen tellen allen apart mee. Bijvoorbeeld, indien een dader een deels voorwaardelijke vrijheidsstraf opgelegd kreeg, dan telt deze straf eenmaal mee als onvoorwaardelijke vrijheidsstraf *en* eenmaal als voorwaardelijke vrijheidsstraf. Doordat daders meerdere straffen opgelegd kunnen krijgen (in meerdere strafzaken), liggen de aantallen straffen hoger dan het aantal strafrechtelijk veroordeelde daders in hoofdstuk 4.

De bron voor Halt-straffen is het AuraH registratiesysteem van Halt en voor OM- en ZM-afdoeningen is gebruikgemaakt van de OBJD, een gepseudonomiseerde versie van het JDS. Zie bijlage 2 voor meer informatie.

Eerst wordt de langetermijnontwikkeling van 1997 tot 2015 van OM- en ZM-afdoeningen beschreven (paragraaf 5.1), gevolgd door de kortetermijnontwikkeling van 2010 tot 2015 voor Halt-straffen (paragraaf 5.2) en OM- en ZM-afdoeningen (paragrafen 5.3 en 5.4). Wanneer gesproken wordt van *relatieve* cijfers is er sprake van aantallen afdoeningen per 1.000 jeugdigen in de betreffende leeftijdscategorie.

5.1 Langetermijnontwikkeling (1997 tot 2015)

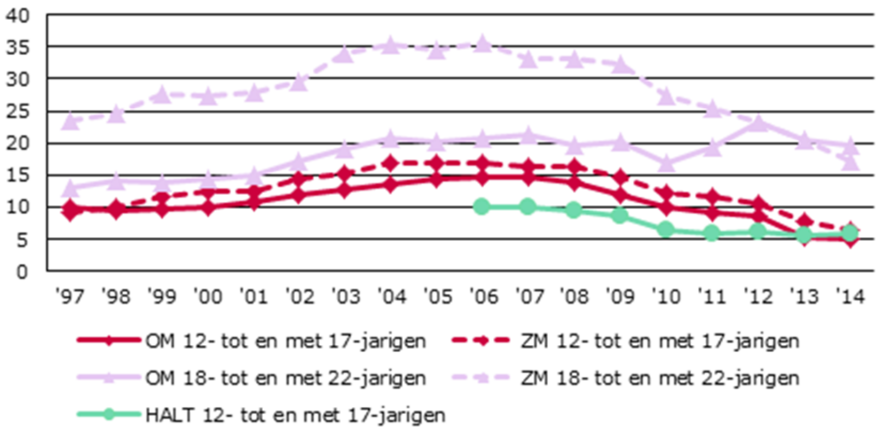
Voor de langetermijnontwikkeling kijken we op geaggregeerd niveau naar Halt-straffen en OM- en ZM-afdoeningen in de jaren 1997 tot 2015. We maken een onderscheid tussen minderjarigen (12 tot en met 17 jaar) en jongvolwassenen (18 tot en met 22 jaar). De ontwikkelingen in relatieve aantallen afdoeningen door politie, OM en ZM zijn weergegeven in figuur 5.1.

Voor minderjarigen (12 tot en met 17 jaar) neemt in 1997-2006 het aantal OM- en ZM-afdoeningen per 1.000 12- tot en met 17-jarigen toe, waarna de relatieve aantallen voor beide afdoeningen gedurende 2 tot 3 jaar gelijk blijven. Daarna daalt het relatieve aantal opgelegde HALT-straffen en OM- en ZM-afdoeningen naar, respectievelijk, 6, 5 en 7 in 2014. Hiermee is in 2014 het relatieve aantal afdoeningen met meer dan de helft gezakt ten opzichte van 2007.

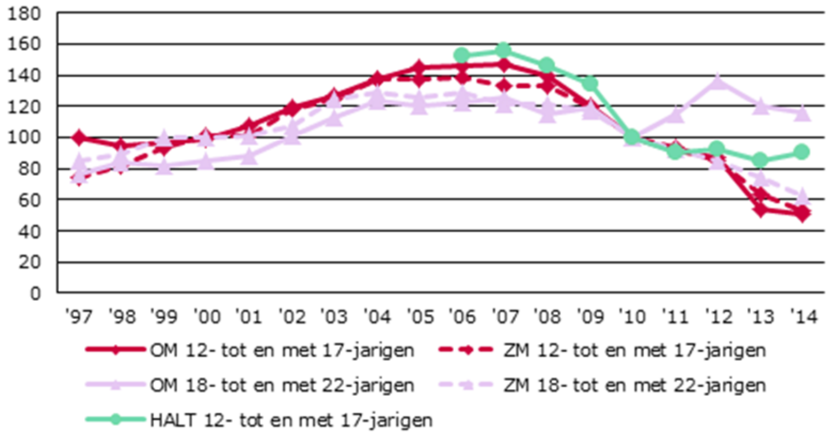
In 1997 tot 2006 zien we voor jongvolwassenen (18 tot en met 22 jaar) grotendeels eenzelfde groei als bij de minderjarigen. Ook neemt het aantal ZM-afdoeningen per 1.000 18- tot en met 22-jarigen vanaf 2007 eerst licht en vanaf 2010 sterk af. Uiteindelijk is het aantal ZM-afdoeningen opgelegd aan jongvolwassenen in 2014 17 per 1.000 leeftijdsgenoten. Voor OM-afdoeningen zien we echter een andere trend: de daling van het aantal afdoeningen die inzet vanaf 2007 wordt gevolgd door een stijging in 2010 tot 2013, waarna het aantal OM-afdoeningen weer daalt tot 20 per 1.000 leeftijdsgenoten in 2013 tot 2015. Deze korte stijging gaat vrijwel gepaard met de invoering van de strafbeschikking (zie ook paragraaf 5.3).

Figuur 5.1 Afdoeningen door politie, OM en ZM per 1.000 van de betreffende bevolkingsgroep, van 1997 tot 2015 (exclusief vrijspraken en technische afdoeningen)

a Per 1.000 leeftijdsgenoten

b Index (= 2010)

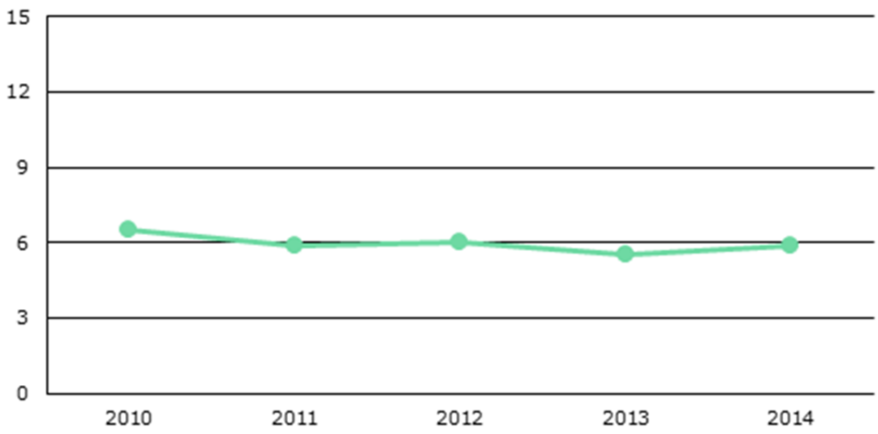
Zie bijlage 3 tabel B5.1, B5.3, en B5.5 voor de corresponderende cijfers .

Bron: OBJD, Halt/SSB, CBS; Halt alleen bekend vanaf 2006

5.2 Halt-straf

In deze paragraaf beschrijven we de ontwikkeling in het aantal jongeren dat een Halt-straf heeft afgerond dat opgelegd werd vanwege een misdrijf (dus exclusief overtredingen en niet afgeronde Halt-straffen). Dit is een afwijkende operationalisering ten opzichte van de rest van dit hoofdstuk, waar de teleenheid *wel* het aantal opgelegde afdoeningen is. De reden hiervoor is dat Halt zelf ook rapporteert over jongeren met een afgeronde Halt-straf in plaats van de werkelijk opgelegde straffen.

Figuur 5.2 Aantal jongeren met een afgeronde Halt-straf per 1.000 12- tot en met 17-jarigen

Zie bijlage 3 tabel B5.5 voor corresponderende cijfers.

Bron: Halt/SSB, CBS

In 2014 hebben 7.300 minderjarigen een Halt-straf afgerond naar aanleiding van een misdrijf. Dit is een daling van 9% ten opzichte van 2010, toen waren het er nog 8.000. Per 1.000 minderjarigen zijn dit respectievelijk 7 en 6 jongeren met afgeronde Halt-straffen. In 2013 ligt het absolute aantal minderjarigen met een Halt-straf op 6.900 overigens ruim 6% lager dan in 2014 (zie figuur 5.2).

5.3 Openbaar Ministerie-afdoeningen

In deze paragrafen zal eerst ingegaan worden op de absolute aantallen OM-afdoeningen, waarbij 2010 en 2014 met elkaar vergeleken worden. Daarna zullen de ontwikkelingen over de tijd in aantallen OM-afdoeningen per 1.000 leeftijdsgenoten besproken worden van 2010 tot 2015.

5.3.1 Absolute aantallen en samenstelling

In 2014 zijn door het OM 6.100 afdoeningen opgelegd aan minderjarigen en 20.400 aan jongvolwassenen (zie tabel 5.1). Ten opzichte van 2010 is dit voor de minderjarigen een fikse afname, omdat toen nog 11.800 afdoeningen door het OM werden opgelegd. Voor jongvolwassenen is echter sprake van een toename: in 2010 waren er ruim 17.300 afdoeningen opgelegd of aangeboden.

Tabel 5.1 Absolute aantallen OM-afdoeningen en per 1.000 van de betreffende bevolkingsgroep, in 2010 tot 2015

	2010	2014	2010	2011	2012	2013	2014
	Absoluut (x1.000)		Per 1.000 leeftijdsgenoten				
12- tot en met 17-jarigen	11,8	6,1	10,0	9,2	8,7	5,4	5,1
Beleidssepot	1,2	2,3	1,0	1,2	2,1	1,3	1,9
Transactie	9,3	2,3	7,9	6,3	4,9	2,9	1,9
Financiële transactie	*2,5*	*0,6*	*2,1*	*1,7*	*1,0*	*0,6*	*0,5*
Werkstraf	*6,4*	*1,6*	*5,4*	*4,3*	*3,5*	*2,2*	*1,3*
Leerproject	*0,5*	*0,1*	*0,4*	*0,4*	*0,3*	*0,1*	*0,1*
Strafbeschikking	–	1,3	–	0,8	1,0	0,9	1,1
Overige afdoeningen	1,3	0,3	1,1	0,8	0,7	0,3	0,2
18- tot en met 22-jarigen	17,3	20,4	16,9	19,5	23,1	20,4	19,7
Beleidssepot	1,6	4,2	1,6	2,5	3,3	3,1	4,0
Transactie	10,4	3,4	10,2	7,7	5,5	4,1	3,3
Financiële transactie	*9,4*	*2,2*	*9,2*	*6,5*	*3,8*	*2,4*	*2,1*
Werkstraf	*1,0*	*1,3*	*1,0*	*1,1*	*1,7*	*1,6*	*1,2*
Leerproject	*0,0*	*0,0*	*0,0*	*0,0*	*0,0*	*0,0*	*0,0*
Strafbeschikking	4,5	11,0	4,4	8,8	12,6	11,6	10,6
Overige afdoeningen	0,7	1,8	0,7	0,6	1,6	1,6	1,7

Noot: Voor 12- tot en met 17-jarigen is de *strafbeschikking* pas vanaf 2011 beschikbaar.

Bron: Bevolkingsstatistiek, OBJD

In 2010 is de werkstraf de meest voorkomende OM-afdoening (6.400) onder minderjarigen, gevolgd door financiële transacties (2.500). In 2014 is dit plaatje echter veranderd: het beleidssepot is dan de meest voorkomende afdoening (2.300) en de tweede plaats is dan ingenomen door de werkstraf (1.600). Bij jongvolwassenen is de financiële transactie de meest voorkomende afdoening in 2010 (9.400). In 2014 is dit aandeel echter drastisch gereduceerd (2.200) en is de strafbeschikking de meest voorkomende afdoening (11.000; vooral bij verkeers- en overige/onbekende delicten). Het leerproject komt ongeacht de leeftijdscategorie weinig voor.

De daling in aantal transacties bij minderjarigen en jongvolwassenen gaat gepaard met een toename van het aantal strafbeschikkingen (geïntroduceerd in 2011voor minderjarigen) en een sterke toename van het aantal beleidssepots. De grote toename van beleidssepots is in de vorige meting van de *Monitor Jeugdcriminaliteit* ook al geconstateerd (Van der Broek et al., 2014) en wordt toegeschreven aan specifiek de toename van het aantal 'kale' sepots (sepots zonder voorwaarden, kennisgeving aan de verdachte en zonder overdracht aan andere instantie) en voorwaardelijke sepots (Brouwers & Eggen, 2013). De verdeling van beleidssepots naar type delict komt grotendeels overeen met de verdeling van delicten binnen de populatie strafrechtelijk veroordeelde minderjarigen en jongvolwassenen (zie hoofdstuk 4).

5.3.2 Kortetermijnontwikkelingen (2010 tot 2015)

In tabel 5.1 zijn voor minderjarigen en jongvolwassenen de relatieve aantallen opgelegde en aangeboden OM-afdoeningen in de periode 2010 tot 2015 weergegeven. Over het algemeen is het relatieve aantal opgelegde afdoeningen bij minderjarigen gehalveerd van 10 in 2010 tot 5 in 2014. De algehele afname is beperkt in 2010 tot 2013 beperkt – met minder dan 1 afdoening per 1.000 leeftijdsgenoten – waarna het relatieve aantal afdoeningen sterker afneemt. Bij jongvolwassenen is juist een toename van het relatieve aantal afdoeningen te zien: van 17 in 2010 tot 20 in 2014. Tot 2013 neemt het relatieve aantal afdoeningen jaarlijks met ongeveer 3 afdoeningen per 1.000 leeftijdsgenoten toe, waarna het aantal afdoeningen dan

met ongeveer 3 punten weer afneemt. We zullen nu per leeftijdscategorie de ontwikkelingen van de OM-afdoeningen behandelen.

Minderjarigen

In figuur 5.3 zijn de ontwikkelingen van de meest voorkomende OM-afdoeningen onder 12- tot en met 17-jarigen weergeven. Zowel de relatieve aantallen financiële als werkstraf transacties nemen sterk af in 2010 tot 2015 van, respectievelijk, 2 en 5 per 1.000 12- tot en met 17-jarigen in 2010, naar 1 en 1 in 2014. Voor de financiële transacties zet deze daling pas goed in na 2011: het moment waarop de strafbeschikking wordt ingevoerd voor minderjarigen. Sinds deze invoering vertoont het relatieve aantal strafbeschikkingen een trend rond de 1 oplegging per 1.000 leeftijdsgenoten per jaar. Daarentegen neemt het aantal beleidssepots toe in 2010 tot en met 2012, waarna deze even afneemt in 2013, om vervolgens in 2014 weer te stijgen tot 2 sepots per 1.000 minderjarigen. Deze stijging gaat daarnaast gepaard met een verandering in de *voorwaardelijkheid* van deze sepots. In 2011 (het jaar van invoering van de Wet OM-afdoening voor jeugdigen) is 10% van de sepots voorwaardelijk, waar deze in 2014 ruim een derde betreft (36%).[27]
Ook de minder voorkomende OM-afdoeningen zoals leerprojecten en overige afdoeningen laten een dalende trend zien in 2010 tot 2015.

Jongvolwassenen

In figuur 5.3 zijn de ontwikkelingen weergegeven van de meest voorkomende OM-afdoeningen onder jongvolwassenen van 18 tot en met 22 jaar. Het relatieve aantal financiële transacties daalt sterk in 2010 tot 2015 van 9 naar 2 per 1.000 18- tot en met 22-jarigen, terwijl het aantal strafbeschikkingen juist sterk toeneemt van 4 in 2010 naar 11 per 1.000 leeftijdsgenoten in 2014: meer dan twee keer zoveel. Echter, het aantal strafbeschikkingen groeit initieel tot 2013, waarna deze weer afneemt. Desondanks blijft het niveau in 2014 ver boven dat van 2010. De beleidsmatige gedachtegang dat de strafbeschikking de transactie dient te vervangen (Van der Leij, 2013), lijkt zich binnen deze groep zich het meest duidelijk te manifesteren. Deze uitwisseling lijkt vooral op te gaan voor de financiële transactie, aangezien het aantal werkstraffen juist toeneemt tussen 2010 en 2015 (zie tabel 5.1). Het relatieve aantal beleidssepots per 1.000 jongvolwassenen neemt toe van 2010 tot 2015 van 2 naar 4.[28] Deze stijging gaat, net als bij de minderjarigen, gepaard met een verandering in de *voorwaardelijkheid*: in 2010 is 15% van de beleidssepots voorwaardelijk en in 2014 is dat 34%. Verder neemt het aantal werkstraffen per 1.000 jongvolwassen toe tot en met 2012 (2 werkstraffen per 1.000), waarna deze weer afneemt tot ongeveer het niveau in 2010 (1 per 1.000).
Net als bij de minderjarigen neemt het aantal leerprojecten jaarlijks steeds meer af, waarbij het bij jongvolwassenen zelfs tot slechts enkele opleggingen op jaarbasis eindigt in 2014. Daarentegen is wel een stijging te zien in het aantal overige OM-afdoeningen in 2012, waarna het aantal opleggingen per 1.000 jongvolwassenen gelijk blijft op 2.

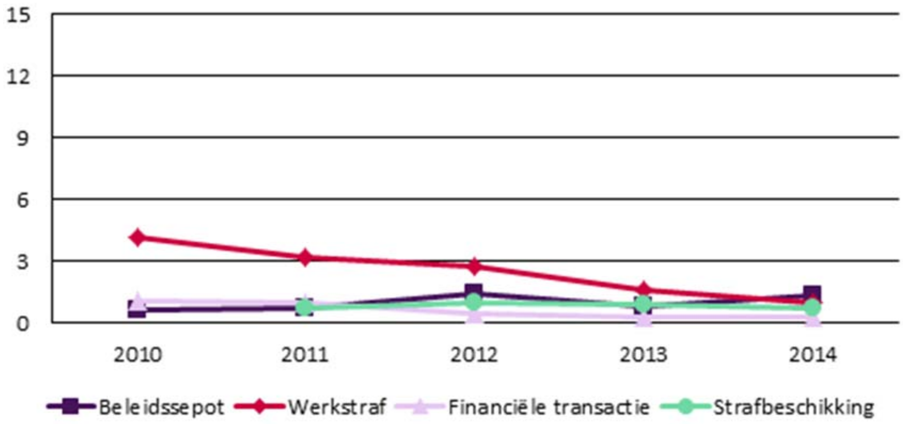
---

[27] Als we alleen kijken naar de trends in de onvoorwaardelijke beleidssepots dan neemt ook het aantal beleidssepots per 1.000 nog toe maar veel minder sterk (van 1,1 per 1.000 in 2011 naar 1,2 per 1.000 in 2014). Ook verhoudingsgewijs binnen het totale aantal OM-afdoeningen neemt het aantal onvoorwaardelijke beleidssepots toe (van 12% in 2011 naar 23% in 2014).

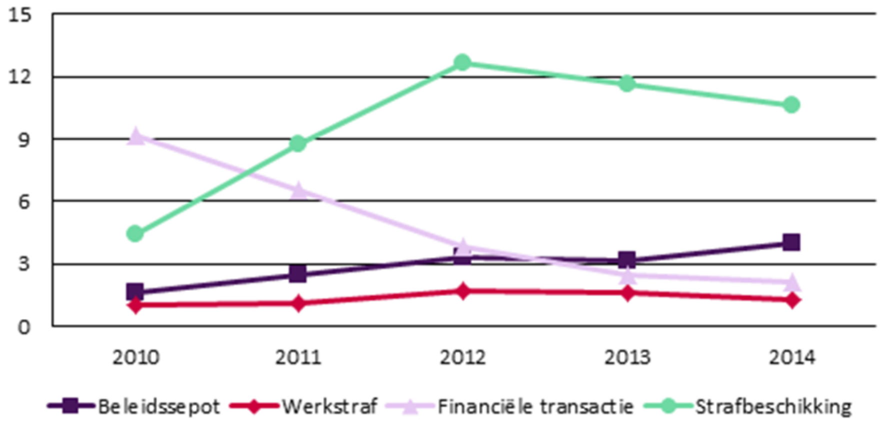
[28] Ook als we de voorwaardelijke beleidssepots niet meetellen, maar alleen kijken naar de trends in onvoorwaardelijke beleidssepots dan blijkt bijna een verdubbeling van het aantal sepots van 1,4 per 1.000 in 2010 naar 2,6 per 1.000 in 2014. Binnen het totale aantal OM-afdoeningen neemt het aandeel onvoorwaardelijke beleidssepots dan toe van 8% naar 13%.

Figuur 5.3 Aantal OM-afdoeningen, naar meest voorkomende type afdoening, per 1.000 van de betreffende bevolkingsgroep

a 12- tot en met 17-jarigen

b 18- tot en met 22-jarigen

Zie bijlage 3 tabel B5.1 voor de corresponderende cijfers.

Bron: Bevolkingsstatistiek, OBJD

5.4 Zittende Magistratuur-afdoeningen

In deze paragrafen zal eerst ingegaan worden op de absolute aantallen ZM-afdoeningen, waarbij 2010 en 2014 met elkaar vergeleken worden. Daarna zullen de ontwikkelingen over de tijd in aantallen ZM-afdoeningen per 1.000 leeftijdsgenoten besproken worden van 2010 tot 2015.

5.4.1 Absolute aantallen en samenstelling

In 2014 zijn door de rechter 7.800 afdoeningen opgelegd aan minderjarigen en 17.800 aan jongvolwassenen (zie tabel 5.2). In vergelijking met 2010 is hier voor zowel de minderjarigen (14.600) als jongvolwassenen (28.100) sprake van een daling.
Voor minderjarigen is in 2010 de werkstraf de meest voorkomende ZM-afdoening (7.300), gevolgd door de boete (2.700). Daarnaast is in 2014 deze orde van verhoudingen onveranderd. Voor jongvolwassenen is de positie van de werkstraf en de boete in 2010 juist omgedraaid: de boete is daar de meest voorkomende afdoening

(11.700) gevolgd door de werkstraf (8.000). Net als bij de minderjarigen is dit beeld in 2014 weinig veranderd (respectievelijk 6.300 en 3.900). Echter, in vergelijking met de minderjarigen, komen vrijheidsstraffen (zowel on- als voorwaardelijk) veel meer voor bij jongvolwassenen (per afdoening tussen de 800 en 2.800 keer per jaar). PIJ-maatregelen, GBM-maatregelen en leerstraffen komen in beide jaren weinig voor.

Tabel 5.2 Absolute aantallen ZM-afdoeningen en per 1.000 van de betreffende bevolkingsgroep, in 2010 tot 2015

	2010	2014	2010	2011	2012	2013	2014
	Absoluut (x1.000)		Per 1.000 leeftijdsgenoten				
12- tot en met 17-jarigen	14,5	7,8	12,3	11,6	10,5	7,9	6,5
PIJ- en soortgelijke maatregelen	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0
Gedragsbeïnvloedende maatregel	0,1	0,0	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0
Onvw. vrijheidsstraf (3+ mnd.)	0,8	0,4	0,7	0,6	0,6	0,4	0,3
Onvw. vrijheidsstraf (t/m 3 mnd.)	0,3	0,2	0,3	0,3	0,3	0,2	0,1
Voorwaardelijke vrijheidsstraf	1,6	0,7	1,4	1,2	1,1	0,8	0,6
Werkstraf	7,3	3,7	6,2	5,7	5,2	3,8	3,0
Leerstraf	0,9	0,6	0,7	0,6	0,6	0,5	0,5
Boete	2,7	1,5	2,3	2,4	2,0	1,6	1,2
Overige afdoeningen	0,7	0,7	0,6	0,6	0,5	0,6	0,6
18- tot en met 22-jarigen	28,1	17,8	27,5	25,4	23,3	20,4	17,2
PIJ- en soortgelijke maatregelen	0,1	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0
Gedragsbeïnvloedende maatregel*	.	.	.	.	.	.	.
Onvw. vrijheidsstraf (3+ mnd.)	2,0	2,0	2,0	1,9	2,1	2,1	2,0
Onvw. vrijheidsstraf (t/m 3 mnd.)	1,5	0,8	1,5	1,5	1,3	1,0	0,8
Voorwaardelijke vrijheidsstraf	3,9	2,8	3,8	3,6	3,3	3,1	2,7
Werkstraf	8,0	3,9	7,8	7,2	6,9	5,2	3,7
Leerstraf	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,1	0,1
Boete	11,6	6,3	11,4	10,3	8,4	7,0	6,1
Overige afdoeningen	0,9	1,9	0,9	0,8	1,2	1,8	1,9

* De GBM kwam bij 18- tot en met 22-jarigen per jaar minder dan vijf keer voor.

Bron: Bevolkingsstatistiek, OBJD

5.4.2 Kortetermijnontwikkelingen (2010 tot 2015)

In tabel 5.2 zijn voor minderjarigen en jongvolwassenen de relatieve aantallen opgelegde ZM-afdoeningen in 2010 tot 2015 weergegeven. Voor zowel de minderjarigen als jongvolwassenen is het relatieve aantal afdoeningen gedaald van, respectievelijk, 12 en 28 per 1.000 leeftijdsgenoten in 2010 naar 7 en 17 in 2014 (een daling van, respectievelijk, 47% en 37%). Binnen deze 5-jaars termijn zet de daling bij minderjarigen sterker door in 2012 en 2013, terwijl bij jongvolwassenen deze gedurende 5 jaren meer geleidelijk is, hoewel ook in 2012 en 2013 de afname wel sterker wordt binnen deze groep. We zullen nu per leeftijdscategorie de ontwikkelingen van de ZM-afdoeningen behandelen.

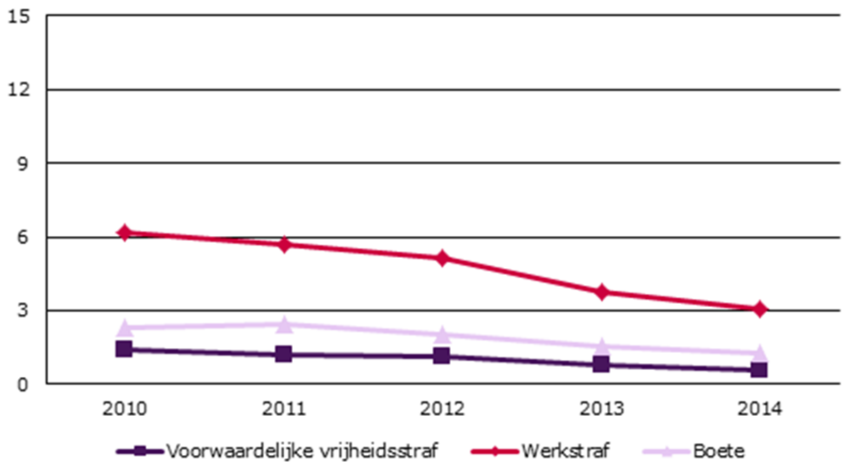
Minderjarigen
In figuur 5.4 zijn de ontwikkelingen binnen de meest voorkomende ZM-afdoeningen onder 12- tot en met 17-jarigen weergegeven. Zowel de werkstraf, boete als voorwaardelijke vrijheidsstraf worden minder vaak opgelegd naarmate de jaren verstrijken. In 2010 is het relatieve aantal van deze afdoeningen nog, respectievelijk, 6, 2 en 1 per 1.000 12- tot en met 17-jarigen, terwijl het in 2014 nog maar gaat om 3, 1 en 1 per 1.000 leeftijdsgenoten. De daling zet zich echter niet in één lijn door bij

werkstraffen: daar is een versnelling merkbaar vanaf 2013. Bij boetes begint de daling ook niet direct in 2010, maar pas in 2012.
Ook de minder vaak voorkomende ZM-afdoeningen laten een afname zien in de periode 2010 tot 2015 (zie tabel 5.2): zowel de voorwaardelijke als kort- en langdurige onvoorwaardelijke vrijheidsstraffen en strafrechtelijke maatregelen (PIJ- en GBM) en leerstraffen, komen steeds minder voor.

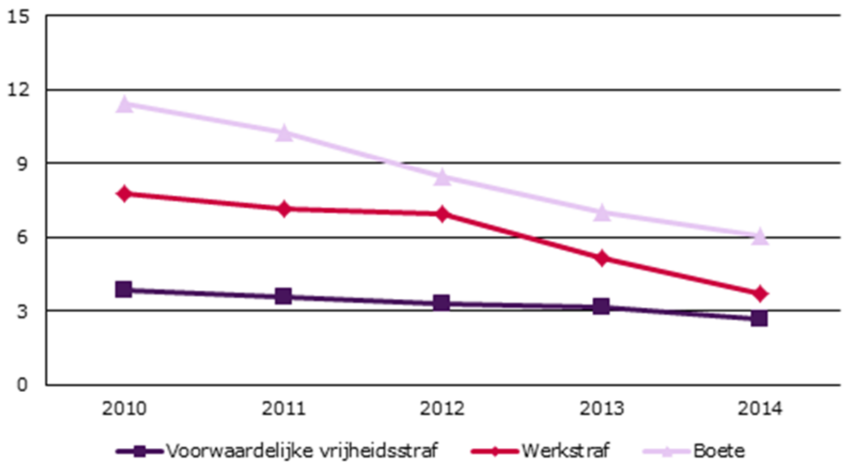
Jongvolwassenen
In figuur 5.4 zijn de ontwikkelingen van de meest voorkomende ZM-afdoeningen weergegeven voor 18- tot en met 22-jarigen. Het relatieve aantal opgelegde boetes, werkstraffen en voorwaardelijke vrijheidsstraffen neemt tussen 2010 en 2015 af van, respectievelijk, 12, 8 en 4, naar 6, 4 en 3 per 1.000 jongvolwassenen. Het relatieve aantal opgelegde boetes daalt jaarlijks redelijk gelijkmatig met 1-2 afdoeningen per 1.000 leeftijdsgenoten en zo ook het relatieve aantal voorwaardelijke vrijheidsstraffen met een kwart punt. Het relatieve aantal opgelegde werkstraffen neemt in 2010 en 2011 af met 1 afdoening per 1.000 leeftijdsgenoten, is dan een jaar stabiel en daalt vanaf 2012 sterk(er) tot 4 per 1.000 jongvolwassenen in 2014. Eenzelfde dalend patroon is ook merkbaar bij een aantal minder vaak voorkomende ZM-afdoeningen: PIJ- en soortgelijke maatregelen, voorwaardelijke en onvoorwaardelijke vrijheidsstraffen tot en met drie maanden. Daarentegen is bij de vrijheidsstraf van langer dan drie maanden geen daling of stijging in de aantallen opleggingen in 2010 tot 2015 en is bij de leerstraf en overige ZM-afdoeningen een stijging te zien.

Figuur 5.4 Aantal ZM-afdoeningen, naar meest voorkomende type afdoening, per 1.000 van de betreffende bevolkingsgroep

a 12- tot en met 17-jarigen

b 18- tot en met 22-jarigen

Zie bijlage 3 tabel B5.3 voor de corresponderende cijfers.

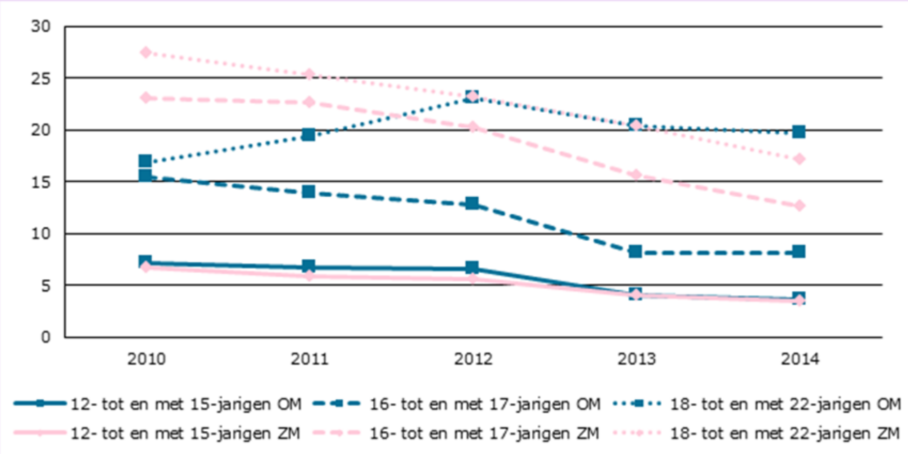
Bron: Bevolkingsstatistiek, OBJD

Box 5.1 Afdoeningen bij 16- en 17-jarigen

In figuur 5.5 zijn de relatieve aantallen OM- en ZM-afdoeningen weergegeven voor 12- tot en met 15-jarigen, 16- en 17-jarigen en 18- tot en met 22-jarigen voor de jaren 2010 tot 2015. Uit de figuur blijkt dat de trends onder de 16- en 17-jarigen grotendeels vergelijkbaar zijn met de trends onder de totale groep minderjarigen (zie figuur 5.1). Dit is ook niet verwonderlijk aangezien afdoeningen bij 16- en 17-jarigen in alle jaren de helft of meer vormen van alle minderjarige afdoeningen.

Voor zowel de OM- als ZM-afdoeningen laten 16- en 17-jarigen meer opleggingen per 1.000 leeftijdsgenoten zien dan de 12- tot en met 15-jarigen, maar minder dan 18- tot en met 22-jarigen. Voor beide groepen minderjarigen zijn de trends hetzelfde: in de periode 2010 tot 2015 halveert het aantal OM- en ZM-afdoeningen per 1.000 leeftijdsgenoten.

Figuur 5.5 Aantal OM- en ZM-afdoeningen per 1.000 van de betreffende bevolkingsgroep

Zie bijlage 3 tabel B5.1 tot en met B5.4 voor de corresponderende cijfers.

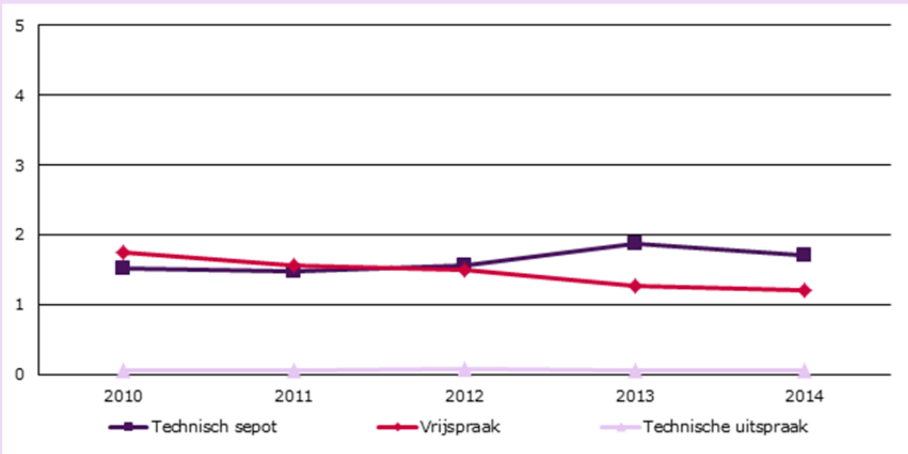
Box 5.2 Vrijspraak, technische sepots en technische uitsprakten (VTT)

In figuren 5.6a en 5.6b is te zien dat het aantal technische sepots (OM) bij zowel minderjarigen als jongvolwassen toeneemt in de periode 2010 tot 2015. Voor de minderjarigen treedt deze stijging alleen op van 2012 op 2013, terwijl bij jongvolwassen vanaf 2010 al een stijging zichtbaar is. In 2014 is er echter sprake van een daling in beide leeftijdsgroepen. De toename van het aantal technische sepots is ook in andere bronnen geconstateerd (Brouwers & Eggen, 2013). Daarentegen is het aantal vrijspraken en technische uitspraken relatief stabiel, met uitzondering van vrijspraken bij minderjarigen: deze komen ieder jaar steeds minder voor in 2010 tot 2015.

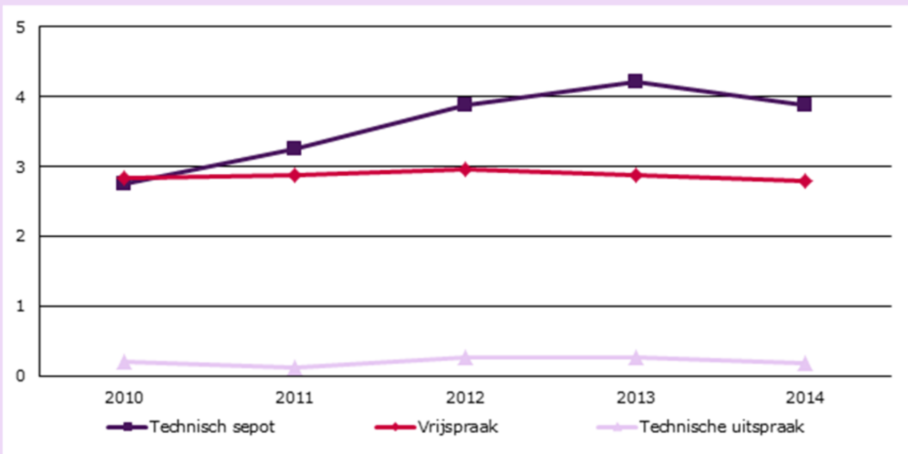
Verhoudingsgewijs neemt het aantal vrijspraken en technische uitspraken (ZM) en technische sepots (OM) in de periode 2010 tot 2015 toe. In 2010 was nog 13% van de OM- en ZM-afdoeningen betreffende minderjarigen en 16% bij meerderjarigen, een zogeheten VTT-uitspraak, maar in 2014 is dit opgelopen tot, respectievelijk, 16% en 20%.

Figuur 5.6 Aantal technische sepots (OM), vrijspraken (ZM) en technische uitspraken (ZM) per 1.000 van de betreffende bevolkingsgroep

a 12- tot en met 17-jarigen

b 18- tot en met 22-jarigen

Zie bijlage 3 tabel B5.5 voor de corresponderende cijfers.

Bron: Bevolkingsstatistiek, OBJD

6 Samenvatting en conclusie

André van der Laan (WODC) & Heike Goudriaan (CBS)

In deze Monitor Jeugdcriminaliteit (MJC) zijn de ontwikkelingen in de jeugdcriminaliteit in de periode 1997 tot 2015 onderzocht waarbij met name is ingegaan op de ontwikkelingen in de laatste vijf jaren. In dit slothoofdstuk maken we de balans op. We brengen de bevindingen uit de empirische hoofdstukken samen en proberen duiding te geven aan de ontwikkeling van de jeugdcriminaliteit in Nederland tot aan 2015.
Veel delicten worden niet opgehelderd. Bij het vaststellen van het aantal daders van een delict in een bepaald jaar stuit men steevast op het probleem dat de werkelijke jeugdcriminaliteit en het werkelijk aantal jeugdige daders onbekend is. Voor een dader is er immers van alles aan gelegen om niet bekend te worden. Er zijn diverse methoden om bij benadering zicht te krijgen op de (ontwikkelingen in) jeugdcriminaliteit. Deze bronnen zijn in te delen in enerzijds zelfrapportage van delinquent gedrag door jongeren en anderzijds officiële registraties van politie en justitie. Zelfrapportagecijfers bieden onder andere zicht in het percentage jongeren dat zegt in een bepaalde periode één of meerdere typen delicten te hebben gepleegd. We onderzochten hier de prevalentie van zelfgerapporteerd daderschap over het voorafgaande jaar.
Politiestatistieken bieden onder meer inzicht in jeugdige verdachten en de misdrijven waarvan ze worden verdacht. Met justitiestatistieken krijgen we grip op jongeren tegen wie het OM strafvervolging noodzakelijk achtte en tegen wie een strafzaak is afgedaan, hier de strafrechtelijke daders genoemd. De bronnen bieden elk zicht op hun eigen deel van de jeugdige daderpopulatie. Grofweg kunnen we stellen dat daarin sprake is van een oplopende ernst en frequentie van het delinquente gedrag. Om de ontwikkelingen over de tijd te beschrijven gebruiken we in de MJC de volgende indicatoren:(a) zelfgerapporteerd daderschap, (b) geregistreerde verdachten, (c) strafrechtelijke daders en (d) afdoeningen op het niveau van politie, OM en ZM. In de aanpak van (jeugd)criminaliteit staat voor het ministerie van VenJ een persoonsgerichte benadering centraal. Daarom zijn de eerste drie indicatoren op persoonsniveau gemeten. Hierdoor wordt bij benadering duidelijk welk deel van de jongeren in een bepaald jaar zegt (een of meerdere) delicten te hebben gepleegd en welk deel van de jongeren met politie en justitie in aanraking is gekomen vanwege een misdrijf (overtredingen zijn wegens gebrekkige registratie niet meegenomen). In deze MJC gaat het om personen die delicten rapporteren, verdachte zijn van een misdrijf of strafrechtelijk dader. We hebben het niet over het aantal delicten dat door deze mensen is gepleegd. Bij de afdoeningen tellen we de afdoeningen (gecorrigeerd voor bevolkingsontwikkelingen). Om de ontwikkelingen over de tijd goed te kunnen duiden, is rekening gehouden met de bevolkingsontwikkelingen in de betreffende groepen. Immers als zich over de tijd veranderingen voordoen bijvoorbeeld in het aantal jonge mannen dan zal het niveau van de criminaliteit daar ook op reageren.

Zoals gezegd, maken we in dit hoofdstuk de balans op van de bevindingen uit de hoofdstukken 2 tot en met 5 en proberen we duiding te geven aan de ontwikkelingen die we signaleren. In paragraaf 6.2 vatten we beknopt de langetermijnontwikkelingen over de periode 1997 tot 2015 samen. Vervolgens gaan we in paragraaf 6.3 uitgebreid in op de ontwikkelingen die zich in de laatste vijf jaren hebben voorgedaan, 2010 tot 2015. In beide paragrafen beschrijven we de ontwikkelingen onder drie leeftijdsgroepen van jeugdigen; twaalfminners (10- en 11-jarigen), minderjarigen (12- tot en met 17-jarigen) en jongvolwassenen (18- tot en met 22-jarigen).

Nieuw in deze MJC is dat we ook expliciet kijken naar wat bekend is over onlinecriminaliteit onder Nederlandse jeugdigen. Omdat voor dergelijke type delicten nog weinig te zeggen is over ontwikkelingen in de tijd en gegeven de beperkte informatie die erover is in de officiële registraties, beschrijven we de onlinedelicten apart (paragraaf 6.4). Tot slot volgt een algemene conclusie (paragraaf 6.5). We beginnen het hoofdstuk met de mogelijkheden en beperkingen van de door ons gebruikte statistieken (paragraaf 6.1). Ondanks de kanttekeningen die we bij de gebruikte methoden plaatsen, stellen we voorop dat de combinatie van deze onafhankelijke bronnen op dit moment de best beschikbare methode is om uitspraken te doen over (de ontwikkelingen in) jeugdcriminaliteit in Nederland.

6.1 Mogelijkheden en beperkingen van de gebruikte bronnen

Om de ontwikkelingen in jeugdcriminaliteit in Nederland te beschrijven is in dit onderzoek gebruikgemaakt van diverse bronnen: zelfrapportagecijfers, politie- en justitiestatistieken. We hebben slachtofferenquêtes niet gebruikt. Deze bieden niet de mogelijkheid om de leeftijd van de dader te onderscheiden. Slachtofferschapenquêtes bieden dus wel mogelijkheden om ontwikkelingen in de totale criminaliteit te onderzoeken, maar niet om trends onder jeugdige daders te bestuderen.
De in dit rapport gebruikte bronnen kennen ieder hun eigenlijk mogelijkheden en beperkingen. Zonder de intentie om volledig te zijn, vermelden we hier (evenals in eerdere MJC rapportages) enkele belangrijke kanttekeningen die van belang zijn om de ontwikkelingen in de jeugdcriminaliteit te kunnen duiden.

Politie- en justitiestatistieken
Politie- en justitiestatistieken geven een beeld van de ontwikkelingen onder de totale populatie van jeugdige verdachten en strafrechtelijke daders. Ook de misdrijven van de verdachten die bij de politie bekend zijn geworden en waaraan een vervolg is gegeven zijn in deze statistieken terug te vinden (alhoewel de werkelijke aantallen daarvan onvoldoende goed worden geregistreerd), evenals de afdoeningen die vervolgens zijn opgelegd door Halt, OM of ZM. Politie- en justitiecijfers worden continu bijgehouden. Dit biedt de mogelijkheid om (zij het met enige vertraging) jaarlijks de stand van zaken weer te geven over de totale populatie van bekende verdachten en strafrechtelijke daders van een misdrijf en de afdoeningen tegen deze daders. De politiebronnen waarin in deze MJC gebruik is gemaakt zijn het HKS en BVH, de gebruikte justitiebron is de OBJD.
Er zijn enkele kanttekeningen te plaatsen bij politie- en justitiestatistieken, waardoor de statistieken een onvolledig beeld geven van de werkelijk (door jeugdigen) gepleegde misdrijven. In het proces van het plegen van een misdrijf tot aan de bestraffing van de dader vinden meerdere selecties plaats (Elffers, 2003; Van Kerckvoorde, 1995; zie ook hoofdstuk 1). Er kan een onderscheid worden gemaakt naar delicten met en zonder slachtoffer. Slachtoffers melden niet alle ondervonden delicten (Goudriaan, 2006) en niet alle delicten worden gesignaleerd. Slechts een deel van de gepleegde delicten wordt bekend bij de politie (naar schatting betreft dit jaarlijks ongeveer een derde) en daarin is variatie naar type misdrijf (vermogen vaker dan geweld – met uitzondering van moord - en vernieling). Van de door slachtoffers ondervonden delicten is in 2014 bijna vier op de tien bij de politie gemeld en van bijna drie op de tien is aangifte gedaan.
De meldings- en aangiftebereidheid van onlinecriminaliteit, zoals identiteitsfraude, koop- en verkoopfraude via internet of hacken is nog lager (Kloosterman, 2015). Slachtofferschap van hacken wordt het minst vaak gemeld (in 2014 door een op de vijf slachtoffers) en in nog geen 2% van de gevallen wordt aangifte gedaan. Slachtofferschap van koop en verkoopfraude wordt vaker gemeld bij de politie (in 2014 door een kwart) en door een op de vijf slachtoffers wordt aangifte gedaan.

Ook als delicten bekend zijn geworden bij de politie vindt er binnen de strafrechtsketen een filtering plaats. Een aanzienlijk deel van de bekende delicten wordt niet opgehelderd. De ophelderingspercentages (het percentage geregistreerde misdrijven waarbij een dader bekend is geworden) verschillen ook nog eens per type misdrijf. De hoogste ophelderingspercentages zijn er voor delicten die door de politie zelf worden opgespoord zoals drugs- en wapendelicten, gevolgd door geweldsdelicten. Vandalisme en vermogensmisdrijven kennen al jaren de laagste ophelderingspercentages (Eggen & Kessels, 2013). Tussen 2005 en 2014 schommelde het totale ophelderingspercentage rond de 25% (Kessels & Verkleij, 2015). Het is niet bekend hoe groot de ophelderingspercentages zijn van cyber- en gedigitaliseerde criminaliteit.
Ook leiden niet alle registraties als verdachte ook tot een aanhouding en vervolging in het strafrechtelijke circuit. Een deel van de processen verbaal van aangehouden verdachten wordt vervolgens afgedaan door Halt en een ander deel door OM of ZM. Daarbij blijkt ook een deel van de zaken te worden geseponeerd vanwege onvoldoende bewijs (technisch sepot) of omdat het OM vervolging niet opportuun acht (beleidssepots).
Naast de selecties binnen de keten kunnen ook andere factoren gevolgen hebben voor de cijfers in politie- en justitieregistraties. Het gaat dan bijvoorbeeld om (veranderingen in) prioriteiten in de opsporing van daders van bepaalde type misdrijven, de werkwijze van de politie of veranderingen in registratiesystemen.
Kortom, we kunnen politie- en justitiestatistieken kenmerken als productiecijfers die afhankelijk zijn van aanlevering van informatie door slachtoffers en van inzet en prioritering van de betrokken instanties in het opsporen en vervolgen van (jeugdige) verdachten en berechten van (jeugdige) daders. Als de selecties die plaatsvinden stabiel zijn over de tijd dan heeft dat weinig effect op de ontwikkelingen. Helaas is dat niet het geval. Zo blijkt tussen 2005 en 2015 het ophelderingspercentage wel stabiel (Kessels & Verkleij, 2015), maar neemt de meldings- en aangiftebereidheid af (Akkermans & Kessels, 2015).

Zelfrapportagecijfers van delictgedrag

Gegeven de kanttekeningen die te plaatsen zijn bij politie- en justitiestatistieken is in dit onderzoek ook gebruikgemaakt van een bron die niet afhankelijk is van inzet of prioriteiten van ketenpartners van het ministerie van VenJ, namelijk zelfrapportage van delinquent gedrag. Het voordeel van zelfrapportage is dat hiermee ook voor een deel zicht is op delicten en daders die niet bij de politie bekend zijn geworden.
Zelfrapportage van delinquent gedrag heeft echter ook diverse beperkingen. Ten eerste wordt voor zelfrapportage slechts een (klein) deel van de jeugdige populatie ondervraagd. Doordat er een steekproef wordt gebruikt ontstaat er onnauwkeurigheid in de schatting van het percentage jeugdige daders (dat is de reden waarom we bij de percentages betrouwbaarheidsintervallen rapporteren). Ook weigert een deel van de jongeren in de steekproef mee te werken aan het onderzoek. De nonrespons is in de MZJ-metingen relatief laag. Belangrijker is de vraag in hoeverre sprake is van selectiviteit. In alle MZJ-metingen is enige selectiviteit in de nonrespons: jongeren van Marokkaanse en Turkse herkomst weigeren vaker mee te doen aan het onderzoek dan jongeren uit andere hier onderscheiden herkomstgroepen; en jongvolwassenen weigeren vaker dan minderjarigen. Door herweging op achtergrondkenmerken is de onderzoeksgroep representatief gemaakt, maar het feit blijft dat bepaalde groepen licht ondervertegenwoordigd zijn. Hierbij merken we ook op dat met name jongeren die met de politie in aanraking zijn geweest relatief vaker in de nonresponsgroep blijken te zitten (Weijters & Van der Laan, aankomend).
Ten tweede wordt in een zelfrapportagevragenlijst maar naar een beperkt aantal delicten gevraagd. Zelfrapportage heeft dus niet zoals politie- of justitiestatistieken

betrekking op het hele scala van mogelijke delicten. Het gaat bij zelfrapportage vooral om de lichte en frequent voorkomende delicten.
Een derde beperking is dat uit studies blijkt dat bij sommige groepen jongeren vaker sprake is van onderrapportage over delinquent gedrag en bij andere groepen weer sprake is van overrapportage. Eerder onderzoek is hierover niet eenduidig. Sommigen vinden dat jongeren uit bepaalde herkomstgroepen, met name jongeren van Marokkaanse herkomst, in zelfrapportage studies vaker geneigd zijn tot onderrapportage (Batenburg-Eddes et al., 2012; Junger, 1989; Stevens et al., 2003), terwijl anderen dit niet vinden (Zeijl, 2002; Junger-Tas et al., 2003). Andere studies laten weer een overrapportage zien door jongeren uit andere herkomstgroepen, zoals onder Surinaamse of Antilliaanse jongeren (Junger-Tas et al., 2003).
Een beperking die zowel de zelfrapportage- als de politiestatistiek treft is dat de zogenoemde 'onzichtbare jongeren' (ofwel de jongeren die niet zijn ingeschreven in de gemeentelijke basisadministratie) buiten beschouwing blijven. Het gaat dan bijvoorbeeld om illegalen en toeristen (zie ook hoofdstuk 3). De ontwikkelingen die zich onder deze groep 'onzichtbare jeugdigen' voordoen signaleren we dus niet in de zelfrapportagecijfers en politiestatistiek.

Combinatie van bronnen

Het gebruik van een combinatie van bronnen, zowel zelfrapportagecijfers als politie- en justitiestatistieken, waarvan over al een langere periode gegevens worden verzameld is op het moment de beste mogelijkheid om ontwikkelingen in de jeugdcriminaliteit in beeld te brengen. Beide type bronnen bieden zicht op een deel van de criminaliteit en vullen elkaar aan. Zelfrapportagecijfers zijn onafhankelijk van selecties, prioriteiten en werkwijzen van instanties. Het gaat hierbij om de veelvoorkomende minder ernstige vormen van criminaliteit waarvan een groot deel niet onder de aandacht is gekomen van de politie. Politie- en justitiestatistieken bieden zicht op de totale populatie van bekende verdachten en strafrechtelijke daders. Het gaat daarbij vooral om de minder frequent voorkomende, ernstiger vormen van criminaliteit.
Ondanks dat we gebruikmaken van verschillende typen databronnen, laten de beperkingen zien dat het van belang is te zoeken naar nieuwe mogelijkheden om delictgedrag van jeugdigen in beeld te brengen of naar indicatoren die sterk voorspellend zijn voor delictgedrag. Digitalisering en de daarmee gepaard gaande nieuwe technologieën bieden misschien ook nieuwe mogelijkheden. We denken daarbij niet alleen aan het op een andere wijze bevragen van jongeren, bijvoorbeeld via een internetbevraging of het gebruiken van meer geavanceerde meettechnieken bij zelfrapportage (zoals de 'randomized response' techniek). Er kan ook worden gedacht aan het analyseren van sociale media berichten die jeugdigen op twitter, snapchat, whatsapp of andere internetfora plaatsen (denk bijvoorbeeld aan de analyses van de twitterberichten van de rellen die ontstonden bij de project X gebeurtenissen; zie Gerber, 2014) of van 'gedragingen' (aan of verkopen van producten) via internetfora of het Dark Web. In hoeverre deze informatie goed beschikbaar is, is onduidelijk ook omdat (sommige) gegevens niet openbaar zijn en vergankelijk zouden kunnen zijn. Daarnaast bieden smartphones steeds meer mogelijkheden om gedrag en beweging te meten of om gebeurtenissen te fotograferen. En er zijn steeds meer apps beschikbaar om onderdelen van leefstijlen te meten in combinatie met andere informatie die door een smartphone worden vastgelegd. Zo is er al onderzoek gedaan naar het gebruik van de sensoren van smartphones om indicatoren te meten die sterk voorspellend zijn voor stress (Muaremi, Arnich & Truster, 2013) of die wijzen op symptomen van depressie (Saeb et al., 2015). Dergelijk onderzoek staat echter nog wel in de kinderschoenen en het is de vraag of en zo ja welke methoden bruikbaar zijn om crimineel gedrag van jeugdigen te meten.
Hoewel het een illusie blijft ooit die bron te ontdekken die alle (jeugd)criminaliteit

valide en betrouwbaar meet, is het wel van belang te zoeken naar nieuwe mogelijkheden.

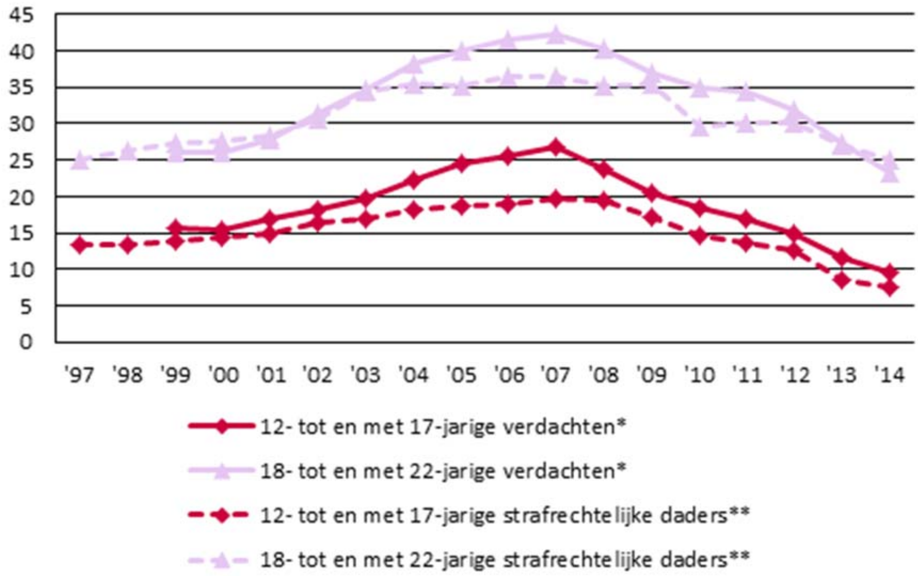
In de volgende paragraaf gaan we nader in op de bevindingen in deze MJC.

6.2 Langetermijnontwikkelingen (1997 tot 2015)

Het aandeel verdachten en strafrechtelijke daders piekt rond 2007 en daalt vervolgens

In figuur 6.1 worden de ontwikkelingen voor 1997 tot 2015 gegeven voor de aangehouden verdachten en strafrechtelijke daders (zie ook hoofdstukken 3 en 4). In de periode 1997 tot 2015 laat de geregistreerde jeugdcriminaliteit eerst een stijging zien tot aan 2007 gevolgd door een daling in de jaren erna. Een vergelijkbare trend is zichtbaar bij de volwassenen van 23 jaar en ouder (niet getoond in de figuur; zie hoofdstuk 3).
Ten opzichte van het piekjaar 2007 is de procentuele daling in het aantal verdachten per 1.000 leeftijdgenoten onder de 12- tot en met 17-jarigen 64%, onder de 18- tot en met 22-jarigen 45% en onder de volwassenen van 23 jaar en ouder 32%. De procentuele daling in het aantal strafrechtelijke daders per 1.000 leeftijdgenoten is onder de minderjarigen en jongvolwassenen respectievelijk 61% en 31%.

Figuur 6.1 Langetermijnontwikkelingen jeugdige aangehouden verdachten en strafrechtelijke daders, per 1.000 leeftijdgenoten

* Bij de verdachten gaat het om door de politie aangehouden verdachten van een misdrijf die zijn ingeschreven in de GBA, exclusief niet-ingezetenen (o.a. vreemdelingen en toeristen). Verder zijn de cijfers voor 2014 voorlopige cijfers.

** Bij strafrechtelijke daders betreft het alle daders van een misdrijf tegen wie het OM strafvervolging zinvol achtte, inclusief niet-ingezetenen.

Zie bijlage 3 tabellen B3.1 en B4.1 voor de corresponderende cijfers.

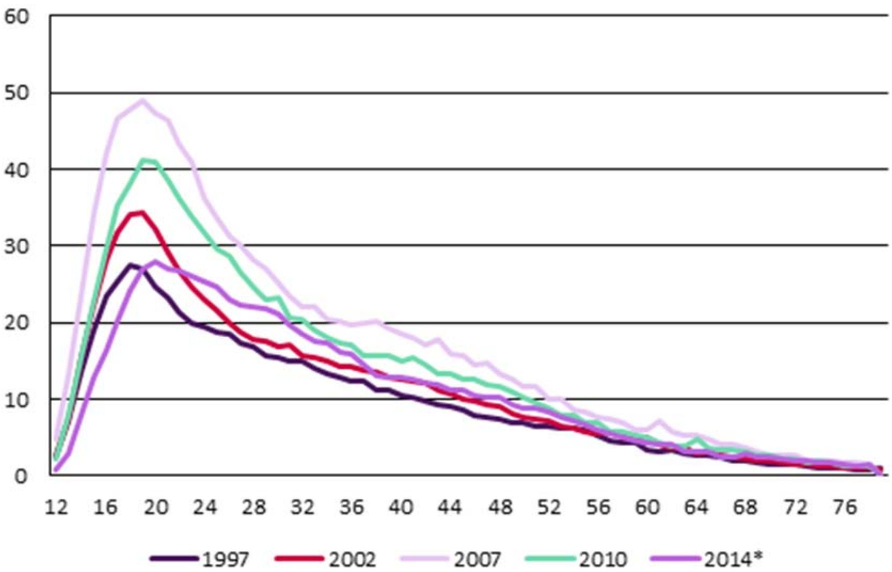
Bron: HKS/SSB, CBS, OBJD, WODC

Afname onder alle leeftijdsgroepen

De ontwikkelingen die zich onder de jeugdigen voordoen staan niet op zichzelf. Ook onder de totale volwassenenpopulatie zien we eerst een toename in het aandeel verdachten, gevolgd door een daling vanaf ongeveer 2008. In figuur 6.2 geven we

voor enkele jaren in de periode 1997 tot 2015 een age-crime curve (deze figuur is niet eerder in het rapport gegeven). Te zien is dat onder alle leeftijdsgroepen het aandeel aangehouden verdachten tussen van 1997 toeneemt tot aan het piekjaar 2007. Vanaf dat jaar daalt het aandeel verdachten per leeftijd onder alle groepen. Opvallend is wel dat onder de jeugdigen de daling sterker is dan onder de andere leeftijdsgroepen. Anders gezegd de afname in het aandeel verdachten per leeftijd verloopt bij de oudere volwassenen geleidelijker dan bij de jeugdigen. Ook is te zien dat de piek in de loop van de jaren minder stijl is geworden. In de laatste meting van 2014 lijkt de afname in het aandeel verdachten vanaf de piekleeftijd van twintig jaar veel geleidelijker dan bijvoorbeeld het geval was in 2007.

Figuur 6.2 Age-crime curve voor de jaren 1997, 2002, 2007, 2012 en 2014 van aangehouden verdachten, per 1.000 leeftijdsgenoten

* Voorlopige cijfers.

Zie bijlage 3 tabel B6.1 voor de corresponderende cijfers.

Bron: HKS / CBS Statline

6.3 Kortetermijnontwikkelingen (2010 tot 2015)

In de MJC richten we ons meer specifiek op de ontwikkelingen die zich in de laatste vijf jaren van de meting hebben voorgedaan. We beschrijven de ontwikkelingen voor de drie leeftijdsgroepen afzonderlijk.

6.3.1 Twaalfminners (10- en 11-jarigen)

Omdat jongeren beneden de twaalf jaar strafrechtelijk niet aansprakelijk zijn, zijn er landelijk (nog) geen betrouwbare registraties bij politie of justitie van hun regelovertredend gedrag. Alleen op basis van zelfrapportage gegevens hebben we inzicht in het regelovertredend gedrag van deze groep jongeren. Voorop gesteld is dat het aannemelijk is dat het regelovertredende gedrag van deze groep, zoals ze dat melden in zelfrapportages, minder ernstig is dan jongeren in de oudere leeftijdsgroepen. Dat gaat dan met name op voor geweldsincidenten als ze die al rapporteren (Van der Laan et al., 1997; Van der Laan et al., 2008). Daarbij komt dat frequent en ernstig regelovertredend gedrag bij twaalfminners zeldzaam is en dat dergelijk

gedrag in de meeste gevallen beperkt zal blijven tot een enkele keer (Van Domburg, 2009; Van der Laan et al., 2008). Eerder onderzoek laat zien dat slechts een klein deel van de twaalfminners in aanraking komt met de politie omdat ze zich misdragen. Naar schatting gaat het om nog geen 1% van de twaalfminners (Van Domburgh, 2009).

De belangrijkste bevindingen over zelfgerapporteerd daderschap door 10- en 11-jarigen zijn als volgt.

Het percentage zelfgerapporteerd daderschap bij 10- en 11-jarigen verandert niet in de periode 2010 tot en met 2015
In 2015 rapporteert één op de vijf 10- en 11-jarigen dat ze in de afgelopen twaalf maanden een delict hebben gepleegd. Hoewel het percentage iets hoger is dan in 2010, is het verschil met de eerdere metingen niet statistisch significant. Het gaat bij de 10- en 11-jarigen vooral om lichte feiten, zoals iemand slaan zonder verwonding, diefstal van producten goedkoper dan € 10 uit een winkel of iets van iemand anders beschadigen.

De prevalenties van de afzonderlijke delicten zijn stabiel over de tijd; alleen zelfgerapporteerde kleine winkeldiefstal neemt bij meisjes en autochtonen toe
De prevalenties van de afzonderlijke delicten schommelen enigszins over de tijd, maar de verschillen tussen de jaren zijn statistisch niet significant. De uitzondering betreft diefstal uit winkels van spullen goedkoper dan € 10, daarbij is een lichte stijging te zien ten opzichte van 2010. Deze toename komt voor rekening van meisjes.

Bij de twaalfminners wordt het verschil in zelfgerapporteerd daderschap tussen jongens en meisjes kleiner
Over de tijd zien we het verschil in prevalentie van zelfgerapporteerd daderschap tussen jongens en meisjes afnemen. Waar in 2005 bijna twee keer zoveel jongens als meisjes rapporteerden dat ze één (of meerdere) delicten hebben gepleegd, was dat in 2015 nog maar anderhalf keer zoveel.

De prevalenties van zelfgerapporteerd daderschap onder autochtone en allochtone twaalfminners verschillen niet van elkaar
In alle drie de MZJ-metingen zijn geen significante verschillen tussen autochtone en allochtone jongeren in de prevalentie van zelfgerapporteerd daderschap. Het is niet duidelijk of er wel verschillen zijn tussen verschillende minderheidsgroepen omdat vanwege de kleine aantallen in 2005 en 2015 uitsplitsen niet mogelijk is.

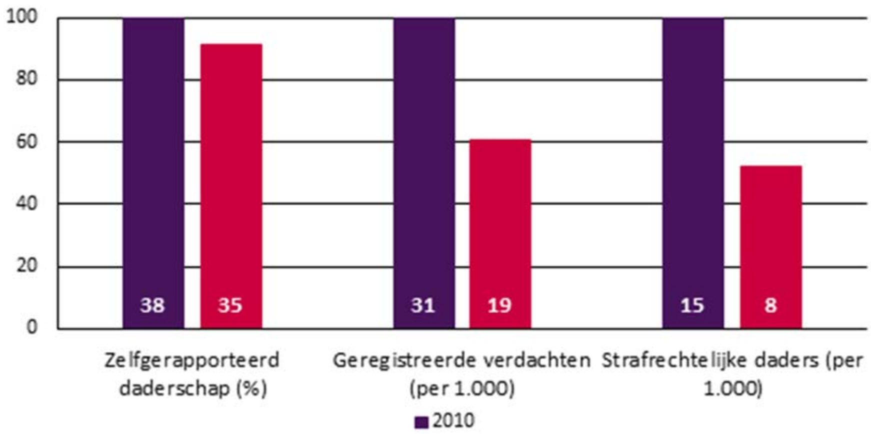
6.3.2 Minderjarigen (12- tot en met 17-jarigen)

Voor de groep jeugdigen in de leeftijd 12 tot en met 17 jaar kunnen we op basis van alle drie de bronnen (zelfrapportage-, politie- en justitiestatistieken) uitspraken doen over de ontwikkelingen die we in deze leeftijdsgroep signaleren.

In de periode 2010 tot 2015 is sprake van een daling in zelfgerapporteerd (offline) daderschap, geregistreerde verdachten en strafrechtelijke daders
Zelfrapportagecijfers en politie- en justitiestatistieken laten in de periode 2010 tot 2015 een daling zien in respectievelijk de relatieve aantallen jeugdige zelfgerapporteerde daders, geregistreerde verdachten en strafrechtelijke daders. Uit politie- en justitiestatistieken blijkt dat in de periode 2010 tot 2015 de jaarlijkse daling continueert die in 2008 is ingezet.

De sterkte van de daling onder minderjarigen verschilt per bron
De sterkte van de daling verschilt per bron. In figuur 6.3 geven we de cijfers per bron voor 2010 en 2014. Te zien zijn de procentuele daling (in indexcijfers weergeven met balken) en de aandelen zelfgerapporteerde en strafrechtelijke daders en geregistreerde verdachten (de cijfers in de balken). Als we de jaren 2010 en 2014 vergelijken dan blijkt dat de prevalentie van zelfgerapporteerde daders onder de minderjarigen met ruim 9% is afgenomen (van 38% naar 35%). Uit de politiestatistieken blijkt dat het aantal geregistreerde verdachten per 1.000 minderjarigen procentueel is afgenomen met 39% (van 31 naar 19 per 1.000 minderjarigen) en uit de justitiestatistieken blijkt dat onder minderjarigen het aandeel strafrechtelijke daders is afgenomen met 48% (van 15 naar 8 per 1.000 minderjarigen).

Figuur 6.3 Ontwikkelingen in het aandeel zelfgerapporteerd daderschap, geregistreerde verdachten en strafrechtelijke daders in de periode 2010-2015 (indexcijfers 2010=100)

Zie bijlage 3 tabel B6.2 voor de corresponderende cijfers.
Bron: HKS, CBS; MZJ; OBJD, WODC

De algemene daling doet zich voor in de meeste delictcategorieën; exclusief drugsdelicten, maar die komen nauwelijks voor onder minderjarigen
Uit zelfrapportage, politie- en justitiestatistieken blijkt dat de afname zich voordoet in de meeste delictcategorieën, zoals geweld, vermogen en vernieling en openbare orde delicten. Zowel zelfrapportage- als politiestatistieken laten over de tijd nauwelijks verandering zien in het aandeel minderjarigen dat betrokken is bij drugsdelicten. Uit de cijfers blijkt ook dat minderjarigen nauwelijks betrokken zijn bij het plegen van drugsdelicten.

De algemene daling van 2010 tot 2015 doet zich voor bij jongens; bij meisjes neemt alleen het relatieve aantal geregistreerde verdachten en strafrechtelijke daders af
Onder de minderjarige jongens blijkt van 2010 tot 2015 een afname in zelfgerapporteerd daderschap, geregistreerde verdachten en strafrechtelijke daders. De daling bij zelfgerapporteerd daderschap (een afname van 13%) is minder sterk dan bij geregistreerde verdachten en strafrechtelijke daders (respectievelijk een afname van 39% en 48%). De afname in het relatieve aantal strafrechtelijke daders (het aantal strafrechtelijke daders per 1.000 leeftijdgenoten) vlakt sinds 2013 wel af.
Het beeld dat we uit de verschillende bronnen krijgen over de trends onder de meisjes is minder eenduidig. Het verschil tussen de jaren in de prevalentie van zelfgerapporteerd daderschap is statistisch niet significant (hoewel er wel een dalende

trend is). Dit kan komen door de kleine aantallen zelfgerapporteerde daders onder meisjes. Uit politie- en justitiestatistieken blijkt wel een sterke daling onder meisjes (ten opzichte van 2010 een procentuele afname van respectievelijk 42% en 49%). Het aandeel verdachten onder de meisjes neemt over de jaren continu af. Het aandeel strafrechtelijke daders onder de meisjes daalt sterk tot 2013 en vlakt vervolgens af, evenals bij de jongens.

Er is nauwelijks een verschil tussen autochtonen en allochtonen in zelfgerapporteerd daderschap, terwijl er grote verschillen zijn tussen herkomstgroepen in geregistreerde verdachten

De prevalentie van zelfgerapporteerd daderschap in 2015 verschilt tussen autochtonen en allochtonen statistisch niet significant van elkaar (respectievelijk 34% en 38%). Uit de politiestatistieken blijkt een forse oververtegenwoordiging van bepaalde allochtone herkomstgroepen. Met name jongeren van Antilliaans/Arubaanse en Marokkaanse herkomst zijn oververtegenwoordigd als geregistreerde verdachte van een misdrijf (hun aandeel is bijna vijf keer zo hoog als die van autochtone jongeren).

De daling van 2010 tot 2015 doet zich voor bij autochtone minderjarigen; uit politiestatistieken blijkt ook een daling bij diverse allochtone herkomstgroepen

Het is alleen mogelijk een onderscheid te maken tussen herkomstgroepen op basis van zelfrapportage en politiestatistieken. Er is een afname in zelfgerapporteerd daderschap onder autochtone, maar niet onder allochtone minderjarigen. Het is niet mogelijk uit te splitsen naar diverse herkomstgroepen door kleine aantallen. Politiestatistieken laten een afname zien bij alle onderscheiden herkomstgroepen. Ofwel het relatieve aantal verdachten neemt af, ongeacht de herkomstgroep.

De afname in geregistreerde verdachten onder minderjarigen is ongeacht individuele of gezinskenmerken

De koppeling van de politiestatistieken van CBS aan het SSB maken het mogelijk om ook de ontwikkelingen in geregistreerde verdachten te bekijken voor diverse achtergrondkenmerken. Daaruit blijkt dat de afname in geregistreerde verdachten geldt ongeacht sekse, herkomst, opleidingsniveau, participatie op school of werk, huishoudinkomen of samenstelling van het huishouden.
Bij minderjarigen is binnen alle onderscheidden groepen sprake van een continue jaarlijkse afname, behalve onder minderjarigen die in een instelling wonen. In de vorige MJC constateerden we nog dat het relatieve aantal verdachten onder minderjarigen die in een instelling verblijven een gelijkblijvende trend vertoonde. Nu vinden we over de gehele periode 2010 tot 2015 wel een daling binnen deze groep, maar deze daling is nog steeds zwakker dan in de andere groepen en tussen 2012 en 2013 is zelfs sprake van een kleine toename. Om dit beter te kunnen interpreteren is meer informatie nodig. Zo is het niet duidelijk hoe de woonsituatie van de jongeren in instellingen er precies uitziet en hoe dat in de periode 2010 tot 2015 is veranderd. Het wonen in een instelling is voor een deel van de jongeren ook juist (deels) het gevolg van het plegen van criminaliteit en niet andersom. Onder instellingen vallen tenslotte ook penitentiaire inrichtingen.

De afname is procentueel veelal het sterkst onder sociaaleconomische groepen met de kleinste kans om als verdachte te zijn geregistreerd

Als we kijken naar enkele sociaaleconomische uitsplitsingen zoals opleidingsniveau, participatie school/werk, huishoudinkomen en samenstelling van het huishouden dan blijken de groepen met de kleinste kans om als verdachte te zijn geregistreerd (respectievelijk havo/vwo, schoolgaand of werk, hoog inkomensniveau en thuiswonend in tweeoudergezin) procentueel de sterkste daling te laten zien in de jaren

2010 tot 2015, terwijl de meeste groepen met de grootste kans om als verdachte te zijn geregistreerd (zoals laag inkomensniveau, uitwonend in instelling) procentueel juist de minst sterke afname laten zien (bij wonen in instelling is zelfs sprake van een toename). Dit beeld zien we in grote lijnen ook terug bij de jongvolwassenen (zie paragraaf 6.3.3). Het lijkt erop dat de sterkte van de afname en de kans om volgens deze sociaaleconomische variabelen in aanraking te komen met de politie samenhangen. Hierbij moeten we wel benadrukken dat het om procentuele afnames gaat. De afnames per 1.000 leeftijdsgenoten kan duidelijk verschillen. Als een groep die in 2010 al een kleine kans had op een registratie als verdachte bijvoorbeeld is gedaald van 20 naar 10 per 1.000 en een groep met een grote kans op registratie van 100 naar 70 per 1.000, dan is de procentuele daling respectievelijk 50% en 30%, maar daalt de eerste toch maar 10 op de 1.000 en de tweede maar liefst 30 op de 1.000 leeftijdsgenoten. Dit doet zich bijvoorbeeld voor bij de geconstateerde afname onder minderjarigen in de periode van 2010 tot 2015 binnen de verschillende huishoudsamenstellingen. De afname is met 44%, procentueel het sterkst onder de thuiswonenden in een tweeoudergezin. Per 1.000 van deze minderjarigen is sprake van een afname van 23 in 2010 naar 13 in 2014. Een afname dus van 10 op de 1.000 minderjarigen. Met een procentuele daling van 14%, is de afname het zwakst onder minderjarigen die in een instelling verblijven. Hier gaat het om een relatieve afname van 168 per 1.000 minderjarigen in een instelling in 2010 tot 145 in 2014. Een afname dus van 23 op de 1.000 minderjarigen.

Het relatieve aantal minderjarige verdachten is in alle onderscheiden gemeenten gedaald: verhoudingsgewijs is er wel een toename van minderjarige verdachten woonachtig in de G4

Het absolute en relatieve aantal minderjarige verdachten laat een daling zien ongeacht de woongemeente van de minderjarigen. De sterkte van de afname verschilt wel per woongemeente. In de G4 is in de periode 2010 tot 2015 het aantal minderjarige verdachten per 1.000 leeftijdsgenoten met ongeveer 35% afgenomen. In de overige 21 grote gemeenten zijn er gemeenten bij waarbij het aandeel minderjarige verdachten sterker is afgenomen (Den Bosch, Breda en Maastricht) of minder sterk (Apeldoorn). Een interessante ontwikkeling is dat het aandeel minderjarige verdachten ten opzichte van de totale populatie verdachten in de G4 gemeenten van 2010 tot 2015 is toegenomen. In totaal is in 2014 bijna 22% van alle minderjarige verdachten woonachtig in de G4-gemeenten (Amsterdam, Rotterdam, Den Haag, Utrecht). In 2010 was dit nog minder dan 20%.

Het aantal afdoeningen door het OM en ZM halveert; maar de ZM doet nog wel meer zaken af tegen minderjarigen dan het OM

Het relatieve aantal afdoeningen door het OM en de ZM is tussen 2010 en 2015 gehalveerd. Het OM doet wel minder zaken tegen minderjarigen af dan de ZM (respectievelijk 5,1 en 6,5 afdoeningen per 1.000 minderjarigen). Het beeld wordt wat vertekend door de verdubbeling van beleidssepots. Als we die niet meetellen, is het relatieve aantal afdoeningen door het OM tegen minderjarigen nog sterker afgenomen.

Van 2010 tot 2015 continueert de daling in het aantal afdoeningen met een sanctie door het OM; verhoudingsgewijs zijn er meer strafbeschikkingen, beleidssepots en voorwaardelijke sepots

In de periode 2010 tot 2015 is het relatieve aantal afdoeningen van het OM tegen minderjarigen bijna gehalveerd. De afname komt hoofdzakelijk voor rekening van een daling in de afdoeningen met een sanctie, terwijl afdoeningen zonder een sanctie (sepots; zowel voorwaardelijke als onvoorwaardelijke) juist stijgen. Het (relatieve en absolute) aantal afdoeningen met een sanctie door het OM tegen minderjarigen blijft dalen, met uitzondering van de strafbeschikking. Het relatieve aantal

werkstraffen, leerprojecten en financiële transacties laten in de jaren 2010 tot 2015 een forse afname zien (een afname tussen 75% en 81%). Daarentegen is het relatieve aantal strafbeschikkingen in deze periode bijna verdubbeld en verhoudingsgewijs neemt het aantal voorwaardelijke sepots ook toe. De strafbeschikking heeft een aanzienlijk deel van de financiële transacties vervangen. Kortom, hoewel de OM-afdoeningen tegen minderjarigen overwegend een daling laten zien, is er sprake van een toename in het aantal (beleids- en voorwaardelijke) sepots en strafbeschikkingen. Ten opzichte van het totale aantal afdoeningen zijn deze afdoeningsvormen verhoudingsgewijs dus toegenomen van 2010 tot 2015.

De daling in het aantal afdoeningen met een sanctie door de ZM continueert; verhoudingsgewijs zijn er meer afdoeningen zonder sanctie (technische uitspraken en vrijspraken)

Evenals bij het OM is het relatieve aantal afdoeningen door de rechterlijke macht tegen minderjarigen in de periode 2010 tot 2015 gehalveerd. Zowel de vrijheidsbenemende straffen (jeugddetentie) als maatregelen (PIJ-maatregel) laten een halvering zien in deze periode. De vrijheidsbenemende maatregel GBM laat de sterkste daling zien, maar deze maatregel blijkt nauwelijks te worden opgelegd (zie ook Plaisier & Mol, 2014).

De afdoeningen van de ZM die niet eindigen in een sanctie (technische uitspraken en vrijspraken) laten over de tijd wel een afname zien in absolute en relatieve aantallen, maar de daling is minder sterk dan bij afdoeningen die eindigen in een sanctie. Dat betekent dat er in de loop van de jaren verhoudingsgewijs meer afdoeningen eindigen zonder sanctie. Al in de MJC 2013 constateerden we dat het aantal afdoeningen door de ZM tegen minderjarigen vanaf 2006/2007 daalt, maar dat de aantallen technische uitspraken en vrijspraken verhoudingsgewijs (ten opzichte van het totale aantal ZM afdoeningen in een jaar) licht toenamen. Deze ontwikkeling is in de afgelopen jaren doorgezet.

6.3.3 Jongvolwassenen (18- tot en met 22-jarigen)

In deze MJC is gekozen om ontwikkelingen onder jongvolwassenen in de leeftijd van 18 tot en met 22 jaar te beschrijven. Hiermee wordt aangesloten bij de leeftijdsgroep die volgens het op 1 april 2014 in werking getreden adolescentenstrafrecht ook in aanmerking kan komen voor toepassing van het jeugdstrafrecht. Zelfrapportagegegevens voor deze leeftijdsgroep zijn alleen beschikbaar voor 2015. De uitspraken over ontwikkelingen in de tijd voor deze groep zijn gebaseerd op politie- en justitiegegevens. We hadden in deze MJC ook willen ingaan op enkele ontwikkelingen die gerelateerd zijn aan de invoering van het adolescentenstrafrecht, zoals het aantal keren dat het jeugdstrafrecht is opgelegd aan 18- tot en met 22-jarigen. De registratie daarvan blijkt na invoering van het adolescentenstrafrecht echter nog niet betrouwbaar genoeg om daarover uitspraken te doen. Het WODC verricht momenteel een pilot studie om hier meer grip op te krijgen. De resultaten daarvan worden medio 2016 verwacht.

De piek in de prevalentie van zelfgerapporteerd daderschap treedt op jongere leeftijd op dan bij geregistreerde verdachten

De prevalentie van zelfgerapporteerd daderschap neemt toe met de leeftijd, bereikt een piek tussen het 16^{e} en het 18^{e} levensjaar en daalt vervolgens. De piek in zelfgerapporteerd daderschap treedt iets eerder op dan de piek bij geregistreerde verdachten (zie figuur 1.2). Deze bevinding is in overeenstemming met eerder onderzoek. Een mogelijke verklaring is dat met zelfrapportage vooral de veelvoorkomende delicten worden gemeten en het bij politieregistraties toch om de minder frequente en ernstiger delicten gaat en daders van lichtere feiten relatief vaker buiten beeld blijven. Uit ander onderzoek blijkt dat bij lichtere delicten de piek vaak op

een jongere leeftijd ligt dan bij wat meer ernstige delicten (Ulmer & Steffensmeier, 2014).

Prevalenties van zelfgerapporteerd daderschap van vermogens- en drugsdelicten zijn het hoogst onder jongvolwassenen; rijden onder invloed wordt relatief vaak door jongvolwassenen gerapporteerd
De prevalenties van zelfgerapporteerd daderschap van de jeugddelicten[29] is onder de jongvolwassenen 37%, onder de minderjarigen 35% en onder de twaalfminners 20%. Als we volwassenendelicten (zoals rijden onder invloed en economische delicten) meetellen dan neemt bij jongvolwassenen de prevalentie toe tot 44%. In vergelijking met minderjarigen rapporteren meer jongvolwassenen vermogens- en drugsdelicten. Hoewel gewelds- en vermogensdelicten bij jongvolwassenen nog wel de grootste categorie zijn, rapporteren relatief veel jongvolwassenen het delict 'rijden onder invloed' (14%). Uit politiestatistieken blijkt ook een relatief grote betrokkenheid van jongvolwassenen bij dergelijke verkeersdelicten. Ook anderen signaleerden dit (Donker, 2004; van der Laan et al., 2012). Een mogelijke verklaring hiervoor is dat onder deze groep de mobiliteit groter is dan onder de minderjarigen, onder andere door het bezit van een auto en rijbewijs.

Daling geregistreerde verdachten en strafrechtelijke daders onder jongvolwassenen ongeacht achtergrondkenmerken; met uitzondering van de hoogst gevolgde opleiding
Hoewel de daling onder jongvolwassenen in de periode 2010 tot 2015 over het algemeen minder sterk is, is net als bij de minderjarigen de daling zichtbaar binnen nagenoeg alle onderzochte subgroepen. Hierop is één uitzondering onder de onderzochte kenmerken: bij jongvolwassen geregistreerde verdachten treedt de daling over de periode 2010 tot 2015 niet op onder alle opleidingsniveaus. Het relatieve aantal jongvolwassen verdachten met vmbo als hoogste gevolgde opleiding is over de gehele periode nagenoeg gelijk.
Anders dan bij de minderjarigen, is de daling niet over alle onderzochte subgroepen continu gedurende de periode 2010-2015. Bij geregistreerde verdachten geldt dit, naast de groep met vmbo als hoogst gevolgde opleiding, voor jongvolwassenen met een uitkering (een toename tussen 2012 en 2013) en enkele huishoudsamenstellingen.
Het relatieve aantal jongvolwassen strafrechtelijke daders is in de periode van 2010 tot en met 2012 stabiel, pas daarna zet de daling in. Bij vrouwen treedt de daling zelfs pas in na 2013.

Afname is procentueel veelal het sterkst onder sociaaleconomische groepen met de kleinste kans om als verdachte te zijn geregistreerd
Als we kijken naar enkele sociaaleconomische uitsplitsingen zoals opleidingsniveau, participatie school/werk, huishoudinkomen en samenstelling van het huishouden dan blijken de groepen met de kleinste kans om als verdachte te zijn geregistreerd (respectievelijk hbo/wo, schoolgaand of werk, hoog inkomensniveau en uitwonend samenwonend) procentueel veelal de sterkste daling te laten zien over de periode 2010 tot 2015, terwijl de meeste groepen met de grootste kans om als verdachte te zijn geregistreerd (respectievelijk vmbo, uitkering/overig, laag inkomensniveau, uitwonend in instelling) procentueel juist de minst sterke afname laten zien. Dit beeld zagen we ook bij de minderjarigen. Hierbij moeten we wel benadrukken dat het om procentuele afnames gaat, wat een ander beeld geeft dan de relatieve of absolute daling (zie paragraaf 6.3.2).

---

[29] We verstaan hieronder de delicten die ook in eerdere metingen van de MZJ zijn meegenomen. Het gaat dan om geweld, vermogen, openbare orde en venieling, drugs en wapenbezit. Zie verder hoofdstuk 2.

Onder jongvolwassenen neemt het relatieve aantal verdachten en strafrechtelijke daders onder mannen sterker af dan onder vrouwen: het gat tussen jongvolwassen mannen en vrouwen slinkt verder
Onder de jongvolwassen mannen neemt van 2010 tot 2015 het relatieve aantal verdachten en strafrechtelijke daders sterk af (respectievelijk een afname van 32% en 17%). Onder de vrouwen is deze afname minder sterk (respectievelijk een afname van 25% en 4%). Het verschil tussen de seksen in het relatieve aantal geregistreerde verdachten en strafrechtelijke daders neemt bij de jongvolwassenen tussen 2010 en 2015 wel verder af, dit in tegenstelling tot bij de minderjarigen. In 2010 was het aandeel strafrechtelijke daders onder de mannen bijna vijf keer zo groot als onder de vrouwen (respectievelijk 49 en 10 per 10.000 leeftijdsgenoten), in 2015 is dit afgenomen tot ruim vier keer zo groot (respectievelijk 41 en 9 per 10.000 leeftijdsgenoten).

OM-afdoeningen laten na een initiële toename sinds 2013 weer een daling zien, met uitzondering van (technische en beleids)sepots
Sinds 2007 liet het (relatieve en absolute) aantal afdoeningen door het OM tegen jongvolwassenen een daling zien. In 2010 sloeg deze daling om in een stijging, bereikte een piek in 2012 en daalt vervolgens weer. Deze trend is voor een groot deel het gevolg van de invoering van de strafbeschikking, ook het (absolute en relatieve) aantal strafbeschikkingen laat na 2012 een afname zien. De invoering van de strafbeschikking gaat bij de jongvolwassenen voor een belangrijk deel gepaard met een afname van financiële transacties. Deze toename is een gevolg van het feit dat het OM sinds de Wet OM-afdoening zelf zaken met relatief lichte misdrijven (en overtredingen) mag vervolgen én bestraffen met een strafbeschikking. Zaken met zwaardere misdrijven worden nog steeds door de rechter afgedaan. De strafbeschikking is in 2008 gefaseerd en in 2011 landelijk ingevoerd en laat sindsdien een duidelijke stijging zien. Het is de bedoeling dat transacties uiteindelijk helemaal worden overgenomen door strafbeschikkingen.
Het relatieve aantal beleidssepots tegen jongvolwassenen neemt in de periode 2010 tot 2015 fors toe, na een relatief stabiel aantal in de jaren ervoor. Het relatieve aantal beleidssepots is in 2015 ruim twee keer zo groot als in 2010. Deze stijging geldt ook als we alleen de onvoorwaardelijke beleidssepots tellen. Ook het relatieve aantal technische sepots door het OM laat in deze periode een toename zien en is in 2015 bijna twee keer zo groot als in 2010. Een achtergrond voor de stijging in het relatieve aantal beleidssepots komt door een toename van het aantal voorwaardelijke sepots. Hierbij heeft de Officier van Justitie besloten om de bestraffing met een strafbeschikking onder voorwaarden uit te stellen. Het aantal voorwaardelijke sepots onder jongvolwassenen is toegenomen van 15% in 2010 naar 34% in 2014.

Afdoeningen tegen jongvolwassyenen door de ZM laten jaarlijks een afname zien
De ZM-afdoeningen tegen jongvolwassenen bereikten in 2006 hun hoogtepunt en dalen sindsdien. Ook in de periode 2010 tot 2015 is sprake van een jaarlijkse daling, met ruim eenderde minder afdoeningen door de ZM in 2015 dan in 2010. Hierdoor is opnieuw een laagtepunt in het (relatieve en absolute) aantal afdoeningen door de ZM tegen jongvolwassenen bereikt.
De daling in de periode 2010 tot 2015 doet zich voor bij de meeste afdoeningen met een sanctie. De uitzonderingen hierop zijn de lange vrijheidsstraf (meer dan drie maanden), overige afdoeningen door de ZM en de leerstraf. De laatste twee komen weinig voor maar laten wel een toename zien in deze periode. Het relatieve aantal lange vrijheidsstraffen dat tegen jongvolwassenen wordt opgelegd, is min of meer stabiel over de periode 2010 tot 2015. Met andere woorden, verhoudingsgewijs neemt onder het totale aantal ZM afdoeningen ook het aantal lange vrijheidsstraffen opgelegd tegen jongvolwassenen over de tijd toe.

Opvallend is dat de afdoeningen die niet eindigen in een sanctie zoals een technische uitspraak of vrijspraak, in de periode 2010 tot 2015 min of meer gelijk blijven. Doordat het totale aantal afdoeningen door de ZM daalt, betekent dit dat er verhoudingsgewijs meer uitspraken zijn zonder sanctie. Kennelijk komen er dus relatief meer zaken van jongvolwassenen voor de rechter waarbij het om wat voor reden dan ook niet mogelijk is het bewijs rond te krijgen of waarbij de jongvolwassene in de ogen van de rechter niet de dader is geweest.

6.4 Onlinecriminaliteit

Onlinedelicten kunnen worden onderscheiden in cyber- en gedigitaliseerde delicten. In het eerste geval gaat het om feiten waarbij de ICT doelwit is zoals hacken of het versturen van DDoS-aanvallen. In het tweede geval gaat het om traditionele delicten die online worden gepleegd zoals onlinebedreiging of het niet leveren van spullen die via een webwinkel zijn gekocht maar wel betaald. In deze MJC is voor het eerst ook uitgebreid onderzoek gedaan naar de mate waarin jongeren betrokken zijn bij onlinedelicten: *cyber*- en *gedigitaliseerde* delicten. Zowel op basis van zelfrapportage als op basis van politie- en justitiestatistieken is nagegaan in hoeverre jongeren hierbij betrokken zijn.

Politie- en justitiestatistieken bieden weinig informatie over het aantal jeugdige verdachten en strafrechtelijke daders van onlinecriminaliteit
Politie- en justitiestatistieken leveren ons op dit moment op landelijk niveau weinig informatie over het aantal jeugdigen dat respectievelijk als verdachte of strafrechtelijke dader betrokken is bij een cyber- of gedigitaliseerd misdrijf. Hierbij merken we op dat het onderscheid dat we maken tussen online- en offlinedelicten, niet als zodanig is te maken bij de registratie van delicten in de politiestatistiek. De wijze waarop delicten in de registratiesystemen van de politie worden geregistreerd maakt het aannemelijk dat een deel van de onlinedelicten verborgen blijft omdat deze als een traditionele offlinevariant wordt geregistreerd waarbij mogelijk wel wordt gespecificeerd dat de modus operandi via ICT plaatsvond. Met name de gedigitaliseerde delicten betreffen traditionele delicten waarbij gebruik is gemaakt van ICT. Hier is het probleem de onmogelijkheid om de modus operandi systematisch in de politiestatistieken op te nemen om zodoende een landelijk beeld te genereren. Het is dus denkbaar dat een deel van de delicten waarvan jeugdigen worden verdacht al cyber- of gedigitaliseerde delicten betreffen (zie hierover ook Montoya et al., 2013, die dossiers bij een politieregio in Nederland hebben onderzocht). Dat kunnen we op basis van de landelijk beschikbare bronnen niet vaststellen. Justitiestatistieken bieden nauwelijks meer houvast. Hoewel we op basis van wetsartikelen wel kunnen achterhalen welke feiten als cyber- en gedigitaliseerde delicten zijn geregistreerd, is het aantal verdachten in de observatieperiode zeer klein.

Het percentage jongeren dat zegt onlinedelicten te plegen is het hoogst onder de minderjarigen
In de MZJ-2015 zijn vijf vragen gesteld over cyberdelicten (delicten waarbij de ICT-structuur doelwit is) en zes vragen over gedigitaliseerde delicten (traditionele delicten die online worden gepleegd). Het percentage jongeren dat rapporteert in het afgelopen jaar betrokken te zijn geweest bij een onlinedelict is het hoogst onder de 12- tot en met 17-jarigen, gevolgd door de 18- tot en met 23-jarigen en het laagst onder de 10- en 11-jarigen (respectievelijk 31%, 28% en 10%).
De percentages liggen hoger dan blijkt uit eerder onderzoek (zie Zebel et al., 2014, 2015). Deels kan dit verklaard worden doordat in de MZJ meer vragen over onlinedelicten zijn gesteld. Daarnaast is de MZJ ook een landelijk dekkende steekproef,

waar de andere studies zich vooral beperkt hebben tot specifieke groepen jongeren (scholieren of studenten).

Minderjarigen vaker betrokken bij gedigitaliseerde delicten, jongvolwassenen vaker bij cyberdelicten
Minderjarigen rapporteren vaker betrokken te zijn bij gedigitaliseerde dan bij cyberdelicten (respectievelijk 22% en 17%). Jongvolwassenen rapporteren daarentegen vaker betrokkenheid bij cyber- dan bij gedigitaliseerde delicten (respectievelijk 22% en 14%). De grotere betrokkenheid van minderjarige bij gedigitaliseerde delicten dan cyberdelicten, sluit ook aan bij hun online-activiteiten waaronder sociaal media gebruik. Voor diverse vormen van gedigitaliseerde delicten zijn sociale media een belangrijk vehikel. Onderzoek naar de tijdsbesteding van tieners laat zien dat zij in vergelijking met andere leeftijdsgroepen vaker met sociale online-activiteiten bezig zijn (Sonck & de Haan, 2015).

6.5 Conclusie

In deze MJC hebben we de ontwikkelingen die zich voordoen in de jeugdcriminaliteit op basis van diverse bronnen en indicatoren onderzocht. Hoewel deze bronnen hun mogelijkheden en beperkingen kennen, bieden ze op dit moment de meest complete informatie over ontwikkelingen in de tijd. In deze slotparagraaf gaan we in op enkele opvallende ontwikkelingen die we in deze meting van de MJC signaleren. De MJC is niet bedoeld om ontwikkelingen te verklaren. Wel worden enkele relevante ontwikkelingen nader geduid en in een bredere context geplaatst.

6.5.1 Zeven signaleringen over de jeugdcriminaliteit in Nederland

De algemene daling in de jeugdcriminaliteit (in termen van aandelen zelfgerapporteerde daders, verdachten en strafrechtelijke daders onder jeugdigen) ingezet in 2008 continueert ook in de jaren 2010 tot 2015
Afgaande op de verschillende bronnen die we hier gebruiken met elk hun eigen indicatoren om jeugdcriminaliteit te meten, kunnen we constateren dat in de periode 2010 tot 2015 sprake is van een daling in de jeugdcriminaliteit (in termen van aandelen zelfgerapporteerde daders, verdachten en strafrechtelijke daders onder jeudigen). De afname is een continuering van de daling die in Nederland in 2008 is ingezet. De daling in jeugdcriminaliteit door minderjarigen zien we in alle gebruikte bronnen en treedt op over vrijwel alle achtergrondkenmerken en type delicten. Dit geldt ook voor de criminaliteit onder jongvolwassenen, maar hier kunnen we ons enkel baseren op politie- en justitiestatistieken.
De afname in jeugdcriminaliteit onder minderjarigen en jongvolwassenen staat niet op zich. Ook onder de totale populatie van volwassenen die als verdachte met de politie of als dader met justitie in aanraking komen blijkt een daling (zie ook figuren 3.1 en 6.2). De daling onder minderjarigen is in het afgelopen decennium wel sterker dan onder de totale volwassenpopulatie van verdachten (Kessels & Verkleij, 2015). Verder blijkt ook uit slachtofferenquêtes een afname in het aandeel slachtoffers onder de Nederlandse bevolking (Akkermans & Kessels, 2015). En internationaal wordt ook een afname in de geregistreerde criminaliteit gesignaleerd (Smit & Goudriaan, 2015). Kortom, we kunnen stellen dat er in de volle breedte sprake is van een daling in het aandeel jeugdigen dat betrokken is bij jeugdcriminaliteit.

De werkelijke daling in jeugdcriminaliteit lijkt minder sterk dan blijkt uit politie- en justitiestatistieken; mogelijk is er een verschil in daling naar ernst en frequentie

Het is niet waarschijnlijk dat de daling in de werkelijke jeugdcriminaliteit zo sterk is als uit de politie- en justitiestatistieken blijkt. Zelfrapportagecijfers onder minderjarigen laten immers een veel minder sterke afname zien in de periode 2010 tot 2015. De discrepantie in de sterkte van de daling tussen de verschillende databronnen roept vragen op over wat dit nu zegt over de daling van de werkelijke criminaliteit. De beperkte afname die we bij zelfrapportage signaleren, maakt het aannemelijk dat de werkelijke criminaliteit onder minderjarigen minder sterk daalt dan de daling die we signaleren in officiële statistieken en dan met name in de politiestatistieken.

Er zijn verschillende mogelijke verklaringen waarom politie- en justitiestatistieken een sterkere daling laten zien dan zelfrapportagecijfers.

Een eerste optie is dat de daling in officiële statistieken sterker is dan in andere bronnen vanwege diverse veranderingen die zich in de afgelopen jaren hebben voorgedaan bijvoorbeeld bij de politie. In een recent onderzoek van Van Ham, Bervoets en Ferwerda (2015) zijn op basis van literatuur en bevraging van experts meerdere mogelijke verklaringen geopperd voor de daling in de geregistreerde jeugdcriminaliteit:

- veranderingen in de automatiseringssystemen bij de politie (de invoering van de BVH en de beoogde uitfasering van het HKS);
- afgenomen prioriteit in de opsporing van jeugdcriminaliteit bij de politie;
- veranderingen in het werkproces bij de politie, zoals het Salduz-arrest[30] en de invoering van ZSM, wat staat voor Zo Snel, Slim, Selectief, Simpel, Samen en Samenlevingsgericht mogelijk;
- er is een verschuiving van de werkwijze van de politie op straat waarbij de afhandeling van lichtere feiten meer bij de buitengewoon opsporingsambtenaren (BOA's) is komen te liggen (dit leidt mogelijk tot minder registratie van lichtere feiten).

Een andere mogelijke verklaring kan zijn dat het gedrag van jeugdigen meer is verplaatst naar internet (dit weten we nu niet) en daar is vooralsnog minder zicht op dan op de offlinecriminaliteit.

Het gaat hier om hypothesen die in een vervolgstudie in opdracht van het WODC nader onderzocht worden.

Het is ook de vraag of de stijging in de geregistreerde criminaliteit die sinds begin van deze eeuw blijkt uit politiestatistieken wel een werkelijke stijging in de criminaliteit reflecteerde. Sommigen stelden hun vraagtekens bij deze stijging (Wittebrood & Nieuwbeerta, 2006) en verondersteld is dat deze stijging te maken heeft met een toegenomen aandacht voor specifieke groepen, zoals jeugdigen. Uit zelfrapportage van daderschap voor enkele delicten blijkt over de periode 1996 tot 2005 ook een stabiele trend (Van der Laan & Blom, 2011).

Een andere verklaring voor het verschil tussen de bronnen in de sterkte van de afname is dat er verschillen kunnen zijn in de daling van criminaliteit afhankelijk van de frequentie, aard en ernst. Daar waar zelfrapportage zich richt op de veelvoorkomende en minder ernstige vormen van criminaliteit die voor een groot deel buiten beeld van de politie blijven, gaat het bij politie- en justitiestatistieken over minder vaak voorkomende en ernstige vormen van criminaliteit. We kunnen stellen dat de verschillende bronnen elkaar aanvullen (Weijters & Van der Laan, aankomend). De bevinding dat de aandelen verdachten en strafrechtelijke daders onder minder-

[30] Het Salduz-arrest is een arrest van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM). Kort gezegd heeft dit tot gevolg gehad dat door de politie opgepakte minderjarige verdachten recht hebben op rechtsbijstand voordat ze door de politie worden verhoord.

jarigen een grotere afname laten zien dan het aandeel zelfgerapporteerde daders onder minderjarigen kan erop wijzen dat de minder vaak voorkomende en ernstiger vormen van criminaliteit sterker dalen dan de veelvoorkomende en lichtere vormen. We zien deze gedachte in beperkte mate bevestigd in de afdoeningen tegen minderjarigen voor misdrijven die wel bij politie, OM en ZM bekend zijn geworden. Afdoeningen kun je ordenen naar ernst, met Haltstraf als minst zware en vrijheidsbenemende sancties (jeugddetentie en PIJ-maatregel) als zwaarste sancties (Bruning, de Jong, Liefaard, Schuyt, Doek & Doreleijers, 2012). Het relatieve aantal afgeronde Haltstraffen door minderjarigen is in de periode 2010 tot 2015 slechts licht gedaald (een afname van 9%). De relatieve aantallen afdoeningen door het OM en de ZM halveren in deze periode.

We weten niet goed of en in welke mate veranderingen in werkwijze of registratie door de politie een versterkend effect hebben gehad op de dalingen in geregistreerde jeugdcriminaliteit. Het is ook mogelijk dat de veelvoorkomende en lichte vormen van criminaliteit, waarvan een groot deel buiten het zicht van politie en justitie blijft, minder sterk daalt dan de ernstiger vormen van criminaliteit. Ook weten we niet in hoeverre de daling vooral een afname in de traditionele offlinecriminaliteit betreft. Met name in de politie- en justitiestatistieken worden onlinedelicten niet goed geregistreerd. Op jeugdige daders van onlinedelicten komen we later nog terug.

Het verschil tussen seksen wordt kleiner bij jongvolwassenen, niet bij strafrechtelijk minderjarigen

Meer jongens dan meisjes zijn betrokken bij criminaliteit. In de vorige MJC signaleerden we dat het gat tussen enerzijds jongens/mannen en anderzijds meisjes/vrouwen op basis van politie- en justitiestatistieken kleiner wordt. Ook anderen wezen op het slinkende verschil tussen de seksen (Slotboom, Wong, Swiers & Van der Broek, 2011). Deze ontwikkeling zien we in de periode 2010 tot 2015 bij de strafrechtelijk minderjarigen niet doorzetten, maar wel bij de jongvolwassenen.
Onder de strafrechtelijk minderjarigen is de vorm en sterkte van de daling in geregistreerde verdachten en strafrechtelijke daders onder jongens en meisjes in deze periode ongeveer dezelfde, waardoor het verschil tussen de seksen niet kleiner wordt. Verder blijkt uit zelfrapportage voor de jaren 2010 en 2015 een beperkte afname in het verschil tussen strafrechtelijk minderjarige jongens en meisjes (met uitzondering van zelfrapportage van vermogensdelicten).
Onder de jongvolwassenen zien we dat het verschil tussen de seksen afneemt. De daling onder jongvolwassen mannen is sterker dan onder jongvolwassen vrouwen, zowel wat betreft het relatieve aantal verdachten als strafrechtelijke daders. Het verschil tussen de seksen is van 2010 tot 2015 afgenomen van vijf naar vier keer zoveel strafrechtelijke daders onder de mannen als onder de vrouwen.
Dat het verschil tussen de seksen niet kleiner wordt bij de strafrechtelijk minderjarigen maar wel bij de jongvolwassenen, is een opvallende ontwikkeling die lastig te duiden is. Slotboom et al. (2011) suggereerden dat de afname van het verschil tussen jongens en meisjes in de politieregistraties mogelijk te maken had met prioriteit bij de politie in de opsporing van delicten waarbij meisjes ook mee te maken hadden. Wat nu precies de achtergrond is van een stabilisering van de verschillen tussen de seksen bij minderjarigen (en of beleid in opsporing daar ook mee te maken heeft), is niet duidelijk en vraagt om nader onderzoek.

Verschillen tussen herkomstgroepen zijn nauwelijks aanwezig in zelfrapportage en groot in politiestatistiek; maar onder alle herkomstgroepen is sprake van een daling

Allochtone jongeren en dan met name jongeren van Antilliaans/Arubaanse herkomst en jongeren van Marokkaanse herkomst, zijn oververtegenwoordigd in de politiestatistieken. We signaleren echter nauwelijks verschillen in zelfgerapporteerd dader-

schap tussen autochtone en allochtone jongeren. Dit verschil tussen politiestatistieken en zelfrapportagecijfers bronnen is lastig te duiden. Er dienen zich een aantal mogelijke verklaringen aan waarvan sommige meer methodologisch en andere inhoudelijk van aard.

Een eerste methodologische opmerking betreft zelfrapportage van daderschap door (sommige) minderheidsgroepen. Een beperking van zelfrapportage betreft over- en onderrapportage van delinquent gedrag. Eerder bespraken we enkele studies waarin gevonden is dat Marokkaanse jongens vaker geneigd zijn tot onderrapportage dan autochtone jongeren (Batenburg-Eddes, 2012; Junger, 1989; Stevens et al., 2003). Anderen vinden dergelijke verschillen niet, of signaleren juist een overrapportage door andere groepen allochtone jongeren (Junger-Tas et al., 2003). Ook is er een relatie tussen sociaal wenselijk antwoorden en herkomstgroep (Weijters & van der Laan, aankomend); een punt dat nadere aandacht van onderzoek nog vraagt. Daarbij komt dat minderheidsgroepen, zoals Marokkaanse en Turkse jongeren, zijn ondervertegenwoordigd in de MZJ-steekproef. Een kanttekening is dat het door de relatief kleine omvang van diverse herkomstgroepen in de MZJ niet mogelijk is onderscheid te maken naar diverse herkomstgroepen.

Een tweede mogelijke (methodologische) verklaring kan zijn dat zelfrapportage-cijfers en politiecijfers ieder een eigen deel van de criminaliteit door jeugdigen meten (zie Weijters & Van der Laan, aankomend). Het is denkbaar dat er tussen herkomstgroepen verschillen zijn in hun betrokkenheid bij lichte en veelvoorkomende criminaliteit of bij ernstige en minder frequente vormen.

Dat er grote verschillen zijn tussen herkomstgroepen in de kans die ze lopen om met de politie in aanraking te komen (Jennissen & Blom, 2007) kan, ten derde, mogelijk ook worden verklaard doordat bepaalde groepen werkelijk vaker betrokken zijn bij criminaliteit, maar het is, ten vierde, ook denkbaar dat de focus in de opsporing vooral ligt bij bepaalde delicten die door specifieke groepen vaker worden gepleegd of in bepaalde contexten vaker voorkomen. Enkele studies suggereren dat de werkwijze van de politie op straat, en dan met name proactief politiewerk, de kans op etnisch profileren vergroot, ook als ze geen verdachte zijn van een misdrijf (Amnesty International, 2013; Çankaya, 2012). Er zijn echter geen aanwijzingen dat dit in Nederland op structurele basis gebeurt. Zo biedt een onderzoek van Svensson, Sollie en Saharso (2011) naar proactief optreden door de politie geen aanwijzingen dat jongeren uit etnische minderheidsgroepen stelselmatig anders worden behandeld dan autochtone jongeren. De oververtegenwoordiging van jongeren uit etnische minderheidsgroepen in de politiecontacten kan volgens de onderzoekers voor een belangrijk deel worden verklaard doordat ze vaker op straat zijn en door betrokkenheid bij delinquent gedrag hetzij door henzelf, hetzij door groepsleden. Van der Leun en Van der Woude (2014) concluderen op basis van Nederlands onderzoek dat er geen algemeen beeld duidelijk is over etnisch profileren door de politie. Ze tekenen daarbij aan dat het politiewerk sterk gericht is op straatcriminaliteit en op minder welvarende wijken en dat zijn net de locaties waar migrantengroepen zijn oververtegenwoordigd. Harde empirische bevindingen over etnisch profileren van jeugdigen uit minderheidsgroepen ontbreekt echter volgens Van der Leun en van der Woude.

Als we kijken naar de ontwikkelingen in de tijd dan signaleren we onder de autochtone minderjarigen een afname in zelfgerapporteerd daderschap en in geregistreerde verdachten. Onder jongeren van allochtone herkomst vinden we enkel in politieregistraties een daling onder alle minderheidsherkomstgroepen. Dit kan erop wijzen dat onder de autochtone jongeren zowel een afname is in hun betrokkenheid bij veelvoorkomende en lichtere vormen van criminaliteit, als in hun betrokkenheid bij minder frequent voorkomende en ernstiger vormen van criminaliteit. Onder allochtone jongeren signaleren we alleen een daling in de politiestatistieken. Dat zou erop kunnen wijzen dat bij deze groepen met name een afname is in minder frequent

voorkomende en ernstige vormen van criminaliteit. Dat wil niet zeggen dat onder minderheidsgroepen geen afname is in de veelvoorkomende criminaliteit; we zien die alleen niet terug in de zelfrapportagecijfers. De afwezigheid van een daling in het aandeel zelfgerapporteerde daders onder allochtone minderjarigen kan ook een gevolg zijn van een onderrepresentatie van specifieke herkomstgroepen, zoals jongeren van Marokkaanse en Turkse herkomst.

Van 2010 tot 2015 neemt het (absolute en relatieve) aantal afdoeningen door OM en ZM sterk af, maar er worden nog wel meer zaken afgedaan door ZM. Bij OM continueert de daling van afdoeningen met een sanctie; verhoudingsgewijs meer strafbeschikkingen, beleidssepots en voorwaardelijke sepots

Het relatieve aantal afdoeningen tegen minderjarigen en jongvolwassenen laat in de periode 2010 tot 2015 een forse daling zien. Bij de minderjarigen halveert het aantal afdoeningen door zowel OM als ZM. Bij de jongvolwassenen neemt het relatieve aantal ZM-afdoeningen met een derde af en sinds 2013 neemt ook het relatieve aantal OM-afdoeningen af.

Wat betreft OM-afdoeningen laat het relatieve aantal werkstraffen, leerprojecten en financiële transacties in de jaren 2010 tot 2015 een forse afname zien terwijl het relatieve aantal strafbeschikkingen in deze periode bijna is verdubbeld. De strafbeschikking heeft een aanzienlijk deel van de financiële transacties vervangen. Dit wijst op een veranderende werkwijze bij het OM naar aanleiding van de Wet OM-afdoening. Het OM heeft wettelijk sinds 2008 de mogelijkheid gekregen om met een strafbeschikking een sanctie op te leggen in plaats van een transactie aan te bieden. Sinds 2008 is de strafbeschikking gefaseerd ingevoerd, sinds 2011 wordt deze landelijk toegepast. Daar waar in het verleden taakstraffen of financiële transacties werden aangeboden door het OM, kan nu (ook) de strafbeschikking worden opgelegd.

Ook de toename van afdoeningen van het OM die niet eindigen in een sanctie (met name de beleidssepots) continueert in de periode 2010 tot 2015. Deze stijging is al sinds 2007 gaande (zie ook MJC 2013) en wordt ook onder volwassen strafrechtelijke daders gesignaleerd. Het aantal beleidssepots is in 2014 ten opzichte van 2010 verdubbeld, zowel bij de minderjarigen als bij de jongvolwassenen. Ook als we alleen kijken naar de onvoorwaardelijke sepots is er sprake van een toename, weliswaar onder de minderjarigen veel minder sterk dan onder de jongvolwassenen. De achtergrond van deze stijging in sepots is niet duidelijk, maar mogelijk is sprake van een beleidswijziging. Bij een beleidssepot besluit het OM vanuit het opportuniteitsbeginsel om niet tot vervolging over te gaan. Een deel van de stijging van beleidssepots bij minderjarigen en jongvolwassenen is het gevolg van een stijging in het aantal voorwaardelijke sepots. De wet OM-afdoening biedt de mogelijkheid om de sepotgronden te splitsen. Enerzijds kan een strafbeschikking worden opgelegd (artikel 257a lid 3 Sv), anderzijds heeft het OM de mogelijkheid de beslissing of vervolging onder voorwaarden uit te stellen (artikel 167 lid 2 Sv). In dit laatste geval kan de zaak uiteindelijk worden geseponeerd als de verdachte zich heeft gehouden aan de voorwaarden. De opgelegde voorwaarden worden door het OM opgesteld in samenspraak ketenpartners en gemeenten. De idee is dat hierbij niet alleen wordt gekeken naar de strafrechtelijke aspecten maar ook naar de maatschappelijke conext waarin het delict is gepleegd (zie van Rosmalen & Meijer, 2015). Onder minderarigen zien we pas sinds 2011 voorwaardelijke sepots omdat de strafbeschikking pas vanaf 2011 landelijk is voor minderjarigen. In 2014 betreft het aantal voorwaardelijke sepots bij minderjarigen ruim een derde van alle beleidssepots. Bij jongvolwassenen is het aantal voorwaardelijke sepots gegroeid van 15% in 2010 naar 34% in 2014. Ook onder de totale aantal afdoeningen tegen volwassenen zien we een toename in het aantal voorwaardelijke beleidssepots (Van Tulder, Meijer, Kalidien & Verkleij, 2015), hoewel die toename minder sterk lijkt dan onder de jongvolwas-

senen en minderjarigen. Het is niet bekend in hoeveel gevallen de voorwaardelijke sepot uiteindelijk wordt omgezet in een strafbeschikking of in een onvoorwaardelijk sepot.

De beperkte registratie van cyber- en gedigitaliseerde delicten in politie- en justitiestatistieken maakt uitspraken over trends niet mogelijk
Onlinedelicten, zowel cyber- als gedigitaliseerde delicten, worden vaak niet als zodanig herkenbaar in de registratiesystemen van de politie geregistreerd (zie Zebel et al., 2014, 2015). Hiervoor zijn diverse redenen (zie hoofdstuk 1). Voor een deel is de informatie over delicten waarbij ICT is gebruikt wel aanwezig in politiedossiers. Dossieronderzoek van Montoya et al. (2013) laat immers zien dat bij bepaalde delicten die als traditionele delicten te boek staan, er in een aanzienlijk deel van de gevallen ook sprake is van een modus operandi via ICT, zoals bij de delicten bedreiging en fraude. Montoya et al. onderzochten de dossiers handmatig. Het op landelijk niveau ontsluiten van deze informatie vraagt om slimme toepassingen, zoals textmining van digitale dossiers. Hierbij zouden de mogelijkheden van zoekmachines van bijvoorbeeld de Nederlandse politie, nader kunnen worden onderzocht. Ook is sprake van versnippering van informatie over verschillende bronnen. Recent onderzoek van de Inspectie van Veiligheid en Justitie (2015) wijst erop dat systemen die aangifte van bepaalde vormen van cybercriminaliteit zoals internetoplichting, hebben verbeterd, vooralsnog onvoldoende zijn aangesloten op andere systemen van de politie. Dit beperkt het recherchewerk naar de opsporing van de daders van cybercriminaliteit en wijst er op dat daders van dergelijke misdrijven nog onder de radar van de opsporing kunnen opereren.
Het gevolg is dat we op basis van politiestatistieken op landelijk niveau vooralsnog geen uitspraken kunnen doen over de mate waarin Nederlandse jongeren verdacht zijn van cyber- of gedigitaliseerde criminaliteit en ook niet over de ontwikkelingen die zich daarin voordoen. De justitiële bron biedt nauwelijks meer mogelijkheden om onlinecriminaliteit in beeld te krijgen. Daarvoor hebben we gebruikgemaakt van specifieke wetsartikelen over cyber- en gedigitaliseerde criminaliteit. Daaruit blijkt dat het aantal strafrechtelijke daders waarbij sprake is van cyber- of gedigitaliseerde criminaliteit laag is. In absolute aantallen gaat het per jaar om nog geen vijftig jongeren (minder dan 1% van alle jeugdige strafrechtelijke daders). We hebben hierin ook geen trends kunnen ontdekken. Deze lage aantallen lijken er vooral op te wijzen dat dergelijke feiten ook in de justitiebron nog niet goed worden gespecificeerd.
De beperkte aanwezigheid in politie- of justitiestatistieken van zaken van minderjarigen of jongvolwassenen waarin sprake is van cyber- of gedigitaliseerde criminaliteit betekent niet dat onlinecriminaliteit nauwelijks door Nederlandse jongeren wordt gepleegd. Gegeven de toegenomen digitalisering van de samenleving is het wel te verwachten dat ook in Nederland jongeren onlinedelicten plegen. In de literatuur (Kerstens, 2015; Zebel et al., 2013, 2015) en de media vinden we hiervan al diverse voorbeelden, zoals het versturen van DDoS-aanvallen (NRC, 2015a), het versturen van dreigmails (AD.nl, 2015a; NOS.nl, 2015a) of 'wraakporno' (NRC, 2015c).
Het is dan ook van groot belang dat er acties worden ondernomen om dergelijke typen misdrijven goed in de bronsystemen te registreren, evenals de (kenmerken van de) verdachten van onlinecriminaliteit, te zoeken naar opties om de reeds bekende gegevens te ontsluiten en na te gaan of het mogelijk is gegevens uit verschillende systemen te koppelen zodat de gegevens ook beschikbaar worden voor politie- en justitiestatistieken.

Zelfgerapporteerd daderschap van cyber- en gedigitaliseerde delicten is aanzienlijk, maar we weten niet of sprake is van een verschuiving van offline- naar onlinedelicten

Ongeveer drie op de tien minderjarigen en evenzoveel jongvolwassenen rapporteren in 2015 dat ze het voorafgaande jaar één of meerdere cyber- of gedigitaliseerde delicten hebben gepleegd. Met name de lichtere varianten hebben daarbij de overhand. Bij een deel kan het gaan om kattenkwaad feiten zoals het inloggen op een computer of website zonder dat de jongere daarvoor toestemming heeft gekregen of het je als iemand voordoen op internet (dit is afhankelijk van de wijze waarop een jongere aan zijn onlinegedrag invulling geeft. Zo kan er op verschillende manieren uiting worden gegeven aan 'je voordoen als iemand anders op internet'). Maar een deel van de jongeren rapporteert ook meer ernstige feiten zoals het zonder toestemming veranderen van informatie, het versturen van een DDoS-aanval, of het bedreigen van anderen via sociale media. De prevalentie van de totale categorie onlinedelicten is hoger dan de prevalentie van de afzonderlijke offlinedelicten zoals geweld, vermogensdelicten of vandalisme. Minderjarigen rapporteren relatief vaker betrokkenheid bij gedigitaliseerde delicten (onlinebedreiging) dan bij cyberdelicten (zoals zonder toestemming inloggen, zonder toestemming veranderen van informatie of het uitvoeren van een DDoS-aanval), bij jongvolwassenen ligt dit net andersom. Deze resultaten zouden erop kunnen wijzen dat er onder jongeren sprake is van een verschuiving van de meer traditionele offlinevarianten van criminaliteit naar onlinevarianten. Dit correspondeert met de bevinding dat 'online zijn' onder jongeren in de afgelopen tien jaren sterk is toegenomen (CBS, 2015a, 2015b; zie ook Sonck & de Haan, 2015). Met name het 'online zijn' met mobiele apparatuur zoals een laptop of smartphone is onder jongeren sinds 2005 sterk toegenomen (CBS, 2013, 2015c). De gedigitaliseerde delicten zijn onlinegedragingen die via een laptop of smartphone eenvoudig zijn uit te voeren. Het is dus denkbaar dat met het toegenomen onlinegedrag van jongeren en dan onder meer de beschikbaarheid van eenvoudiger hard- en software, ook sprake is van een verschuiving van offline- naar onlinedelinquent gedrag onder jongeren. De hypothese dat er sprake is van een verschuiving lijkt ook steeds meer te worden genoemd. Onlangs werd in *The Guardian* (15 oktober 2015) naar aanleiding van nieuwe cijfers van de crime survey in Engeland en Wales van de *Office of National Statistics*, erop gewezen dat als rekening wordt gehouden met slachtofferschap van criminaliteit online (onder andere fraude) de daling in slachtofferschap veel minder sterk zou zijn. Hoewel het hier gaat om eerste schatting op basis van een kleine steekproef en het slachtofferschap betreft, maakt dit het belang van een goede registratie van cyber- en gedigitaliseerde criminaliteit duidelijk. Belangrijk om hierbij te noemen, is dat de Britse schattingen betrekking op slachtofferschap en niet op daderschap waarover het in dit rapport gaat.

De toegenomen digitalisering van de samenleving en de constatering uit diverse tijdbestedingsonderzoeken dat Nederlandse jeugdigen een aanzienlijk deel van hun tijd online doorbrengen (en dat dit in de afgelopen jaren fors is toegenomen), kan ook gepaard gaan met een toename van asociaal gedrag online. Vooralsnog lijkt het bij zelfrapportage vooral om minder ernstige delicten te gaan, waarvan sommige waarschijnlijk als kattekwaadfeiten te bestempelen. Ondanks een zorgvuldige selectie van items voor onlinedelicten in de zelfrapportage, waarbij zowel jongeren als experts vooraf de vragen zijn voorgelegd, is discussie mogelijk over de ernst van de feiten en de classificatie van deze delicten. Van belang daarbij is om meer duidelijkheid te krijgen over ernst en gevolgen van het feit. Een voorbeeld is het item 'zonder toestemming inloggen op een computer/netwerk van iemand anders zonder dat die persoon er van wist'. In ons onderzoek is ervoor gekozen dit item te rekenen tot de cyberdelicten in enge zin. Het kan hierbij gaan om het bewust en illegaal binnendringen van een geautomatiseerd netwerk waarmee het voldoet aan de omschrijving van computervredebreuk, of de bekende variant van onlinecriminaliteit

‘hacking’ (Leukfeldt & de Jong, 2012). Ook kan het gaan om onrechtmatig toegang krijgen tot iemands account om onder zijn naam berichten te versturen, dan is er sprake van een gedigitaliseerd delict (zie ook Zebel et al., 2015), of een combinatie van beide. De classificatie van het item is dan mede afhankelijk van het vervolg dat eraan is gegeven. Maar bij diverse onlinedelicten zoals onlinebedreiging of het versturen van DDoS-aanvallen gaat het wel degelijk om feiten die een grote impact kunnen hebben. Ook weten we niet of er sprake is van veranderingen in de kenmerken van dadergroepen en naar de mate waarin offline- en onlinecriminaliteit elkaar overlappen.[31]

6.5.2 Tot slot

In Nederland neemt het aandeel jeugdigen dat betrokken is bij criminaliteit af, ongeacht de bron die we gebruiken om criminaliteit te meten en ongeacht de achtergrondkenmerken van jongeren. Dit fenomeen doet zich niet alleen voor onder jeugdigen, maar ook onder volwassenen. Ook internationaal is sprake van een afname in de (jeugd)criminaliteit.

De afname is duidelijk zichtbaar in de traditionele vormen van jeugdcriminaliteit. Daderschap van vermogenscriminaliteit laat een sterke daling zien, maar ook de andere vormen van criminaliteit zoals geweld en vernieling en openbare orde delicten nemen af. Het betreft vooral misdrijven die offline worden gepleegd. Onbekend is of en in hoeverre er onder jeugdigen sprake is van een verschuiving naar onlinevormen zoals cyber- en gedigitaliseerde criminaliteit. Zoals eerder beargumenteerd is het van essentieel belang om tot betrouwbare schattingen te komen over cyberen gedigitaliseerde criminaliteit, ook wat betreft daderschap door jeugdigen. Voor Nederland bieden politie- en justitiestatistieken op landelijk niveau dergelijke informatie over onlinecriminaliteit onder Nederlandse jeugdigen nog niet. Een betere registratie en slimmer koppelen van reeds beschikbare bronnen, maar ook meer zicht op de modus operandi van de jeugdige verdachten en strafrechtelijke daders is hiervoor van belang (zie Montoya et al., 2013). Uit zelfrapportage van daderschap blijkt voor 2014/2015 dat een aanzienlijk deel van de jeugdigen zegt als dader betrokken te zijn geweest bij cyber- of een gedigitaliseerde delicten. Bij jongvolwassenen zijn de prevalenties hiervan ongeveer gelijk aan die van de traditionele offlinevarianten als geweld of vermogen, bij minderjarigen liggen ze er onder. Het is echter nog onduidelijk in hoeverre de ernst en frequentie van onlinedelicten vergelijkbaar zijn met de offlinedelicten. Een deel van de onlinedelicten kan mogelijk ook ‘kattekwaad’ feiten betreffen. Het vraagt dan ook nader onderzoek om te bepalen of schattingen van (zelfgerapporteerde) offline- en onlinecriminaliteit bij elkaar kunnen worden opgeteld.

[31] Eerder onderzoek laat zien dat er wat betreft bedreiging een overlap is tussen daderschap van offline bedreigen en online bedreigen (Van der Broek, Van der Laan & Weijters, 2014) en slachtofferschap van deze delicten (Van Wilsem, 2009).

Summary and conclusion

Juvenile Crime Monitor 2015

Trends in juvenile crime with regard to self-reported offenders, suspects and criminal offenders in the period 1997 to 2015

André van der Laan (Research and Documentation Centre; WODC) and Heike Goudriaan (Statistics Netherlands; CBS)

At the request of the Ministry of Security and Justice, the Research and Documentation Centre (WODC) in collaboration with Statistics Netherlands (CBS) periodically charts the trends in juvenile crime in the Juvenile Crime Monitor. The trends in juvenile crime during the period from 1997 to 2015 are examined in this Juvenile Crime Monitor. The central question is 'What are the trends in the level, nature and settlement of juvenile crime during the period 1997 to 2015?'. The emphasis in this report is placed on the trends during the last five years, 2010 to 2015.

Many offences are not solved. When establishing the number of offenders involved in an offence in a given year, the problem always arises that the actual level of juvenile crime and the actual number of juvenile offenders are unknown. There are various methods to obtain a clearer picture of (trends in) juvenile crime. These sources can be separated into the self-reporting of delinquent behaviour by young people themselves and official registrations made by the police and the judiciary. Figures gained from self-reporting provide a view of the percentage of young people admitting that they have committed one or more types of offences during a particular period.

In this monitor we studied the prevalence of self-reported delinquency in the previous year. Statistics from the police offer greater insight into young suspects and the offences of which they are suspected. Statistics from the judiciary provide us with insight into young people against whom the Public Prosecution Service consider it necessary to institute criminal proceedings and in relation to whom criminal proceedings have been completed, hereinafter referred to as criminal offenders. Each of the sources offers insight into their own area of the population of juvenile offenders, whereas there is an amount of overlap. We are able roughly to assert that there is an increasing seriousness and frequency thereby in the delinquent behaviour.

In order to describe the trends over the period of time, we have used the following indicators: (a) self-reported offenders, (b) registered suspects, (c) criminal offenders and (d) settlements at the level of the police, Public Prosecution Service and the judiciary. A person-oriented approach is a central point for the Ministry of Security and Justice when tackling (juvenile) crime. That is why the first three indicators are measured at a personal level. This way it becomes clear which proportion of the young people admit having committed one or more offences in a particular year and which proportion of the young people have had contact with the police and judiciary in relation to an offence. In this Juvenile Crime Monitor, we count the number of persons who report offences, who are registered as crime suspects and who are criminal offender. We do not count the number of crimes these people have committed. In relation to the settlements, we count the settlements (corrected by population trends). In order to clarify the trends well over the course of time, account is taken of the population trends in the groups under study. After all, if changes occur over the course of time in the number of young men, for example, then the level of crime will also respond to that.

Under the heading 'Long-term trends (1997 to 2015)' we provide a concise summary of the long-term trends during the period from 1997 to 2015. Following on, under the heading 'Short-term trends (2010 to 2015)' we go into greater detail concerning the trends that have occurred during the last five years. In both of these sections we describe the trends within three age groups of young people: the under-twelves (10- and 11-year-olds), minors (12- to 17-year-olds) and young adults (18- to 22-year-olds). New in this Juvenile Crime Monitor is that we look explicitly at what is known about online crime committed by Dutch young people such as cybercrime. Since little can be said yet about trends over the course of time concerning such types of offences and since there is limited information about that in the official registrations, we describe the online offences under a separate heading ('Online crime'). Finally, we set out a general conclusion (under the heading 'Conclusion'). We start below with the possibilities and limitations of the statistics we have used. Despite the qualifications we give concerning the methods used, we still assert that the combination of these independent sources is currently the best method available for making statements about juvenile crime and its trends in the Netherlands.

Possibilities and limitations of the sources used

In order to describe the trends in juvenile crime in the Netherlands, use is made in this investigation of various sources: self-reporting figures, the police and judiciary statistics. We have not used victim surveys, as such surveys do not offer the possibility of distinguishing between the different ages of the offenders. Victim surveys do offer many possibilities for investigating trends in the total levels of crime, but not in relation to studying the trends amongst juvenile offenders.
The sources used in this report each have their own possibilities and limitations. Without intending to provide the full picture, we do make a few important comments here (as well as in previous Juvenile Crime Monitor reports), which are important in interpreting the trends in juvenile crime.

Police and judiciary statistics

Police and judiciary statistics provide a view of the trends within the total population of young suspects and criminal offenders. The offences of which the registered suspects are suspected and which have been followed up are also included in these statistics, as well as the settlements which have then been imposed by Halt, the Public Prosecution Service or the judiciary. Police and judiciary figures are updated continually. This offers the possibility of showing the state of affairs on an annual basis, albeit with a certain delay, concerning the total population of known suspects and criminal offenders of an offence and the settlements in respect of these offenders. The police sources used in this Juvenile Crime Monitor are the Recognition Service System (HKS) and the Basic Enforcement Services (BVH), and the judicial source used is the Research and Policy Database for Judicial Documentation (OBJD).
A few comments must be added with regard to the police and judiciary statistics, since the statistics provide an incomplete view of the offences actually committed by young people. In the process of committing an offence through to the punishment of the offender, several selections are made (Elffers, 2003; Van Kerckvoorde, 1995). A distinction can be made between offences with and without victims. Victims do not report all the offences committed (Goudriaan, 2006) and not all offences are identified. Only a proportion of the offences committed become known to the police (this is estimated to be approximately one third annually) and it varies according to the type of offence (property offences more often than violent crimes – with the exception of murder – and vandalism). Of the minor offences experienced by victims in

2014 almost four out of ten were reported to the police and an official report was made of almost three out of ten.
The willingness to report or make an official report of online crime, such as identity fraud, purchase and sales fraud via the internet, or hacking, is even lower (Klooster-man, 2015). Victimisation through hacking is reported least often (in 2014 by one in five victims) and in less than 2% of the cases an official report is made. Victimisa-tion through purchase and sales fraud is more often reported to the police (in 2014 by a quarter of the victims) and an official report is made by one in five victims.
Even if offences do become known to the police, these are filtered within the crimi-nal justice system. A considerable proportion of the known offences are not solved. The detection rates (the percentage of registered offences whereby an offender has been identified) also vary according to the type of offence. The highest detection rates are found for offences uncovered by the police themselves, such as drugs and weapon offences, followed by violent offences. Vandalism and property offences have for years presented the lowest detection rate (Eggen & Kessels, 2013). Be-tween 2005 and 2014 the total detection rate fluctuated around 25% (Kessels & Verkleij, 2015). It is not known how high the detection rates are for cyber and digitized offences.
Moreover, not all registrations of suspects lead to an arrest and prosecution within the judicial circuit. A proportion of the official reports concerning arrested suspects is then dealt with by Halt and another proportion by the Public Prosecution Service or the judiciary. In addition, a proportion of the cases is dismissed due to insuffi-cient evidence (technical dismissal) or because the Public Prosecution Service does not consider prosecution to be expedient (discretionary dismissal).
Besides the selections made within the law enforcement and judicial chain, other factors may also have consequences for the figures given in the police and judicial registrations. For example, this may concern (changes in) priorities relating to the detection of offenders of certain types of offences, the working procedures of the police or changes in registration systems.
In short, we can characterise police and judicial statistics as production figures which are dependent on the supply of information by victims and of the deployment and prioritisation by the authorities involved in the detection and prosecution of (young) suspects and of bringing to trial (young) offenders. If the selections that are made remain stable over the course of time, that has little effect on the trends. Unfortunately, that is not the case. However, it appears that between 2005 and 2015 the detection rate was stable (Kessels & Verkleij, 2015), but the willingness to report and make an official report decreased (Akkermans & Kessels, 2015).

Self-reporting figures of offending behaviour
Given the comments that may be made in relation to the police and judicial statis-tics, use is also made in this Juvenile Crime Monitor of a source that does not de-pend on the input or priorities of partners in the chain of the Ministry of Security and Justice, namely self-reporting of delinquent behaviour. The advantage of self-reporting is that it provides a partial view of offences and offenders who are not yet known to the police. Data is used from the Youth Delinquency Survey; waves 2005, 2010 and 2015.
Self-reporting of delinquent behaviour also has various limitations. Firstly, only a small proportion of the population of young people was questioned in relation to self-reporting. Since a sample is used, inaccuracies occur in the estimation of the percentage of juvenile offenders (which is the reason why we report the percent-ages in levels of reliability). In addition, a proportion of the young people in the random sample refused to cooperate in the survey. The non-response is relative-ly low in the Youth Delinquency Survey waves. The response rates varies from 62-68%. There is, however, a certain amount of selectivity in the non-response: young people of Moroccan and Turkish origin refuse to participate in the survey

more often than young people from other origins distinguished here, and young adults refuse more often than minors. Through a readjustment taking account of background characteristics, the survey group is made representative, but the fact remains that certain groups are slightly underrepresented. Hereby we also note that particularly young people who had contact with the police appear to be included relatively often in the non-response group (Weijters & Van der Laan, to be published).
Secondly, only a limited number of offences are included in the questions. Self-reporting therefore does not relate to the whole range of possible offences in the same way as police or judicial statistics do. Self-reporting mainly concerns the lighter and more frequently occurring offences.
A third limitation is that it is apparent from studies that some groups of young people tend to underreport delinquent behaviour, whilst others tend to overreport delinquent behaviour. Previous studies are not clear on this matter. Some of them find that young people from certain origin groups, in particular young people of Moroccan origin, more often have the tendency to underreport in self-reporting studies (Batenburg-Eddes et al., 2012; Junger, 1989; Stevens et al., 2003), while in others this is not found (Zeijl, 2002; Junger-Tas et al., 2003). Other studies show overreporting by young people from other origin groups, such as young people from Surinam or the Dutch Antilles (Junger-Tas et al., 2003).
One limitation found in both the self-reporting statistics as well as the police statistics is that the so-called 'invisible young people' (in other words the young people who are not registered in the municipal personal records database) remain excluded. This relates to illegal immigrants, for example, and tourists. Therefore we do not take account of the trends arising in this group of 'invisible young people' in the self-reporting figures and police statistics.

Combination of sources
The use of a combination of sources, both self-reporting figures as well as police and judicial statistics, whereby data is collected over a long period of time, currently provides the best possibility for charting the trends in juvenile crime. Both types of sources offer a view of a portion of the crime and they complement each other. Self-reporting figures depend on the selections, priorities and working methods of the relevant bodies. This concerns the commonly occurring less serious forms of crime, of which a large proportion does not come to the attention of the police. Police and judicial statistics offer insight into the total population of known suspects and criminal offenders. This mainly concerns the less frequently occurring, yet more serious forms of crime.
Despite that, we make use of various types of data sources, highlight the restrictions which are important in looking for new possibilities for charting the offending behaviour of young people or of indicators which strongly predict offending behaviour. Digitalisation and the associated new technologies may also offer new possibilities. We not only consider thereby a different means of questioning young people, for example through questioning via the internet or the use of more advanced measurement techniques of self-reporting, such as the 'randomised response' technique. Consideration may also be given to the analysis of social media messages which young people place on Twitter, Snapchat, WhatsApp or other internet fora (for example the analyses of the Twitter messages relating to the riots that occurred concerning the Project X events; see Gerber, 2014) or of 'behaviour' (concerning purchases or sales of products) through internet fora or the Dark Web. The extent to which this information is readily available is unclear, also because some data is not publicly available or accessible. In addition, increasing amounts of possibilities are offered through smartphones for measuring behaviour and movement or for recording events. Moreover, there are more and more apps available that allow measurements to be made of components of lifestyle in combination with other

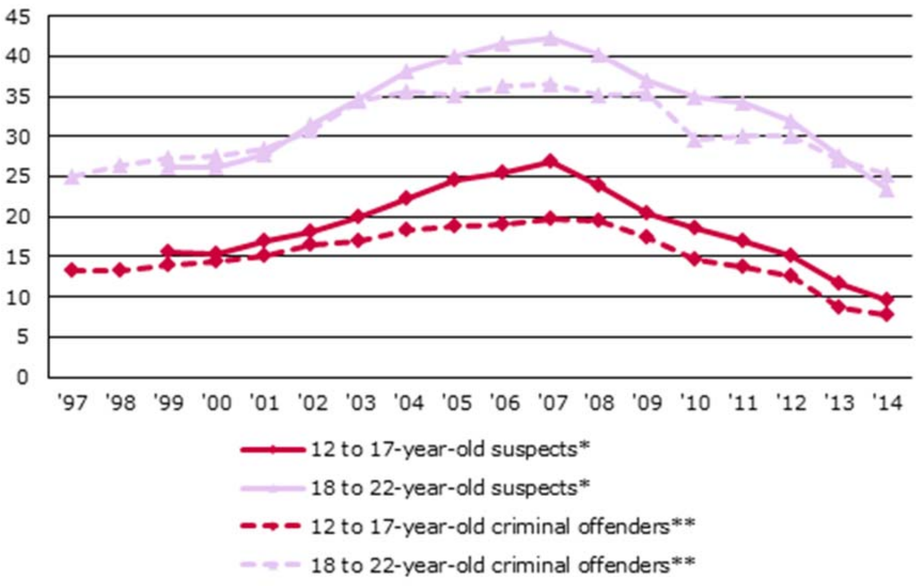
information recorded by a smartphone. For example, research has already been carried out into the use of the sensors in smartphones for the measurement of indicators which strongly predict stress (Muaremi, Arnich & Truster, 2013) or that point to symptoms of depression (Saeb et al., 2015). Such studies, however, are still in their infancy and the question is whether, and if so, the methods can be useful in measuring the criminal behaviour of young people. Although it remains an illusion ever to be able to discover that source which measures all (juvenile) crime, it is still important to look for new possibilities.

We go deeper into the findings in this Juvenile Crime Monitor in the following section.

Long-term trends (1997 to 2015)

The portion of suspects and criminal offenders reached a peak around 2007 and then decreases
The trends occurring between 1997 and 2015 are shown in figure S1 for the arrested suspects and criminal offenders. During the period 1997 to 2015 the registered juvenile crime figures first showed an increase until 2007 followed by a decrease during the following years. A similar trend is visible in the case of adults of 23 years and older (not shown in the figure).
In respect of the peak year 2007, the decrease percentage in the number of suspects per 1,000 young people in the 12- to 17-year-old age group is 64%, in the 18- to 22-year-old age group 45% and amongst adults of 23 years and older 32%. The annual decrease percentage in the number of criminal offenders per 1,000 peers is for minors and young adults respectively 61% and 31%.

Figure S1 Long-term trends of young arrested suspects and criminal offenders, per 1,000 peers

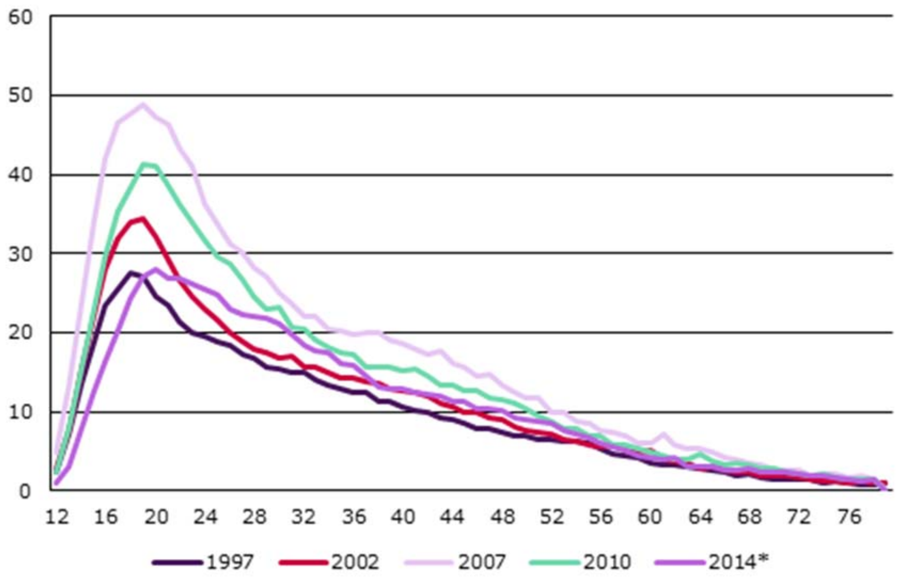
* This concerns suspects of a crime arrested by the police who are registered in the municipal personal records database, excluding non-residents (including foreign nationals and tourists). The figures for 2014 are provisional figures.

** This concerns all offenders against whom the Public Prosecution Service deemed it worthwhile to continue with criminal proceedings, including non-residents.

Sources: Recognition Service System/SSB, CBS; Research and Policy Database for Judicial Documentation, WODC

Decline in all age groups
The trends seen amongst young people are not unique. Also amongst the total adult population we first see an increase in the proportion of suspects, followed by a decrease from around 2008. In figure S2, we show an age-crime curve for a number of years during the period 1997 to 2015. It is apparent that among all ages the proportion of suspects arrested increases from 1997 until the peak year 2007. After that year the proportion of suspects decreases, independent of their age. What is striking is that among young people the decrease is considerably stronger than among adults. In other words, the decrease in the proportion of suspects per adult is more gradual than among young people. It is also apparent that the peak around the age of 20 has become less pronounced over the course of years. In the last measurement in 2014 it appears that the decrease in the proportion of suspects after the age of 20 is much more gradual than was the case, for example, in 2007.

Figure S2 Age-crime curve for the years 1997, 2002, 2007, 2012 and 2014 of arrested suspects, per 1,000 peers

* Provisional figures.

Source: Recognition Service System, CBS, Statline

Short-term trends (2010 to 2015)

In the Juvenile Crime Monitor our aim is targeted more specifically on the trends occurring during the last five observation years. We describe the trends for the three age groups separately.

Under twelves (10- and 11-year-olds)

Since youngsters under the age of 12 years are not criminally liable, there are still no reliable national registrations compiled by the police or the judiciary of their offending behaviour. Only on the basis of self-reporting data do we have an insight into the offending behaviour among this group of young people. To begin with it is asserted to be plausible that the offending behaviour of this group, such as reported in the self-reports, is less serious than among young people in the older age groups. That applies in particular to violent incidents if they report those (Van der Laan et al., 1997, 2008). Moreover, frequent and serious offending behaviour is rare among

the under-twelves and that in most cases such behaviour will be a limited to very few occasions (Van Domburgh, 2009; Van der Laan et al., 2008). Earlier research shows that only a small proportion of the under-twelves comes into contact with the police due to their misbehaviour. This is estimated to concern less than 1% of the under-twelves (Van Domburgh, 2009).

The most important findings concerning self-reported offences by 10- and 11-year-olds are as follows:

The prevalence of self-reported offences by 10- and 11-year-olds is stable between 2010 to 2015
In 2015 one in five 10- and 11-year-olds reported that they had committed an offence in the past twelve months. Although the prevalence is slightly higher than in 2010, the difference compared to the previous wave is not statistically significant. In the case of the 10- and 11-year-olds it mainly concerns minor offences, such as hitting a person without causing injury, theft of products cheaper than EUR 10 from a shop or causing damage to property belonging to someone else.

The prevalence of the separate offences remain stable over the course of time; only self-reported small shoplifting offences increases amongst girls and native Dutch children
The prevalence of the separate offences fluctuates to a certain extent over time, but the differences between the years are not statistically significant. The exception concerns theft from stores of items cheaper than EUR 10, whereby a slight increase can be seen compared to 2010. This increase is in relation to girls and Native Dutch children.

The difference in self-reported offences between boys and girls has decreased
Over the course of time we see the difference in prevalence of self-reported offences between *10- and 11-years-old* boys and girls decreasing. Where in 2005 almost twice as many boys as girls reported that they had committed one or more offences, in 2015 this was reduced to around one-and-a-half times as many.

The prevalence of self-reported offences amongst under-twelves of native Dutch children and those of an ethnic minority shows no difference
In all three of the Youth Delinquency Survey waves there are no significant differences between native Dutch youngsters and those of an ethnic minority in the prevalence of self-reported offences. It is not clear whether there are differences between different minority groups because it is not possible to separate these out due to the small numbers in 2005 and 2015.

Minors (12- to 17-year-olds)

In relation to the group of youngsters aged 12 to 17 years, on the basis of all three sources (self-reporting, police and judicial statistics), we are able to make statements concerning the trends that we can see in this age group.

During the period 2010 to 2015 a decrease can be seen in self-reported (offline) offenders, registered suspects and criminal offenders
Self-reporting figures and police and judicial statistics show a decrease during the period 2010 to 2015 in respectively the relative numbers of young self-reported offenders, registered suspects and criminal offenders. It is apparent from the police and judicial statistics that during the period 2010 to 2015 the annual decrease, which started in 2008, continues.

The strength of the downward trend among minors varies per source
The level of the decrease varies per source. In figure S3 we give the figures per source for 2010 and 2014. The percentage decrease (in index figures given in blocks) as well as the proportions of self-reported and criminal offenders and registered suspects (the numbers in the blocks) are given. If we compare the years 2010 and 2014, it is apparent that the prevalence of self-reported offenders among the minors decreased by more than 9% (from 38% to 35%). It is apparent from the police statistics that the number of registered suspects per 1,000 minors decreased by 39% (from 31 to 19 per 1,000 minors) and from the judicial statistics it is apparent that among minors the proportion of criminal offenders decreased by 48% (from 15 to 8 per 1,000 minors).

Figure S3 Trends in the proportion of self-reported offenders, registered suspects and criminal offenders during the period 2010-2015 (index figures 2010=100; and proportions)

Sources: Recognition Service System, CBS; Youth Delinquency Survey; Research and Policy Database for Judicial Documentation, WODC

The general decrease occurs in most categories of offences, excluding drugs offences, but those barely occur among minors
It appears from the self-reporting, police and judicial statistics that the decrease occurs in most categories of offences, such as violent and property offences, vandalism and public order offences. Both self-reporting and police statistics show virtually no change over the course of time in the proportion of minors involved in drugs offences. It also appears from the figures that minors are rarely involved in committing drugs offences.

The general decrease from 2010 to 2015 occurs amongst boys; in the case of girls, only the relative number of registered suspects and criminal offenders decreases
It appears that from 2010 to 2015 there was a decrease in self-reported offences, registered suspects and criminal offenders amongst minor boys. The decrease in self-reported offenders (a reduction of 13%) is less steep than for registered suspects and criminal offenders (respectively a reduction of 39% and 48%). The decrease in the relative number of criminal offenders (the number of criminal offenders per 1,000 peers) has levelled off since 2013.

The picture that we see from the different sources concerning the trends amongst the girls is less clear. The difference between the years in the prevalence of self-reported offenders is not statistically significant (although there is a decreasing trend). This may be due to the small numbers self-reported offenders amongst girls. However, it appears from the police and judicial statistics that there is a significant decrease amongst girls in the number of girls per 1,000 peers who are suspect of a crime or a criminal offender (a decrease in the percentages compared to 2010 of respectively 42% and 49%). The proportion of suspects amongst girls decreases continuously over the course of years. The proportion of criminal offenders amongst girls decreased significantly up to 2013 and then levelled off, as was also the case for boys.

There is hardly any difference between native Dutch and ethnic minorities of self-reported offenders, while there are significant differences between origin groups amongst registered suspects
The prevalence of self-reported offenders in 2015 between native Dutch and ethnic minorities statistically does not differ significantly from each other (respectively 34% and 38%). It is apparent from the police statistics that there is a significant overrepresentation from certain ethnic minority groups. Particularly young people of Dutch Antilles/Aruban and Moroccan origins are overrepresented as registered suspect of an offence (their proportion is almost five times higher than that of native Dutch young people).

The decrease from 2010 to 2015 can be seen amongst native Dutch minors; a decrease is also apparent from police statistics in relation to various ethnic minority groups
It is only possible to distinguish between origin groups on the basis of self-reporting and police statistics. There is a decrease in self-reported offenders amongst native Dutch minors, but not amongst ethnic minority minors. It is not possible to break down the figures into various origin groups due to the small numbers. Police statistics show a decrease seen in all the distinguished origin groups. In other words, the relative number of suspects decreases irrespective of the origin group.

The decrease in registered suspects amongst minors is irrespective of individual or family characteristics
The coupling of the police statistics by CBS to the System of social statistical datasets (SSB) makes it possible to also look at the trends in registered suspects for various background characteristics. This shows that the decrease in registered suspects applies irrespective of gender, origin, level of education, participation in school or work, household income or the composition of the household.
In the case of minors, a continual annual decrease can be seen within all the distinguished groups, except amongst minors who live in an institution. In the previous Juvenile Crime Monitor, we still observed that the relative number of suspects amongst minors living in an institution showed a constant trend. We do now see a decrease during the whole period from 2010 to 2015, but that decrease is still weaker than is the case in the other groups and between 2012 and 2013 there even is a small increase. More information is needed in order to be able to properly interpret this information. For example, it is unclear what the living situation of the young people in institutions actually entails and how this has changed during the period from 2010 to 2015. For a proportion of the young people, living in an institution is partly the consequence of having committed offences and not vice versa. Finally, penitentiary institutions are included under institutions.

The decrease, in terms of percentage, is mainly the greatest amongst socioeconomic groups with the smallest chance of having been arrested as a suspect

If we look at a few socioeconomic characteristics, such as level of education, participation in school/work, household income and composition of the household, then the groups with the smallest chance of being registered as suspect (respectively HAVO (Senior General Secondary Education)/VWO (Pre-university Education), attending school or working, high level of income and living at home in a two-parent family) showed the greatest decrease in terms of percentage during the years 2010 to 2015, while most groups with the highest chance of being registered as a suspect (such as low level of income and living in an institution) showed the least noticeable decrease in percentage terms (there is even an increase in the category of living in an institution). This is also visible in broad terms amongst the young adults (see under the heading 'Young adults (18- to 22-year-olds)'). It seems that the strength of the decrease and the chance of coming into contact with the police according to these socioeconomic variables are connected. However, we must emphasise that this involves decreases in terms of percentages. The decreases per 1,000 peers can clearly be different. If a group that had a small chance of being registered as suspect in 2010 has decreased, for example, from 20 to 10 per 1,000 and a group with a large chance of being registered from 100 to 70 per 1,000, then the decrease in percentage terms is respectively 50% and 30%, but the first group only decreased by 10 per 1,000 and the second by 30 per 1,000 peers. This can be seen, for example, by the observed decrease amongst minors during the period from 2010 to 2015 within the different household compositions. The decrease is the greatest at 44% amongst those living at home in a two-parent family. Per 1,000 of these minors there is a decrease from 23 in 2010 to 13 in 2014. Hence a decrease of 10 per 1,000 minors. With 14%, the decrease is the lowest amongst minors living in an institution. This concerns a relative decrease from 168 per 1,000 minors in an institution in 2010 to 145 in 2014. Hence a decrease of 23 per 1,000 minors.

The relative number of minor suspects has decreased in all the separate municipalities: the number of minor suspects living in the G4 municipalities (Amsterdam, The Hague, Rotterdam and Utrecht) showed a proportional increase

The absolute and relative number of minor suspects shows a decrease irrespective of the municipality where the minors live. The strength of the decrease does however vary per municipality. In the G4 municipalities the number of minor suspects per 1,000 peers decreased by approximately 35% during the period between 2010 and 2015. Among the other 21 large municipalities there are municipalities in which the proportion of minor suspects decreased more strongly ('s-Hertogenbosch, Breda and Maastricht) or less strongly (Apeldoorn). One interesting trend is that the proportion of minor suspects compared with the total population of suspects in the G4 municipalities increased from 2010 to 2015. In total, almost 22% of all minor suspects were living in the G4 municipalities (Amsterdam, Rotterdam, The Hague and Utrecht) in 2014. In 2010 that was less than 20%.

The number of settlements by the Public Prosecution Service and the judiciary halved; still the judiciary settled more cases against minors than the Public Prosecution Service

The relative number of settlements by the Public Prosecution Service and the judiciary halved between 2010 and 2015. The Public Prosecution Service does, however, settle fewer cases against minors than the judiciary (respectively 5.1 and 6.5 settlements per 1,000 minors). The picture is somewhat distorted by a doubling of discretionary dismissals (mainly the conditional dismissals). If we do not include those in

the numbers, then the relative number of settlements by the Public Prosecution Service against minors has decreased more strongly.

The decrease in the number of settlements with a sanction imposed by the Public Prosecution Service continued from 2010 to 2015; but proportional an increase is found with regard to a punishment order '*strafbeschikking*', discretionary dismissals and conditional dismissals
During the period from 2010 to 2015 the relative number of settlements by the Public Prosecution Service against minors almost halved. The decrease is mainly due to a decrease in the settlements involving a sanction, while settlements without a sanction (dismissals) actually increase. The (relative and absolute) number of settlements involving a sanction by the Public Prosecution Service against minors continues to decrease, with the exception of a punishment order '*strafbeschikking*'. The relative number of community services, educational projects and financial transactions shows a significant decrease (of between 75% and 81%) during the years 2010 to 2015. On the other hand, the relative number of punishment orders (*strafbeschikkingen*) during that period almost doubled and the number of conditional dismissals also increased proportionally. The punishment order has, for a substantial part, replaced the financial transactions. In short, although the settlements by the Public Prosecution Service against minors predominantly shows a decrease, an (small) increase can be seen in the number of discretionary dismissals and conditional dismissals, as well as punishment orders. In respect of the total number of settlements, these forms of settlements have thus increased proportionally from 2010 to 2015.

The decrease in the number of settlements involving a sanction from the judiciary continues; relatively speaking, there are more settlements without sanction (technical judgments and acquittals)
Just as in the case of the Public Prosecution Service, the relative number of settlements by the judiciary against minors halved during the period from 2010 to 2015. Both the custodial sentences (juvenile detention) as well as orders and measures (the Placement in Institution for Juveniles – Order (*PIJ-maatregel*)) show a halving during this period. The custodial measure 'Behaviour Modification measure (GBM)' shows the strongest decrease, but this measure appears to be rarely imposed (see also Plaisier & Mol, 2014).
The settlements by the judiciary which do not end in a sanction (technical judgments and acquittals) do show a decrease over the course of time in absolute and relative numbers, but the decrease is less marked than for settlements that end in a sanction. This means that over the course of years there are proportionally more settlements that ended without sanction. Even in the Juvenile Crime Monitor 2013, we observed that the number of settlements by the judiciary against minors decreased from 2006/2007, but that the numbers of technical dismissals and acquittals increased proportionally (compared to the total number of the judiciary settlements in a year). This trend has continued over the last few years.

Young adults (18- to 22-year-olds)

The trends amongst young adults in the age group 18 to 22 years are described in this Juvenile Crime Monitor. This ties in with the age group which, according to the Adolescent Criminal Law that came into force on 1 April 2014, may also be eligible for application in relation to juvenile criminal law. Self-reporting data for this age group is only available for 2015. The statements made about trends in time for this group are based on police and judicial data. We also wanted to discuss in this Juvenile Crime Monitor several trends related to the introduction of the adolescent criminal law, such as the number of times the juvenile criminal law is imposed on 18-

to 22-year-olds. After the introduction of the adolescent criminal law, however, the registration of that is still not reliable enough in order to enable making statements about it. WODC is currently carrying out a pilot study in order to gain a better view of that. The results of the study are expected in the middle of 2016.

The peak in the prevalence of self-reported offenders occurs at a younger age than is the case with registered suspects

The prevalence of self-reported offenders increases with age, reaches a peak between the 16th and 18th birthdays and then subsequently declines. The peak in self-reported offenders occurs a little earlier than the peak in registered suspects. This finding is in line with earlier research. One possible explanation is that, in the case of self-reporting, mainly the most common offences are measured while the police registrations relate to the less frequent and more serious offences. Other research shows that, in the case of less serious offences, the peak lies more often at a younger age than is the case with the more serious crimes (Ulmer & Steffensmeier, 2014).

Prevalence of self-reported offenders of property and drugs offences is the highest amongst young adults; driving under the influence of alcohol is reported relatively often by young adults

The prevalence of self-reported offenders of juvenile offences[32] is 37% for young adults, 35% for minors and 20% for the under-twelves. If we include adult offences, such as drunk driving and economic offences, then the prevalence for young adults increases to 44%. In comparison with minors, more young adults report property and drugs offences. Although violent and property offences amongst young adults are still the largest category, a relatively large number of young adults report the offence 'driving under the influence of alcohol' (14%). The police statistics also show a relatively large involvement of young adults in such traffic offences. Others also signal this (Donker, 2004; Van der Laan et al., 2012). One possible explanation for this is that the mobility among this group is greater compared to minors, partly due to access to cars and having a driving licence.

Decrease in registered suspects and criminal offenders amongst young adults irrespective of background characteristics; with the exception of the highest level of education

Although the decrease amongst young adults during the period from 2010 to 2015 is generally less marked, just as in the case of minors the decrease is visible within virtually all the investigated sub-groups. There is one exception amongst the investigated characteristics: in the case of young adult registered suspects, the decrease during the period from 2010 to 2015 does not occur in all levels of education. The relative number of young adult suspects with VMBO (Preparatory Secondary Vocational Education) as their highest level of education remains almost the same over the whole period.
Other than is the case with minors, the decrease is not continuous for all the investigated sub-groups during the period 2010-2015. In case of registered suspects, in addition to the group with VMBO as highest level of education, this also applies to young adults receiving social benefits (an increase between 2012 and 2013) and some household compositions.

[32] We include hereby the offences that were also included in previous measurements in the Self-reporting of Juvenile Crime Monitor. Therefore this concerns violent, property and public order offences and vandalism, drugs offences and possession of weapons. See also Chapter 2.

The relative number of young adult criminal offenders remained stable during the period from 2010 to 2012 and then started to decrease. In case of women, the decrease can only be seen after 2013.

In percentage terms, the decrease is usually strongest amongst socioeconomic groups that have the smallest chance of being registered as suspect

If we look at a few socioeconomic breakdowns such as level of education, participation in school/work, household income, and composition of the household, than it is apparent that, in percentage terms, the groups with the smallest chance of being registered as suspect (respectively HBO (Higher Professional Education)/WO (university education), attending school or in work, high level of income and living together away from home) generally show the strongest decrease during the period 2010 to 2015, while most groups with the highest chance in percentage terms of being registered as suspect (respectively VMBO, receiving benefits/others, low level of income, living in an institution) show the lowest decrease. We also saw this picture in the case of minors. It must be stressed, however, that this relates to reductions in percentage terms, which provides a different picture than the relative or absolute decreases (see under the heading 'Minors (12- to 17-year-olds)').

In the case of young adults, the relative number of suspects and criminal offenders decreases at a greater rate for men in comparison with women: the gap between young adult men and women shrinks even further

Amongst young adult men, the relative number of suspects and criminal offenders decreases significantly from 2010 to 2015 (a reduction of 32% and 17% respectively). This decrease is less marked in the case of women (a reduction of 25% and 4% respectively). The difference between the sexes in the relative number of registered suspects and criminal offenders decreases further in the case of young adults between 2010 and 2015, however, which is in contrast with minors. In 2010 the proportion of criminal offenders amongst men was almost five times as great as amongst women (49 and 10 per 10,000 peers respectively), and in 2015 that had decreased to more than four times as great (41 and 9 per 10,000 peers respectively).

Settlements by the Public Prosecution Service, after an initial increase, show a decrease since 2013, with the exception of technical dismissals and discretionary dismissals

Since 2007, the (relative and absolute) number of settlements by the Public Prosecution Service in relation to young adults shows a decrease. This decrease switches to an increase in 2010, reaches a peak in 2012 and then decreases again. This trend is largely due to the introduction of a punishment order '*strafbeschikking*' and also the (absolute and relative) number of punishment orders has shown a decrease after 2012. In the case of young adults, the introduction of the punishment order '*strafbeschikking*' goes, to an important extent, hand in hand with a reduction of financial transactions. This increase is a consequence of the fact that, since the introduction of the Settlement by the Public Prosecution Service Act, the Public Prosecution Service is able to prosecute and hand down punishments using a punishment order in case of relatively minor criminal offences and violations. Cases of more serious offences are still dealt with through the courts. The punishment order was introduced in phases from 2008 and implemented nationwide in 2011 and since then it shows a clear increase. The objective is that in the end transactions will be entirely taken over by punishment orders.
The relative number of discretionary dismissals against young adults increased greatly during the period from 2010 to 2015 after relatively stable numbers in the preceding years. The relative number of discretionary dismissals was almost twice

as high in 2015 compared to 2010. This increase is also visible when we take into account the unconditional discretionary dismissals. Also the relative number of technical dismissals by the Public Prosecution Service shows an increase during this period and is almost twice as high in 2015 compared to 2010. A background fact involved in the increase in the relative number of discretionary dismissals is due to an increase in the number of conditional dismissals. This relates to cases whereby the Public Prosecutor decided to postpone punishment with a punishment conditionally. The number of conditional dismissals amongst young adults increased from 15% in 2010 to 34% in 2014.

Settlements in relation to young adults by the judiciary show an annual decrease
The judicial settlements in relation to young adults reached a peak in 2006 and have decreased since then. There has also been an annual decrease during the period 2010 to 2015, with over one third less settlements by the judiciary in 2015 compared to 2010. Once again this represents a historically low point in the relative and absolute number of settlements by the judiciary in relation to young adults.
The decrease during the period 2010 to 2015 can be seen for most of the settlements with a sanction. Exceptions to this are the longer imprisonments (over three months), other settlements by the judiciary and training orders. The two latter forms of settlement occur rarely, but they do however show an small increase during this period. The relative number of longer terms of imprisonment that are imposed on young adults remains more or less stable during the period 2010 to 2015. In other words, amongst the total number of judicial settlements the number of longer terms of imprisonment imposed on young adults proportionally increases slightly over the course of time.
What is striking is that the settlements which do not end in a sanction, such as a technical judgment or acquittal, remain more or less stable during the period 2010 to 2015. Since the total number of settlements by the judiciary decreased, this means that there are proportionally more judgments without sanction. Apparently, relatively more cases concerning young adults are brought to court, whereby for whatever reason it is not possible to gain sufficient evidence or whereby the young adults were not proven to be the offender in the opinion of the court.

Online crime

Online offences can be separated into cyber offences and digitized offences. In case of the former, this concerns criminal offences whereby IT is the target, like hacking or carrying out DDoS attacks. In case of the latter, this concerns traditional offences that are committed online, such as online threats or not supplying the goods that have been purchased and paid for through a web shop. For the first time in this Juvenile Crime Monitor, extensive research has been carried out into the extent to which young people are involved in online offences, including both cyber offences as well as digitized offences. On the basis of self-reporting as well as police and judicial statistics, investigations have been made into the extent to which young people are involved.

Police and judicial statistics offer little information about the number of young suspects and criminal offenders of online crime
Police and judicial statistics currently provide us with little information about the number of young people who are involved respectively as suspect or criminal offender in a cyber or digitized crime. It is important to note that the distinction we make between online and offline offences cannot be made as such in relation to the registration of offences in police practices. The manner in which offences are regis-

tered in the police registration systems makes it likely that a proportion of the online offences remains hidden because those offences are registered as a traditional offline variation whereby it may be specified that the method was carried out digitally. In particular, the digitized offences concern traditional offences whereby use is made of IT. The problem here is the inability of clarifying the modus operandi from the police statistics in order to obtain a national picture. It is therefore conceivable that a proportion of the offences of which young people are suspected concerns cyber or digitized offences (see also Montoya et al., 2013 who investigated files in a police region in the Netherlands). We are unable to verify that on the basis of the available national sources. Judicial statistics offer little further to go on. Although we are able, on the basis of articles of laws, to find out which offences such as cyber and digitized offences are registered, the number of suspects is very small during the observation period.

The percentage of young people that self-report online offences is highest amongst minors

In the Youth Delinquency Survey 2015 five questions were asked about cyber offences (offences whereby the IT structure is the target) and six questions about digitized offences (traditional offences that are committed online). The percentage of young people that reported being involved in an online offence over the previous year is highest amongst the 12- to 17-year-olds, followed by the 18 to 23-year-olds and lowest amongst 10- and 11-year-olds (31%, 28% and 10% respectively). The percentages are higher than is evident from previous research (see Zebel et al., 2014, 2015). This may be explained because the Youth Delinquency Survey asked more questions about online offences. Moreover, the Youth Delinquency Survey involves a national random sample and the other studies are mainly limited to specific groups of young people (pupils or students).

Minors self report more often involvement in digitized offences, young adults more often in cyber offences

Minors more often report being involved in digitized offences as opposed to cyber offences (22% and 17% respectively). By contrast, young adults more often report involvement in cyber offences than in digitized offences (22% and 14% respectively). The greater involvement of minors in digitized offences as opposed to cyber offences is also in line with their online activities, including use of social media. Social media present an important vehicle for various different forms of digitized offences. Studies into how teenagers spend their time show that they are more often engaged in social online activities compared to other age groups (Sonck & De Haan, 2015).

Conclusion

In this Juvenile Crime Monitor, we have examined the trends occurring in juvenile crime on the basis of various sources and indicators. Although these sources have their own possibilities and restrictions, they currently offer the most complete information about trends over time. In this final paragraph we examine a few striking trends, which we have observed in this measurement in the Juvenile Crime Monitor. The Juvenile Crime Monitor is not designed to provide an explanation for trends. However, a few relevant trends are given further clarification and are placed in a wider context.

The overall decrease in juvenile crime (in terms of proportion of self-reported offenders, registered suspects en criminal offenders among the youth) which started in 2008 also continues during the years from 2010 to 2015
From the various different sources used, each with their own indicators for measuring juvenile crime, we observe that there was a decrease in juvenile crime during the period 2010 to 2015 (in terms of proportion of self-reported offenders, registered suspects en criminal offenders among the youth). The decrease represents a continuation of the decrease that started in 2008 in the Netherlands. We can see this decrease in juvenile crime by minors in all sources used and is visible in virtually all of the background characteristics and types of offences. This also applies to the crime amongst young adults, but in this case we can only base our knowledge on police and judicial statistics.
The decrease in juvenile crime amongst minors and young adults does not exist in isolation. Amongst the total population of adults who come into contact with the police as suspect or as offender with the judicial authorities shows a decrease too (also see figure S2). The decrease amongst minors over the last few decades however, has been greater than it has been amongst the total adult population of suspects (Kessels & Verkleij, 2015). A decrease in the proportion of victims in the Dutch population is also apparent from victimisation surveys (Akkermans & Kessels, 2015). In international terms, a reduction has also been identified in registered juvenile crime (Goudriaan & Smit, 2015). In short, we can argue that across the board a decrease can be seen in the proportion of young people involved in juvenile crime.

The actual decrease in juvenile crime appears to be less strong than is apparent from police and judicial statistics; there may possibly be a difference in decrease in respect of seriousness and frequency
It is unlikely that the decrease in actual juvenile crime is as strong as it appears from the police and judicial statistics. After all, self-reporting figures from minors show a far less strong decrease during the period 2010 to 2015. The discrepancy in the strength of the decrease between the various data sources raises questions about what this implies about the decrease of the actual amount of crime. The limited reduction that we see in the prevalence of self-reported delinquency makes it likely that the actual amount of crime committed by minors decreased less steeply than the decrease that we see in the official statistics, especially in the police statistics.

There are various possible explanations why police and judicial statistics show a stronger decrease than the self-reporting figures.
The first option is that the decrease in official statistics is stronger than in other sources due to various changes that have occurred over the last few years, for example, by the police. In a recent survey carried out by Van Ham, Bervoets and Ferwerda (2015), based on literature and questioning experts, they put forward several possible explanations for the decrease in registered juvenile crime:
- changes to the computer systems used by the police (the introduction of the Basic Enforcement Services and the intended phasing-out of the Recognition Service System);
- reduced priority in the detection of juvenile crime by the police;

- changes in the work process within the police force, such as the Salduz judgment[33] and the introduction of a system based on 'as quickly, cleverly, selectively, simply and cooperatively as possible, targeted at society';
- there is a shift in the working methods used by the police in public areas, whereby the handling of less serious offences has to a greater extent been handed over to special investigating officers (which possibly leads to a reduction in registration of less serious offences).

Another explanation could be that the behaviour of young people has increasingly shifted to the internet (we do not know that yet), where there is still less visibility than of offline crime.
This concerns hypotheses, which will be investigated further in a follow-up study under assignment from WODC. It is also the question whether the increase in registered crime, that is apparent from police statistics since the start of this century, actually reflects a genuine increase in crime. Some scholars questioned this increase (Wittebrood & Nieuwbeerta, 2006) and argued that this increase has to do with increased attention directed at specific groups, such as young people. During the period from 1996 to 2005, a stable trend can be seen in the prevalence of self-reported delinquency for a few offences (Van der Laan & Blom, 2011).

A final explanation for the difference between the sources in the strength of the decrease is that there may be differences in the reduction in crime depending on the frequency, nature and seriousness. Where the self-reporting of delinquent behaviour by young people focuses on the common and less serious forms of crime, which stay for a large part outside the vision of the police, police and judicial statistics concern the less frequently occurring and more serious forms of crime. We can argue that the different sources complement each other (Weijters & Van der Laan, to be published). The finding that the proportions of suspects and criminal offenders amongst minors show a greater decrease than the proportion of self-reported offenders amongst minors may indicate that the less frequently occurring and more serious forms of crime decrease more strongly than the common and less serious forms. We can see this idea confirmed to a limited extent in the settlements against minors for crimes that have become known to the police, Public Prosecution Service and the judiciary. You can arrange settlements in order of seriousness, with a Halt punishment being the least heavy and custodial sanctions (juvenile detention and the Placement in an Institution for Juveniles Order) as the heaviest sanctions (Bruning, De Jong, Liefaard, Schuyt, Doek & Doreleijers, 2012). The relative number of finalised Halt punishments for minors decreased only slightly during the period 2010 to 2015 (a reduction of 9%). The relative numbers of settlements by the Public Prosecution Service and the judiciary halved during the same period.

We are unsure whether and to what extent changes in working methods or registration by the police have had a strengthening effect on the decreases in registered juvenile crime. It may be possible that the common and less serious forms of crime, of which a large part remains out of sight of the police and judiciary, also declined less significantly than the more serious forms of crime. We also do not know to what extent the decrease relates mainly to a reduction in the traditional offline crime. Online offences are not well registered, particularly in the police and judicial statistics. We will return to the subject of juvenile offenders at a later stage.

---

[33] The Salduz judgment was a judgment made by the European Court of Human Rights (ECtHR). In short, this resulted in all suspects arrested by the police having the right to legal aid before they were questioned by the police.

The difference between the sexes becomes smaller in the case of young adults, but not in the case of criminal minors
More boys than girls are involved in crime. In the previous Juvenile Crime Monitor we commented that the gap between boys and men, on the one hand, and girls and women, on the other hand, becomes smaller based on police and judicial statistics. Others also pointed to the shrinking difference between the sexes (Slotboom, Wong, Swiers & Van der Broek, 2011). This trend does not continue during the period 2010 to 2015 in relation to criminal offenders aged 12 to 7 years (the minors), although it does in the case of young adults. Amongst criminal minors the form and rate of the decrease in registered suspects and criminal offenders for boys and girls remained more or less the same during this period, which means that the difference between the sexes does not lessen. Furthermore, from self-reporting during the years 2010 and 2015 we see virtually no reduction between male and female juvenile criminal offenders (with the exception of self-reporting of property offences).
By contrast, amongst young adults we do see that the difference between the sexes decreases. The reduction amongst young adult men is considerably higher than amongst young adult women, both regarding the relative number of suspects as well as criminal offenders. The difference between the sexes decreased from 2010 to 2015 by five to four times as many criminal offenders amongst men as amongst women.
That the difference between the sexes does not become less in the case of minors is a conspicuous trend that is difficult to clarify. Slotboom et al. (2011) suggested that the decrease in the difference between boys and girls in the police registrations could possibly be related to the priority set by the police in the detection of offences where girls were also involved. What is exactly the background to the stabilisation of the differences between the sexes in the case of minors (and whether policy concerning detection also has something to do with that), is not clear and requires further investigation.

Differences between groups of different origins are virtually not present in self-reporting and yet large in the police statistics; however, there is a decrease amongst all groups of different origins
Young people from ethnic minorities, and particularly young people originating from the Dutch Antilles/Aruba and young people of Moroccan origin, are over-represented in the police statistics. However, we see virtually no differences in self-reported offenders between native Dutch young people and those from ethnic minority groups. This difference between the police statistics and sources from self-reporting figures is difficult to clarify. There are a number of possible explanations, of which some are more methodological and others are more intrinsic in nature.
A first methodological comment concerns self-reporting by offenders of some minority groups. One limitation in self-reporting concerns the overreporting and underreporting of delinquent behaviour. Earlier, we discussed several studies in which it was found that Moroccan boys tended more often towards underreporting than young people of Dutch origin (Batenburg-Eddes, 2012; Junger, 1989; Stevens et al., 2003). Others do not see such differences or instead they see an overreporting by other groups of young people of ethnic origins (Junger-Tas et al., 2003). An additional point is that minority groups, such as Moroccan and Turkish young people, are underrepresented in the random sample used in the Youth Delinquency Survey. One comment that should be added is that, due to the relatively small size of various origin groups in the Youth Delinquency Survey, it is not possible to distinguish between the various origin groups.
A second possible methodological explanation may be that self-reporting figures and police figures each measure their own portions of the crimes committed by young people (see Weijters & Van der Laan, forthcoming). It is conceivable that there are differences between origin groups in their involvement in less serious and more fre-

quently occurring crimes or in their involvement in more serious and less frequently occurring forms.
That there are large differences between origin groups in the likelihood that they come into contact with the police (Jennissen & Blom, 2007) may thirdly be explained by the fact that certain ethnic minority groups are actually involved in crime more often. Fourthly, it is also conceivable that the focus during detection principally lies with particular offences, which are committed more often by specific groups or occur more often in certain contexts. Some studies suggest that the methods used by the police on the streets, especially proactive policing, increases the chance of ethnic profiling, even when they are not suspected of committing a crime (Amnesty International, 2013; Çankaya, 2012). However, there is no evidence that this occurs in the Netherlands on a structural basis. In connection with this, research carried out by Svensson, Sollie and Saharso (2011) into proactive policing provides no indications that young people from ethnic minority groups are systematically treated differently than young people of Dutch origin. The overrepresentation of young people from ethnic minority groups in police contacts may, according to the researchers, be explained to an important extent by the fact that they are out and about on the streets more often and through involvement in delinquent behaviour either by themselves or by group members. Van der Leun and Van der Woude (2014) conclude on the basis of Dutch research that no general picture is clear concerning ethnic profiling by the police. They add that the police work is strongly targeted at street crime and on less affluent districts and those are precisely the areas where migrant groups are overrepresented. However, according to Van der Leun and Van der Woude, there are no hard empirical findings concerning the ethnic profiling of young people from minority groups.

If we look at the trends over time, we see a reduction in self-reported offenders amongst minors and registered suspects of Dutch origin. Amongst young people we do see a reduction only in police registrations regardless ethnic origin. This may suggest that amongst the young people of Dutch origin there is a reduction in their involvement in the frequently committed and less serious forms of crime, as well as in their involvement in less frequently occurring and more serious forms of crime. In relation to young people from ethnic origin groups, we only see a decrease in the police statistics. This could suggest that there is a decrease is in the less frequently occurring and more serious forms of crime in relation to these groups in particular. This does not mean that amongst minority groups there is no decrease in the more frequently occurring crimes; we simply do not see that in the self-reporting figures. The absence of a decrease in the proportion of self-reported offenders amongst minors from ethnic origins may also be a result of underrepresentation of specific origin groups, such as young people of Moroccan and Turkish origin.

From 2010 to 2015 the number of settlements by the Public Prosecution Service and the judiciary reduced significantly, and more cases were settled by the judiciary. The decrease in the number of settlements with a sanction continues in relation to the Public Prosecution Service, with proportionally more punishment orders, discretionary dismissals and conditional dismissals

The relatively small number of settlements in relation to minors and young adults shows a significant decrease during the period 2010 to 2015. The number of settlements halved in relation to both the Public Prosecution Service and the judiciary. In the case of young adults, the relative number of the settlements by the judiciary decreased by a third and since 2013 the relative number of settlements by the Public Prosecution Service also decreased.
With regard to the settlements by the Public Prosecution Service, the relative number of community punishment orders, educational projects and financial transactions

showed a significant decrease during the years from 2010 to 2015, while the relative number of punishment orders ('*strafbeschikking*') almost doubled during the same period. The punishment order ('*strafbeschikking*') has replaced a considerable proportion of the financial transactions. This points to changes in the working methods used by the Public Prosecution Service as a result of the Settlement by the Public Prosecution Service Act. The Public Prosecution Service has had the statutory possibility since 2008 to impose a punishment order as a sanction instead of a financial transaction. The punishment order was introduced in phases from 2008 and has been applied nationally since 2011. Where in the past community punishment orders or financial transactions were offered by the Public Prosecution Service, the punishment order can now be imposed as well.
Also the increase of settlements by the Public Prosecution Service which do not end in a sanction (particularly the discretionary dismissals) continues during the period from 2010 to 2015. This increase has been on-going since 2007 (see also the Juvenile Crime Monitor 2013) and is also seen amongst adult criminal offenders. The number of discretionary dismissals doubled in 2014 compared to 2010, both in the case of minors as well as young adults. The background to this increase in dismissals is unclear, but may possibly point to a change in policy. In relation to a dismissal by reason of policy, the Public Prosecution Service makes the decision not to prosecute for reasons based on the principle of opportunity. A proportion of the increase in discretionary dismissals in relation to minors and young adults is the result of an increase in the number of conditional dismissals. The Settlement by the Public Prosecution Service Act offers the possibility to separate out the grounds for dismissal. On the one hand, a punishment order may be imposed (Article 257a paragraph 3 of the Netherlands Penal Code) and, on the other hand, the Public Prosecution has the possibility of postponing the decision or prosecution under certain conditions (Article 167 paragraph 2 of the Netherlands Penal Code). In case of the latter, a case may eventually be dismissed if the suspect has kept to the conditions. The conditions imposed are drawn up by the Public Prosecution Service in consultation with the partners in the chain and the municipalities. The concept hereby is that not only the criminal aspects are taken into consideration, but also the social context in which the offence was committed (see Van Rosmalen & Meijer, 2015). Amongst minors we see that there were almost no conditional dismissals in 2010, which is not surprising in itself no surprise since the punishment order was only introduced nationally for minors from 2011. The number of conditional dismissals for minors in 2014 made up more than one third of all discretionary dismissals. In the case of young adults, the number of conditional dismissals increased from 15% in 2010 to 34% in 2014. We also see in the total number of settlements in relation to adults an increase in the number of conditional discretionary dismissals (Van Tulder, Meijer, Kalidien & Verkleij, 2014), although that increase appears to be less marked than in relation to young adults and minors. It is not known in how many cases the conditional dismissal is eventually replaced by a punishment order or that the case is dismissed.

The limited registration of cyber and digitized offences in police and judicial statistics means that remarks concerning trends in these types of offences cannot be made

Online offences, both cyber and digitized offences, are often not recognisable as such in the registration systems of the police (see Zebel et al., 2014, 2015). There are various reasons for that. Some of the information concerning offences whereby IT is used, is present in police files but is not quantified on a structural base. Research into files carried out by Montoya et al. (2013) does indeed show certain offences are registered as traditional offences and in a considerable proportion of the cases IT is involved in the modus operandi, such as in relation to the offences of threat and fraud. Montoya et al. (2013) studied the files manually. Gaining a pic-

ture of this information on a national level requires clever applications, such as text mining of digital files. This would allow the possibility of investigating search engines of the Dutch police force, for example. Fragmentation of information over various different sources is also involved. Recent research carried out by the Inspectorate of Security and Justice (2015) indicates that systems that have improved in the official reporting of certain types of online crime, such as internet fraud, have improved, are still insufficiently connected to other police systems. This limits the detective work into tracking-down the offenders of online crime and suggests that offenders of such crimes can still operate out of sight.
As a consequence, we are still unable to make, on the basis of police statistics, remarks concerning the extent to which Dutch young people are suspects of cyber or digital crime, as well as any related trends. The judicial source offers virtually no other opportunities for gaining a clear picture of online crime. We made use of specific sections of laws pertaining to cyber and digitized crime for that purpose. That shows that the number of criminal offenders, whereby there is a case of cyber or digitized crime, is low. In absolute figures, this concerns less than fifty young people annually (less than 1% of the total group of young offenders in a year). We have also not been able to discover any trends. These low numbers mainly seem to indicate that such offences are not well specified in the judicial source as well.
The limited presence in police or judicial statistics of cases of minors or young adults, in which cyber or digitized crime is implicated, does not mean that virtually no online crime is committed by Dutch young people. Given the increased digitalisation of society it is expected that also young people in the Netherlands do commit online offences. In the literature (Kerstens, 2015; Zebel et al., 2013, 2015) and the media we can already see various examples of that, such as carrying out DDoS attacks (NRC newspaper, 2015a, 2015b), sending threatening emails (NOS.nl, 2015) or ‘revenge porn’ (NRC newspaper, 2015c).
It is therefore of great importance that actions are carried out in order to register such types of crimes well in the source systems, as well as the characteristics of the suspects of online crime, to look for options for making the data which is already available visible and to find out whether it is possible to link data from different systems so that the data also becomes available to police and judicial statistics.

The number of self-reported offenders of cyber and digitized offences is substantial, but we do not know whether there is a shift from offline to online offences

Around three in ten minors and just as many young adults reported in 2015 that they had committed one or more cyber or digitized offences during the previous year. Hereby, the less serious variations are predominant. Some of those involved mischievous offences, such as logging in to a computer or website without having permission to do so, or impersonating someone else on the internet. However, a small proportion of the young people also reported more serious offences, such as altering information without permission, carrying out a DDoS attack, or threatening others through social media. The prevalence of the whole category of online offences (cyber and digitized offences) is higher than the prevalence of some types of offline offences, such as violence, property offences or vandalism. Minors report relatively more often being involved in digitized offences (online threats) than in relation to cyber offences (such as logging in without permission, altering information without permission or carrying out a DDoS attack), but in the case of young adults that is precisely the other way round. The results may indicate that there is a shift amongst young people from the more traditional offline variations of crime to the online variations. This corresponds with the finding that ‘being online' has increased enormously over the last ten years in respect of young people (CBS, 2015a, 2015b; see also Sonck & De Haan, 2015). Particularly 'being online' using mobile devices, such as laptops or smartphones, has increased very significantly

amongst young people since 2005 (CBS, 2013, 2015c). The digitized offences involve online behaviour that is simple to carry out via a laptop or smartphone. It is therefore conceivable that, together with the increased online behaviour of young people including the availability of simpler hardware and software, there may also be a shift from offline to online delinquent behaviour amongst young people. The hypothesis that there has been a shift appears to be cited increasingly often. It was recently pointed out in *The Guardian* (15 October 2015), as a result of new figures in the crime survey concerning England and Wales from the *Office of National Statistics*, that if account is taken of victims of online crime (fraud and cyber crime) there is no decrease, but instead there appears to be a small increase in the number of victims. Although this is a first estimate on the basis of a small sample and concerns victimisation, it clearly shows the importance of proper registration of cyber and digitized crime. It is important to mention that the British estimates refer to victimisation and not to offenders, as is the case in this report.
The increased digitalisation of society and the findings from various investigations into pastimes showing that Dutch young people spend a considerable part of their time online (and that this has increased sharply in recent years), may also go hand in hand with the increase in antisocial behaviour online. For the time being, in relation to self-reporting, it appears mainly to involve less serious offences, of which some can probably be put down to mischievous offences (depending on the manner in which the behaviour of the young person is indicated online). But in relation to various online offences, such as online threats or carrying out DDoS attacks, this does involve offences that can have a big impact. We also do not know whether there are changes to the characteristics of groups of offenders and to what extent offline and online crime overlap each other.[34]

To conclude

Crimes committed by young people in the Netherlands have decreased irrespective of which source we refer to in order to measure crime and also irrespective of the background characteristics of young people. This phenomenon is not only apparent amongst young people, but also amongst adults. A reduction can also be seen internationally in crime, including juvenile crime.
The reduction is clearly visible in the traditional forms of juvenile crime. Property offences show a significant decrease, but also the other forms of crime, such as violence and vandalism and public order offences, are decreasing. That mainly concerns offences committed offline. It is not known whether and to what extent there is a shift to online forms such as cyber and digitized crime in relation to young people. As previously asserted, it is of essential importance to be able to make reliable estimations concerning cyber and digitized crime, including in relation to offences carried out by young people. In the case of the Netherlands, police and judicial statistics do not yet offer such information at a national level about online crime committed by Dutch young people. A better registration and better coupling with the sources already available, as well as greater insight into the modus operandi used by young suspects and criminal offenders, is hereby important (see Montoya et al., 2013). It is apparent from the self-reporting by offenders that in respect of 2014/2015 a considerable proportion of the young people admit to having been involved in cyber or digitized offences. In respect of young adults, the prevalence of this is approximately equal to that of the traditional offline variations, such as violent or property offences, while in respect of minors, this prevalence is lower. However, it is still unclear to what extent the seriousness and frequency of online

---

[34] Earlier research shows that, with regard to threats, there is an overlap between offenders of offline threats and online threats (Van der Broek, Van der Laan & Weijters, 2014) and victims of these offences (Van Wilsem, 2009).

offences are comparable with the offline offences. A proportion of the online offences can possibly be put down to 'mischievous' offences. This requires further investigation in order to determine whether estimates of (self-reported) offline and online crime can be added to each other.

Literatuur

AD (2015). *Meisje (15) uit Tilburg zit nog vast na versturen dreigmail.* AD.nl, 19 november 2015.

Akkermans, M.M.P., & Kessels, R.J. (2015). Criminaliteit en slachtofferschap. In S.N. Kalidien & N.E. de Heer-de Lange (red.), *Criminaliteit en rechtshandhaving 2014: Ontwikkelingen en samenhangen* (pp. 15-20). Den Haag: Boom criminologie. Justitie in statistiek 5.

Algemene Rekenkamer (2012). *Prestaties in de strafrechtsketen* (TK vergaderjaar 2011-2012, 33 173, nr. 1). Den Haag: Algemene Rekenkamer.

Amnesty International (2013). *Proactief politieoptreden vormt een risico voor mensenrechten: Etnisch profileren onderkennen en aanpakken*. Geraadpleegd op 17 december 2015: www.amnesty.nl/sites/default/files/public/rapport_etnisch_profileren_ainl_28_okt_2013.pdf.

Batenburg-Eddes, T. van, Butte, D., Looij-Jansen, P. van de, Schiethart, W., Raat, H., Waart, F. de, & Jansen, W. (2012). Measuring juvenile delinquency: How do self reports compare with official statistics? *European Journal of Criminology*, *9*(1), 23-37.

Bonnie, R.J., Johnson, R.L., Chemers, B.M., & Schuck, J. (2012). *Reforming juvenile justice: A developmental approach.* Washington: Committee on Assessing Juvenile Justice Reform / Committee on Law and Justice / Division of Behavioral and Social Sciences and Education / National Research Council.

Braams, B.R., Duijvenvoorde, van A.C.K., Peper, J.S., & Crone, E.A. (2015). Longitudinal changes in adolescent risk-taking: A comprehensive study of neural responses to rewards, pubertal development, and risk-taking behavior. *The Journal of Neuroscience*, *35*, 7226-7238.

Broek, T. van der, Beerthuizen, M.G.C.J., Laan, A.M. van der, & Goudriaan, H. (2014). Afdoeningen (Halt, OM en ZM). In A.M. van der Laan, H. Goudriaan & G. Weijters (red.), *Monitor Jeugdcriminaliteit: Ontwikkelingen in de aantallen verdachten en strafrechtelijke daders 1997 t/m 2012* (pp. 67-81). Den Haag: WODC/CBS. Cahier 2014-7.

Brouwers, M., & Eggen, A.Th.J. (2013). Vervolging. In S.N. Kalidien & N.E. de Heer-de Lange (red.), *Criminaliteit en rechtshandhaving 2012: Ontwikkelingen en samenhangen* (pp. 117-132). Den Haag: Boom Lemma. Justitie in statistiek 4.

Çankaya, S. (2012). *De controle van marsmannetjes en ander schorriemorrie*. Deventer: Boom.

CBS (1997). *Permanent Onderzoek Leefsituatie (POLS): Module Jongeren Jong 1997. Documentatie.* Heerlen/Voorburg: CBS.

CBS (2001). *Permanent Onderzoek Leefsituatie (POLS): Module Jongeren Jong 2001. Documentatie.* Heerlen/Voorburg: CBS.

CBS (2003). *Permanent Onderzoek Leefsituatie (POLS): Module Jongeren Jong 2003. Documentatie.* Heerlen/Voorburg: CBS.

CBS (2013). *ICT, kennis en economie 2013*. Den Haag: CBS.

CBS (2014). *Bevolking: geslacht, leeftijd en burgerlijke staat, 1 januari*. Den Haag: CBS. Geraadpleegd op 1 december 2015: www.cbs.nl/nl-NL/menu/themas/bevolking/links/2010-7461bev-piramide.htm

CBS (2015a). *ICT-gebruik van personen naar persoonskenmerken*. Geraadpleegd op 15 oktober 2015: http://statline.cbs.nl/Statweb/publication/?DM=SLNL&PA=71098ned&D1=69-72&D2=3&D3=a&HDR=G2,G1&STB=T&VW=T.

CBS (2015b). *ICT gebruik van personen naar persoonskenmerken*. Geraadpleegd op 15 oktober 2015: http://statline.cbs.nl/Statweb/publication/?DM=SLNL&PA=71098ned&D1=65-68&D2=3&D3=a&HDR=G2,G1&STB=T&VW=T.

CBS (2015c). *ICT-gebruik van personen naar persoonskenmerken. Apparatuur internet gebruik*. Geraadpleegd op 19 oktober 2015: http://statline.cbs.nl/Statweb/publication/?DM=SLNL&PA=71098NED&D1=55-59&D2=7-8&D3=a&HDR=G1,G2&STB=T&VW=T.

Coleman, C., & Moynihan, J. (2002). *Understanding crime data: Haunted by the dark figure*. Buckingham: Open University Press.

Crone, E.A. (2008). *Het puberende brein: Over de ontwikkeling van de hersenen in de unieke periode van de adolescentie*. Amsterdam: Bert Bakker.

Crone, E.A., & Elzinga, B.M. (2015). Changing brains: How longitudinal functional magnetic resonance imaging studies can inform us about cognitive and social-affective growth trajectories. *Cognitive Science*, *6*, 53-63.

Crone, E.A., & Güroglu, B. (2014). Development of emotion and social reasoning in adolescence. In K.N. Ochsner & S. Kosslyn (red.), *The Oxford Handbook of Cognitive Neuroscience.* Oxford Handbook online.

Domburgh, L. van (2009). *Very young offenders: Characteristics of children and their environment in relation to (re)offending.* Amsterdam: Vrije Universiteit.

Donker, A. (2004). *Precursors and prevalence of young-adult and adult delinquency*. (Dissertatie Universiteit Leiden). Z.pl.: Z.uitg.

Elffers, H. (2003). Leugens, verdraaide leugens, statistiek en ... MISDAADSTATISTIEK. *STatOR*, 10-16.

Elffers, H., & Bruinsma, G.J.N. (2005). De misdaadcijfers lopen terug! Politie, proficiat! Of, eh, ...? *Tijdschrift voor Criminologie*, 47, 376-389.

Engelen, F., Roels, J. de Heij, V. (2015). *Monitor Zelfgerapporteerde Jeugdcriminaliteit: Hoofdonderzoek 2015: Onderzoeksdocumentatie*. Heerlen: CBS.

Expertgroep dark number cybercrime (2015). Verslag van een bijeenkomst 16 september 2015. Niet gepubliceerd.

Gerber, M.S. (2014). Predicting crime using Twitter and kernel density models. *Decision Support Systems*, *61*, 115-125.

Goudriaan, H. (2006). *Reporting crime: Effects of social context on the decision of victims to notify the police*. Veenendaal: Universal Press.

Ham, T. van, Bervoets, E., & Ferwerda, H. (2015). *Papier en werkelijkheid: Een hypothesevormend onderzoek naar de mate waarin ontwikkelingen in de geregistreerde jeugdcriminaliteit aan registratie-effecten kunnen worden*. Den Arnhem: Beke.

Halt (z.j.). *Voorwaarden Half-straf*. Utrecht: Halt.

Inspectie Veiligheid en Justitie (2015). *Aanpak internetoplichting door de politie: Inspectieonderzoek naar een vorm van cybercrime*. Den Haag: Ministerie van VenJ.

Jennissen, R.P.W., & Blom, M. (2007). *Allochtone en autochtone verdachten van verschillende delicttypen nader bekeken*. Den Haag: WODC. Cahier 2007-4.

Junger, M. (1989). Discrepancies between police and self-report data for Dutch racial minorities. *British Journal of Criminology*, *29*, 273-284.

Junger-Tas, J., Cruijff, M.J.L.F., Looij-Jansen, P.M. van de, & Reelick, F. (2003). *Etnische minderheden en het belang van bindingen: Een onderzoek naar antisociaal gedrag onder jongeren*. Houten/Antwerpen: Bohn Stafleu Van Loghum.

Kerckvoorde, J. van (1995). *Een maat voor het kwaad? Over de meting van criminaliteit met behulp van officiële statistieken en door middel van enquêtes.* Leuven: Universitaire pers.

Kerstens, J., & Stol, W. (2012). *Jeugd en cybersafety: Online slachtoffer- en daderschap onder Nederlandse jongeren*. Den Haag: Boom Lemma uitgevers.

Kerstens, J. (2015). *Youth and cybersafety: Youth being at risk an being a risk on the internet.* (Dissertatie Open Universiteit). Leeuwarden: NHL Kennis en bedrijf.

Kessels, R.J., & Verkleij, C.M.P. (2015). Misdrijven en opsporing. In S.N. Kalidien & N.E. de Heer-de Lange (red.) *Criminaliteit en rechtshandhaving 2014: Ontwikke-*

lingen en samenhangen (pp.21-28). Den Haag: Boom criminologie. Justitie in statistiek 5.

Kloosterman, R. (2015). *Slachtofferschap van cybercrime en internetgebruik.* Den Haag: CBS.

Laan, A.M. van der, & Blom, M. (2006). *Jeugddelinquentie: Risico's en bescherming*. Den Haag: Boom Juridische uitgevers. Onderzoek en beleid 245.

Laan, A.M. van der, & Blom, M. (2011). *Jeugdcriminaliteit in de periode 1996-2010: Ontwikkelingen in zelfgerapporteerde daders, door de politie aangehouden verdachten en strafrechtelijke daders op basis van de Monitor Jeugdcriminaliteit 2010.* Den Haag: WODC. Cahier 2011-1.

Laan, A.M. van der, Goudriaan, H., & Weijters, G. (2014). *Monitor Jeugdcriminaliteit: Ontwikkelingen in de aantallen verdachten en strafrechtelijke daders in de periode 1997 t/m 2012.* Den Haag: WODC. Cahier 2014-1.

Laan, P.H. van der, Spaans, E.C., Essers, A.A.M., & Essers, J.J.A. (1997). *Jeugdcriminaliteit en jeugdbescherming: Ontwikkeling in de periode 1980-1994*. Den Haag: WODC.

Laan, P.H. van der, Domburgh, L. van, & Hoeve, M. (2008). Child delinquency as seen by children, the police and the justice system. In R. Loeber, N.W. Slot, P.H. Van der Laan & M. Hoeve (red.), *Tomorrow's criminals: The development of child delinquency and effective interventions* (pp. 21-34). Farnham: Ashgate Publishers.

Leijenhorst, L. van, Zanolie, K. van, Meel, C.S. van, Westenberg, P.M., Rombouts, S.A.R.B., & Crone, E.A. (2010). What motivates the adolescent? Brain regions mediating reward sensitivity across adolescence. *Cerebral Cortex*, *20*, 61-69.

Leun, J. van der, & Woude, M. van der (2014). Etnisch profileren in Nederland: Wat weten we nou echt? *Tijdschrift voor de Politie*. Geraadpleegd november 2015: www.websitevoordepolitie.nl/nieuws/het-beste-tijdschrift-voor-de-politie-artikel-1483.html.

Ministerie van Veiligheid en Justitie (2014). *Veiligheidsagenda 2015-2018*. Geraadpleegd 1 november 2015. www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2014/09/17/bijlage-veiligheidsagenda-2015-2018.

Moffitt, T.E. (1993). Adolescence-limited and life-course-persistent antisocial behavior: A developmental taxonomy. *Psychological Review*, *100*(4), 674-701.

Muaremi, A., Arnrich, B., & Tröster, G. (2013) Towards measuring stress with smartphones and wearable devices during workday and sleep. *BioNanoScience*, *3*, 172-183.

NOS.nl (2015). *Jongen van 13 aangehouden voor chantage*. NOS.nl, 25 maart 2015.

NRC (2015a). Lekker thuis providers plat leggen. *NRC*, 16 oktober 2015.

NRC (2015b). Vijf jongeren opgepakt voor DDoS-aanvallen op Ziggo, KPN. *NRC*, 7 oktober 2015.

NRC (2015c). Techbedrijven: Wraakporno niet te voorkomen. *NRC*, 5 november 2015.

Nu.nl (2015). *Waarom cybercriminelen dol zijn op ransomware*. NU.nl 2 mei 2015.

Plaisier, J., & Mol, M. (2014). *De toekomst van de gedragsbeïnvloedende maatregel*. Amsterdam: Impact R&D.

Saeb, S. et al. (2015). Mobile phone sensor correlates of depressive symptom severity in daily-life behavior: An exploratory study. *Journal of Medical Internet Research*, *17*(7), 175-186. Geraadpleegd op 1 december 2015: www.jmir.org/2015/7/e175/

Smit, P., & Goudriaan, H. (2015). Nederland in internationaal perspectief. In S.N. Kalidien & N.E. de Heer-de Lange (red.), *Criminaliteit en rechtshandhaving 2014: Ontwikkelingen en samenhangen* (pp.79-84. Den Haag: Boom criminologie. Justitie iin statistiek 5

Slotboom, A., Wong, T.M.L., Swier, C., & van der Broek, T.C. (2011). *Delinquente meisjes: Achtergronden, risicofactoren en interventies*. Den Haag: Boom Juridische uitgevers. Onderzoek en beleid 293.

Sonck, N., & Haan, J. de (2015). *Media: Tijd in beeld: Dagelijkse tijdbesteding aan media en communicatie*. Den Haag: SCP.

Sonck, N., & Pennekamp S. (2014). *Media: Tijd 2014*. Geraadpleegd op 15 oktober 2015: www.mediatijd.nl/images/pdf/MediaTijd_Brochure_WEB.pdf.

Steinberg, L. (2004). Risk taking in adolescence: What changes and why? *Annual New York Acedamy of Science*, *1021*, 51-58.

Steinberg, L. (2007). Risk taking in adolescence: New perspectives from brain and behavioral science. *Current directions in psychological science*, *16*, 55-59.

Steinberg, L. (2008). A social neuroscience perspective on adolescent risk-taking. *Developmental Review*, *28*, 78-106.

Stevens, G.W.J.M., Pels, T., Bengi-Arslan, L., Verhulst, F.C., Vollebergh, W.A.M., & Crijnen, A.A.M. (2003). Parent, teacher and self-reported problem behavior in the Netherlands: Comparing Moroccan immigrant with Dutch and with Turkish immigrant children and adolescents. *Social Psychiatry and Psychiatric Epidemiology*, *38*, 576-585.

Svensson, J., Sollie, H., & Saharso, S. (2011). *Proactief handhaven en gelijk behandelen.* Apeldoorn: Politie & Wetenschap / Universiteit Twente.

The Guardian (2015). Crime rate in England and Wales soars as cybercrime is included for the first time. *The Guardian*, 15 oktober 2015. Geraadpleegd op 15 december 2015: http://gu.com/p/4db24/sbl.

Tulder, F.P. van, Meijer, R.F., Kalidien, S.N., & Verkleij, C.M.P. (2015). De strafrechtsketen in samenhang. In S.N. Kalidien & N.E. de Heer-de Lange (red.), *Criminaliteit en rechtshandhaving 2014: Ontwikkelingen en samenhangen* (pp. 55-64). Den Haag: Boom criminologie. Justitie in statistiek 5.

Ulmer, J.T., & Steffensmeier, D. (2014). The age and crime relationship: Social variation social explanations. In K.M.Beaver, J.C. Barnes & B.B. Boutwell (red.), *The nurture versus biosocial debate in criminology: On the origins of criminal behavior and criminality*. DOI:http://dx.doi.org/10.4135/9781483349114

Verburg, I. (2011). *Monitor Zelfgerapporteerde Jeugdcriminaliteit: Steekproeftrekking, nonresponsanalyse en weging*. Den Haag: CBS.

Wartna, B.S.J., Blom, M., & Tollenaar, N. (2011). *De WODC-Recidivemonitor: 4e, herzien versie*. Den Haag: WODC. Memorandum 2011-3.

Wittebrood, K., & Nieuwbeerta, P. (2006). Een kwart eeuw stijging in geregistreerde criminaliteit: Vooral meer registratie, nauwelijks meer criminaliteit. *Tijdschrift voor Criminologie*, *48*, 227-242.

Zebel, S., de Vries, P., Giebels, E., Kuttschreuter, M., & Stol, W. (2014). *Jeugdige daders van cybercrime in Nederland: Een empirische verkenning.* Twente: Universiteit Twente, NHL Hogeschool, Politieacademie, Open universiteit.

Zebel, S., de Vries, P., Giebels, E., Kuttschreuter, M., Stol, W., Karemaker, M. et al. (2015). Een screenshot van jeugdige daders van cybercrime in Nederland. In I. Weijers & C. Eliaerts (red.), *Jeugdcriminologie: Achtergronden van jeugdcriminaliteit* (pp. 355-372). Den Haag: Boom Lemma uitgevers.

Zeijl, E. (2002). Indicatoren voor een ontwikkelingsstaat. In E. Zeijl (red.), *Rapportage Jeugd 2002* (pp. 17-38). Den Haag: SCP.

Bijlage 1 Begeleidingscommissie

Voorzitter
Dr. A. Slotboom (VU)

Leden
Prof. dr. H. Elffers (VU/NSCR)
Dr. H. Ferwerda (onderzoeksbureau Beke)
J.J.A. Essers (ministerie van Veiligheid en Justitie)

Bijlage 2 Databronnen

WODC Monitor Zelfgerapporteerde Jeugdcriminaliteit (MZJ)

Het onderstaande is een beknopte beschrijving van de methode die wordt gebruikt voor de MZJ. We richten ons specifiek op de meting uit 2015 en vergelijken aan het eind op enkele punten met eerdere metingen. De geïnteresseerde lezer kan een uitgebreidere beschrijving vinden bij Van der Laan & Blom (2006), Van der Laan & Blom (2011), Verburg (2011) en Van Engelen et al. (2015).

Doelpopulatie en steekproef

De doelpopulatie van de MZJ-2015 betreft jongeren in de leeftijd 10 tot en met 22 jaar die in legaal in Nederland verblijven. Het steekproefkader is de gemeentelijke basisadministratie (GBA). In de GBA staan in principe alle in Nederland legaal verblijvende burgers geregistreerd, inclusief naam, adres en woonplaats en achtergrondkenmerken zoals geboortedatum en geboorteland. De GBA biedt de mogelijkheid om een landelijke steekproef te trekken en daarbij te stratificeren naar bijvoorbeeld leeftijd en/of herkomst.
In 2015 is gekozen voor een gestratificeerde steekproef waarbij de strata zijn ingedeeld naar leeftijd en herkomst. Verder is evenals in de voorgaande meting gekozen voor een oversampling van de vier grote minderheidsgroepen en van twaalfminners. Per stratum zijn vervolgens de adressen van de jongeren willekeurig geselecteerd. Voor de MZJ-2015 zijn 5.342 jeugdigen in de leeftijd 10 tot en met 22 jaar geselecteerd uit de GBA. De strata waarbinnen is geselecteerd zijn herkomstgroep x leeftijdsgroep. De adressen van de jongeren zijn in december 2014 bij de gemeenten opgevraagd en voor de herbenadering opnieuw in mei 2015.

Veldwerk

De jongeren zijn in de periode januari tot en met juni 2015 benaderd en in een één-op-één situatie (zo veel als mogelijk thuis) geënquêteerd. Dit betekent dat de 12-maandsprevalentie van zelfgerapporteerd daderschap zoals in dit rapport is gepresenteerd betrekking kan hebben op de periode januari 2014 tot en met juni 2015. Het veldwerk voor deze meting is door CBS uitgevoerd. De werkwijze van het veldwerk is in grote lijnen vergelijkbaar met die tijdens eerdere metingen.
Deelname aan het onderzoek was op vrijwillige basis. Er is een intensieve benaderingsstrategie gebruikt waarbij jongeren (en voor de 16-minners ook hun ouders) eerst per brief op de hoogte werden gebracht van het onderzoek. Vervolgens werd telefonisch een afspraak gemaakt. Indien dat niet lukte, is geprobeerd aan huis de jongeren te benaderen. In het totaal zijn maximaal zeven benaderpogingen ondernomen en zijn jongeren die in eerste instantie weigerden na enkele weken herbenaderd. De vragenlijst is met een computer afgenomen, de zogenoemde Computer Assisted Personal Interviewing (CAPI) methode. Voor de delictvragen is gebruikgemaakt van de Computer Assisted Self Interviewing (CASI) methode. Hierbij krijgt de jongere zelf de laptop en vult hij de vragen in zonder dat de interviewer meekijkt.

Respons versus non-respons

Van de 5.342 jongeren in de brutosteekproef zijn uiteindelijk 3.188 jongeren geïnterviewd. De respons voor de totale groep 10 tot en met 22 jaar is daarmee 59,7%. Als we enkel kijken naar de respons onder de 10 tot en met 17-jarigen, dan is deze 61,7% en bij de 18- tot en met 22-jarigen 55,9%. Interessanter dan het responspercentage is de vraag in hoeverre de non-respons selectief is. Een selectieve non-respons betekent dat er geen goede onderzoeksgroep is samengesteld waardoor de resultaten niet goed generaliseerbaar zijn naar de doelpopulatie. Het zou ideaal zijn

de selectiviteit van de non-respons te bepalen op de uitkomstmaat, in dit geval jeugdcriminaliteit. Maar daarover weten we niets bij de non-respons groep. Als dat wel het geval zou zijn, zouden we dit onderzoek niet hoeven uitvoeren. De selectiviteit van de non-respons is onderzocht op de kenmerken sekse, leeftijd, herkomst, opleidingsniveau, stedelijkheidsgraad en landsdeel (Verburg, 2011). In de onderzoeksgroep lijkt een lichte ondervertegenwoordiging van jongeren van Turkse en van Marokkaanse herkomst. Deze is echter zo klein dat we kunnen stellen dat de respons nauwelijks selectief is.

MZJ 2015 Steekproefgegevens na weging, in %

	Autochtoon N=2.422 76%	Allochtoon N=766 24%	Totaal N=3.188
Sekse			
Man	38,8	12,2	51,0
Vrouw	37,2	11,8	49,0
Leeftijd			
10-11 jaar	11,5	3,6	15,1
12-13 jaar	11,9	3,6	15,5
14-15 jaar	12,1	3,5	15,6
16-17 jaar	11,6	3,4	15,0
18-22 jaar	29,1	9,9	39,0
*Opleidingsniveau**			
Primair	15,4	5,0	20,4
Secundair	47,9	14,5	62,4
Lager	11,5	4,4	15,9
Midden	8,5	3,3	11,8
Hoger	27,9	6,8	34,7
Tertiair	14,4	3,8	18,2
Lager	0,2	0,0	0,2
Midden	8,1	2,5	10,6
Hoger	5,2	1,3	6,5

* 12,5% van de steekproef volgt op moment van ondervraging geen opleiding of is de opleiding van onbekend; gerapporteerde percentages zijn van het deel van de steekproef waar het *wel* van bekend is.

Weging

Er is een wegingsfactor gebruikt om een onderzoeksgroep te krijgen die op een aantal achtergrondkenmerken representatief is voor Nederlandse jongeren in de leeftijd 10 tot en met 22 jaar. De oversampling van twaalfminners, jongeren uit de vier grote minderheidsgroepen en de non-respons zorgen ervoor dat een ongewogen onderzoeksgroep afwijkt van de normale populatie. De onderzoeksgroep is na afloop op de kenmerken sekse, leeftijd, opleidingsniveau, stedelijkheidsgraad, landsdeel en herkomstgroep herwogen zodat de gegevens representatief zijn voor de Nederlandse jongeren in de doelgroep. Om de groep te wegen is gebruikgemaakt van het programma Bascula (Verburg, 2011). Omdat ook de non-respons op de genoemde achtergrondkenmerken niet selectief is, zijn de bevindingen goed generaliseerbaar naar de populatie van jongeren in de leeftijd 10 tot en met 17 jaar (2005, 2010) en 10 tot en met 22 jaar (2015). Wel moeten we enigszins voorzichtig zijn als het de Marokkaanse en Turkse jongeren betreft, omdat bij die groepen de non-respons relatief hoger is dan bij de andere herkomstgroepen.

De delicten
In 2015 is de vragenlijst uitgebreid met onlinedelicten, zowel de cyberdelicten als gedigitaliseerde delicten. Er zijn geen aanpassingen gedaan aan de vraagstelling en antwoordoptie van de delicten die voor trendanalyses zijn gebruikt. Ook is de volgorde van vraagstelling en de volgorde van de vraagblokken ongewijzigd met de vorige versies. De reden hiervoor is om vergelijkbaarheid met eerdere metingen zo groot mogelijk te houden.
Daarnaast zijn er aanpassingen gedaan aan de vragen over achtergrondkenmerken. De vernieuwde vragenlijst is vooraf in een pilot onder zeven scholieren van een ROC getest en met hen besproken.[35] Een aangepaste variant van de vragenlijst is in een volgende stap met vragenlijst experts van CBS doorgenomen en voorgelegd aan de leden van de begeleidingscommissie. Op basis daarvan is de definitieve vragenlijst vastgesteld. De oorspronkelijke items voor offlinedelicten zijn in de definitieve vragenlijst niet aangepast, ook is de volgorde waarin ze worden gesteld in de vragenlijst en de volgorde van het vragenblok van delicten gelijk aan de eerdere metingen.

MZJ 2005, 2010 en 2015
In alle drie de MZJ-metingen is sprake van een goede respons.
De te bereiken respons is in 2005 minimaal 1.400 jongeren en in 2010 en 2015 minimaal 3.000 jongeren. Doordat in 2015 de leeftijdsgroep is verruimd met de 18- tot en met 22-jarigen, zijn er in absolute aantallen minder 10- tot en met 17-jarigen geïnterviewd. In onderstaande tabel worden de doelpopulaties inclusief aantallen en responspercentages gegeven voor de drie MZJ-metingen. Daaruit valt af te lezen dat onder de 10- tot en met 17-jarigen de respons in de tijd is gedaald van 68% naar 62%. Ondanks deze daling, is er nog steeds sprake van een acceptabel responspercentage (Stoop, 2005). Het responspercentage onder de 18- tot en met 22-jarigen komt met 56% iets lager uit. De dalende trend in responspercentage in steekproefonderzoek is in lijn met ervaringen van CBS bij andere steekproefonderzoeken. Maar in vergelijking met andere onderzoeken is het responspercentage van de MZJ aan de hoge kant.

Onderzoeksgroepen en respons(percentages) MZJ 2005, 2010 en 2015

	2005	2010	2015
10- t/m 17-jarigen			
N	1.480	3.030	2.147
Responspercentage	68,0%	65,3%[a]	61,7%
18- t/m 22-jarigen			
N	-	-	1.041
Responspercentage			55,9%

a Dit is het responspercentage berekend over de brutosteekproef. Als uit de brutosteekproef degenen worden verwijderd die vanwege taalbeperking niet in aanmerking komen voor het onderzoek, dan is het responspercentage in 2010 68,5%.

Voor alle drie de metingen blijkt een lichte ondervertegenwoordiging van jongeren van Turkse en van Marokkaanse herkomst (met responspercentages van rond de 50%; zie Van der Laan & Blom, 2006; Verburg, 2011; Engelen et al., 2015). De ondervertegenwoordiging is klein waardoor we kunnen zeggen dat de respons voor de totale groep nauwelijks selectief is.

Er is een aantal verschillen tussen de MZJ-2015 en eerdere metingen:
- De doelpopulatie van de eerdere metingen betrof Nederlandse jongeren in de leeftijd 10 tot en met 17 jaar. Die doelgroep is nu uitgebreid naar jongeren tot en met 22 jaar.

35 Met dank aan Karin Beijersbergen.

- In 2005 en 2010 is een tweetrapsgestratificeerde steekproef getrokken. In de eerste trap zijn willekeurig 30 gemeenten in Nederland geselecteerd. In de tweede trap werden de jongeren in deze gemeenten ingedeeld in strata naar leeftijd en herkomst. Vervolgens zijn de adressen van de jongeren willekeurig geselecteerd. De reden om eerst gemeenten te selecteren betrof de beperkingen van de spreiding van het veldwerkapparaat. Deze beperking was in 2015 niet meer aan de orde. Beide vormen van steekproeftrekking worden als equivalent van elkaar beschouwd (Engelen et al., 2015).
- Het veldwerk voor de MZJ-2005 en 2010 is uitgevoerd door onderzoeksbureau Veldkamp, in 2015 heeft het CBS het veldwerk uitgevoerd. Het veldwerk tijdens de verschillende metingen is in grote lijnen op vergelijkbare wijze uitgevoerd.
- De vragenlijst van de MZJ-2015 is gemoderniseerd en de vragen zijn opnieuw door vragenlijst deskundigen doorgenomen. Dit heeft niet tot aanpassing geleid bij de items om de trends in zelfgerapporteerd daderschap te bepalen (geen aanpassingen in vraagstelling, antwoordopties en volgorde in de vragenlijst).

BVH / SSB

Met informatie uit het incidentregistratiesysteem Basisvoorziening Handhaving (BVH) van de politie wordt inzicht verkregen in de omvang, aard en ontwikkeling van de geregistreerde criminaliteit. In de periode tussen juni 2008 en december 2009 zijn alle regiokorpsen en het KLPD overgegaan op de BVH. Vanaf verslagjaar 2012 worden de cijfers uit de BVH onttrokken met behulp van de bevragingsapplicatie Basisvoorziening Informatie (BVI) en aan CBS geleverd. Van verslagjaren 2005 tot en met 2011 werden gegevens aan CBS geleverd via de landelijke politiedatabank 'Geïntegreerde Interactieve Databank voor Strategische bedrijfsinformatie' (GIDS).

Voor onderhavige publicatie wordt informatie gebruikt over de in de BVH geregistreerde jeugdige verdachten van misdrijven; de geregistreerde verdachten. Een persoon wordt als 'geregistreerde verdachte' geteld wanneer de politie de verdachte in de BVH registreert omdat een redelijk vermoeden van schuld aan een misdrijf bestaat. De bewijsvoering hiervoor hoeft dan nog niet rond te zijn.

De gegevens zijn gekoppeld aan het Stelsel van Sociaal Statistische Bestanden (SSB) van CBS. Het SSB bevat informatie over alle personen die sinds 1995 op enig moment in Nederland woonden, een uitkering of pensioen vanuit Nederland ontvingen of een werk- of opleidingsrelatie met ons land hadden. Van alle verdachte jongeren is 95% terug te vinden in het SSB.

Het SSB van CBS bestaat uit een kern van een aantal onderling gekoppelde registers, waarin demografische en sociaaleconomische gegevens over de gehele bevolking zijn opgenomen. De demografische gegevens in de SSB-kern, zoals geslacht, geboortedatum, geboorteland, burgerlijke staat en woonplaats, komen voornamelijk uit de Basisregistratie Personen (BRP). Daarnaast wordt onder meer gebruikgemaakt van gegevens uit de Verzekerdenadministratie van het UWV (Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen) en loonbelastinggegevens van de Belastingdienst. Naast de kern bestaan er SSB-satellieten waarmee een bepaald onderwerp nader wordt beschreven. Momenteel zijn onder meer SSB-satellieten beschikbaar voor veiligheid, integratie van allochtonen, gezondheid, ruimtelijke en sociale mobiliteit, sociale dynamiek en onderwijs. Alle gegevens in zowel de SSB-kern als de -satellieten zijn geanonimiseerd. Alle persoons- en huishoudkenmerken die uit het SSB afkomstig zijn (dus van de leeftijd en hoogst gevolgde opleiding van verdachten, tot de samenstelling en het inkomen van het huishouden) zijn gemeten op een vast peilmoment in het jaar, namelijk telkens de laatste vrijdag in september van het betreffende jaar.

HKS / SSB

Voor de langetermijntrends over verdachte jongeren is gebruikgemaakt van het Herkenningsdienstsysteem (HKS) van de politie met daarin informatie over aangehouden verdachten. Dit is een landelijk dekkend systeem dat sinds 1986 door de politie gebruikt wordt om gegevens over verdachten te registreren tegen wie een proces verbaal is opgemaakt.
Wanneer voldoende bewijs gevonden wordt tegen een geregistreerde verdachte wordt proces verbaal van misdrijf tegen hem opgemaakt en wordt de zaak doorgestuurd naar het OM. Zodra proces verbaal van misdrijf wordt opgemaakt wordt de verdachte opgenomen in het HKS en telt hij mee als aangehouden verdachte. Wegens problemen met de volledigheid en kwaliteit van de registratie in het HKS, waaronder de mogelijke invloed van de al jaren rondzingende geluiden over de uitfasering van het HKS en zeker ook registratieachterstanden voor het meest actuele jaar, is besloten voor deze editie van de MJC – waar mogelijk – gebruik te maken van informatie uit de BVH. Voor tijdreeksen die verder teruggaan dan 2005 wordt wel gebruikgemaakt van cijfers uit het HKS. Zie, voor meer informatie over betrouwbaarheidsproblemen van het HKS, Van Ham, Bervoets en Ferwerda (2015).

Aurah / SSB

Gegevens over jongeren die Halt zijn verwezen voor Halt-straf komen uit het registratiesysteem AuraH, van Halt Nederland. Jaarlijks wordt een extractie uit AuraH aan CBS geleverd. Jongeren van 12 tot 18 jaar, die door de politie zijn aangehouden voor lichte vormen van criminaliteit, kunnen de keus krijgen vervolgd te worden of te worden doorverwezen naar Halt Nederland. Formeel is sprake van een voorwaardelijk sepot: via een Halt-procedure kunnen jongeren rechtzetten wat zij fout hebben gedaan, zonder dat zij in aanraking komen met justitie. AuraH bevat naast gegevens over de gepleegde delicten en de daarbij horende afdoeningen ook identificerende persoonsinformatie van alle Halt-jongeren. Met behulp van die persoonsinformatie worden gegevens geanonimiseerd opgenomen in de Satelliet Veiligheid van het SSB. Zie voor meer informatie over het SSB de paragraaf BVH/SSB.
In onderhavige publicatie zijn alleen personen geselecteerd die naar Halt zijn verwezen naar aanleiding van het plegen van een misdrijf. Halt-straffen wegens een overtreding zijn dus buiten beschouwing gelaten.

OBJD

Om de omvang van jeugdige strafrechtelijke daders en daarbij horende afdoeningen vast te stellen is gebruikt gemaakt van de Onderzoek en Beleidsdatabase Justitiële Documentatie (OBJD): een gepseudonomiseerde kopie van het Justitieel Documentatie Systeem (JDS) geschikt voor kwantitatieve onderzoeksdoeleinden (cf. Wartna, Blom & Tollenaar, 2011). Het JDS is het officiële justitiële documentatiesysteem dat wordt beheerd door de Justitiële Informatiedienst (JustId) in Almelo. Het geeft voor alle (rechts)personen die met justitie in aanraking zijn gekomen, een overzicht van de strafzaken waarin zij als verdachte centraal stonden. Van elke strafzaak is geregistreerd wanneer en bij welk parket de zaak werd aangemeld, om welke delicten het ging en hoe en door welke instantie de zaak is afgedaan.
Elk kwartaal wordt de OBJD ververst met de meest recente gegevens uit het JDS. Een belangrijk verschil met het JDS is dat de gegevens in de OBJD niet verjaren; zij blijven voor onderzoek beschikbaar. Om recidivecijfers te genereren zijn ruwe

OBJD-gegevens bewerkt volgens een vaste methode die wordt beschreven in de brochure 'De WODC-Recidivemonitor' (zie www.wodc.nl/recidivemonitor).
Het gebruik van deze bron is in overeenstemming met de methodiek van voorgaande MJC-metingen (e.g., Van der Laan, Goudriaan & Weijters, 2014). Het jaarlijks observatieraam (ook wel het cohortjaar genoemd) is gebaseerd op de beslisdatum: de datum waarop de uitspraak van een rechtszaak onherroepelijk werd. Nota bene: de OBJD bevat ook daders die niet in de GBA geregistreerd staan.

Leeftijdsbepaling
De leeftijd van de daders is bepaald door de verstreken tijd tussen de geboortedatum en de pleegdatum (en indien deze onbekend was werd de inschrijfdatum van de rechtszaak geïmputeerd) te berekenen. Hoewel de pleegdatum en inschrijfdatum op de dag precies bekend zijn in de OBJD, is de geboortedatum slechts op de maand nauwkeurig in verband met privacyoverwegingen. Hierdoor is er een foutmarge van maximaal een maand in daderleeftijd. De omvang van de referentiepopulatie is bepaald aan de hand van de leeftijd op 1 januari van het desbetreffende cohortjaar (CBS, 2014).

Delicten
De type delicten zijn bepaald aan de hand van de wetsartikelen waarvoor men veroordeeld is. Hoewel de meeste daders binnen een enkel cohortjaar slechts een enkele zaak hebben, kunnen er meer type delicten binnen deze zaak behandeld zijn. Indien dit het geval is, dan telt een persoon bij beide delictcategorieën mee. Bijvoorbeeld, als men wordt veroordeeld voor een vermogens- en geweldsdelict, dan telt deze persoon mee als dief en geweldpleger. Dit geldt ook als men in meerdere zaken voor meerdere type delicten is veroordeeld. In de totaaltelling telt ieder persoon echter slechts éénmaal mee, ongeacht hoeveel verschillende type delicten er gepleegd zijn.

Geregistreerde criminaliteit: misdrijfcategorieën en typen delicten

Bij de geregistreerde criminaliteit onderscheiden we de categorieën geweldsmisdrijven, vermogensmisdrijven, vernieling en openbare orde misdrijven, verkeersmisdrijven, drugsmisdrijven en overige misdrijven. Hieronder wordt weergegeven welke type delicten per categorie zijn samengevoegd.

Geregistreerde criminaliteit per categorie naar type misdrijf

Geweldsmisdrijven	*Vermogensmisdrijven*
Verkrachting	Valsheidsmisdrijven
Feitelijke aanranding der eerbaarheid	Eenvoudige diefstal
Overige seksuele misdrijven	Gekwalificeerde diefstal
Bedreiging	Verduistering
Misdrijven tegen het leven	Bedrog
Mishandeling	Heling en schuldheling
Dood en lichamelijk letsel door schuld	*Verkeersmisdrijven*
Diefstal met geweld	Rijden onder invloed
Afpersing	Doorrijden na ongeval
Vernieling en openbare orde en gezag	Overige misdrijven Wegenverkeerswet 1994
Tegen de openbare orde	Rijden onder invloed
Discriminatie	Doorrijden na ongeval
Gemeengevaarlijke misdrijven	Overige misdrijven Wegenverkeerswet 1994
Tegen het openbaar gezag	*Overige misdrijven*
Schennis der eerbaarheid	Wet op de economische delicten
Vernieling	Wet wapens en munitie
Drugsmisdrijven	Wetboek van Militair Strafrecht
Harddrugs	Overige misdrijven
Softdrugs	

Criminaliteit online: Cyber- en gedigitaliseerde criminaliteit

Cyber- en gedigitaliseerde criminaliteit zijn opkomende vormen van criminaliteit die gekenmerkt wordt door ondersteuning door of afhankelijkheid van computers en bijbehorende netwerken (bijvoorbeeld internet). Hierbij moet gedacht worden aan, bijvoorbeeld, *grooming* (een zedenmisdrijf ondersteund door internet) of *hacking* (een vredebreukmisdrijf afhankelijk van internet). Hoewel cyber- en gedigitaliseerde criminaliteit altijd al strafbaar was (bijvoorbeeld onder wetsartikelen betreffende vandalisme of stalking), zijn in recentere jaren specifieke wetsartikelen geconstrueerd voor de vervolging van cyber- en gedigitaliseerde criminaliteit.
Het meten van criminaliteit online bij jeugdigen gebeurt in dit rapport op basis van deze wetsartikelen, waar onderscheid gemaakt wordt tussen *cybercriminaliteit* (d.w.z. misdrijven afhankelijk van technologie) en *gedigitaliseerde criminaliteit* (d.w.z. misdrijven die zich eerder buiten *cyberspace* voordeden en nu vrijwel exclusief in *cyberspace* plaatsvinden). Zie het overzicht hieronder voor de relevante misdrijven en bijbehorende wetsartikelen in het wetboek van Strafrecht.

Wetsartikelen cybercriminaliteit en gedigitaliseerde criminaliteit

Cybercriminaliteit	
138ab	Hacking.
138b	Het belemmeren van toegang tot of gebruik van een geautomatiseerd werk.
139c	Het aftappen of opnemen van gegevens (afluisteren).
139d/1	Plaatsen van opname-, aftap- of afluisterapparatuur; voorbereidingshandelingen.
139d/2	Het ter beschikking stellen of voorhanden hebben van technische hulpmiddelen of toegangscodes bedoeld om het binnendringen van een geautomatiseerd werk, belemmeren van toegang of aftappen te plegen.
139d/3	Zoals in art. 139d, lid 2, maar met oogmerk gericht op art. 138ab, lid 2 en 3.
139e	Het bezit en verspreiden van gegevens of een voorwerp waarop gegevens staan die door wederrechtelijk aftappen of opnemen zijn verkregen.
161sexies	Opzettelijk vernielen en dergelijke van een geautomatiseerd werk of werk voor telecommunicatie; voorbereidingshandelingen.
161septies	Vernieling en dergelijke van een geautomatiseerd werk of werk voor telecommunicatie door schuld.
350a/1	Opzettelijke vernieling van gegevens die door middel van een geautomatiseerd werk of door telecommunicatie zijn opgeslagen, worden verwerkt of overgedragen.
350a/2	Het feit gepleegd in lid 1 met tussenkomst van een openbaar telecommunicatienetwerk.
350a/3	Opzettelijk gegevens ter beschikking stellen of verspreiden die zijn bestemd om schade aan te richten in een geautomatiseerd werk.
350b/1	Vernieling door schuld van gegevens die door middel van een geautomatiseerd werk of door telecommunicatie zijn opgeslagen, worden verwerkt of overgedragen.
350b/2	Door schuld gegevens ter beschikking stellen of verspreiden die zijn bestemd om schade aan te richten in een geautomatiseerd werk.
Gedigitaliseerde criminaliteit	
231a	Identiteitsfraude.
232	Opzettelijk valselijk opmaken, vervalsen, gebruiken, etc. van betaalpas, waardekaart en dergelijke.
240b	Kinderpornografie.
248e	Grooming.
273/2	Bekendmaking bedrijfsgeheimen; heling computergegevens ondernemingen.
273d	Schending telecommunicatiegeheim.
317/2	Afpersing door de bedreiging dat gegevens opgeslagen door een geautomatiseerd werk onbruikbaar, ontoegankelijk of gewist worden.
326c	Het misbruiken van een publieke telecommunicatiedienst met het oogmerk daarvoor niet volledig te betalen.

Afdoeningen

De afdoeningen zijn afgeleid uit de registratiegegevens. Indien er meerdere soorten afdoeningen zijn binnen een zaak, dan tellen deze alle mee. Bijvoorbeeld, als een persoon een geldboete en een taakstraf opgelegd krijgt, dan tellen deze beide mee (d.w.z., niet alleen de zwaarste straf wordt gerekend). In het geval van de deels voorwaardelijke vrijheidsstraf telt deze eenmaal mee bij de voorwaardelijke vrijheidsstraf en eenmaal bij de onvoorwaardelijke vrijheidsstraf. Halt-straffen zijn verkregen via CBS. Hieronder een overzicht van alle gerechtelijke afdoeningen (OM en ZM) met eventuele uitleg.

Gerechtelijke afdoeningen (OM en ZM)

Openbaar Ministerie
• Beleidssepot
• Werkstraf (incl. taakstraffen als voorwaarde van een sepot)
• Leerproject
• Financiële transactie
• Strafbeschikking (ingevoerd vanaf februari 2008; vooralsnog alleen de financiële variant bekend)
• Overige en onbekende afdoeningen (e.g., ontzegging bevoegdheid besturen motorvoertuigen)
Zittende Magistratuur
• PIJ- en soortgelijke maatregelen (e.g., [voormalige] jeugd-tbs- en ISD-maatregel)
• Gedragsbeïnvloedende maatregel (ingevoerd vanaf februari 2008)
• Onvoorwaardelijke vrijheidsstraf tot en met 90 dagen (inclusief, e.g., hechtenis en arrest)
• Onvoorwaardelijke vrijheidsstraf van meer dan 90 dagen (inclusief, e.g., hechtenis en arrest)
• Voorwaardelijke vrijheidsstraf (exclusief voorwaardelijke vrijheidsstraffen waar de bijzondere voorwaarde[n] een boete, werk- en/of leerstraf betreffen)
• Werkstraf (inclusief werkstraffen als bijzondere voorwaarde van voorwaardelijke straf)
• Leerstraf (inclusief leerstraffen als bijzondere voorwaarde van voorwaardelijke straf)
• Boete (inclusief boetes als bijzondere voorwaarde van voorwaardelijke straf)
• Overige en onbekende afdoeningen

Tabel B1.1 Ontwikkelingen in het aantal 10- tot en met 22-jarigen in de periode 1997-2015, naar leeftijdsgroep

	'97	'98	'99	'00	'01	'02	'03	'04	'05
10- en 11-jarigen	374.915	383.051	385.134	387.578	399.294	408.336	405.932	401.281	399.133
12- t/m 17-jarigen	1.092.979	1.099.274	1.106.685	1.118.659	1.136.495	1.157.667	1.180.200	1.194.681	1.199.916
18- t/m 22-jarigen	951.086	939.345	944.043	947.893	951.400	952.548	957.829	957.172	961.027

	'06	'07	'08	'09	'10	'11	'12	'13	'14
10- en 11-jarigen	393.229	386.610	387.295	394.598	402.284	408.778	410.222	404.671	402.286
12- t/m 17-jarigen	1.201.799	1.204.964	1.201.945	1.191.453	1.184.064	1.184.970	1.189.120	1.196.634	1.206.685
18- t/m 22-jarigen	968.838	977.118	987.078	1.006.873	1.021.749	1.032.874	1.041.140	1.045.689	1.037.344

Tabel B1.2 Ontwikkelingen in het aantal 10- tot en met 22-jarigen in de periode 1997-2015, naar leeftijdsgroep (index = 2010)

	'97	'98	'99	'00	'01	'02	'03	'04	'05
10- en 11-jarigen	93	95	96	96	99	102	101	100	99
12- t/m 17-jarigen	92	93	93	94	96	98	100	101	101
18- t/m 22-jarigen	93	92	92	93	93	93	94	94	94

	'06	'07	'08	'09	'10	'11	'12	'13	'14
10- en 11-jarigen	98	96	96	98	100	102	102	101	100
12- t/m 17-jarigen	101	102	102	101	100	100	100	101	102
18- t/m 22-jarigen	95	96	97	99	100	101	102	102	102

Tabel B1.3 Age crime curve zelfgerapporteerd daderschap en geregistreerde verdachten per 1.000 leeftijdsgenoten, 2014

Leeftijd	Zelfgerapporteerde daders	Geregistreerde verdachten	Leeftijd	Geregistreerde verdachten	Leeftijd	Geregistreerde verdachten
12	215	4	35	16	58	6
13	243	10	36	15	59	6
14	415	19	37	15	60	5
15	383	23	38	14	61	5
16	431	27	39	14	62	5
17	396	30	40	14	63	4
18	433	31	41	14	64	4
19	392	31	42	14	65	4
20	384	30	43	13	66	3
21	326	29	44	12	67	3
22	339	28	45	12	68	3
23	—	26	46	12	69	3
24	—	25	47	11	70	3
25	—	24	48	11	71	3
26	—	23	49	11	72	2
27	—	22	50	10	73	3
28	—	21	51	10	74	2
29	—	21	52	10	75	2
30	—	20	53	9	76	2
31	—	19	54	8	77	2
32	—	18	55	8	78	2
33	—	17	56	7	79	2
34	—	17	57	6	80	2

Tabellen bij hoofdstuk 2

Tabel B2.1 Prevalentie percentages en 95%-betrouwbaarheidsinterval naar delictcategorie en leeftijdsgroep voor 2015

	10-11 jaar *N*=478		12-17 jaar *N*=1.470		18-22 jaar *N*=1.240	
	%	95%-BI	%	95%-BI	%	95%-BI
Offline totaal	20,2	(16,5-23,7)	34,7	(32,3-37,1)	43,9	(41,1-46,7)
Geweld	12,7	(9,7-15,7)	21,8	(19,7-23,9)	16,3	(14,2-18,4)
Vermogen	8,8	(6,3-11,3)	15,3	(13,5-17,1)	21,9	(19,6-24,2)
Vandalisme	5,6	(3,5-7,7)	13,8	(12,0-15,6)	11,9	(10,1-13,7)
Wapenbezit	.	.	2,6	(1,8-3,4)	3,4	(2,4-4,4)
Drugs	.	.	2,4	(1,6-3,2)	7,9	(6,4-9,4)
Rijden onder invloed	.	.	.	.	14,1	(12,2-16)
Fraude	.	.	.	.	2,8	(1,9-3,7)
Online totaal	10,3	(7,6-13)	30,9	(28,5-33,3)	28,3	(25,8-30,8)
Cybercriminaliteit	6,7	(4,5-8,9)	16,5	(14,6-18,4)	21,9	(19,6-24,2)
Gedig. criminaliteit	6,8	(4,5-9,1)	21,5	(19,6-23,4)	13,8	(11,9-15,7)

Noot: Een punt geeft aan dat de statistiek gebaseerd is op minder dan 5 absolute observaties.

Tabel B2.2 Prevalentie percentages en 95%-betrouwbaarheidsinterval naar delictcategorie voor 10- tot en met 11-jarigen in 2005, 2010 en 2015

	2005 *N*=337		2010 *N*=769		2015 *N*=478	
	%	95%-BI	%	95%-BI	%	95%-BI
Offline totaal	$20,5^{A}$	(16,2-24,8)	$16,6^{A}$	(13,9-19,3)	$20,2^{A}$	(16,6-23,8)
Geweld	$14,4^{A}$	(10,6-18,2)	$11,6^{A}$	(9,4-13,8)	$12,7^{A}$	(9,7-15,7)
Vermogen	$10,6^{A}$	(7,3-13,9)	$5,6^{B}$	(4,0-7,2)	$8,8^{A}$	(6,3-11,3)
Vandalisme	$4,2^{A}$	(2,1-6,3)	$5,7^{A}$	(4,1-7,3)	$5,6^{A}$	(3,5-7,7)

Noot: Prevalenties van jaren die statistisch significant van elkaar verschillen (p<0,05) worden aangegeven met een verschillende letter in de kolom.

Tabel B2.3 Prevalentie percentages en 95%-betrouwbaarheidsinterval naar delictcategorie voor 12- tot en met 17-jarigen in 2005, 2010 en 2015

	2005 *N*=1.123		2010 *N*=2.262		2015 *N*=1.470	
	%	95%-BI	%	95%-BI	%	95%-BI
Offline totaal	$41,2^{A}$	(38,3-44,1)	$38,1^{A}$	(36,1-40,1)	$34,7^{B}$	(32,3-37,1)
Geweld	$25,3^{A}$	(22,8-27,8)	$22,7^{AB}$	(21,0-24,4)	$21,8^{B}$	(19,7-23,9)
Vermogen	$25,3^{A}$	(22,8-27,8)	$20,7^{B}$	(19,0-22,4)	$15,3^{C}$	(13,5-17,1)
Vandalisme	$16,4^{AB}$	(14,2-18,6)	$18,0^{A}$	(16,5-19,5)	$13,8^{B}$	(12,0-15,6)
Wapenbezit	$5,3^{A}$	(4,0-6,6)	$3,3^{B}$	(2,6-4,0)	$2,6^{B}$	(1,8-3,4)
Drugs	$2,5^{A}$	(1,6-3,4)	$2,3^{A}$	(1,6-3,0)	$2,4^{A}$	(1,6-3,2)

Noot: Prevalenties van jaren die statistisch significant van elkaar verschillen (p<0,05) worden aangegeven met een verschillende letter in de kolom.

Tabel B2.4 Prevalentie percentages en 95%-betrouwbaarheidsinterval naar delictcategorie en alternatieve leeftijdscategorie in 2005, 2010 en 2015

	10-11-jarigen		12-13-jarigen		14-15-jarigen		16-17-jarigen		18-19-jarigen		20+ jarigen	
	%	95%-BI	%	95%-BI	%	95%-BI	%	95%-BI	%	95%-BI	%	95%-BI
Totaal												
2005	20,5	(16,2-24,8)	34,9	(30,2-39,6)	44,7	(39,7-49,7)	44,2	(39,1-49,3)				
2010	16,6	(13,9-19,3)	27,9	(24,7-31,1)	42,9	(39,3-46,4)	43,2	(39,7-46,8)				
2015	20,2	(16,5-23,7)	22,9	(19,2-26,6)	39,9	(35,6-44,2)	41,4	(37,0-45,8)	41,2	(36,8-45,6)	35,0	(31,6-38,4)
Geweld												
2005	14,4	(10,6-18,2)	23,1	(18,9-27,3)	27,8	(23,3-32,4)	25,0	(20,6-29,5)				
2010	11,6	(9,4-13,8)	18,8	(16,0-21,6)	27,0	(23,9-30,2)	22,3	(19,3-25,2)				
2015	12,7	(9,7-15,7)	14,6	(11,5-17,7)	27,6	(23,7-31,5)	23,2	(19,4-27,0)	20,3	(16,7-23,9)	13,7	(11,3-16,1)
Vermogen												
2005	10,6	(7,3-13,9)	16,8	(13,1-20,5)	30,3	(25,7-35)	29,1	(24,4-33,8)				
2010	5,6	(4,0-7,2)	12,6	(10,3-15,0)	24,0	(21,0-27,1)	25,2	(22,1-28,2)				
2015	8,8	(6,3-11,3)	8,1	(5,7-10,5)	16,0	(12,8-19,2)	21,9	(18,2-25,6)	22,3	(18,6-26,0)	21,7	(18,8-24,6)
Vandalisme												
2005	4,2	(2,1-6,3)	11,9	(8,7-15,1)	20,1	(16-24,1)	17,4	(13,5-21,2)				
2010	5,7	(4,1-7,3)	12,7	(10,3-15,1)	21,0	(18,1-23,9)	20,0	(17,2-22,9)				
2015	5,5	(3,4-7,6)	10,0	(7,3-12,7)	10,4	(7,7-13,1)	21,2	(17,5-24,9)	15,8	(12,5-19,1)	9,5	(7,4-11,6)
N												
2005	336		384		378		362					
2010	769		742		753		768					
2015	478		491		497		481		481		759	

Tabel B2.5 Prevalentie percentages en 95%-betrouwbaarheidsinterval naar delictcategorie en geslacht voor 10- en 11-jarigen in 2005, 2010 en 2015

	2005		2010		2015	
	%	95%-BI	%	95%-BI	%	95%-BI
Jongens						
Totaal	27,0^{A}	(20,4-33,6)	20,7^{A}	(16,8-24,6)	23,8^{A}	(18,4-29,2)
Geweld	21,9^{A}	(15,8-28,0)	15,6^{A}	(12,1-19,1)	16,2^{A}	(11,5-20,9)
Vermogen	12,6^{A}	(7,7-17,5)	7,7^{A}	(5,1-10,3)	10,0^{A}	(6,2-13,8)
Vandalisme	5,2^{A}	(1,9-8,5)	7,3^{A}	(4,8-9,8)	7,9^{A}	(4,5-11,3)
N	174		410		239	
Meisjes						
Totaal	13,5^{A}	(8,3-18,7)	11,8^{A}	(8,5-15,1)	16,5^{A}	(11,8-21,2)
Geweld	6,4^{A}	(2,6-10,1)	7,0^{A}	(4,4-9,7)	9,3^{A}	(5,6-13,0)
Vermogen	8,6^{A}	(4,3-12,9)	3,2^{B}	(1,4-5,1)	7,6^{A}	(4,2-11,0)
Vandalisme	3,1^{A}	(0,4-5,8)	3,9^{A}	(1,9-5,9)	3,2^{A}	(1,0-5,4)
N	162		359		239	

Noot: Prevalenties van jaren die statistisch significant van elkaar verschillen (p<0,05) worden aangegeven met een verschillende letter in de kolom.

Tabel B2.6 Prevalentie percentages en 95%-betrouwbaarheidsinterval naar delictcategorie en geslacht voor 12- tot en met 17-jarigen in 2005, 2010 en 2015

	2005		2010		2015	
	%	95%-BI	%	95%-BI	%	95%-BI
Jongens						
Totaal	47,4^{A}	(43,4-51,4)	45,0^{A}	(42,1-47,9)	39,2^{B}	(35,7-42,7)
Geweld	29,6^{A}	(25,9-33,4)	29,1^{A}	(26,5-31,8)	26,5^{A}	(23,4-29,6)
Vermogen	29,9^{A}	(26,1-33,7)	24,8^{B}	(22,3-27,4)	15,7^{C}	(13,1-18,3)
Vandalisme	18,5^{AB}	(15,4-21,7)	21,1^{A}	(18,8-23,5)	15,3^{B}	(12,7-17,9)
N	572		1.142		756	
Meisjes						
Totaal	35,0^{A}	(31,0-39,0)	31,0^{A}	(28,3-33,8)	29,9^{A}	(26,5-33,3)
Geweld	20,8^{A}	(17,5-24,2)	16,2^{B}	(14,0-18,3)	16,9^{AB}	(14,2-19,6)
Vermogen	20,6^{A}	(17,2-23,9)	16,5^{B}	(14,3-18,6)	14,8^{B}	(12,2-17,4)
Vandalisme	14,2^{A}	(11,3-17,1)	14,7^{A}	(12,6-16,8)	12,2^{A}	(9,8-14,6)
N	552		1.120		714	

Noot: Prevalenties van jaren die statistisch significant van elkaar verschillen (p<0,05) worden aangegeven met een verschillende letter in de kolom.

Tabel B2.7 Prevalentie percentages en 95%-betrouwbaarheidsinterval naar delictcategorie en geslacht voor 18- tot en met 22-jarigen 2015

	2015	
	%	95%-BI
Jongens		
Totaal	52,4	(48,5-56,3)
Geweld	22,9	(19,6-26,2)
Vermogen	24,3	(21,0-27,6)
Vandalisme	17,1	(14,2-20,0)
Wapenbezit	4,5	(2,9-6,1)
Drugs	10,8	(8,4-13,2)
Rijden onder invloed	19,6	(16,5-22,7)
Fraude	2,7	(1,4-4,0)
N	631	
Meisjes		
Totaal	35,0	(31,2-38,8)
Geweld	9,4	(7,1-11,7)
Vermogen	19,5	(16,4-22,6)
Vandalisme	6,6	(4,6-8,6)
Wapenbezit	2,2	(1,0-3,4)
Drugs	4,8	(3,1-6,5)
Rijden onder invloed	8,3	(6,1-10,5)
Fraude	2,8	(1,5-4,1)
N	609	

Tabel B2.8 Prevalentie percentages en 95%-betrouwbaarheidsinterval naar delictcategorie en herkomst voor 10- en 11-jarigen in 2005, 2010 en 2015

	2005		2010		2015	
	%	95%-BI	%	95%-BI	%	95%-BI
Autochtoon						
Totaal	21,0^{A}	(15,9-26,0)	16,3^{A}	(13,3-19,3)	20,8^{A}	(16,6-25,0)
Geweld	15,3^{A}	(10,8-19,8)	11,4^{A}	(8,8-14,0)	13,0^{A}	(9,6-16,4)
Vermogen	11,7^{A}	(7,7-15,7)	5,8^{B}	(3,9-7,8)	9,3^{AB}	(6,3-12,3)
Vandalisme	3,6^{A}	(1,3-6,0)	6,2^{A}	(4,3-8,1)	5,6^{A}	(3,2-8,0)
N	248		88		367	
Allochtoon						
Totaal	18,1^{A}	(10,1-26,1)	17,4^{A}	(11,7-23,2)	18,2^{A}	(11,1-25,3)
Geweld	12,4^{A}	(5,6-19,3)	12,4^{A}	(7,5-17,4)	11,9^{A}	(6,0-17,8)
Vermogen	7,9^{A}	(2,3-13,5)	4,9^{A}	(1,6-8,2)	7,1^{A}	(2,4-11,8)
Vandalisme	5,7^{A}	(0,8-10,5)	4,1^{A}	(1,1-7,1)	5,4^{A}	(1,3-9,5)
N	599		170		115	

Noot: Prevalenties van jaren die statistisch significant van elkaar verschillen ($p<0,05$) worden aangegeven met een verschillende letter in de kolom.

Tabel B2.9 Prevalentie percentages en 95%-betrouwbaarheidsinterval naar delictcategorie en herkomst voor 12- tot en met 17-jarigen in 2005, 2010 en 2015

	2005		2010		2015	
	%	95%-BI	%	95%-BI	%	95%-BI
Autochtoon						
Totaal	42,5[A]	(39,1-45,9)	38,7[A]	(36,4-41,0)	33,7[B]	(30,9-36,5)
Geweld	26,6[A]	(23,6-29,6)	22,5[B]	(20,5-24,5)	20,7[B]	(18,3-23,1)
Vermogen	26,4[A]	(23,4-29,4)	21,6[B]	(19,7-23,6)	15,0[C]	(12,9-17,1)
Vandalisme	16,5[AB]	(14,0-19,1)	18,1[A]	(16,3-19,8)	13,1[B]	(11,1-15,1)
N	835		1.760		1.135	
Allochtoon						
Totaal	37,5[A]	(31,9-43,1)	36,0[A]	(31,8-40,2)	38,2[A]	(33,0-43,4)
Geweld	21,6[A]	(16,9-26,4)	23,5[A]	(19,8-27,2)	25,7[A]	(21,0-30,4)
Vermogen	22,2[A]	(17,4-26,9)	17,4[A]	(14,1-20,6)	16,3[A]	(12,3-20,3)
Vandalisme	16,0[A]	(11,8-20,2)	17,5[A]	(14,2-20,9)	16,2[A]	(12,3-20,1)
N	288		503		335	

Noot: Prevalenties van jaren die statistisch significant van elkaar verschillen ($p<0{,}05$) worden aangegeven met een verschillende letter in de kolom.

Tabel B2.10 Prevalentie percentages en 95%-betrouwbaarheidsinterval naar delictcategorie en herkomst voor 18- tot en met 22-jarigen, 2015

	2015	
	%	95%-BI
Autochtoon		
Totaal	47,5	(44,3-50,7)
Geweld	16,5	(14,1-18,9)
Vermogen	23,8	(21,1-26,5)
Vandalisme	12,9	(10,7-15,1)
Wapenbezit	2,8	(1,7-3,9)
Drugs	8,5	(6,7-10,3)
Rijden onder invloed	16,1	(13,7-18,5)
Fraude	2,9	(1,8-4,0)
N	925	
Allochtoon		
Totaal	33,3	(28,1-38,5)
Geweld	15,6	(11,6-19,6)
Vermogen	16,3	(12,2-20,4)
Vandalisme	9,1	(5,9-12,3)
Wapenbezit	5,1	(2,7-7,5)
Drugs	6,0	(3,4-8,6)
Rijden onder invloed	8,3	(5,3-11,3)
Fraude	2,4	(0,7-4,1)
N	316	

Tabel B2.11 Prevalentie percentages en 95%-betrouwbaarheidsinterval naar offline- en onlinedelicten, leeftijdscategorie en geslacht voor 2015

	10-11 jaar		12-17 jaar		18-22 jaar	
	%	95%-BI	%	95%-BI	%	95%-BI
Jongens						
Offline totaal	23,9	(18,5-29,3)	39,2	(35,7-42,7)	52,4	(48,5-56,3)
Online totaal	11,9	(7,8-16,0)	33,0	(29,6-36,4)	29,0	(25,5-32,5)
Ged. criminaliteit	5,7	(2,8-8,6)	21,4	(18,5-24,3)	17,6	(14,6-20,6)
Cybercriminaliteit	9,0	(5,4-12,6)	18,1	(15,4-20,8)	20,9	(17,7-24,1)
N	239		756		631	
Meisjes						
Offline totaal	16,58	(11,8-21,2)	29,9	(26,5-33,3)	35,0	(31,4-38,6)
Online totaal	8,7	(5,4-12,0)	28,7	(25,4-32,0)	27,4	(23,9-30,9)
Ged. criminaliteit	7,9	(4,9-10,9)	21,6	(18,6-24,6)	9,9	(7,5-12,3)
Cybercriminaliteit	4,3	(1,7-6,9)	14,8	(12,2-17,4)	23,0	(19,7-26,3)
N	239		714		609	

Tabel B2.12 Prevalentie percentages en 95%-betrouwbaarheidsinterval naar offline- en onlinedelicten, leeftijdscategorie en herkomst voor 2015

	10-11 jaar		12-17 jaar		18-22 jaar	
	%	95%-BI	%	95%-BI	%	95%-BI
Autochtoon						
Offline totaal	20,8	(16,6-25,0)	33,7	(30,9-36,5)	47,5	(44,3-50,7)
Online totaal	9,9	(6,8-13,0)	32,1	(29,4-34,8)	29,5	(26,6-32,4)
Ged. criminaliteit	6,9	(4,3-9,5)	22,3	(19,9-24,7)	14,3	(12,0-16,6)
Cybercriminaliteit	6,2	(3,7-8,7)	15,8	(13,7-17,9)	23,3	(20,6-26,0)
N	367		1.135		924	
Allochtoon						
Offline totaal	18,2	(11,1-25,3)	38,2	(33,0-43,4)	33,3	(28,1-38,5)
Online totaal	11,5	(5,7-17,3)	27,2	(22,4-32,0)	24,4	(19,7-29,1)
Ged. criminaliteit	6,3	(1,9-10,7)	18,9	(14,7-23,1)	12,5	(8,9-16,1)
Cybercriminaliteit	8,0	(3,0-13,0)	18,7	(14,5-22,9)	17,9	(13,7-22,1)
N	115		335		316	

Tabel B2.13 Prevalentie percentages en 95%-betrouwbaarheidsinterval naar losse delicten voor autochtone 12- tot en met 17-jarigen in 2005, 2010 en 2015

	2005		2010		2015	
	%	95%-BI	%	95%-BI	%	95%-BI
10-11-jarigen						
Bedreigen via sms, e-mail of chatbox	2,0	(0,5-3,5)	2,1	(1,1-3,1)	2,5	(1,1-3,9)
N	337		769		478	
12-17-jarigen						
Bedreigen via sms, e-mail of chatbox	6,8	(5,3-8,3)	6,5	(5,5-7,5)	7,7	(6,3-9,1)
Virus versturen	2,0	(1,2-2,8)	0,7	(0,4-1,0)	1,1	(0,6-1,6)
N	1.123		2.262		1.470	

Tabel B2.14 Prevalentie van zelfgerapporteerde off-line delicten in de afgelopen 12 maanden onder 10- en 11-jarigen in 2005, 2010 en 2015

	2005		2010		2015	
	N=337		N=769		N=478	
	%	95%-BI	%	95%-BI	%	95%-BI
Totaal jeugddelicten	**20,5[A]**	**(16,2-24,8)**	**16,6[A]**	**(13,9-19,2)**	**20,2[A]**	**(16,6-23,8)**
Geweldsdelicten						
Iemand bedreigd, bang maken	4,3[A]	(2,1-6,4)	3,4[A]	(2,1-4,6)	2,0[A]	(0,7-3,3)
Geslagen, persoon niet gewond	9,0[A]	(5,9-12,0)	9,2[A]	(7,2-11,2)	10,6[A]	(7,8-13,4)
Geslagen, persoon gewond	6,2[A]	(3,6-8,8)	2,4[B]	(1,3-3,5)	4,5[A]	(2,6-6,4)
Iemand bedreigd om te stelen	.		.		.	
Geweld gebruikt om te stelen	.		.		.	
Iemand met wapen verwond	.		.		.	
Onvrijwillige seks	.		.		.	
Totaal geweld	14,4[A]	(10,6-18,1)	11,6[A]	(9,4-13,9)	12,7[A]	(9,7-15,7)
Vermogensdelicten						
Prijsjes verwisseld	3,3[A]	(1,4-5,2)	0,8[B]	(0,2-1,4)	1,0!	(0,1-1,9)
Iets goedkoper dan €10 uit winkel gestolen	3,8[A]	(1,8-5,9)	1,6[B]	(0,7-2,5)	5,7[A]	(3,6-7,8)
Iets duurder dan € 10 uit winkel gestolen	.		.		.	
Iets gestolen van school of werk	6,9[A]	(4,2-9,6)	3,6[B]	(2,3-4,9)	3,5[B]	(1,9-5,1)
Fiets of scooter gestolen	.		.		.	
Zakken gerold	.		.		.	
Iets van buitenkant auto gestolen	.		.		.	
Heling (kopen)	0,1!	(0,0-0,5)	0,4!	(0,0-0,8)	.	
Heling (verkopen)	.		.		.	
Iets uit auto gestolen	.		.		.	
Ingebroken	.		.		.	
Totaal vermogen	10,6[A]	(7,3-13,8)	5,6[B]	(4,0-7,2)	8,8[A]	(6,3-11,3)
Vandalisme en vernieling						
Voertuig beschadigd of vernield	0,8!	(0,0-1,8)	1,4[A]	(0,6-2,2)	1,2[A]	(0,2-2,2)
Woning beschadigd of vernield	0,3!	(0,0-0,8)	0,7[A]	(0,1-0,3)	2,0[B]	(0,7-3,3)
Bus, tram, metro of trein vernield	.		.		.	
Iets anders beschadigd	1,0[A]	(0,0-2,1)	1,8[A]	(0,9-2,7)	4,1[B]	(2,3-5,9)
Muren, trams, bussen beklad	3,3[A]	(1,4-5,2)	2,4[A]	(1,4-3,5)	2,3[A]	(1,0-3,6)
Totaal vandalisme	4,2[A]	(2,1-6,4)	5,7[A]	(4,1-7,3)	5,6[A]	(3,5-7,7)
Wapenbezit						
Wapenbezit voor zelfverdediging	.		.		.	
Drugsdelicten						
Softdrugs verkopen	.		.		.	
XTC, paddo's of amfetamine verkopen	.		.		.	
Harddrugs verkopen	.		.		.	
Totaal drugs	.		.		.	

Noot: Percentages met gelijke superscript letters zijn statistisch gelijk aan elkaar; percentages met een uitroepteken konden niet vergeleken worden met andere percentages vanwege te weinig verwachte observaties.

Tabel B2.15 Prevalentie van zelfgerapporteerde off-line delicten in de afgelopen 12 maanden onder 12- tot en met 17-jarigen in 2005, 2010 en 2015

	2005		2010		2015	
	N=1.123		N=2.262		N=1.470	
	%	95%-BI	%	95%-BI	%	95%-BI
Totaal jeugddelicten	**41,2^{A}**	**(38,3-44,1)**	**38,1^{A}**	**(36,1-40,1)**	**34,7^{B}**	**(32,3-37,1)**
Geweldsdelicten						
Iemand bedreigd, bang maken	12,4^{A}	(10,5-14,4)	9,6^{B}	(8,4-10,8)	6,9^{C}	(5,6-8,2)
Geslagen, persoon niet gewond	16,7^{A}	(14,5-18,9)	16,7^{A}	(15,2-18,3)	17,7^{A}	(15,7-19,7)
Geslagen, persoon gewond	9,6^{A}	(7,9-11,4)	8,0^{AB}	(6,9-9,1)	7,0^{B}	(5,7-8,3)
Iemand bedreigd om te stelen	.		.		0,3	(0,0-0,6)
Geweld gebruikt om te stelen	.		.		0,2	(0,0-0,4)
Iemand met wapen verwond	0,7^{A}	(0,2-1,2)	0,5^{A}	(0,2-0,8)	0,7^{A}	(0,3-1,1)
Onvrijwillige seks	.		.		.	
Totaal geweld	25,3^{A}	(22,8-27,9)	22,7^{AB}	(21,0-24,4)	21,8^{B}	(19,7-23,9)
Vermogensdelicten						
Prijsjes verwisseld	6,2^{A}	(4,8-7,6)	4,3^{B}	(3,4-5,1)	2,8^{C}	(2,0-3,6)
Iets goedkoper dan € 10 uit winkel		(4,7-7,5)	6,7^{A}	(5,6-7,7)		
gestolen	6,1^{A}				6,0^{A}	(4,8-7,2)
Iets duurder dan € 10uit winkel gestolen	0,6^{A}	(0,1-1,0)	1,2^{A}	(0,7-1,6)	0,9^{A}	(0,4-1,4)
Iets gestolen van school of werk	13,5^{A}	(11,5-15,5)	11,4^{A}	(10,1-12,7)	8,0^{B}	(6,6-9,4)
Fiets of scooter gestolen	2,8^{A}	(1,8-3,7)	2,3^{A}	(1,7-3,0)	1,4^{B}	(0,8-2)
Zakken gerold	0,5^{A}	(0,1-0,9)	0,6^{A}	(0,3-0,9)	0,4^{A}	(0,1-0,7)
Iets van buitenkant auto gestolen	1,1^{A}	(0,5-1,7)	0,4^{B}	(0,2-0,7)	0,5^{AB}	(0,1-0,9)
Heling (kopen)	6,6^{A}	(5,2-8,1)	5,7^{A}	(4,7-6,6)	2,6^{B}	(1,8-3,4)
Heling (verkopen)	2,7^{AB}	(1,7-3,6)	2,9^{A}	(2,2-3,6)	1,8^{B}	(1,1-2,5)
Iets uit auto gestolen	.		.		.	
Ingebroken	1,1^{A}	(0,5-1,7)	0,9^{A}	(0,5-1,3)	0,5^{A}	(0,1-0,9)
Totaal vermogen	25,3^{A}	(22,8-27,9)	20,7^{B}	(19,0-22,4)	15,3^{C}	(13,5-17,1)
Vandalisme en vernieling						
Voertuig beschadigd of vernield	1,9^{A}	(1,1-2,7)	2,0^{A}	(1,4-2,6)	1,9^{A}	(1,2-2,6)
Woning beschadigd of vernield	1,5^{A}	(0,8-2,2)	2,1^{A}	(1,5-2,7)	2,0^{A}	(1,3-2,7)
Bus, tram, metro of trein vernield	1,9^{A}	(1,1-2,7)	1,8^{A}	(1,2-2,3)	0,7^{B}	(0,3-1,1)
Iets anders beschadigd	5,9^{A}	(4,6-7,3)	8,6^{B}	(7,4-9,8)	3,9^{C}	(2,9-4,9)
Muren, trams, bussen beklad	12,4^{A}	(10,5-14,4)	12,8^{A}	(11,4-14,2)	9,6^{B}	(8,1-11,1)
Totaal vandalisme	16,4^{AB}	(14,2-18,6)	18,0^{A}	(16,4-B14,2)	13,8^{B}	(12,0-15,6)
Wapenbezit						
Wapenbezit voor zelfverdediging	5,3^{A}	(4,0-6,6)	3,3^{B}	(2,6-4,1)	2,6^{B}	(1,8-3,4)
Drugsdelicten						
Softdrugs verkopen	2,3^{A}	(1,4-3,2)	2,3^{A}	(1,7-2,9)	2,3^{A}	(1,5-3,1)
XTC, paddo's of amfetamine verkopen	0,5!	(0,1-0,9)	0,3!	(0,1-0,5)	.	
Harddrugs verkopen	.		.		0,2	(0,0-0,4)
Totaal drugs	2,5^{A}	(1,6-3,4)	2,3^{A}	(1,7-3,0)	2,4^{A}	(1,6-3,2)

Noot: Percentages met gelijke superscript letters zijn statistisch gelijk aan elkaar; percentages met een uitroepteken konden niet vergeleken worden met andere percentages vanwege te weinig verwachte observaties.

Tabel B3.1 Aantal aangehouden verdachten, absoluut en per 1.000 van de betreffende bevolkingsgroep

6	‘99	‘00	‘01	‘02	‘03	‘04	‘05	‘06	‘07	‘08	‘09	‘10	‘11	‘12	‘13	‘14*	Index (= ‘10)
Relatief (per 1.000)																	
12 t/m 22 jaar	20	20	22	24	26	29	31	33	34	31	28	26	25	23	19	16	61
12 t/m 17 jaar	16	15	17	18	20	22	24	25	27	24	20	18	17	15	12	10	52
12 t/m 15 jaar	10	10	12	12	13	15	17	18	19	16	13	12	11	9	7	6	50
16 t/m 17 jaar	26	26	28	31	34	36	39	41	43	38	34	31	29	26	21	18	56
18 t/m 22 jaar	26	26	28	31	35	38	40	41	42	40	37	35	34	32	27	23	67
23 jaar en ouder	9	8	9	10	11	12	12	12	12	11	11	10	10	10	9	8	84
Absoluut (excl. niet-GBA-bevolking)																	
12 t/m 22 jaar	41.990	41.930	45.740	50.820	56.550	63.010	67.890	70.810	73.520	68.240	61.720	57.560	55.460	51.050	42.700	35.920	62
12 t/m 17 jaar	17.320	17.190	19.240	20.950	23.380	26.460	29.380	30.630	32.210	28.550	24.410	21.900	20.010	17.840	14.010	11.680	53
12 t/m 15 jaar	7.610	7.680	8.880	9.410	10.360	12.300	13.960	14.470	14.940	13.030	10.600	9.310	8.300	7.460	5.790	4.820	52
16 t/m 17 jaar	9.710	9.510	10.360	11.540	13.020	14.160	15.420	16.160	17.270	15.520	13.810	12.590	11.710	10.380	8.220	6.860	54
18 t/m 22 jaar	24.660	24.730	26.500	29.880	33.160	36.550	38.510	40.190	41.310	39.690	37.320	35.670	35.450	33.210	28.690	24.240	68
23 jaar en ouder	97.990	96.300	103.650	113.620	127.700	136.390	141.460	143.400	143.210	134.480	125.880	119.050	122.010	118.550	112.410	102.430	86
Absoluut (incl. niet-GBA-bevolking)																	
12 t/m 22 jaar	47.510	46.450	51.290	57.350	62.950	69.500	73.450	75.790	78.790	73.670	66.780	62.480	60.550	55.860	47.320	39.750	64
12 t/m 17 jaar	18.690	18.160	20.440	22.240	24.530	27.520	30.290	31.450	33.090	29.370	25.170	22.580	20.670	18.470	14.560	12.130	54
12 t/m 15 jaar	8.150	7.980	9.310	9.840	10.760	12.650	14.330	14.810	15.300	13.360	10.890	9.550	8.510	7.670	5.960	4.970	52
16 t/m 17 jaar	10.540	10.180	11.130	12.400	13.770	14.870	15.960	16.640	17.790	16.010	14.280	13.030	12.160	10.800	8.600	7.160	55
18 t/m 22 jaar	28.830	28.290	30.850	35.100	38.430	41.980	43.170	44.340	45.690	44.310	41.610	39.900	39.890	37.390	32.760	27.620	69
23 jaar en ouder	119.200	112.770	122.920	136.640	151.640	161.040	164.500	164.750	165.690	157.790	147.640	140.240	144.390	141.130	134.950	122.820	88

* Voorlopige cijfers.

Tabel B3.2 Aantal geregistreerde jeugdige verdachten naar leeftijd, per 1.000 van de betreffende bevolkingsgroep

Leeftijd	'05	'06	'07	'08	'09	'10	'11	'12	'13	'14*	Index (= '10)
	per 1.000										
12 t/m 17 jaar	42	42	42	39	36	31	28	25	21	19	61
12 jaar	12	12	12	10	9	6	6	6	5	4	58
13 jaar	26	25	26	23	20	17	15	13	12	10	60
14 jaar	44	42	43	39	35	29	26	23	19	19	63
15 jaar	54	54	53	49	46	39	34	31	26	23	59
16 jaar	60	59	59	53	51	44	41	37	31	27	61
17 jaar	59	60	59	56	54	49	43	40	33	30	61
18 t/m 22 jaar	50	51	51	49	47	43	41	38	34	30	69
18 jaar	57	57	57	55	52	47	45	40	35	31	65
19 jaar	53	55	55	53	52	47	44	41	35	31	66
20 jaar	50	51	51	49	48	44	41	38	35	30	68
21 jaar	45	48	48	46	43	41	39	37	33	29	71
22 jaar	42	44	44	42	41	37	36	35	31	28	76

* Voorlopige cijfers.

Tabel B3.3 Geregistreerde jeugdige verdachten naar sekse, per 1.000 van de betreffende bevolkingsgroep

Sekse	'05	'06	'07	'08	'09	'10	'11	'12	'13	'14*	Index (= '10)
	per 1.000										
12 tot en met 17 jaar											
Man	64	65	64	58	54	46	42	38	31	28	61
Vrouw	19	19	20	18	17	15	13	11	10	8	58
12 tot en met 15 jaar	*34*	*34*	*34*	*30*	*28*	*23*	*20*	*18*	*15*	*14*	*61*
Man	50	49	49	44	40	32	30	27	22	20	63
Vrouw	17	17	18	16	15	13	11	9	8	7	56
16 en 17 jaar	*60*	*60*	*59*	*55*	*53*	*47*	*42*	*38*	*32*	*28*	*61*
Man	95	96	94	86	82	73	66	60	50	45	61
Vrouw	22	22	23	22	21	19	17	15	13	11	61
18 tot en met 22 jaar											
Man	83	86	85	82	78	72	68	62	55	49	68
Vrouw	14	15	15	15	15	14	13	13	12	10	75

* Voorlopige cijfers.

Tabel B3.4 Geregistreerde jeugdige verdachten naar herkomst, per 1.000 van de betreffende bevolkingsgroep

Herkomst	‘05	‘06	‘07	‘08	‘09	'10	'11	'12	'13	'14*	Index (= '10)
	per 1.000										
12 tot en met 17 jaar											
Autochtoon	33	34	34	30	28	22	20	18	15	13	58
Westerse allochtoon	51	49	49	45	45	37	32	29	25	22	59
Marokko	128	127	124	121	114	106	98	83	75	64	60
(Voormalige.) Nederlandse Antillen en Aruba	115	112	107	99	99	96	82	82	72	65	68
Suriname	78	81	84	74	69	69	61	57	50	46	67
Turkije	69	64	67	63	57	55	49	42	36	31	57
Overig niet-westerse allochtoon	64	64	64	61	57	51	45	41	37	33	65
12- tot en met 15-jarigen											
Autochtoon	26	26	26	23	21	16	14	13	11	10	60
Westerse allochtoon	43	39	40	36	35	28	25	21	19	17	61
Marokko	104	100	99	94	88	82	71	59	53	46	57
(Voormalige) Nederlandse Antillen en Aruba	95	97	89	79	79	77	64	63	58	52	67
Suriname	64	69	71	61	53	53	46	44	39	36	68
Turkije	58	52	54	54	44	41	38	34	28	24	58
Overig niet-westerse allochtoon	53	52	53	50	46	38	35	31	28	24	64
16- en 17-jarigen											
Autochtoon	48	48	48	44	41	35	32	28	23	20	58
Westerse allochtoon	67	67	66	61	64	54	46	44	36	32	59
Marokko	176	182	174	174	166	156	153	137	124	103	66
(Voormalige) Nederlandse Antillen en Aruba	159	142	140	136	136	131	115	116	101	91	69
Suriname	106	104	109	96	96	99	91	84	72	65	65
Turkije	93	91	92	81	83	83	71	59	54	46	55
Overig niet-westerse allochtoon	89	88	87	82	80	75	66	63	53	51	68

Herkomst	'05	'06	'07	'08	'09	'10	'11	'12	'13	'14*	Index (= '10)
	per 1.000										
18 tot en met 22 jaar											
Autochtoon	41	42	42	41	39	34	32	30	26	23	66
Westerse allochtoon	49	51	50	46	45	40	36	33	30	27	69
Marokko	140	147	145	151	152	145	140	132	124	109	75
(Voormalige) Nederlandse Antillen en Aruba	106	104	106	104	104	103	100	94	88	78	76
Suriname	88	93	94	90	84	89	88	80	72	65	73
Turkije	68	76	75	71	74	67	64	63	57	51	76
Overig niet-westerse allochtoon	68	66	68	64	63	60	58	55	50	43	71

* Voorlopige cijfers.

Tabel B3.5 Geregistreerde jeugdige verdachten naar naar generatie allochtonen, per 1.000 van de betreffende bevolkingsgroep

Generatie	'05	'06	'07	'08	'09	'10	'11	'12	'13	'14*	Index (= '10)
	per 1.000										
12 tot en met 17 jaar											
Autochtoon	33	34	34	30	28	22	20	18	15	13	58
1e generatie	82	78	76	71	68	65	57	52	43	38	59
2e generatie	72	72	73	68	64	58	52	47	42	37	63
12- tot en met 15-jarigen											
Autochtoon	26	26	26	23	21	16	14	13	11	10	60
1e generatie	67	64	60	56	53	49	44	38	32	27	56
2e generatie	60	58	60	55	50	45	40	35	32	28	63
16- en 17-jarigen											
Autochtoon	48	48	48	44	41	35	32	28	23	20	58
Westerse allochtoon	106	101	101	93	92	90	77	73	59	55	61
Marokko	98	100	99	93	93	87	79	72	64	56	64
18 tot en met 22 jaar											
Autochtoon	41	42	42	41	39	34	32	30	26	23	66
Westerse allochtoon	73	72	72	67	64	60	54	49	44	39	64
Marokko	78	83	82	81	80	76	75	71	65	58	75

* Voorlopige cijfers.

Tabel B3.6 Geregistreerde jeugdige verdachten naar hoogst gevolgde opleiding, per 1.000 van de betreffende bevolkingsgroep

Opleidingsniveau	'06	'07	'08	'09	'10	'11	'12	'13	Index (= '10)
	per 1.000								
12 tot en met 17 jaar									
Basisonderwijs	32	25	23	21	17	15	15	14	86
Vmbo	69	70	63	59	51	45	41	34	66
Voortgezet speciaal onderwijs	117	113	110	106	95	89	82	77	81
Mbo	72	71	66	63	56	51	45	37	65
Havo, vwo	18	18	16	15	13	11	9	8	61
Overige opleidingen of onbekend*	62	43	38	36	31	30	28	24	77
12- tot en met 15-jarigen									
Basisonderwijs	31	25	22	21	16	15	14	14	86
Vmbo	58	58	53	48	41	36	32	26	64
Voortgezet speciaal onderwijs	105	100	96	90	79	70	64	63	80
Mbo	163	141	100	99	72	61	61	50	69
Havo, vwo	16	16	14	13	10	10	8	6	62
Overige opleidingen of onbekend*	95	78	72	68	59	59	56	48	81
16- en 17-jarigen									
Basisonderwijs	184	158	168	120	x	x	106	x	x
Vmbo	116	118	108	106	95	85	81	70	74
Voortgezet speciaal onderwijs	141	141	135	134	122	121	114	102	84
Mbo	70	70	66	63	56	51	45	36	65
Havo, vwo	23	24	22	22	19	17	14	11	60
Hbo, wo	14	14	13	13	11	10	9	8	67
Overige opleidingen of onbekend	110	84	72	65	56	56	51	45	80
18 tot en met 22 jaar									
Basisonderwijs	127	132	134	118	99	92	91	79	80
Vmbo	130	135	131	133	134	135	134	135	101
Voortgezet speciaal onderwijs	133	127	129	133	128	127	121	120	94
Mbo	65	68	67	67	62	60	57	50	81
Havo, vwo	39	39	39	38	36	36	30	29	79
Hbo, wo	15	15	15	15	14	13	12	10	74
Overige opleidingen of onbekend	90	91	85	67	50	39	36	30	61

* Inclusief hbo/wo; x onvoldoende betrouwbaar of geheim.

Tabel B3.7 Geregistreerde jeugdige verdachten naar participatie school / werk, per 1.000 van de betreffende bevolkingsgroep

Participatie school / werk	'05	'06	'07	'08	'09	10	'11	'12	'13	Index (= '10)
	per 1.000									
16 en 17 jaar										
Schoolgaand met inkomen	46	48	47	44	40	36	32	28	23	64
Schoolgaand zonder inkomen	62	63	65	61	61	55	50	45	39	71
Werkend	128	129	130	113	101	84	76	67	55	65
Overig/onbekend*	141	136	135	129	129	119	108	101	88	74
18 tot en met 22 jaar										
Schoolgaand met inkomen	29	31	30	28	28	26	25	23	21	81
Schoolgaand zonder inkomen	56	53	54	52	53	47	45	36	35	76
Werkend	61	67	67	63	57	53	50	45	37	70
Uitkering	117	113	112	113	119	112	110	104	107	95
Overig/onbekend	111	106	109	109	108	100	94	93	80	80

* Inclusief uitkering.

Tabel B3.8 Geregistreerde jeugdige verdachten naar huishoudinkomen, per 1.000 van de betreffende bevolkingsgroep

Quintiel huishoudinkomen	'05	'06	'07	'08	'09	'10	'11	'12	'13	Index (= '10)
	per 1.000									
12 tot en met 17 jaar										
20% laagste inkomens	74	80	79	75	66	59	54	49	42	71
20% één na laagste inkomens	48	51	52	48	43	38	33	30	26	69
20% middelste inkomens	34	36	37	34	31	26	22	19	16	64
20% één na hoogste inkomens	28	29	29	27	24	20	18	15	12	59
20% hoogste inkomens	22	22	23	20	19	15	14	11	9	56
Onbekend inkomen	108	106	111	111	119	110	107	103	95	86
12- tot en met 15-jarigen										
20% laagste inkomens	61	65	64	60	51	45	41	37	32	71
20% één na laagste inkomens	38	41	41	38	32	29	24	23	19	67
20% middelste inkomens	27	28	29	26	23	18	16	14	12	64
20% één na hoogste inkomens	21	21	22	20	18	13	12	10	8	64
20% hoogste inkomens	15	16	16	14	14	10	9	7	6	57
Onbekend inkomen	90	94	98	96	104	95	87	81	73	77
16- en 17-jarigen										
20% laagste inkomens	106	115	113	108	99	91	83	77	65	71
20% één na laagste inkomens	70	77	77	71	66	60	54	47	42	70
20% middelste inkomens	50	53	54	50	48	40	35	31	26	65
20% één na hoogste inkomens	41	42	42	39	36	31	28	24	18	58
20% hoogste inkomens	32	34	35	30	29	25	23	19	14	58
Onbekend inkomen	142	128	136	137	146	137	141	142	134	98
18 tot en met 22 jaar										
20% laagste inkomens	58	59	58	56	56	54	52	48	43	80
20% één na laagste inkomens	61	64	63	62	58	55	51	47	43	79
20% middelste inkomens	47	49	49	47	46	41	38	34	31	76
20% één na hoogste inkomens	41	43	44	42	40	34	32	30	26	76
20% hoogste inkomens	38	42	42	40	37	32	32	28	24	73
Onbekend inkomen	75	65	59	50	50	50	39	37	33	66

Tabel B3.9 Geregistreerde jeugdige verdachten naar huishoudsamenstelling en plaats in het huishouden, per 1.000 van de betreffende bevolkingsgroep

Huishoudsamenstelling	'05	'06	'07	'08	'09	10	'11	'12	'13	'14*	Index (= '10)
	per 1.000										
12 tot en met 17 jaar											
Thuiswonend kind, 2-ouder-gezin	33	33	33	30	28	23	21	18	15	13	56
Thuiswonend kind, eenouder-gezin	77	77	76	70	66	56	50	45	39	35	62
Uitwonend instelling	171	165	180	178	172	168	164	161	166	145	86
Overig of onbekend	89	89	85	78	80	72	65	63	52	53	74
12- tot en met 15-jarigen											
Thuiswonend kind, tweeoudergezin	27	26	26	23	21	17	15	13	11	9	56
Thuiswonend kind, eenoudergezin	65	66	65	59	52	45	40	36	31	28	63
Uitwonend instelling	141	145	152	145	151	143	129	128	129	114	79
Overig of onbekend	75	80	74	68	69	58	52	48	41	43	74
16- en 17-jarigen											
Thuiswonend kind, tweeoudergezin	48	49	48	44	41	36	32	28	23	20	56
Thuiswonend kind, eenoudergezin	100	98	97	91	90	78	69	64	53	49	63
Uitwonend instelling	204	185	209	212	194	192	198	196	210	183	95
Overig of onbekend	102	97	95	88	91	86	79	79	64	63	74
18 tot en met 22 jaar											
Thuiswonend kind, tweeoudergezin	44	46	46	44	42	38	36	33	29	25	67
Thuiswonend kind, eenoudergezin	82	84	84	81	79	73	70	63	57	49	68
Uitwonend alleenstaand	48	46	46	45	41	38	35	33	29	26	68
Uitwonend samenwonend	29	30	30	28	27	26	25	25	22	20	76
Samenwonend met kind	46	50	52	47	52	47	46	45	46	34	74
Alleenstaand met kind	75	77	79	72	77	73	74	74	72	57	79
Uitwonend instelling	107	112	116	123	125	125	118	112	102	93	75
Overig of onbekend	64	66	64	60	58	56	54	52	42	37	66

* Voorlopige cijfers.

Tabel B3.10 Geregistreerde jeugdige verdachten naar woongemeente, per 1.000 van de betreffende bevolkingsgroep

Woongemeente	'10	'11	'12	'13	'14*	Index (= '10)
	per 1.000					
12 tot en met 17 jaar						
Totaal G4	*57*	*53*	*46*	*41*	*37*	*65*
Amsterdam	61	53	49	42	40	66
Rotterdam	56	54	47	43	36	64
's-Gravenhage	58	53	45	40	37	64
Utrecht	48	49	38	35	32	66
Overige gemeenten G25	*36*	*32*	*29*	*25*	*23*	*62*
Almere	40	34	32	34	29	72
Amersfoort	30	28	24	18	17	59
Apeldoorn	29	32	25	23	24	82
Arnhem	39	32	26	24	22	58
Breda	35	27	27	21	19	53
Dordrecht	38	41	37	32	27	72
Ede	29	23	22	20	17	59
Eindhoven	40	31	32	24	23	57
Emmen	24	25	21	19	19	78
Enschede	33	32	28	22	18	56
Groningen	58	42	40	32	33	57
Haarlem	36	41	27	25	21	58
Haarlemmermeer	26	26	25	22	20	77
Leiden	46	38	37	29	27	60
Maastricht	37	30	31	24	19	53
Nijmegen	31	31	22	22	20	66
Tilburg	45	35	33	27	25	57
Zaanstad	41	33	28	24	24	59
Zoetermeer	42	40	36	33	30	72
Zwolle	24	24	20	17	14	57
's-Hertogenbosch	37	31	31	27	20	52
Overige gemeenten of onbekend	*26*	*23*	*20*	*17*	*15*	*58*
18 tot en met 22 jaar						
Totaal G4	*59*	*58*	*53*	*48*	*42*	*72*
Amsterdam	60	58	52	46	42	70
Rotterdam	65	65	58	55	46	71
's-Gravenhage	71	69	67	59	54	76
Utrecht	37	38	35	30	26	71
Overige gemeenten G25	*41*	*37*	*35*	*32*	*28*	*69*
Almere	49	50	48	42	41	84
Amersfoort	46	45	39	37	31	66
Apeldoorn	49	52	43	41	32	65
Arnhem	47	43	46	44	42	88
Breda	41	35	35	33	26	64
Dordrecht	57	60	55	49	47	82
Ede	35	31	27	23	25	73
Eindhoven	44	40	39	34	30	69
Emmen	41	46	38	32	36	87
Enschede	34	27	31	28	24	69
Groningen	27	22	21	17	15	55
Haarlem	54	48	43	42	35	65
Haarlemmermeer	41	40	35	33	29	71

Woongemeente	'10	'11	'12	'13	'14*	Index (= '10)
	per 1.000					
18 tot en met 22 jaar (vervolg)						
Leiden	39	33	30	28	23	57
Maastricht	24	22	18	16	15	63
Nijmegen	28	24	23	21	21	76
Tilburg	45	38	36	33	25	56
Zaanstad	48	50	48	41	37	76
Zoetermeer	52	51	54	50	43	82
Zwolle	41	37	39	33	30	74
s-Hertogenbosch	56	50	46	48	44	78
Overige gemeenten of onbekend	*40*	*38*	*35*	*31*	*27*	*68*

* Voorlopige cijfers.

Tabel B3.11 Aantal jeugdige geregistreerde verdachten naar type misdrijf, per 1.000 van de betreffende bevolkingsgroep

Type misdrijf	'05	'06	'07	'08	'09	'10	'11	'12	'13	'14*	Index (= '10)
	per 1.000										
12 tot en met 17 jaar											
Man											
Vermogensmisdrijf	29	28	25	25	24	21	19	18	15	15	69
Vernieling en openbare orde	28	29	29	25	21	17	14	12	9	8	46
Geweldsmisdrijf	16	16	17	15	13	11	10	9	8	7	61
Verkeersmisdrijf	2	2	2	2	2	2	1	1	1	1	49
Drugsmisdrijf	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	110
Vrouw											
Vermogensmisdrijf	11	11	12	11	11	9	8	7	6	5	56
Vernieling en openbare orde	4	4	5	4	3	3	2	2	2	1	54
Geweldsmisdrijf	4	4	5	4	3	3	3	3	2	2	63
Verkeersmisdrijf	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	63
Drugsmisdrijf	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	90
12 t/m 15 jaar											
Man											
Vermogensmisdrijf	23	22	19	19	18	16	15	13	11	11	68
Vernieling en openbare orde	22	23	24	19	16	12	10	9	7	6	50
Geweldsmisdrijf	12	11	12	11	9	7	7	6	5	5	62
Verkeersmisdrijf	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	97
Drugsmisdrijf	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	107
Vrouw											
Vermogensmisdrijf	11	10	11	10	10	8	7	6	5	4	52
Vernieling en openbare orde	4	4	4	4	3	2	2	2	1	1	54
Geweldsmisdrijf	4	4	4	3	3	2	2	2	2	2	66
Verkeersmisdrijf	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	58
Drugsmisdrijf	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	102

Type misdrijf	‘05	‘06	‘07	‘08	‘09	'10	'11	'12	'13	‘14*	Index (= ’10)
	per 1.000										
16 en 17 jaar											
Man											
Vermogensmisdrijf	41	40	36	35	35	32	29	28	24	22	70
Vernieling en openbare orde	40	41	41	35	32	26	23	19	14	11	43
Geweldsmisdrijf	26	26	26	23	20	18	16	15	13	11	62
Verkeersmisdrijf	4	4	5	5	5	5	4	3	2	2	47
Drugsmisdrijf	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	114
Vrouw											
Vermogensmisdrijf	12	13	13	12	13	11	10	9	8	7	63
Vernieling en openbare orde	4	4	5	4	4	3	3	3	2	2	54
Geweldsmisdrijf	6	6	6	6	4	4	4	4	3	2	59
Verkeersmisdrijf	0	0	1	1	1	1	1	1	0	0	65
Drugsmisdrijf	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	82
18 tot en met 22 jaar											
Man											
Vermogensmisdrijf	26	25	23	23	23	22	21	20	18	16	72
Vernieling en openbare orde	27	28	27	25	24	21	18	15	12	11	51
Geweldsmisdrijf	25	25	26	25	22	19	19	17	15	13	68
Verkeersmisdrijf	14	16	16	16	15	13	13	12	10	9	64
Drugsmisdrijf	7	6	6	6	6	5	5	6	6	5	102
Vrouw											
Vermogensmisdrijf	7	7	7	7	7	7	6	6	6	5	73
Vernieling en openbare orde	2	2	2	2	2	2	2	1	1	1	62
Geweldsmisdrijf	3	4	4	4	3	3	3	3	2	2	78
Verkeersmisdrijf	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	78
Drugsmisdrijf	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	91

* Voorlopige cijfers; een persoon kan binnen een enkel jaar van meerdere type misdrijven verdacht zijn.

Tabel B3.12 Veelvoorkomende geregistreerde misdrijven met een jeugdige verdachte in 2014 (voorlopige cijfers)

Type misdrijf	12 t/m 17 jaar	12 t/m15 jaar	16 en 17 jaar	18 t/m 22 jaar
Totaal misdrijven	*33.200*	*15.979*	*17.221*	*46.775*
Totaal vermogensmisdrijven, waarvan	*16.594*	*8.283*	*8.311*	*16.642*
Diefstal van fiets	1.349	737	612	945
Straatroof	913	445	468	573
Woninginbraak	1.134	402	732	1.972
Winkeldiefstal	5.275	3.454	1.821	3.123
Heling	1.427	553	874	1.654
Overige vermogensmisdrijven	6.496	2.692	3.804	8.375
Totaal vernieling en openbare orde, waarvan	6.947	3.505	3.442	7.807
Vernielingen	2.977	1.527	1.450	2.886
Openbare orde en gezag	3.970	1.978	1.992	4.921
Totaal geweld en seksueel, waarvan	6.262	3.025	3.237	9.924
Mishandeling	3.966	1.888	2.078	6.230
Bedreiging en stalking	1.613	788	825	2.579
Verkeersmisdrijven	659	89	570	5.717
Drugsmisdrijven	974	283	691	3.377
(Vuur)wapenmisdrijven	864	418	446	1.200
Overige misdrijven	900	376	524	2.108

Tabel B3.13 Geregistreerde jeugdige verdachten naar aantal misdrijven in kalenderjaar, per 1.000 van de betreffende bevolkingsgroep en procentueel

Per 1.000	'05	'06	'07	'08	'09	10	'11	'12	'13	'14*	Index (= '10)
12 tot en met 17 jaar											
1 misdrijf	26	26	26	24	23	23	21	18	15	14	62
2-5 misdrijven	10	10	10	9	8	7	6	6	5	4	59
Meer dan 5 misdrijven	2	2	1	1	1	1	0	0	0	0	58
12 t/m 15 jaar											
1 misdrijf	21	21	21	19	18	17	16	14	12	11	62
2-5 misdrijven	8	8	8	7	5	5	4	4	3	3	61
Meer dan 5 misdrijven	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	59
16 en 17 jaar											
1 misdrijf	35	35	35	33	33	33	31	27	23	21	63
2-5 misdrijven	16	16	16	14	13	12	11	10	8	7	58
Meer dan 5 misdrijven	3	2	2	2	1	1	1	1	1	1	59
18 tot en met 22 jaar											
1 misdrijf	30	31	31	30	30	31	30	28	25	22	71
2-5 misdrijven	13	13	13	12	11	10	10	9	8	7	66
Meer dan 5 misdrijven	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	70

%	'05	'06	'07	'08	'09	10	'11	'12	'13	'14*	Index (= '10)
12 tot en met 17 jaar											
1 misdrijf	69	68	69	70	73	75	76	75	75	76	
2-5 misdrijven	27	28	28	27	25	23	22	23	23	22	
Meer dan 5 misdrijven	4	4	4	3	2	2	2	2	2	2	
12 t/m 15 jaar											
1 misdrijf	71	70	71	72	76	78	79	78	78	78	
2-5 misdrijven	26	26	26	25	23	20	20	20	21	20	
meer dan 5 misdrijven	3	4	3	3	2	2	1	1	1	2	
16 en 17 jaar											
1 misdrijf	66	65	67	68	70	72	73	73	73	73	
2-5 misdrijven	29	30	29	28	27	26	25	25	25	25	
meer dan 5 misdrijven	5	5	4	4	3	2	2	2	2	2	
18 tot en met 22 *jaar*											
1 misdrijf	68	68	69	69	71	73	73	73	73	74	
2-5 misdrijven	28	29	28	28	26	25	25	25	24	24	
Meer dan 5 misdrijven	4	3	3	3	2	2	2	2	2	2	

* Voorlopige cijfers.

Tabel B4.1 Relatieve (en absolute) aantallen daders per 1.000 12- tot en met 17-jarigen en 18- tot en met 22-jarigen in 1997-2015

	'97	'98	'99	'00	'01	'02	'03	'04	'05	'06	'07	'08	'09	'10	'11	'12	'13	'14	Index (= '10)
12 tot en met 17 jaar																			
Totaal	13,3	13,4	13,9	14,5	15,0	16,4	17,0	18,2	18,8	19,0	19,7	19,5	17,3	14,6	13,7	12,6	8,7	7,6	52
Geweld	3,2	3,4	3,6	4,0	4,2	4,5	4,6	4,9	5,3	5,3	5,3	5,3	4,5	4,0	3,9	3,9	2,8	2,4	60
Vermogen zonder geweld	6,5	6,3	6,4	6,6	6,4	7,0	6,9	7,3	7,2	7,4	7,2	7,0	6,5	5,5	4,8	4,3	2,9	2,6	48
VLAOO	4,2	4,2	4,5	4,6	5,0	5,6	5,9	6,5	6,7	6,9	7,1	7,1	5,6	4,3	3,5	3,3	2,1	1,7	40
Drugs	0,3	0,3	0,2	0,2	0,2	0,3	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,2	0,2	82
Verkeer	0,5	0,6	0,6	0,6	0,7	0,7	0,7	0,8	0,8	0,8	1,0	1,0	1,2	1,0	0,8	0,6	0,4	0,3	27
Overige en onbekend	1,0	1,0	1,1	1,3	1,2	1,5	2,1	1,9	2,0	2,1	2,5	2,6	2,5	2,3	2,8	2,4	1,8	1,8	79
18 tot en met 22 jaar																			
Totaal	25,0	26,3	27,2	27,6	28,3	30,7	34,4	35,5	35,1	36,4	36,5	35,2	35,3	29,6	30,0	30,1	27,0	25,2	85
Geweld	4,3	4,6	5,0	5,1	5,4	5,9	6,7	7,1	7,0	7,3	7,2	7,3	6,8	5,9	5,9	6,0	5,3	5,1	86
Vermogen zonder geweld	9,9	9,6	9,6	9,2	9,1	9,7	10,8	10,8	10,5	10,2	9,3	9,1	8,8	8,1	8,3	8,4	7,8	7,2	89
VLAOO	5,5	6,3	6,8	6,8	6,9	7,4	8,1	8,7	8,7	8,9	9,1	8,9	7,8	6,2	5,6	5,5	4,5	4,2	68
Drugs	1,8	1,9	1,7	1,6	2,1	2,5	2,8	3,2	2,8	2,8	2,6	2,5	2,2	1,7	1,7	2,0	1,9	1,8	107
Verkeer	4,7	5,0	5,3	5,7	5,8	6,4	7,2	7,4	7,3	8,3	8,8	7,8	9,9	7,1	6,4	6,7	5,8	5,2	74
Overige en onbekend	3,1	3,3	3,8	4,2	4,1	4,5	5,6	5,6	5,5	5,7	6,1	6,1	6,1	5,6	7,0	6,5	6,1	5,6	100
12 tot en met 17 jaar																			
Totaal absoluut	14.550	14.680	15.370	16.200	17.020	18.970	20.090	21.760	22.560	22.890	23.750	23.380	20.610	17.340	16.230	14.960	10.350	9.220	53
18 tot en met 22 jaar																			
Totaal absoluut	23.750	24.690	25.710	26.180	26.970	29.260	32.960	33.960	33.720	35.220	35.680	34.780	35.570	30.260	30.990	31.350	28.240	26.110	86

Noot: VLAOO = vernieling, lichte agressie, openbare orde.

Tabel B4.2 Relatieve aantallen daders per 1.000 12- tot en met 15-jarigen en 16- en 17-jarigen in 1997-2015

	'97	'98	'99	'00	'01	'02	'03	'04	'05	'06	'07	'08	'09	'10	'11	'12	'13	'14	Index (= '10)
12 tot en met 15 jaar																			
Totaal	9,3	8,9	9,2	9,7	10,3	11,4	11,6	12,7	13,4	13,5	14,2	14,0	12,0	9,6	8,9	8,5	5,7	4,9	51
Geweld	2,3	2,5	2,7	2,9	3,1	3,3	3,3	3,6	3,9	4,0	3,9	4,0	3,2	2,8	2,6	2,7	1,8	1,6	58
Vermogen zonder geweld	4,5	4,2	4,3	4,5	4,6	5,0	4,9	5,4	5,4	5,4	5,4	5,3	4,9	3,8	3,2	2,9	1,8	1,7	43
VLAOO	3,1	2,9	3,1	3,2	3,6	4,0	4,1	4,6	5,0	5,1	5,5	5,4	4,1	2,9	2,3	2,3	1,4	1,2	39
Drugs	0,1	0,1	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	66
Verkeer	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	35
Overige en onbekend	0,7	0,6	0,7	0,8	0,6	0,8	1,3	1,1	1,3	1,4	1,6	1,7	1,7	1,5	2,0	1,8	1,4	1,2	80
16 en 17 jaar																			
Totaal	21,5	22,3	23,7	24,9	25,2	27,2	28,7	29,9	30,6	31,0	31,2	30,6	28,0	24,8	23,4	21,2	15,1	13,7	55
Geweld	4,9	5,4	5,7	6,3	6,6	7,1	7,4	7,7	8,4	8,1	8,1	7,9	7,1	6,4	6,4	6,3	4,8	4,1	64
Vermogen zonder geweld	10,6	10,5	11,0	11,3	10,6	11,4	11,2	11,5	11,3	11,8	10,9	10,6	9,8	8,9	8,1	7,2	5,3	4,7	53
VLAOO	6,3	6,8	7,3	7,7	8,0	8,9	9,6	10,4	10,4	10,6	10,6	10,4	8,6	7,0	5,8	5,6	3,7	2,9	42
Drugs	0,7	0,6	0,6	0,5	0,6	0,7	0,8	0,9	1,0	1,0	0,9	0,8	0,8	0,6	0,7	0,8	0,5	0,6	91
Verkeer	1,2	1,4	1,5	1,6	1,7	1,8	1,8	1,9	2,0	2,2	2,6	2,6	3,1	2,7	2,1	1,8	1,1	0,7	28
Overige en onbekend	1,7	1,8	2,0	2,4	2,4	2,8	3,8	3,5	3,7	3,7	4,3	4,3	4,1	3,9	4,5	3,8	2,6	3,1	80

Noot: VLAOO = vernieling, lichte agressie, openbare orde.

Tabel B4.3 Relatieve aantallen mannelijke daders per 1.000 12- tot en met 17-jarigen en 18- tot en met 22-jarigen in 1997-2015

	'97	'98	'99	'00	'01	'02	'03	'04	'05	'06	'07	'08	'09	'10	'11	'12	'13	'14	Index (= '10)
12 tot en met 17 jaar																			
Totaal	22,6	22,6	23,4	24,1	24,6	26,6	27,5	29,5	30,3	30,6	31,2	30,7	27,3	23,2	21,6	19,9	13,9	12,2	52
Geweld	5,5	5,8	6,2	6,6	7,0	7,5	7,5	8,1	8,6	8,5	8,5	8,3	7,3	6,5	6,2	6,2	4,5	3,9	60
Vermogen zonder geweld	11,0	10,7	10,7	10,9	10,3	11,1	10,7	11,6	11,4	11,5	10,8	10,6	9,7	8,2	7,2	6,5	4,6	4,1	50
VLAOO	7,1	7,1	7,7	7,9	8,4	9,2	9,7	10,8	11,0	11,4	11,7	11,6	9,2	7,0	5,7	5,4	3,5	2,7	38
Drugs	0,4	0,5	0,4	0,3	0,4	0,5	0,6	0,6	0,7	0,7	0,7	0,6	0,6	0,5	0,6	0,6	0,4	0,4	85
Verkeer	0,9	1,1	1,1	1,1	1,2	1,3	1,2	1,4	1,4	1,4	1,7	1,8	2,0	1,6	1,3	1,1	0,7	0,5	28
Overige en onbekend	1,9	1,7	2,0	2,3	2,1	2,6	3,7	3,3	3,6	3,7	4,3	4,4	4,3	3,9	4,7	4,2	3,0	3,0	75
18 tot en met 22 jaar																			
Totaal	43,8	46,0	47,5	48,4	49,4	53,2	59,0	60,8	59,9	62,0	61,5	59,2	59,1	48,9	49,2	49,3	43,5	40,5	83
Geweld	7,9	8,4	9,2	9,3	9,9	10,7	12,1	12,7	12,6	12,9	12,6	12,8	11,9	10,3	10,3	10,5	9,1	8,7	84
Vermogen zonder geweld	16,3	15,5	15,3	14,8	14,5	15,2	16,8	16,9	16,3	15,8	14,1	13,6	13,0	11,7	11,9	12,1	11,0	10,3	88
VLAOO	10,3	11,9	12,8	12,8	12,8	13,8	15,0	16,0	15,8	16,3	16,5	16,2	14,2	11,2	10,2	10,0	8,0	7,5	67
Drugs	3,2	3,3	3,1	2,9	3,7	4,4	4,7	5,5	4,9	4,9	4,4	4,5	3,8	3,0	3,0	3,5	3,2	3,2	108
Verkeer	8,8	9,3	9,9	10,6	10,9	11,8	13,2	13,4	13,2	14,9	15,7	13,7	17,3	12,2	11,1	11,5	9,8	8,8	72
Overige en onbekend	5,5	5,9	6,6	7,4	7,3	7,8	10,0	9,8	9,7	9,8	10,3	10,2	10,3	9,4	11,7	10,8	10,1	9,1	96

Noot: VLAOO = vernieling, lichte agressie, openbare orde.

Tabel B4.4 Relatieve aantallen mannelijke daders per 1.000 12- tot en met 15-jarigen en 16- en 17-jarigen in 1997-2015

	'97	'98	'99	'00	'01	'02	'03	'04	'05	'06	'07	'08	'09	'10	'11	'12	'13	'14	Index (= '10)
12 tot en met 15 jaar																			
Totaal	15,3	14,6	15,0	15,7	16,3	17,8	18,2	19,8	20,7	20,9	21,7	21,3	18,2	14,6	13,5	12,9	8,8	7,5	52
Geweld	3,9	4,0	4,4	4,8	5,0	5,4	5,2	5,7	6,1	6,2	6,2	6,1	5,1	4,4	3,9	4,1	2,8	2,5	58
Vermogen zonder geweld	7,3	7,1	7,1	7,3	7,3	7,8	7,6	8,5	8,3	8,3	8,1	7,8	7,1	5,7	4,7	4,5	2,9	2,6	46
VLAOO	5,1	4,7	5,0	5,2	5,7	6,3	6,3	7,2	7,8	8,1	8,6	8,4	6,3	4,5	3,6	3,4	2,2	1,7	38
Drugs	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,1	0,2	0,3	0,3	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1	72
Verkeer	0,2	0,2	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	42
Overige en onbekend	1,3	1,0	1,2	1,4	1,1	1,5	2,3	1,9	2,2	2,3	2,8	2,9	2,8	2,5	3,2	2,9	2,3	1,9	76
16 en 17 jaar																			
Totaal	37,5	38,7	41,0	42,5	42,6	45,5	47,7	50,2	50,9	51,5	51,2	50,0	45,9	40,7	38,1	34,5	24,9	22,4	55
Geweld	8,7	9,5	10,1	10,7	11,3	12,1	12,5	13,2	14,2	13,5	13,3	12,9	11,8	10,9	10,8	10,6	8,2	7,0	64
Vermogen zonder geweld	18,4	17,9	18,4	18,8	17,1	18,2	17,6	18,4	18,0	18,6	16,6	16,2	15,1	13,5	12,3	11,1	8,3	7,5	56
VLAOO	11,2	12,1	13,3	13,7	14,2	15,5	16,8	18,5	18,0	18,4	18,4	18,1	15,1	12,1	10,0	9,6	6,4	4,9	40
Drugs	1,1	1,1	1,0	0,9	1,1	1,3	1,4	1,5	1,7	1,6	1,6	1,4	1,4	1,1	1,2	1,4	1,0	1,0	92
Verkeer	2,2	2,7	2,7	3,0	3,1	3,3	3,3	3,5	3,7	3,9	4,7	4,6	5,4	4,5	3,6	3,0	1,9	1,3	28
Overige en onbekend	3,1	3,2	3,7	4,3	4,2	5,0	6,7	6,1	6,5	6,7	7,4	7,5	7,2	6,8	7,7	6,7	4,4	5,3	77

Noot: VLAOO = vernieling, lichte agressie, openbare orde.

Tabel B4.5 Relatieve aantallen vrouwelijke daders per 1.000 12- tot en met 17-jarigen en 18- tot en met 22-jarigen in 1997-2015

	'97	'98	'99	'00	'01	'02	'03	'04	'05	'06	'07	'08	'09	'10	'11	'12	'13	'14	Index (= '10)
12 tot en met 17 jaar																			
Totaal	3,5	3,7	3,9	4,4	4,9	5,7	6,0	6,3	6,8	7,0	7,7	7,6	6,8	5,6	5,4	4,9	3,1	2,9	51
Geweld	0,7	1,0	0,9	1,2	1,2	1,4	1,5	1,6	1,8	1,9	1,9	2,0	1,6	1,3	1,4	1,5	0,9	0,8	62
Vermogen zonder geweld	1,8	1,7	2,0	2,1	2,4	2,8	2,8	2,8	2,9	3,1	3,4	3,3	3,1	2,6	2,4	1,9	1,2	1,0	39
VLAOO	1,1	1,1	1,1	1,1	1,4	1,7	1,9	2,0	2,2	2,2	2,3	2,3	1,8	1,4	1,1	1,2	0,7	0,7	48
Drugs	0,1	0,1	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	58
Verkeer	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,3	0,3	0,2	0,2	0,1	0,1	22
Overige en onbekend	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4	0,6	0,6	0,6	0,6	0,8	0,6	0,5	0,6	105
18 tot en met 22 jaar																			
Totaal	5,5	5,9	6,3	6,2	6,6	7,5	8,9	9,2	9,5	9,9	10,7	10,5	10,8	9,7	10,2	10,3	10,0	9,3	95
Geweld	0,5	0,6	0,8	0,8	0,8	0,9	1,1	1,2	1,3	1,4	1,6	1,5	1,5	1,3	1,3	1,4	1,2	1,3	105
Vermogen zonder geweld	3,3	3,4	3,6	3,4	3,6	4,0	4,6	4,6	4,5	4,5	4,4	4,5	4,3	4,5	4,6	4,5	4,5	4,0	90
VLAOO	0,4	0,5	0,6	0,7	0,8	0,8	1,0	1,0	1,3	1,2	1,4	1,4	1,2	0,9	0,9	0,9	0,8	0,8	83
Drugs	0,4	0,4	0,3	0,3	0,5	0,6	0,9	0,8	0,8	0,7	0,7	0,6	0,5	0,4	0,4	0,4	0,5	0,4	100
Verkeer	0,5	0,5	0,6	0,6	0,7	0,8	0,9	1,1	1,2	1,5	1,7	1,6	2,1	1,7	1,6	1,7	1,6	1,4	84
Overige en onbekend	0,6	0,6	0,8	0,9	0,9	1,0	1,1	1,2	1,2	1,4	1,8	1,9	1,8	1,6	2,1	2,0	2,0	1,9	120

Noot: VLAOO = vernieling, lichte agressie, openbare orde.

Tabel B4.6 Relatieve aantallen vrouwelijke daders per 1.000 12- tot en met 15-jarigen en 16- en 17-jarigen in 1997-2015

	'97	'98	'99	'00	'01	'02	'03	'04	'05	'06	'07	'08	'09	'10	'11	'12	'13	'14	Index (= '10)
12 tot en met 15 jaar																			
Totaal	3,0	3,0	3,1	3,4	4,0	4,6	4,7	5,3	5,7	5,8	6,4	6,3	5,5	4,4	4,1	3,9	2,4	2,1	48
Geweld	0,7	0,9	0,8	1,0	1,1	1,2	1,2	1,5	1,5	1,6	1,6	1,7	1,3	1,1	1,2	1,3	0,7	0,6	61
Vermogen zonder geweld	1,5	1,2	1,4	1,6	1,8	2,1	2,1	2,2	2,3	2,4	2,7	2,7	2,5	1,9	1,7	1,3	0,8	0,7	35
VLAOO	1,0	1,1	1,0	1,0	1,4	1,7	1,8	1,9	2,1	2,0	2,3	2,3	1,7	1,3	1,0	1,1	0,6	0,6	45
Drugs	0,0	0,0	0,0	.	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	.	.	
Verkeer	.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	.	0,0	.	
Overige en onbekend	0,1	0,1	0,1	0,2	0,1	0,2	0,2	0,2	0,3	0,3	0,4	0,4	0,5	0,4	0,6	0,5	0,5	0,4	103
16 en 17 jaar																			
Totaal	4,6	5,1	5,6	6,4	6,9	8,0	8,8	8,6	9,2	9,6	10,3	10,3	9,2	8,1	7,9	7,2	4,8	4,5	55
Geweld	0,8	1,2	1,2	1,7	1,5	1,9	2,0	2,0	2,3	2,3	2,5	2,7	2,2	1,8	1,9	1,9	1,3	1,2	65
Vermogen zonder geweld	2,4	2,7	3,3	3,4	3,7	4,3	4,5	4,3	4,2	4,6	4,8	4,6	4,4	4,0	3,7	3,2	2,1	1,8	44
VLAOO	1,1	1,2	1,1	1,3	1,5	1,8	2,1	2,1	2,4	2,5	2,4	2,4	1,8	1,6	1,4	1,4	0,9	0,8	52
Drugs	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,3	0,3	0,2	0,1	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	82
Verkeer	0,1	0,1	0,1	0,2	0,1	0,2	0,2	0,2	0,3	0,4	0,5	0,5	0,8	0,7	0,5	0,5	0,2	0,2	26
Overige en onbekend	0,2	0,3	0,3	0,4	0,5	0,5	0,7	0,7	0,7	0,7	0,9	1,0	0,8	0,8	1,1	0,8	0,6	0,9	108

Noot: VLAOO = vernieling, lichte agressie, openbare orde. Een punt geeft aan dat de statistiek gebaseerd is op minder dan vijf observatie.

Tabel B4.7 Prevalentie van 2-jarige algemene recidive onder 12- tot en met 24-jarige strafrechtelijke daders met een strafzaak afgedaan, in de periode 2007-2011, in %

	2007	2008	2009	2010	2011
12 tot en met 17 jaar	37,1	35,3	35,1	34,9	32,3
18 tot en met 24 jaar	32,3	30,9	30,2	30,7	30,2

Tabel B5.1 Relatieve (en absolute) aantallen OM-afdoeningen per 1.000 12- tot en met 17-jarigen en 18- tot en met 22-jarigen in 1997-2015

	'97	'98	'99	'00	'01	'02	'03	'04	'05	'06	'07	'08	'09	'10	'11	'12	'13	'14	Index (= '10)
12 tot en met 17 jaar																			
Totaal OM-afdoeningen	10,0	9,5	9,7	9,9	10,7	11,9	12,7	13,7	14,5	14,6	14,7	13,9	12,0	10,0	9,2	8,7	5,4	5,1	51
Beleidssepot	3,5	2,6	2,5	2,5	2,3	1,9	1,8	1,7	1,6	1,4	1,5	1,5	1,2	1,0	1,2	2,1	1,3	1,9	186
Transacties, waarvan	6,3	6,6	6,9	7,1	8,0	9,4	10,1	10,9	11,6	11,8	11,9	11,1	9,6	7,9	6,3	4,9	2,9	1,9	24
Financiële transactie	2,1	2,2	2,0	1,9	1,9	2,1	2,6	2,3	2,4	2,6	3,0	2,7	2,4	2,1	1,7	1,0	0,6	0,5	23
Werkstraf transactie	3,9	3,8	4,1	4,3	5,2	5,8	6,4	7,6	8,0	8,0	7,9	7,6	6,6	5,4	4,3	3,5	2,2	1,3	25
Leerproject transactie	0,3	0,5	0,8	0,9	1,0	1,5	1,1	0,9	1,1	1,2	1,0	0,9	0,6	0,4	0,4	0,3	0,1	0,1	25
Strafbeschikking															0,8	1,0	0,9	1,1	
Overige afdoeningen	0,2	0,3	0,3	0,3	0,4	0,5	0,8	1,1	1,4	1,4	1,4	1,3	1,3	1,1	0,8	0,7	0,3	0,2	19
18 tot en met 22 jaar																			
Totaal OM-afdoeningen	12,9	14,1	13,8	14,3	15,0	17,1	19,2	20,8	20,3	20,7	21,2	19,5	20,1	16,9	19,5	23,1	20,4	19,7	116
Beleidssepot	2,8	2,8	2,3	2,5	2,1	2,0	2,0	2,2	1,9	1,7	1,7	1,7	1,6	1,6	2,5	3,3	3,1	4,0	254
Transacties, waarvan	9,5	10,9	11,1	11,4	12,5	14,7	16,6	18,1	17,8	18,3	18,8	16,9	15,4	10,2	7,7	5,5	4,1	3,3	33
Financiële transactie	9,3	10,5	10,7	11,1	11,7	13,2	14,8	16,1	15,7	16,0	16,6	15,1	13,9	9,2	6,5	3,8	2,4	2,1	23
Werkstraf transactie	0,2	0,3	0,3	0,3	0,7	1,4	1,6	1,8	1,9	2,1	2,1	1,7	1,4	1,0	1,1	1,7	1,6	1,2	124
Leerproject transactie	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	20
Strafbeschikking												0,2	2,5	4,4	8,8	12,6	11,6	10,6	239
Overige afdoeningen	0,6	0,5	0,4	0,4	0,5	0,4	0,6	0,5	0,6	0,6	0,7	0,7	0,6	0,7	0,6	1,6	1,6	1,7	253
12 tot en met 17 jaar																			
Totaal OM-afdoeningen absoluut	10.980	10.450	10.740	11.060	12.170	13.800	14.940	16.370	17.390	17.520	17.730	16.720	14.330	11.840	10.880	10.300	6.410	6.140	52
18 tot en met 22 jaar																			
Totaal OM-afdoeningen absoluut	12.290	13.260	12.990	13.560	14.270	16.260	18.360	19.940	19.480	20.040	20.710	19.270	20.290	17.280	20.110	24.060	21.330	20.420	118

Tabel B5.2 Relatieve aantallen OM-afdoeningen per 1.000 12- tot en met 15-jarigen en 16- en 17-jarigen in 1997-2015

	'97	'98	'99	'00	'01	'02	'03	'04	'05	'06	'07	'08	'09	'10	'11	'12	'13	'14	Index (= '10)
12 tot en met 15 jaar																			
Totaal OM-afdoeningen	7,5	6,7	6,9	7,1	7,8	9,0	9,1	10,3	11,3	11,2	11,5	10,7	9,3	7,2	6,7	6,6	4,0	3,6	50
Beleidssepot	2,7	1,9	1,8	1,7	1,6	1,4	1,3	1,3	1,1	1,0	1,1	1,1	0,9	0,7	0,8	1,5	0,8	1,3	194
Transacties, waarvan	4,7	4,7	4,9	5,2	6,0	7,1	7,2	8,2	9,0	9,1	9,2	8,5	7,3	5,6	4,6	3,5	2,0	1,4	24
Financiële transactie	1,2	1,1	0,9	0,9	0,8	1,0	1,2	1,0	1,2	1,3	1,6	1,4	1,3	1,1	1,0	0,5	0,3	0,3	24
Werkstraf transactie	3,2	3,0	3,3	3,5	4,3	4,7	5,1	6,3	6,7	6,5	6,7	6,3	5,4	4,2	3,2	2,7	1,6	1,0	24
Leerproject transactie	0,3	0,5	0,7	0,8	1,0	1,4	1,0	0,9	1,2	1,2	1,0	0,8	0,6	0,4	0,3	0,3	0,1	0,1	25
Strafbeschikking															0,7	1,0	0,9	0,8	
Overige afdoeningen	0,2	0,2	0,2	0,3	0,3	0,4	0,6	0,9	1,1	1,2	1,2	1,0	1,1	0,9	0,6	0,6	0,2	0,1	17
16 en 17 jaar																			
Totaal OM-afdoeningen	15,0	14,8	15,4	15,6	16,7	18,0	19,9	20,6	21,1	21,5	21,2	20,2	17,3	15,5	14,0	12,8	8,2	8,2	53
Beleidssepot	5,1	4,1	4,0	4,1	3,8	3,1	2,8	2,7	2,5	2,2	2,2	2,2	1,8	1,6	1,9	3,2	2,2	3,0	184
Transacties, waarvan	9,5	10,3	10,9	11,0	12,3	14,2	15,8	16,5	16,8	17,3	17,2	16,2	14,0	12,3	9,8	7,7	4,7	3,1	25
Financiële transactie	4,0	4,3	4,1	3,9	4,2	4,4	5,3	5,1	5,1	5,3	5,7	5,2	4,5	4,0	3,0	2,1	1,1	0,9	22
Werkstraf transactie	5,2	5,4	5,8	6,1	7,0	8,1	9,2	10,3	10,6	10,9	10,5	10,0	8,9	7,8	6,3	5,2	3,4	2,1	26
Leerproject transactie	0,4	0,6	1,0	1,0	1,1	1,7	1,3	1,1	1,1	1,1	1,0	1,0	0,6	0,5	0,4	0,4	0,2	0,1	26
Strafbeschikking															1,0	1,0	0,8	1,7	
Overige afdoeningen	0,4	0,4	0,6	0,5	0,6	0,7	1,3	1,5	1,9	1,9	1,7	1,8	1,6	1,5	1,2	1,0	0,4	0,4	23

Tabel B5.3 Relatieve (en absolute) aantallen ZM-afdoeningen per 1.000 12- tot en met 17-jarigen en 18- tot en met 22-jarigen in 1997-2015

	'97	'98	'99	'00	'01	'02	'03	'04	'05	'06	'07	'08	'09	'10	'11	'12	'13	'14	Index (= '10)
12 tot en met 17 jaar																			
Totaal ZM-afdoeningen	9,1	10,0	11,6	12,4	12,4	14,5	15,2	16,9	16,8	17,0	16,4	16,3	14,7	12,3	11,6	10,5	7,9	6,5	54
PIJ- en soortgelijke maatregelen	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1	0,2	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	51
Gedragsbeïnvl. maatregel												.	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	35
Onvw. vrijheidsstraf >3 maanden	0,7	0,6	0,8	0,9	0,9	1,0	1,0	1,1	1,2	1,2	1,0	0,9	0,7	0,7	0,6	0,6	0,4	0,3	54
Onvw. vrijheidsstraf ≤3 maanden	0,4	0,5	0,5	0,6	0,6	0,6	0,5	0,5	0,6	0,4	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,2	0,1	44
Vw. vrijheidsstraf	2,4	2,8	3,2	3,5	3,2	3,7	4,0	4,4	3,9	3,3	2,7	2,3	1,7	1,4	1,2	1,1	0,8	0,6	45
Werkstraf	2,8	3,1	3,3	3,4	3,5	4,1	4,9	5,5	6,0	6,8	7,4	7,9	7,4	6,2	5,7	5,2	3,8	3,0	50
Leerstraf	1,0	1,2	1,5	1,6	1,8	2,2	1,9	1,9	1,8	1,8	1,6	1,5	1,1	0,7	0,6	0,6	0,5	0,5	66
Boete	1,3	1,4	1,7	1,8	1,9	2,4	2,4	2,9	2,8	2,9	2,7	2,7	2,6	2,3	2,4	2,0	1,6	1,2	56
Overige afdoeningen	0,3	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,5	0,5	0,6	0,7	0,6	0,6	0,5	0,6	0,6	100
18 tot en met 22 *jaar*																			
Totaal ZM-afdoeningen	23,4	24,6	27,6	27,4	27,8	29,6	34,1	35,4	34,4	35,5	33,3	33,2	32,3	27,5	25,4	23,3	20,4	17,2	63
PIJ- en soortgelijke maatregelen	0,1	0,1	0,1	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	75
Gedragsbeïnvl. maatregel												.	.	.	.	.	.	.	
Onvw. vrijheidsstraf >3 maanden	2,6	2,8	3,2	3,1	3,0	3,1	3,3	3,1	2,8	2,5	2,3	2,2	2,2	2,0	1,9	2,1	2,1	2,0	100
Onvw. vrijheidsstraf ≤3 maanden	1,8	1,8	1,7	1,8	1,9	2,3	2,6	2,6	2,2	2,0	1,8	1,7	1,6	1,5	1,5	1,3	1,0	0,8	52
Vw. vrijheidsstraf	5,8	6,0	6,5	6,2	5,4	5,3	5,8	6,0	5,7	5,5	4,8	4,6	4,3	3,8	3,6	3,3	3,1	2,7	71
Werkstraf	3,2	3,4	4,0	3,8	5,1	6,1	7,2	7,7	8,5	9,1	8,7	9,0	9,1	7,8	7,2	6,9	5,2	3,7	48
Leerstraf	0,1	0,1	0,1	0,1	0,3	0,5	0,5	0,6	0,5	0,5	0,3	0,3	0,2	0,1	0,0	0,0	0,1	0,1	227
Boete	9,1	9,7	11,2	11,5	11,1	11,6	13,6	14,5	13,8	14,8	14,3	14,3	13,7	11,4	10,3	8,4	7,0	6,1	54
Overige afdoeningen	0,7	0,7	0,8	0,9	0,9	0,8	1,0	0,8	0,8	1,0	1,0	1,0	1,1	0,9	0,8	1,2	1,8	1,9	210

	'97	'98	'99	'00	'01	'02	'03	'04	'05	'06	'07	'08	'09	'10	'11	'12	'13	'14	Index (= '10)
12 tot en met 17 jaar																			
Totaal ZM-afdoeningen																			
absoluut	9.970	11.030	12.790	13.900	14.110	16.810	17.990	20.210	20.180	20.450	19.750	19.620	17.480	14.550	13.700	12.470	9.400	7.830	54
18 tot en met 22 jaar																			
Totaal ZM-afdoeningen																			
absoluut	22.260	23.060	26.050	25.960	26.490	28.210	32.660	33.850	33.060	34.440	32.520	32.790	32.490	28.070	26.240	24.230	21.300	17.830	63

Noot: Een punt geeft aan dat de statistiek gebaseerd is op minder dan vijf observaties.

Tabel B5.4 Relatieve aantallen ZM-afdoeningen per 1.000 12- tot en met 15-jarigen en 16- en 17-jarigen in 1997-2015

	'97	'98	'99	'00	'01	'02	'03	'04	'05	'06	'07	'08	'09	'10	'11	'12	'13	'14	Index (= '10)
12 tot en met 15 jaar																			
Totaal ZM-afdoeningen	5,6	6,0	6,8	7,5	7,8	9,0	9,0	10,2	10,1	10,4	10,3	10,3	8,5	6,7	5,9	5,6	4,1	3,6	55
PIJ- en soortgelijke maatregelen	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	61
Gedragsbeïnvl. maatregel												.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	53
Onvw. vrijheidsstraf >3 maanden	0,4	0,3	0,4	0,5	0,5	0,5	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,5	0,4	0,3	0,3	0,3	0,2	0,2	57
Onvw. vrijheidsstraf ≤3 maanden	0,2	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	0,2	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	60
Vw. vrijheidsstraf	1,5	1,7	2,0	2,2	2,1	2,3	2,4	2,8	2,4	2,0	1,6	1,3	0,9	0,6	0,5	0,5	0,3	0,3	45
Werkstraf	1,8	1,9	2,0	2,1	2,1	2,5	2,9	3,4	3,7	4,4	4,9	5,3	4,6	3,7	3,2	3,0	2,1	1,7	48
Leerstraf	0,8	1,0	1,1	1,2	1,5	1,7	1,3	1,5	1,4	1,4	1,2	1,2	0,9	0,5	0,4	0,4	0,3	0,4	74
Boete	0,6	0,6	0,7	0,8	0,9	1,2	1,1	1,3	1,2	1,4	1,3	1,3	1,1	1,0	1,0	0,9	0,7	0,6	63
Overige afdoeningen	0,2	0,2	0,2	0,3	0,2	0,3	0,3	0,2	0,3	0,3	0,3	0,5	0,4	0,4	0,4	0,3	0,4	0,3	91
16 en 17 jaar																			
Totaal ZM-afdoeningen	15,9	17,7	21,1	22,6	22,1	26,0	28,0	30,6	30,7	30,7	28,6	28,0	26,7	23,1	22,6	20,3	15,6	12,6	53
PIJ- en soortgelijke maatregelen	0,2	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,5	0,4	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1	48
Gedragsbeïnvl. maatregel													0,1	0,1	0,1	0,2	0,1	0,0	31
Onvw. vrijheidsstraf >3 maanden	1,3	1,0	1,5	1,6	1,7	1,9	1,9	2,1	2,3	2,2	1,8	1,7	1,4	1,3	1,2	1,3	1,0	0,7	53
Onvw. vrijheidsstraf ≤3 maanden	0,9	0,9	1,1	1,2	1,2	1,3	1,0	1,1	1,3	0,9	0,9	0,7	0,6	0,7	0,7	0,6	0,4	0,3	40
Vw. vrijheidsstraf	4,2	4,8	5,6	6,2	5,6	6,3	7,2	7,6	7,0	5,9	4,8	4,1	3,4	2,9	2,6	2,3	1,7	1,3	45
Werkstraf	4,7	5,4	6,0	6,2	6,3	7,4	8,9	9,9	10,6	11,7	12,3	12,9	12,9	11,1	10,6	9,5	7,2	5,9	52
Leerstraf	1,4	1,7	2,3	2,4	2,4	3,2	3,0	2,7	2,4	2,6	2,3	2,0	1,5	1,1	1,0	1,1	0,8	0,7	59
Boete	2,7	3,0	3,8	4,0	4,0	4,8	5,0	6,1	6,0	6,1	5,4	5,3	5,5	4,7	5,2	4,2	3,3	2,5	52
Overige afdoeningen	0,5	0,6	0,6	0,7	0,7	0,8	0,7	0,7	0,7	0,8	0,8	1,0	1,1	0,9	1,0	0,9	1,0	1,0	107

Noot: Een punt geeft aan dat de statistiek gebaseerd is op minder dan vijf observaties.

Tabel B5.5 Aantallen per 1.000 leeftijdsgenoten van jongeren met een afgeronde Halt-straf en VTT-afdoeningen in 2006-2015

	'06	'07	'08	'09	'10	'11	'12	'13	'14	Index (= '10)
12 tot en met 17 jaar										
Vrijspraak					1,7	1,6	1,5	1,3	1,2	70
Technische uitspraak					0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	78
Technisch sepot					1,5	1,5	1,6	1,9	1,7	112
Jongeren met afgeronde Halt-straf	9,9	10,1	9,5	8,7	6,5	5,9	6,0	5,5	5,9	91
18 tot en met 22 jaar										
Vrijspraak					2,8	2,9	3,0	2,9	2,8	99
Technische uitspraak					0,2	0,1	0,3	0,3	0,2	90
Technisch sepot					2,7	3,2	3,9	4,2	3,9	141

Tabel B6.1 Age-crime curve voor de jaren 1997, 2002, 2005-2015 van aangehouden verdachten, per 1.000 leeftijdsgenoten

Leeftijd	1997	2002	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014*
12	2	3	4	5	5	4	3	2	2	2	1	1
13	7	8	12	12	13	11	9	8	7	6	4	3
14	14	15	23	23	24	21	17	15	14	12	9	8
15	19	22	32	33	34	30	26	23	21	19	15	13
16	23	28	40	41	42	36	33	30	28	25	21	16
17	25	32	42	44	47	42	38	35	33	30	24	20
18	27	34	45	45	48	46	41	38	38	34	29	24
19	27	34	49	48	49	47	45	41	39	37	32	27
20	25	32	46	47	47	46	43	41	40	37	32	28
21	23	29	44	45	46	44	39	38	39	36	32	27
22	21	27	40	43	43	42	38	36	37	36	31	27
23	20	25	36	39	41	39	37	34	34	32	31	26
24	20	23	35	35	36	36	34	32	32	31	29	25
25	19	22	34	33	34	32	32	30	31	29	27	25
26	18	20	30	32	31	30	29	29	29	28	26	23
27	17	19	29	29	30	29	27	27	28	27	26	22
28	17	18	27	28	28	28	26	25	26	26	24	22
29	16	18	25	26	27	26	25	23	24	24	24	22
30	15	17	24	24	25	24	23	23	23	23	22	21
31	15	17	23	23	24	23	22	21	22	22	21	20
32	15	16	22	22	22	22	20	20	21	21	20	18
33	14	16	22	21	22	21	19	19	20	20	20	18
34	13	15	21	21	20	20	19	18	19	19	18	17
35	13	14	21	21	20	19	19	17	18	18	17	16
36	12	14	21	20	20	19	17	17	17	17	16	16
37	12	14	20	21	20	19	17	16	17	16	16	15
38	11	14	19	19	20	19	17	16	15	16	15	13
39	11	13	19	19	19	19	17	16	16	15	15	13
40	11	13	19	19	19	17	17	15	16	15	14	13
41	10	12	19	18	18	17	16	15	15	14	14	13
42	10	12	17	18	17	17	15	15	15	15	14	12
43	9	11	17	17	18	16	15	13	14	15	13	12
45	9	10	16	15	16	15	14	13	14	13	12	11
46	8	10	15	15	15	14	13	13	13	12	12	10
47	8	9	14	14	15	13	12	12	12	12	11	10

Leeftijd	1997	2002	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014*
48	7	9	13	13	13	13	12	12	11	11	11	10
49	7	8	12	12	13	12	11	11	11	11	10	9
50	7	8	11	12	12	11	11	10	11	10	10	9
51	6	7	11	11	12	11	10	10	10	10	10	9
52	7	7	10	11	10	10	9	9	9	9	9	8
53	6	6	9	10	10	9	9	8	8	9	8	8
54	6	6	9	9	9	9	8	8	8	8	8	7
55	6	6	8	8	8	8	7	7	7	7	7	7
56	5	6	8	8	8	8	7	7	7	7	6	6
57	5	6	7	7	7	7	7	6	6	6	6	6
58	4	5	7	7	7	6	6	6	6	6	5	5
59	4	5	8	6	6	6	5	5	5	5	5	5
60	4	5	6	8	6	6	5	5	5	5	5	4
61	3	4	6	6	7	5	4	4	5	5	5	4
62	3	4	6	6	6	7	4	4	4	4	4	4
63	3	4	5	5	5	5	5	4	4	4	4	3
64	3	3	5	5	5	5	4	5	4	3	4	3
65	3	3	4	4	5	5	4	4	4	3	3	3
66	2	3	4	4	4	4	4	3	4	4	3	3
67	2	2	4	4	4	4	4	3	3	3	4	3
68	2	2	4	4	4	4	3	3	4	3	3	3
69	2	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2
70	2	2	3	3	3	3	3	3	3	3	2	2
71	1	2	2	3	3	3	2	2	2	3	2	2
72	2	2	2	3	3	2	2	2	2	2	2	2
73	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
74	1	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
75	1	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
76	1	1	2	2	2	2	2	1	2	2	1	2
77	1	1	2	2	2	2	2	1	2	1	1	1
78	1	1	1	1	2	2	1	1	1	1	1	1
79	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

* Voorlopige cijfers.

Tabel B6.2 Ontwikkelingen in het aandeel zelfgerapporteerd daderschap, geregistreerde verdachten en strafrechtelijke daders in de periode 2010 – 2015 (index = 2010)

	2010	2014	Index
Zelfgerapporteerd daderschap (%)	38,1	34,7	91
Geregistreerde verdachten (per 1.000)	31	19*	61
Strafrechtelijke daders (per 1.000)	15	8	52

* Voorlopige cijfers.